

Internet ve Ütopyaları

Insanoğlunun bence en faydalı, en evrensel, en ileriye dönük, en yenilikçi, en çok heyecan verici buluşu olan Internet, ülkemizde henüz emekleme dönemini yaşıyor olsa da Türkiye'nin en aydınlık, en araştırmacı, en renkli yüzünü oluşturuyor, sanal bir ortam olmasına karşın...

Bu ayki kapak konumuzda medyanın yeni sevgilisi Internet'i inceledik. Daha üç dört sene öncesine kadar pek az kişinin varlığından haberdar olduğu, kimilerinin burun buktuğu, kimilerini hayata bağlayan tek can damarı olan dünyanın en etkileşimli, en büyük ve en eğlenceli bilgi kaynağı Internet, Türk Telekom tekel ve diğer zorluklara karşın gelişmeye devam ediyor.

Dünyanın dört bir köşesinden insanı aynı çatı altında, aynı haklara sahip olarak veya fırsat eşitliği tanıyarak biraraya getiriyor, özgürce düşündüklerini söyleyebildikleri ve yapabildikleri (sanal bile olsa) bir

tartışma ortamı sunuyor. Geçilemeyen engeller aşıyor, sınırlar kalkıyor. Ütopyalar gerçek oluyor...

Ve bunu da, belki bilmeyerek de olsa, bilgisayar ve iletişim dünyası başarıyor. Siyasetçilerin ve iktidarı elinde bulunduranların bunda hiçbir payı yok. Olmaması belki de daha iyi, aksi halde Internet'i de kendilerine benzetebilirlerdi. Bugün bırakın Internet kullanmayı, Internet'in ne olduğunu bilen kaç milletvekili, siyasetçi vardır?

Internet'in bu kadar ilgi görmesinin belki de en büyük nedeni kimseye hesap vermek zorunda olmayışınız (telefon faturasını saymazsak), hiçbir denetleme mekanizmasının olmaması, kısacası özgür olabilmemiz.

Internet bazı alışkanlıkları da kökünden değiştirmeye başladı. Telefonların yerini IRC'deki Chat kanalları, mektupların, tebrik kartlarının yerini de elektronik postalar ve tebrik kartları, postacıların yerini elektronik meslektaşları, aşkın yerini sanal seks aldı. Bunlar doğal olarak "gerçeklerinin" yaşattığı mutluluğu ve heyecanı asla yaşatamıyorlar. Ancak birçokları için bunlar çok daha kolay, o yüzden Internet ve sanal yaşam onların her şeyi. Onlar gerçek yaşamın acımasızlığından ve zorluğundan kaçıp yapay zevklere sığınan, ancak bir süre sonra bu sanal dünyanın insa-

ni tepkilerini yitirmiş sanal bir varlığına dönüşeceğini bilemeyen bilgi çağının ilk kurbanları...

Internet çok önemli bir olgu, ancak ona her şeyini vererek körü körüne bağlanmamak gerekiyor.

Bunun için de iyi ve kötüyü, doğ-

Birçokları Internet'in aslında ne kadar büyük bir güç olduğunu farkında değiller. Bu gücün insanlığın yararına kullanılması için ona sahip çıkmak, onu geliştirmek, kişisel zevklere alet ederek bencilce kullanmamak gerekiyor.

ru ve yanlışsı birbirinden ayırdedebilen, özgür ve çok güçlü bir irade gerekiyor. Internet'in dışında da bir yaşam var ve sürekli kötüye, bilinmeze doğru gidiyor. Bu yaşama dört elle sarılmak ve ona sahip çıkmak gerekiyor, çünkü başka bir "gerçek" yaşam yok.

Birçokları Internet'in aslında ne kadar büyük bir güç olduğunu farkında değiller. Bu gücün insanlığın yararına kullanılması için ona sahip çıkmak, onu geliştirmek, kişisel zevklere alet ederek bencilce kullanmamak gerekiyor. Daha yapılacak çok iş, gerçekleştirilecek çok ütopya var.

Ufuk Yamankılıçoğlu
uyaman@chip.com.tr

Internet, ülkemizde henüz emekleme dönemini yaşıyor olsa da Türkiye'nin en aydınlık, en araştırmacı, en renkli yüzünü oluşturuyor, sanal bir ortam olmasına karşın...

Nisan

Bu ayki cd konumuz OSS-OYS'ye Hazırlık. Bu tam sürüm programı öncelikle üniversite adayının girmek istediği bölümlerin ve okulların adlarını istiyor. Bu okulların listesini yaptıktan sonra bu okulların kontenjan hesapları ile Fen, Matematik, Sosyal dallarında yer alan sorularının katsayılarını daha önce yazılan tercihlere göre oluşturup, sadece Öss, ya da Öss-Öys sınavları için TM, TS, FM kategorilerindeki soru içeriklerini sunuyor.

CD'de yer alan diğer bölümlerse; Internet, Araçlar, Demolar, Oyunlar ve CHIP TV. Internet bölümümüzde NeSA mozaik 3.0, Emissary, Spy mozaik gibi tasarımı ve gücüyle dikkat çeken browserlar ve gelişmiş bir chat programı olan CUSeeMe, ve çeşitli web editörleri yer alıyor. Araçlar bölümündeki Norton Utilities 3.03 ve Fixit for Win95 ise, Windows kilitlenmelerini önleyen bu türdeki yardımcı programların en son sürümleri. Oyunlar bölümünde NBA 98, Space-Rocks 3D ve bir çok shareware oyun oldukça iyi saatler geçirmenizi sağlayacak. Demolar bölümünde yer alan SesFAX_v11; Voice modemler için ideal bir dial up programı, Exgold ise oldukça gerekli bir kuyumcu programı. Iwis Music studio, tasarımı ve üstünlüğüyle kendi müziğinizi yaratmanız için gereken her türlü şeye sahip. Mesleğiniz teknik resim üzerineyse Mastercam size yardımcı olabilecek güzel bir program.

CHIP TV'deki en yeni ve en son vizyona girecek olan filmlerin fragmanları ise her zamanki gibi yine www.sinema.net işbirliği ile özenle seçilip hazırlandı. Bu bölümümüz ile Türkiye'de daha vizyona girmemiş filmlerin fragmanlarını izleyebileceksiniz.

CD'nin Kullanımı Hakkında: Bilindiği gibi CHIP CD-ROM Türkiye'nin müziği ve grafikleri her ay yeni bir arabirimle hazırlanan tek uygulaması. İçeriği CHIP yazı işleri tarafından özenle seçilerek hazırlanan CD ROM'un arabirimi ise Young Multimedia tarafından hazırlanıyor. Kullanım kolaylığı ön planda tutularak hazırlanan arabirimde herhangi bir bölüme girdiğiniz zaman ekrandaki uç tuş yardımı ile tüm kontrolleri yapabiliyorsunuz. Bir programı seçtikten sonra ekranda yer alan disket simgesi ile o programı sabit diskinize kurabiliyorsunuz. Kurulum sırasında CHIP-CD arabirimi Windows'u en az meşgul edeceği "uyku" moduna geçiyor ve kendini küçültüp görev çubuğuna gizliyor. Bu sistem hem arabirimden çıkmadan hem de sistem kaynaklarını tüketmeden çalışmayı mümkün kılıyor. Arabirimdeki çarpı simgesi bir önceki menüye dönmenizi sağlıyor. Ana bölümdeki çarpı simgesi ile ise CD arabiriminden çıkabiliyorsunuz. Yukarı ve aşağı ok tuşları ise kutuya sığmayan diğer programlar arasında dolaşmanızı sağlıyor.

Sizler için seçtiklerimiz

ARAÇLAR

Norton Utilities 3.03

Program paketinin son sürümü
araclar\ntsetup.exe

Bryce 2

Yeryüzü şekilleri hazırlayabileceğiniz muhteşem bir grafik programı.
araclar\bryce2.exe

HoverRACE v1.01

Amatörler için bir Cad programı
araclar\hrr1-00.exe

Fixit for Win95

Windows kilitlenmelerini önleyen bir yardımcı program.
araclar\Fidemo.exe

More Properties 2.01

Win 95 hatalarını gideren bir program
araclar\moreSetup.exe

RegClean

Windows 95 için Registry'deki hataları düzelterken kullanışlı bir yazılım.
araclar\Regclean.exe

NT 4.0 Service Pack 3

Windows NT 4.0 için servis paketi
araclar\ntserpak\nt4sp3_1.exe

DEMOLAR

SesFAX_v11

Voice modemler için bir dial up programı: demo\byte\SesFAX_v11.exe

Exgold

Kuyumcular için gerekli bir program
demo\exgold\Kur.bat

Iwis Music studio

Oldukça iyi bir müzik programı
demo\iwis\engmsde.exe

Iwis Music Maker

Oldukça iyi bir müzik programı
demo\iwis\usamude.exe

Iwis Müzik studio

Oldukça iyi bir müzik programı
demo\mastercam\Install.exe

Invescope

Borsa hesapları için bir program
emo\invescope\Setup.exe

INTERNET**NcSA mozaic 3.0**

Güçlü bir web Browser
araclar\ncsa.exe

Emissary

Bir web browser daha
araclar\em20ie.exe

Spry mozaic

Kullanışlı bir web Browser
araclar\sprynet.exe

CUSEE Me

Gelişmiş bir chat programı
araclar\cu31.exe

DownTown

Netscape uyumlu ilginç bir program
araclar\dtown-10.exe

Grabber

Üstün niteliklere sahip bir
download programı
araclar\grab3220.zip

Excite PAL

Bir Internet organizatörü
araclar\PAL2Ex11112.exe

Web-oRAMA

Bir HTML yazılım programı
araclar\weborama.zip

OYUNLAR**Paradise Slots**

Güzel bir casino oyunu

oyunlar\32para14.exe

Dragons

3D bir zeka oyunu
oyunlar\Dragons.exe

Froghop

Sevimli kurbagalarla yolculuk
oyunlar\froghp10.zip

NBA 98

Nba oyun serisinin sonucusu
nba98dem.exe

Shidao

Çok tutulan bir zeka oyunu
oyunlar\shidao37.zip

Memory

Zeka zorlayıcı ilginç bir oyun
oyunlar\memory\setup.exe

Forsaken

Multiplayer oynanabilen bir oyun
oyunlar\Forsaken\setup.exe

SpaceRocks 3D

Yepyeni bir uzay macerası
oyunlar\sr3d95sw.exe

PAYKOM BİLGİSAYAR PAZARLAMA ARAŞTIRMA YAZILIM TİC.VE SAN. A.Ş.

MERKEZ : BAĞDAT CAD. 82/1 KIZILTOPRAK
KADIKÖY/İSTANBUL

TEL : 0216-3478334 FAX : 0216-3491619

ŞUBE: BÜYÜKDERE CAD. SİVRİTAŞ SK. 14/7

MECİDİYEKÖY/İSTANBUL

TEL : 0212-2161880 FAX : 0212-2161879

**PC ve MAC İhtiyaç ve sorunlarınızda profesyonel
kadrosu ile PAYKOM hizmetinizde**

PAYKOM

www.paykom.com.tr

KAMPANYA

APPLIKON EKO PC MMX
200 MMX INTEL CPU
16 MB RAM
2.1 GB HDD

1 MB S3 TRIO64 V2/DX
14" LR/NI EKTRAN
TÜRKÇE KLAVYE
MOUSE

MINI TOWER KASA

\$ 615

APPLE POWER MACINTOSH 5500

PPC 603E 225 MHZ

32 MB RAM

LEVEL 2 CACHE

4 GB IDE HDD

24X CD ROM

3D VIDEO CARD

33.600 MODEM

TÜRKÇE F KLAVYE

\$ 1799

PC ve MAC YAZILIM ve DONANIM ÇEŞİTLERİ

CAD/CAM/CAE DESTEK

KURUMSAL ve KİŞİSEL WEB TASARIMI

TÜKETİM MALZEMELERİ

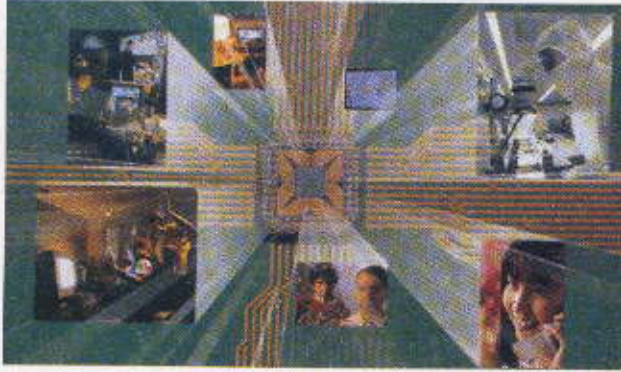
FİRMANIZI İNTERNETE TAŞIYALIM !

**WEB TASARIMINDA AMACA EN UYGUN TASARIM
VE SAŞIRTICI FİYATLAR !**

Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim

22-24 Mayıs tarihleri arasında, Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde "Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim" Konferansı ve Sergisi düzenlenecek. Organizasyonunu IEEE ODTÜ Öğrenci Kolu ve Türkiye Bilişim Derneği'nin gerçekleştirdiği etkinliğin amacı; devleti, özel sektör firmalarını, öğretmenleri, akademisyenleri, öğrencileri ve velileri bir araya getirerek, Türkiye'deki eğitim sisteminde yaşanan sorunlara, bilişim teknolojilerinin nasıl ve ne derecede çözümler getirebileceğini tartışmak için ortam yaratmak ve mevcut çözümleri tanıtmak.

mak. Etkinlik süresince ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi'nin yaklaşık 600 m²'lik sergi alanında dünyanın önde gelen bilişim firmaları standlar kuracak. Bu firmalar ile birlikte akademisyenler eğitim üzerine gerçekleştirmiş oldukları projeleri ve çalışmalarını katılımcılara tanıttak ve tartışmaya açacaklar. BTIE'98 kapsamında TDE'nin (Teknoloji Destekli Eğitim) tüm dünyadaki uygulamıştı incelenecek ve Türkiye'ye uygulanabilirliği konuşulacak. BTIE'98'in konferans bölümü yaklaşık 28 bildiri sunumu, 7 açık oturum ve 6 çalışma gurubu toplantısından oluşacak. Etkinlikle ilgili geniş bilgiyi <http://www.bti-e98.org.tr> adresinden veya IEEE ODTÜ Öğrenci Kolu'nun (312) 210 13 97 no'lu telefonundan edinebilirsiniz.

Escort Computer BMW veriyor!

Escort Computer'ün 7 Nisan 1998 günü sona erecek kampanyasında, toplam 998 kişiye çeşitli hediyeler verilecek. Bu hediyelerin en büyüğü, 3.18 IS motorlu, dört kapılı BMW, 7 Nisan'da sona erecek kampanya kapsamında, 7 farklı Escort Computer modelinden birini alanlar, çekilişe katılmaya hak kazanacaklar. Çekilişte 1 kişi 1998 Model BMW, 7 kişi NEC Monitör, 98 kişi Sony 2000 cep telefonu, 98 kişi Canon BJC 4300 yazıcı, 98 kişi Bisan Eldora bisiklet, 198 kişi Learn to Speak English CD-ROM ve 498 kişi Lee Jeans kazanma şansına sahip olacak.

AutoCAD'çiler Kampa Giriyor!

30 Nisan - 2 Mayıs 98 tarihleri arası Harbiye Askeri Müze Kültür Sitesi Ahmet Fethi Paşa Sergi Salonu'nda 3. AutoCAD Kampı düzenleniyor. Mühendis, mimar, tasarımcı, konstrüktör, teknik ressam, kalıpcı, imalatçı, haritacı, topograf, reklamcı, grafiker, film yapımcısı, çokortam uygulayıcısı, bilgişlem yöneticisi, üniversite ve teknik okul öğretim üyelerine seslenecek olan AutoCAD Kampı'ndaki etkinlikler; CAD/CAM/CAE (bilgisayar destekli tasarım, çizim, mühendislik, imalat); GIS (Coğrafi Bilgi Sistemleri); Multimedia (görselleştir-

me, canlandırma, videografik ve çokortam uygulamaları); Data Management; tarama, sayısallaştırma, raster düzenleme, raster/vektör dönüşümü alanlarını kapsıyor. AutoCAD Kampı 98'in Katılımcıları arasında; Ares, Autodesk, BYM-Arkon, Çizge, Digital, Escort, Genius, Graficad, Grafik Sistemler, HP, Kent, Kinetix, Labirent, MNS, MTM, Open Mind, Prota, Rebis, Sayısal Grafik, Vektör ve Zenger yer alıyor.

AutoCAD
KAMPI
sergi ve seminerleri
30 Nisan - 2 Mayıs
Askeri Müze Kültür Sitesi Fuar Merkezi

Duyuru!!!

Geçen ay vermeyi planladığımız CHIP-CLUB Bülteni elimizde olmayan gecikmeden dolayı verilememiştir. Herhangi bir fiyat değişikliği söz konusu olmadığı için geçen ayki CHIP-CLUB Bülteni'ni bu ay veriyoruz. Bu gecikmeden dolayı özür dileriz

Web'te de Korsan Yazılımla Mücadele

Yazılımcılar Birliği (BSA), korsan yazılımlara karşı yürüttüğü mücadelesine yeni bir alanda da devam ediyor. Bundan böyle Internet sayfala-

rından da BSA Türkiye'nin eğitim ve bilinçlendirme faaliyetlerine rastlayacaksınız. Hazırlanan web sayfasından, BSA Türkiye, BSA Worldwide ve yazılım korsanlığı hakkında geniş bilgi edinmek mümkün. Bunun dışında yazılım telif haklarını koruyan yasal düzenlemeler, lisanssız yazılım kullanımı nedeniyle karşı karşıya kalınabilecek yasal yaptırımlar, dünyada ve Türkiye'de yazılım korsanlığının boyutları, lisanslama ve kısmi lisanslama gibi konulara da yer veriliyor. BSA Türkiye'nin web adresi: www.bsa.org.tr.

Kahve Bahane'den Her Hafta Bir PlayStation

Türk Nokta Net, her hafta ünlü bir konugu ağırladığı sanal sohbet odası "Kahve Bahane"nin katılımcılarına sürprizler sunmaya başladı. Okan Bayülgen, Türkan Şoray, Meltem Cumbul, Şebnem Dönmez, Mustafa Altıoklar, Kürşat Başar, ralliçi Nejat Avcı ve Berker Sohtorik gibi ünlü isimleri konuk eden "Kahve Bahane", her hafta bir kişiye Sony PlayStation hediye ediyor. "Kahve Bahane"nin, ünlü konukları, katılımcılardan birini o haftanın talihlisi olarak seçerek, kendisine bir Sony PlayStation hediye ediyor. Kahve Bahane'nin Internet adresi: <http://www.turk.net>

Internet'te Duty Free

Setur Gümrüksüz Magazalar Zinciri, Internet üzerinden alışveriş imkanı sağlayan web sitesini ve müşterilerin istek ve şikayetleri için kurulan "damaşma hattı"nı hizmete açtı. Setur www.setur.com.tr adresinde, duty

free, turizm ve marınacılık merkezlerini ve bu merkezlerdeki faaliyetleri tanıtırken, sitenin ziyaretçileri, Setur Duty Free'nin özel portföyünde yer alan ürünler ve fiyatlar konusunda bilgilendirilerek, yolculuğa çıkmadan önce, Internet avantajları ile alışveriş yapabiliyorlar. Setur'un Yeşilköy duty free mağazalarında başlayan bu uygulama ile yolcular Internet siparişlerini istedikleri Setur mağazasından (transit giriş-çıkış, charter giriş-çıkış) teslim alıyorlar.

Anadolu Yakasındaki İlk Bilgisayar Fuarı

Marmara Üniversitesi Göztepe Kampüsü'ndeki Mühendislik Fakültesi Binası 17-19 Nisan tarihleri arasında yeni bir organizasyona evsahipliği yapacak. Bu yıl birincisi gerçekleştirilecek olan ve her sene yapılması planlanan Marmara Bilgisayar Fuarı, aynı zamanda bir öğrenci kulübü tarafından gerçekleştirilen ilk bilgisayar fuarı olma özelliğini taşıyor. Fuar, üyeleri tamamıyla öğrencilerden oluşan Mühendislik Kulübü (Engineering Club) tarafından organize ediliyor. Eğitime Katkı fikrinden ortaya çıkan fuar projesinin amacı, Mühendislik Fakülte'sine modern bir multimedia laboratuvarı kazandırıp öğrencilerin hizmetine sunmak ve bilişim dünyası ile eğitim dünyası arasında bir köprü oluşturmak. Fuar için mühendislik binasında 750 metrekarelik alan ayrılmış. Bu alan fuara katılacak firma sayısı arttıkça genişletilecek. Fuar organizasyonunda, konusunda uzman kişiler tarafından seminerler ve firmaların ürünlerini tanıtmaları amacıyla prezentasyonlar verilecek. Ayrıca Fuar organizasyonu M.Ü. Müzik Etkileşim Kulübü'nün katkılarıyla yapılacak olan kültürel etkinliklerle desteklenecek. Marmara Bilgisayar Fuarı 10.00-18.00 saatleri arasında ziyarete açık olacak ve 18.00'den sonra yapılacak kültürel etkinliklerle devam edecektir. Girişi ücretsiz olan fuar hakkında daha fazla bilgiyi, (216) 348 02 92 no'lu telefondan ya da www.marun.edu.tr/clubs/eclub/ Internet adresinden öğrenebilirsiniz.

Bilgisayarla Yeni Ufuklara

Microsoft'un gelişmiş teknoloji araçlarının eğitim alanında kullanılması konusunda, eğitim sektörünün temsilcilerini bir araya getirmek amacıyla düzenlediği "Eğitim 2001: Bilgisayarla Yeni Ufuklara" etkinliği, 17-18 Nisan tarihleri arasında Lutfi Kırdar Uluslararası Kongre ve Sergi

Sarayı'nda gerçekleştirilecek. İstanbul ve çevresinden etkinliğe katılacak olan yaklaşık 10 bin ortaöğretim ve lise öğrencisi ile bin lise öğretmeni, bilgisayar ve Internet'i kullanarak nasıl daha verimli ve etkin çalışacaklarını öğrenecekler.

Etkinliğin hedefi, bilgisayar ve Internet destekli eğitim uygulamaları örneklerinin eğitim dünyasına tanıtılması ve gelecekteki eğitim projeleri hakkında eğitimci ve öğrencilerin bilgilendirilmesi.

eğitim
2001

LCD Dönebilir Ekran!

Harmony, ADI Corporation'ın yeni monitörü ADI MicroScan 5TN'in geçtiğimiz günlerde tanıtımını yaptı. Hem yatay hem dikey kullanılabilen, 14.1" net görüntü alanına sahip TFT (Thin Film Transistor) Aktif Matrix LCD ekrana sahip ADI MicroScan 5TN, normal CRT ekrana göre yüzde 60 daha ince ve az yer kaplıyor. Maksimum çözünümlü 1024x768, 60KHz'de çalışabiliyor. 100 derece görüş açısına sahip olup, multimedia ve USB özelliklerini de üzerinde taşıyan bu monitör, tüplü monitörlerin yerini alacak LCD monitörlerinin ilk örneklerinden. LCD monitörlerin CRT monitörlerine göre daha düşük performanslı olmalarına rağmen, kullanım kolaylığı ve ergonomikliği sayesinde daha çok tercih edilir duruma gelmeleri teknolojik gelişmelere paralel olarak tahmin ediliyor.

MicroScan 5TN, 14.1" görüntü alanı sunarken, kullanılan yeni LCD ve video teknolojisi ile 1024x768 çözünümlü otomatik 60KHz senkronizasyon görüntü, kullanıcıya berrak ve keskin resim kalitesi veriyor. Bağlantı sistemi analog RGB olarak tasarlandığından, herhangi bir CRT monitörün bağlandığı sokete bağlanabiliyor. 90 derece pivot özelliği, kullanıcının ekranı yatay veya dikey olarak kullanmasına olanak tanıyor. Resimleri ya da A4 kağıdı ekrana

tam oturmuş olarak görebileceği gibi, diğer yataya uygun görüntüler için de ekranı 90 derece çevirilebiliyor. MicroScan 5TN'in USB özelliği sayesinde, bağlanan periferallerin otomatik olarak algılanmasını ve konfigüre edilmesini kullanıcıya zorluk vermeden gerçekleştiriyor.

Suzanna Tamaro SuperOnline'da

Geçtiğimiz yıl, ülkemizde de uzun süre liste başı olan "Yüreginin Götürdüğü Yere Göt" kitabıyla tanıdığımız Suzanna Tamaro SuperOnline World'un konugu oldu. 1. Uluslararası İstanbul Kitap Fuarı'na katılmak üzere Türkiye'ye gelen Suzanna Tamaro, SuperChat'te hayranlarının sorularını yanıtladı. Sohbet sırasında bir çevirmen hazır bulunduğundan, katılanların soruları anında Türkçe'ye çevrildi. Bu sohbeti kaçıranlar için SuperOnline World'un internet adresi: "http://www.superonline.com/superchat"

Mücevherat Web Rehberi

List 2000, birinci doğum gününü, yeni bir adımla kutladı. 5-8 Mart tarihleri arasında Dünya Ticaret Merkezi'nde düzenlenen 13. Uluslararası mücevherat takı, sanat ve malzemeleri fuarına katılan List 2000, ziyaretçilere mücevherat rehberi sundu. List 2000'in hazırladığı sitede, mücevherat ile ilgili geniş bilgi, güncel altın fiyatları, sanal alışveriş linkleri, antikaçılık konusunda linkler, kuyumculuk sektöründeki ve fuara katılımcı olan şirketlerin listesi gibi bilgiler yer alıyor. List 200 Türkiye Kuyumculuk Sanayii Rehberi'nin web adresi:

<http://jewelry.list2000.com.tr>

Alfa'dan Ofis Anahtarı

Alfa Yazılım ve Danışmanlık, Alfa-Anahtar paket programının Türkçe versiyonunu piyasaya sundu. Alfa-Anahtar, personel takip, adres ve etiket, ajanda ve databank kategorilerinde biçimlenmiş. Programın temel fonksiyonları şunlar: Şahıs/firma genel bilgileri, şahsa ait kimlik bilgileri girişi; çok sayıda farklı tipte iletişim (örneğin 10 iş telefonu, 3 E-Mail, 4 faks) girişi; resim kaydedebilme; bil-

gilerin kayıt ve meslek bazında gruplanabilmesi; bildiğimiz isim fihristindeki gibi istediğiniz harfe bakabilme; filtreleme formu ile istenen sorgulamadan sonra kağıda rapor veya etiket alabilme; ad, soyad ve firma adı alanlarına göre sözlükteki gibi harf-harf arama; firma adı, kayıt grubu, meslek grubu, semt-il-ülke, cinsiyet ve önem derecesi alanlarına ilgili bilgilerin, varsayılan olarak belirlendiğinde, her yeni kayıta bu bilgiler otomatik gelişi; on-line help özelliği ile bulunduğunuz ekran ve alana göre yardım alma imkanı. Alfa-Anahtar, MS-Windows'95 işletim sistemi altında çalışıyor. Programın İngilizce ve Almanca versiyonları da mevcut.

Bilgi için: Alfa Yazılım & Danışmanlık

Tel: (212) 572 16 52

Fiyatı: 55 \$+KDV

Sözlüğünüz Interaktif Olsun!

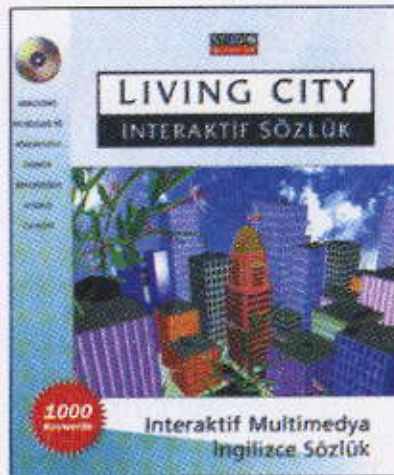
Metropol Yayıncılık, yeni bir Interaktif İngilizce sözlük hazırladı. Living City adındaki bu sözlük, bugüne kadar hazırlanmış İngilizce sözlüklere hiç benzemiyor. Bir kentin sokaklarında dolaşıp, evlerin içine girip nesneleri, komşularıyla birlikte, olmaları gereken yerde bulup, onlara dokunarak adlarını öğrenip, arama makinesiyle nesneleri buldurup, oyunlar oynayarak programı canlı bir öğrenme aracına dönüştürebiliyorsunuz. Sözlük gör ve dinle tekniğine uygun olarak, kullanıcılarını program boyunca gezdiriyor. Hava alanına, hastaneye, okula, super markete, kısaca bir şehirde ne varsa hepsini dolaşıyor, dolaşırken de öğreniyorsunuz. Sözlükteki konular da çok ilginç. Yüzme havuzu, parmak izi tespit merkezi, itfaiye gibi birbirinden değişik yerdeki istediğiniz kelimeyi öğrenebiliyorsunuz. Herhangi bir kelimeyi merak ettiğinizde hemen yazıyorsunuz, program

size o kelime nerelerde varmış gösteriyor ve sonra siz hepsini dinleyerek dolaşıyorsunuz. Daha sonra sıra bilgisayara geliyor. Bu kez o size soruyor, siz bulmaya çalışıyorsunuz. Test kısmında da eğlenceyi gözardı etmemiş Living City.

Bilgi için: Metropol Yayıncılık

Tel: (212) 212 55 65

Fiyat: 30 \$ + KDV

Dijital PC Fotoğraf Yazıcıları

Albim, baskıda görüntü kaybını tamamen ortadan kaldıran ve doğrudan bilgisayar kasası üzerine monte edilen Aztech DPD100 ve harici olarak kullanılan Aztech DPD200 Dijital PC fotoğraf yazıcılarını satışa sundu. Aztech DPD100 ve DPD200 Dijital fotoğraf yazıcıları ile orijinal görüntüden taranan, kamera ile kaydedilen veya Internet'ten alınan görüntüler, hiçbir renk ve kalite kaybı olmadan fotoğraf olarak elde edilebiliyor. Şerit veya kartuş kullanılmadan ısıya hassas Cyclic DI film kaplı kart üzerine, fotoğraf kalitesinde dijital renkli baskı yapan Aztech DP100, PC'nin 5.25 sürücü yuvasına takılarak doğrudan kasa üzerinde yer alıyor. Aztech DP200 ise harici olarak kullanılabilir. Bilgisayar kullanıcılarına, sistemleri üzerinde fotoğraf stüdyosu kurma imkanı sağlayan Aztech DPD100 ve DPD200 dijital fotoğraf yazıcılarının diğer teknik özellikleri ise şöyle: baskı hızı 180 saniye/kart; 640x480 piksel; 16 milyon renk (24bit); paralel port bağlantısı, 89mm x 127mm (3R) ölçüsünde kartta baskı yapabilme yeteneği.

Bilgi için: Albim A.Ş.

Tel: (216) 349 89 70

Fiyatı: DPD100, 252 \$ + KDV

DPD200, 286 \$ + KDV

Internet'te Transaction İşlemleri

Progress Yazılım, güçlü web uygulamalarının kısa sürede ve kolay bir biçimde uygulanıp çalıştırılabilmesi için WebSpeed Versiyon 2'yi geliştirdi. WebSpeed iki parçadan oluşuyor: Web geliştirme tool'larının bir entegrasyonu olan WebSpeed Workshop ve çoklu platformlarda yüksek sayıda

veritabanı transactionlarının yönetimini sağlayan ve güçlü bir çalıştırma motoru olan WebSpeed Transaction Server. WebSpeed'in wizard'lerden ve template'lerden oluşan seti ile geliştiriciler, hızlı ve kolay bir şekilde prototipler oluşturup, web tabanlı transactional uygulamalar geliştirebilirler. Proje geliştirirken karşılaşılan tipik sorunları gidermek için Progress Yazılım, WebSpeed'in paket ser-

vislerinden SMART ailesi'ni sunuyor. Bu paket müşterilerin uygulamalarını kısa sürede oluşturabilmelerine yardım etmek amacıyla on-site servislerini içeriyor. Kullanıcılar WebSpeed ile kullanmak üzere, istedikleri yazım tool'ları, web browser'ları ve sunucuları, güvenlik çözümleri ve veritabanlarını seçebiliyorlar.

Bilgi için: Progress Yazılım

Tel: (212) 288 01 33

Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor

WebSpeed™

En Uzun Pil Destek Süresi

Ihlas/Acer, 8 ila 10 saat arası pil destek süresine sahip ve Intel'in MMX teknolojipli 266 MHz'lik Pentium işlemcisini kullanan, yüksek performanslı TravelMate 7100TE adlı dizüstünü pazara sundu. TravelMate, 128 MB'a kadar artabilen 32 MB SDRAM, 512 KB ön-bellek, 3D destekli 128 bitlik NeoMagic grafik hızlandırıcılı 2MB video belleği, 2 MB ekran kartı, 4 GB harddisk ve 3D ses kartı kullanıyor. 2 adet Zoomed Video ve 32-bitlik PCMCIA kartları destekleyen Cardbus ve USB portu ve 13.3" TFT ekran ise TravelMate 7100TE'nin diğer özellikleri. Mini Yanaşma İstasyonu da isteğe göre

alınabiliyor. MMX uygulamalarda yüksek performans sağlayan 3D ekran kartı aynı zamanda tam ekran MPEG2 desteği de veriyor ve bu sayede video CD'leri 22 kare/sn.'de izlenebiliyor. 20 hızlı CD-ROM kullanan TravelMate 7100TE'nin genişleme yuvası da çok fonksiyonlu: CD-ROM ya da FDD, kullanıcının isteğine göre değiştirilebiliyor. Ayrıca aynı yuvaya ikinci bir hard disk de takılabilir. Genişleme yuvasında "hot swap"ı desteklediği için, istenen modül, notebook kapanmadan takip çıkarılabilir. FastBack (tm) modülü 2 GB'lık ikinci HDD'yi genişleme yuvasında kullanmayı sağlıyor. İki ayrı HDD, isteğe göre iki ayrı işletim sistemiyle kullanılabilir. FlexStore (tm) modülü ise 1.44 MB ve yeni 120 MB floppy diskleri destekliyor. Otomatik klavye ve avuç içi alanı gibi yenilikler taşıyan ergonomik dizaynı, gelişmiş soğutma sistemi, otomatik LCD açılışı, özel dayanıklılık sağlayan magnezyum-alüminyum alaşımına sahip TravelMate 7100TE, Türkiye'de Q-Türkçe klavye, Türkçe Windows 95, Lotus Smart Suite 97 ile satışa sunulacak.

Bilgi için: Ihlas/Acer

Tel: (216) 317 96 50

Fiyatı: Henüz belli değil.

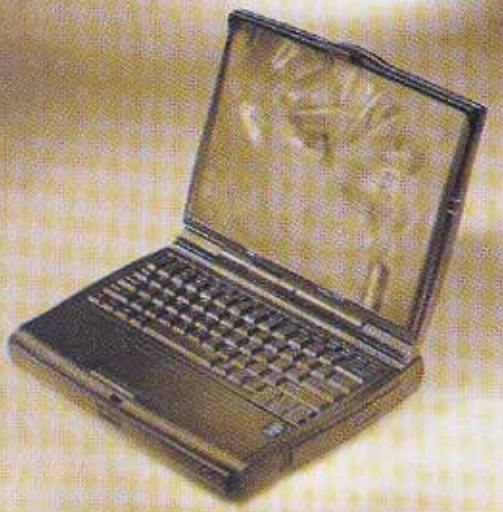
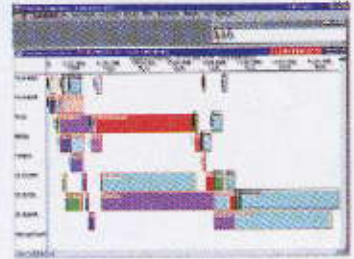
Çizelgeleme de Kolaydır Aslında

Uytes firması planlamacıların önemli bir sorununa çözüm getirecek çizelgeleme programını piyasaya sürdü. Hiç bilgisayar bilmeyenlerin dahi kolaylıkla kullanabileceği şekilde tasarlanan Preactor, Windows tabanlı PC sistemlerinde çalışıyor. Preactor ile tüm üretim kaynaklarınızı, vardiya tablolarınızı, arızalarınızı, düzenli bakımılarınızı, operasyonlarınızı, işlem rotalarını tanımlayabilirsiniz. Yeni girilen siparişi öncelik sırası, teslim tarihi, siparişi geliş tarihi gibi kurallar altında ileri, geri, çift yönlü olarak saniyeler içinde çizelgeleyebilirsiniz. Yaptığınız farklı iki çizelgeyi karşılaştırıp, çalışma listesi, kaynak kullanım raporu, teslim tarihi gibi raporları alabilirsiniz. İstedığınız raporu kendiniz tanımlayabilirsiniz. Dört farklı uyarılaması olan Preactor'dan, kendi üretim özelliklerinize uygun olanı seçebilme imkanınız da mevcut.

Bilgi için: Uytes

Tel: (312) 446 18 66

Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor. ▶

Tunçmatik Ürün Yelpazesini Yeniledi

Tunçmatik UPS ürün yelpazesini komple yeniledi. Yeni ürün ailelerinin ilk ürünü Eko-Line 300. Eko-Line 300, Line Interactive, CPU kontrollü yapısı, geniş voltaj aralıklı regülasyonu ile tek bilgisayarlık uygulamalar için ideal bir ürün. UPS girişinde aşırı yük koruması için sigortalı, UPS çıkı-

şında aşırı yükte elektronik korumalı, yükün % 130'u aşığı durumlarda otomatik olarak kapanan Eko-Line 300'un şarj süresi, tam şarj için 5 saat, destekleme süresi 10-20 dakika. Akü tipi, tam kapalı, bakımsız ve kuru akü tipinde. Eko-Line 300, akü desteği olduğunda 1 dakika boyunca uzun aralıklı bip sesi, akü geriliminin düşük olduğu durumlarda orta aralıklı bip sesi, aşırı yükün olduğu durumlarda ise aralıklı bip sesiyle alarm veriyor. PC, Novell Netware, Unix, Xenix sistemlerini destekleyen Eko-Line 300 VA'nın net ağırlığı 5,5 kg.

Bilgi için: Tunçmatik

Tel: (216) 445 24 24

Fiyatı: 99 \$ + KDV

Baskıda Yeni Standart

Canon, normal kağıda baskı için kullanılan standartları önemli ölçüde iyileştiren Canon'un yeni P-POP teknolojisiyle üretilmiş renkli Bubble-Jet 7000 yazıcısını piyasaya sürdü. P-POP (Plain Paper Optimised Printing) siyah text baskısı, renkli grafiklerde ve foto baskıda kullanılıyor. P-POP teknoloji, Canon'un normal kağıdı baskı için hazır hale getiren Ink Optimizer teknolojisinden faydalanarak çalışıyor. Baskı işleminin bir parçası olan mürekkep düzenleyici sıvı, baskı hızı etkilenmeden yazıcı

tarafından otomatik olarak kağıda uygulanıyor. Mürekkep düzenleyici siyah kartuşun içine yerleştirilmiş. Çalışmaya başlamasını sağlamak için kullanıcının müdahalesine ihtiyaç duyulmuyor. Bu sistemin bir başka avantajı da boyaların, kağıt üzerinde mürekkep düzenleyici ile birleşmesiyle, suya dayanıklı hale gelmeleri. P-POP, BJC-7000'deki 7 mürekkeple etkili olması nedeniyle bu sistem renkli grafiklerle foto baskılarda uygulanıyor. BJC-7000'de iki adet yepyeni kağıt kullanım özelliği bulunuyor. Kağıdın geçtiği bölge 550 grama kadar olan kalın kağıtların beslenebilmesini sağlayacak şekilde dizayn edildiğinden dolayı, tebrik kartları kalınlığında kartlara baskı alınabiliyor. Canon BJC-7000 ayrıca, aseptat, ters baskı filmi, baz esası kağıtlar, T-Shirt transfer kağıtları olmak üzere çok değişik kağıt çeşitlerini de destekliyor.

Bilgi için: Hesmak

Tel: (212) 296 33 10

Fiyatı: 1049 DM + KDV

Dell Inspiron 3000: Hızlının Hızlısı

Sentim, Dell'in Inspiron 3000 adlı, 266 MHz Intel Pentium MMX işlemcisi ile dünyanın en hızlı dizüstü ünvanına sahip bilgisayarının Türkiye'de de satışa sunulduğunu duyurdu. Inspiron 3000'in bileşenleri de olabildiğince kapsamlı: Modüler multimedia yuvası, 13.3 inç ekran, 32MB RAM bellek ve kızılötesi iletişim yuvası Inspiron 3000 ile standart olarak sunulan özellikler arasında.

Inspiron'un pil dahil

ağırlığı

3.1 kg. Pil

ömrü sürekli çalıştığında 2.5 saat. Standby halinde 3.5-4 saat arası değişiyor. Çift batari kullanılırsa, 7 saate varan kullanım süresine sahip oluyor. 233 MMX'ten 266 MMX'e varan işlemci seçenekleri var ve 13.3 XGA 1024-768 75 MHz ekran tazeleme sürati ile 15" monitöre eşit görüntü alanı imkanı veriyor.

Inspiron 3000, 144 MS'a kadar artırılabilen standart 32 MB EDO belleği 4 GB'a varan hard disk kapasitesi ile, 128 bitlik 2 MB Vram Grafik arabirimi ile üstün bir performans sağlıyor. Ayrıca dizüstünün 20 hızlı CD-ROM sürücüsü, 3D 16 bit stereo ses kartı ve spekarları da mevcut.

Bilgi için: Sentim

Tel: (212) 288 14 26

Fiyatı: 4227 \$ + KDV

Hem Latitude Hem Workstation

Dell, yüksek performans bekleyen ofis kullanıcıları için yarattığı en son teknolojik gelişmeleri üzerinde taşıyan Latitude CP 233 MMx notebook'u satışa sundu. Latitude CP, NT Workstation olarak da kullanılıyor. Latitude Network kullanımına hazır. İstendiğinde Türkçe Win95 işletim sistemi ile geliyor. Bir ay içinde Türkçe klavye ile Türkiye'de satışa sunulacak olan Latitude CP 233, ergonomik ve çarpıcı dizaynı, Pentium 166 MMx'ten 233 MMx'e varan işlemci seçenekleri,

12.1 SVGA veya 13.3 XGA ekran seçenekleri 128 MB'a kadar arttırılabilen standart 32 MB Edo Belleği, 4 GB'a varan HDD kapasitesi, 128 Bitlik 2 MB Vram Grafik arabirimi ile video performansı yanında 20 hızlı CD-ROM sürücüsü, tümleşik 16 bit ses kartı ve stereo speakerları ile tam bir multimedia özelliğine sahip.

Bilgi için: Sentim
Tel: (212) 288 14 26
Fiyatı: 3917 \$ + KDV

Güç ve Esneklikten Taviz Yok!

Toshiba, MMX teknolojisiyle birlikte 266 MHz Pentium işlemcinin birleştirildiği yeni taşınabilir bilgisayarı Tecra 550CDT'yi tanıttı. Tecra 550CDT'de aynı zamanda S3 VIRGE/MX 31 grafik hızlandırıcısı,

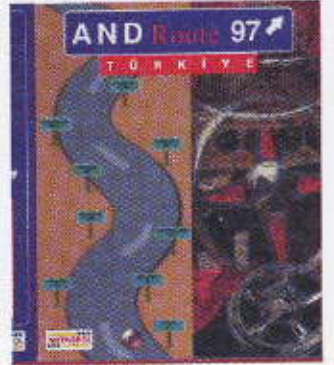

4 MB eş zamanlı grafik RAM (SGRAM), 16.7 milyon renk, XGA çözünürlük ve 3D ses desteği avantajlarını içeren son multimedia teknolojileri de mevcut. Ağırlığı 2.8 kg. Tecra 550CDT'nin özellikleri genel olarak şöyle: Pentium 266 MMx işlemci, 32 Mb DRAM (Max. 160 Mb.), 4 Gb HDD, 12.1" TFT aktif matriks renkli (800x600/16.7 milyon renk) ekran, 2 MB EDO ekran kartı, 64 bit grafik hızlandırıcı, ses kartı, 10xCD-ROM Drive, Li-Ion batarya, USB Port, 3D Sound.

Bilgi için: Bekom
Tel: (212) 275 87 97
Fiyatı: Henüz belli değil

AND Route 97

Her eve lazım bir CD-ROM. Özellikle gezmeyi sevenler için vazgeçilmez. AND Route 97 adlı bu CD-ROM, Avrupa'nın 26 ülkesiyle birlikte Türkiye'nin güncel yol rehberi. And Route 97 sayesinde, herhangi bir noktadan diğerine hangi yoldan gidebileceğinizi ve bu güzergahın kaç kilometre olup, nerelerden geçtiğini hemen öğrenebilirsiniz. Ayrıca alternatif ulaşım biçimleri, en uygun yol, yol durumu, yol üstündeki şehirler, gidilecek yolun özellikleri, tüneller, geçitler gibi size gerekli olabilecek her şey CD'nin kapsamında mevcut. Her ülke için ilçe, kasaba gibi detaylara zoom yapabilir, istediğiniz harita ve güzergahın yazıcıdan çıktısını alabilirsiniz. Haritanın rengini ve haritadaki yol çizgilerini istediğiniz şekilde ayarlayabilirsiniz. Önemli bir not daha: AND Route 97 CD-ROM'unu editörler daha sonra yayınlanacak güncel versiyonlara küçük bir ücret farkı ile sahip olabilecekler.

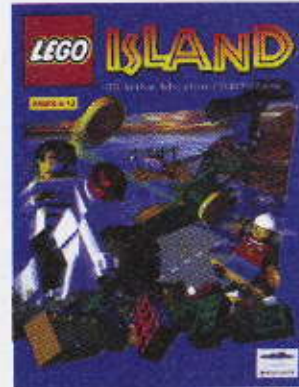

Bilgi için: Metropol Yayıncılık
Tel: (212) 212 55 65
Fiyat: 35 \$ + KDV

CD-ROM'da Lego Dünyası

1932 yılından beri, tüm dünya çocuklarının bildiği, çocukların zeka ve hayallerini geliştiren Lego'lar şimdi CD-ROM'larda. Lego Island eğitici ve eğlenceli bir bilgisayar oyunu. Zeka gelişimine katkıda bulunan bu eğitici-eğlendirici oyun, 3 saatlik 3 boyutlu animasyonları ve 30 dakikalık özel Lego Island müziği eşliğinde, 35'ten fazla Lego ka-

rakteri ile dünyanın ilk modüler-sanal adasında sınırsız bir hayal dünyası sunuyor. Adanıza isterseniz, kendinizi yeniden yapıyorsunuz. Adayı 5 farklı Lego karakterinin eşliğinde ve motosiklet, su jeti, he-

likopter ya da bir yarış arabasıyla keşfediyorsunuz. Lego Island pedagoji uzmanlarının gözetiminde hazırlandı.

Bilgi için: A.I. İletişim Çözümleri Ltd.
Tel: (212) 231 95 97
Fiyatı: 55 \$

Mavis Beacon Teaches Typing v8

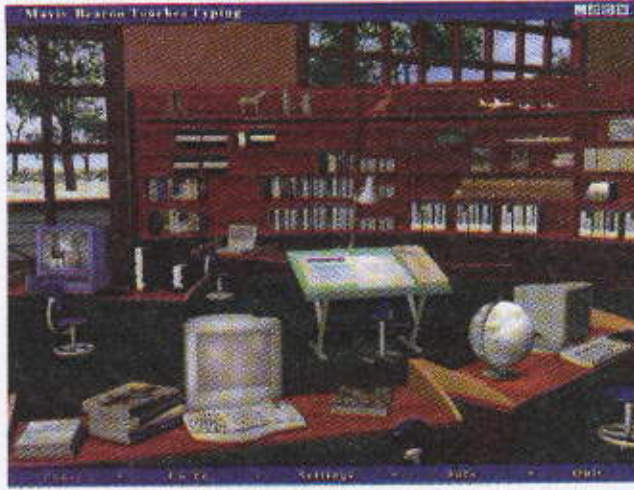
Yeni başlayanlardan uzman dizgicilere, 8 yaşından başlayarak yetişkinlere kadar herkesin seviyesini geliştirebileceği bir yazılım olan M.B.T.T Türkiye'de A.I. firması tarafından satılıyor. Programın bu 8. sürümünde orta seviye kullanıcılara hitap eden derslerden daha profesyonel kullanıcılar için hızlı ve hatasız yazmaya yönelik bir

çok da eğitici oyun yer alıyor. Program ilk başlatıldığı zaman isminizi girerek sınıfa dahil oluyorsunuz. Daha sonra gelen ilk giriş menüsü ekranındaki 4 ana menüden oyun, ders, program ile ilgili daha fazla bilgi alabileceğiniz bir bölüme yada ofis ergonomisi ile ilgili filmlerin ve M.B.T.T.'in web sayfasına bağlanabileceğiniz ayrı bir

bölüme ulaşabiliyorsunuz. Derslere başlamadan önce isterseniz seviyenizi belirleyebileceğiniz bir testten geçebiliyorsunuz. Ders sırasında program sizi 14 farklı kategoride sürekli göz altında tutuyor ve ders sonunda ise size iletiyor. Bunlar

arasında klavye üzerinde yer alan bir tuşu ne kadar doğru ve hızlı kullanabildiğiniz ve başarı yüzdeleri de yer alıyor. Klavye üzerinde elinizin hangi pozisyonda durması gerektiğini hangi tuşa hangi parmakla daha rahat basılabileceğini de anlatan programda birbirinden ilginç oyun ile yine yazış hızınızı artırırken hata yapma oranınızı da azaltma şansına sahip oluyorsunuz. Media Center bölümünde yer alan tamamı videolarla süslenmiş bölümde ise ofis içinde çalışırken dizginin dışında ergonominin de ne kadar önemli olduğu anlatılıyor. Göz ve el yorgunluğu için yapılacak antrenmanlardan oturma pozisyonlarına kadar bir çok yararlı bilgi buradan alınabiliyor. Dizgiciliği uzmanından öğrenmek istiyorsanız edinmeniz gereken bir yazılım.

*Bilgi için: A.I. İletişim Hizmetleri
Tel: (0212) 231 95 97
Faks: (0212) 247 20 15
Fiyat: Henüz belirlenmedi*

Programın ana menüsü bir çalışma odasını andırır şekilde tasarlanmıştır.

MasterClips 202.000

MasterClips özellikle grafikte uğraşanlar için aradıkları her şeyi bulabilecekleri bir katalog. 202000 özenle seçilmiş farklı kategorilerdeki nesneler Pop Art, endüstri, insanlar, askeri konular gibi 100'den fazla çeşitli konuyu içeriyor. 202000 nesnenin 87700'ü yüksek kalitede tekrar düzenlenebilir vektör resimler (WMF), 47000'i yüksek çözünürlükteki (300dpi) dünyanın en meş-

hur koleksiyonundan alınmış resimler, 18100 tanesi ufak boyutta kolayca Upload edilebilir iyi çözünürlükte Web Art, 400 tane herhangi bir dokümanda kullanılabilecek üstün kalitede resim ve 50300 tane de projelerinize hayat katacak farklı konuda resimden oluşuyor. Yeni eklenen 3D Art teknolojisi ile 3 boyutlu metinler oluşturabiliyor ve 100'lerce foto gerçekçi 3 boyutlu nesneler istediğinize

bağlı olarak düzenlenip kullanılabiliyor. Sabit resimlerin yanında 20 etkileyici AVI formatında film ve animasyon klipleri de pakete dahil 15 CD içerisinde yer alıyor. Görsel malzemenin yanında hayvan, insan, müzik seslerinden oluşan 500 popüler ses dosyası ve 2000 şık TrueType fontta galeriye dahil. Bu fontlar arasında 300 tane de el yazısı font bulunuyor. Bu kadar çok nesne arasında kolayca gezinmeyi sağlayacak kullanımı kolay Browser ile ön izleme ile objeleri açmadan seçme şansınız oluyor. [E]

*Bilgi için: Arşiv Yayıncılık
Tel: (0212) 211 98 99
Faks: (0212) 272 96 02
Fiyat: Henüz belirlenmedi.*

Donanım Sorunları ve Çözümler

1995'de çıkan ilk baskısından sonra ocak 98 tarihini taşıyan bu ikinci baskı son zamanlardaki gelişmelere uygun olarak güncellenmiş ve şu an piyasada konu üzerine en taze kitap. Bilgisayar sektöründe çalışan veya bilgisayarının kasasını açmaktan korkmayan kişisel kullanıcıları hedef alan kitap, çok hızlı gelişen teknolojiye rağmen basım tarihine kadar olan Pentium II, MMX işlemciler ve ATX teknolojisi gibi en yeni ve güncel konuları da içeriğine dahil etmeye çalışmış. Donanım sorunları ve çözümleri kitabı PC'yi oluşturan temel birimlerin bölüm bölüm detaylı olarak tanımlanması ve anlatılmasıyla başlıyor. Monitör, kasa, klavye ve fareden oluşan temel birimlerin yanında bilgisayarı asıl oluşturan bölüm olan kasa içinde yer alan temel sistem elemanları da ayrı bir bölüm altında toplanmış. Kitapta detaylı olarak yer alan Mikro işlemcilerin yapısı, türleri ve veri yollarından bahsedilen mikro işlemciler

ve bellekler bölümlerinin yanında anakartlar, grafik kartları, kontrol kartları/super I/O ve matematik işlemciler de bu bölümde yer alıyor. Ses kartları, CD-Rom'lar, diğer çoklu ortam kartları, sabit diskler, disket sürücüler, modemler, iletişim, yazıcılar, çiziciler, tarayıcılar ve Ethernet ile SCSI gibi kartların yer aldığı yardımcı kartlar hep ayrı bir başlık altında toplanmış. Her bölümde cihazın bilgisayara eklenmesinin yanında oluşabilecek olası problemler ve çözümler de yer alıyor. Standart bir PC'nin nasıl montajlanacağını anlatıldığı bölümde ek olarak bir işletim sisteminin nasıl ekleneceği de yer alıyor. Kitabın sonunda yer alan ekler ise özellikle teknik servis elemanları ya da donanımın kitapçığını kaybetmiş kullanıcılar için oldukça faydalı olacak sabit disk, super I/O kartlar ve birçok farklı marka ve model Pentium anakart için jumper ayarlarının yer aldığı bölümler ile bir de sözlük yer alıyor.

Bilgi İçin: Seçkin Kitapevi

Tel: (0312) 435 3030

Faks: (0312) 435 2472

E-mail: seckin@seckin.com.tr

Web: www.seckin.com.tr

Fiyat: 1800000 TL

Bilgisayarlı Muhasebe

Seçkin yayınevi'nin piyasaya sürdüğü Bilgisayarlı Muhasebe kitabı tek hesap düzeni planına göre İsmail Tanış tarafından yazılmış. 1993 yılından beri ülkemizde Tek Düzen Muhasebe Sistemi uygulanmasından dolayı birçok orta öğretim kurumlarında ders olarak okutulmasının yanında üniversitelerde de ilgili bölümler oldukça fazla. Bu doğrultuda yardımcı ve kaynak bir kitap olabilecek, her konuyla ilgili açıklamaların oldukça doyurucu olduğu kitapta ekran görüntülerine de yer verilmiş. Kitabın sonunda yer alan örnek uygulama ile bu konudaki bir eksiklik tamamlanmış oluyor. Ayrıca yine kitabın sonunda bilgisayar üzerinde uygulama imkanı olmayan okullarda ve yazılı sınavlarda kullanılmak üzere Mahsup, Tahsil ve Tediye fişlerinden birer örnek boş olarak ve-

rilmiş. Özellikle yılların deneyimiyle öğrencilerin sıkça yaptığı hatalar göz önüne alınarak hazırlanan kitap tamam-

men ETA muhasebe programının 6.3x sürümü üzerine tasarlanmıştır. Kitap; hesap, hesap planı muhasebe gibi temel kavramların ne olduğu ile başlıyor. Kitabın gerisinde anlatılacak olan program olan ETA'nın bilgisayara yüklenmesi ve kurulum ile programda kullanılan fonksiyon tuşlarından bahsedildikten sonra temel menülerden bahsediliyor. Bilgisayarlı muhasebeye giriş, hesap planı ve muhasebe fişi işlemleri, raporlama, servis ve muhasebe otomasyonu bölümlerinden oluşan kitapta her bölüm sonunda bölüm ile ilgili sorular bulunuyor. □

Bilgi İçin: Seçkin Kitapevi

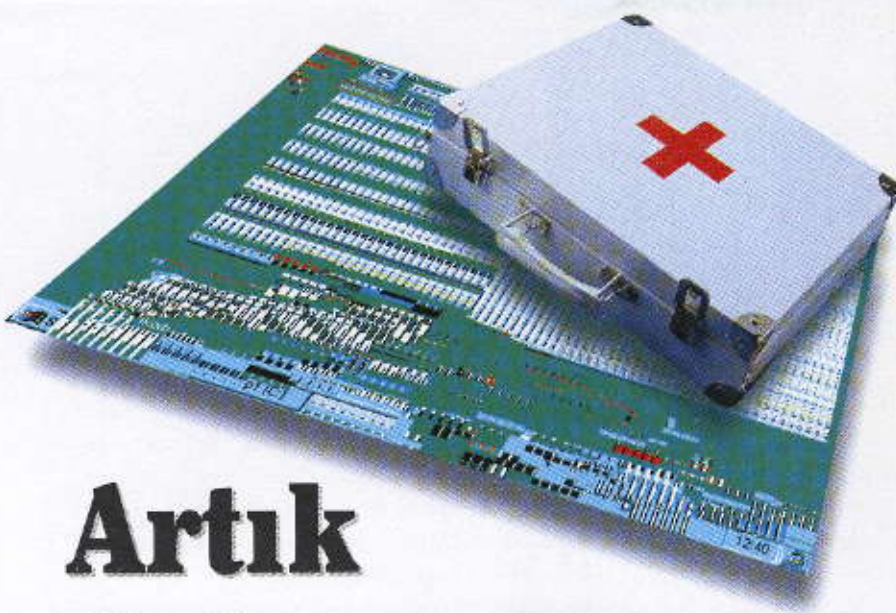
Tel: (0312) 435 3030

Faks: (0312) 435 2472

E-mail: seckin@seckin.com.tr

Web: www.seckin.com.tr

Fiyat: 600000 TL

Artık Çalışmıyorsa

Bazen Windows 95 gerçekten kötü bir şekilde çökebiliyor. Çoğu zaman da bunu haber vermeden yapıyor. Windows 95 troubleshooting serimizin bu ilk bölümünde işletim sistemini tekrar hayata döndürmenin yollarını arayacağız.

Çeşitli senaryolar sadece yeni başlayanları ürkütüyor: Grafik arabirim yerine başlangıçtan hemen sonra mavi bir ekran üzerinde sıra sıra sayılar ile problemli adresler belirtiliyor. Kullanıcı sadece bu uyarıyı almakla da kalmıyor ve kara bulutlar hemen dağılmıyor. Böyle durumlarda hemen kurulum CD'sine koşmak yerine ilk yardım üzerine yoğunlaşmak gerekiyor.

Beş Kat Hızlı Yardım

İşletim sisteminin derinliklerine dalıp elinizdeki araçların yardımı ile verilerinizi kurtarmaya başlamadan önce, Windows'un açılışında meydana gelen hatanın analizi için birkaç dakika ayırmalısınız. Anlatacağımız yöntemlerle Windows'u tekrar çalışır hale getirebilirsiniz.

1. Windows açılmıyor

Her ne kadar işletim sistemi kendi

kendini DOS üzerinden kurtarmaya çalışsa da logo ekranında veya siyah ekranda sona eriyor. Bu durumda Autoexec.bat ve Config.sys içindeki yüklenen sürücülerden şüphelenmeli.

Yardım: İlk olarak hatanın bir daha oluşmasını sağlayın. Makinayı reset tuşu ile yeniden başlatın ve Windows'un yine aynı yerde mi kilitlendiğine dikkat edin. Güvenli Kip'te açmadan önce "Windows 95 başlıyor..." yazısını görür görmez sol "shift" tuşuna basın ve basılı tutun. Böylece Windows 95'i sistemi bloke etmesi muhtemel herhangi bir otomatik yükleme yapmadan başlatın. Bu işlemi Windows 95 başlangıcında yüklenen programların yüklenmesini engellemek için de kullanabilirsiniz.

2. Mavi ekran

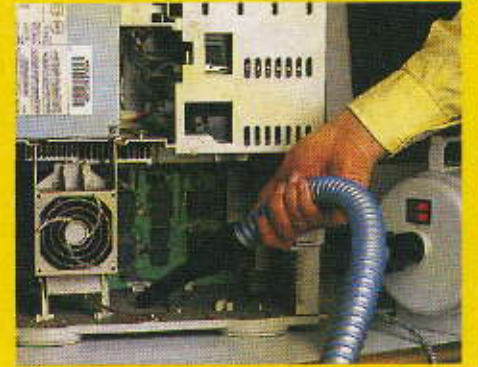
Mavi DOS ekranı eğer Windows hatanın tipini tesbit edebilirse gösteriliyor. Genellikle makina içindeki donan-

BİLGİSAYARINIZI ÖLÜME

TERK ETMEYİN!

Vakum ve Basıncı Havanın Gerekli Her Yerde...
Teknik Servis Elemanınız!

**VACUUM
COMPRESSOR**

GEN-PAZ BİLGİSAYAR ELEKTRİK SANAYİ VE TİC. LTD. ŞTİ.
Keleş Dede Mh. Pınar 5k. No: 2/2-A, Üsküdar/İST.
Tel: (0216) 342 56 87 Fax: (0216) 310 82 65

nımlarla ilgili bilgiler içeren bu ekranlar örneğin ISDN kartının sürücünün belirttiği adreste olmadığını söylüyorlar. Çözüm olarak herhangi bir tuşa veya Enter'a basılması söyleniyor ve arkasından da genellikle başka mavi ekranlar geliyor.

Yardım: Windows 95 donanımıyla ilgili bir sorunu bildiriyorsa genellikle Windows 95 ekranına ulaşmak mümkün olabiliyor. Burada da Denetim Masası aracılığıyla hatayı düzeltmek mümkün. Eğer numaralı bir hata bildiriliyorsa (örneğin 0d gibi) bu genellikle hafızayla ilgili bir sorun anlamına geliyor. Bu durumda da makineyi baştan başlatıp aynı yerde aynı hatanın oluşup oluşmadığı incelenmeli. Bu hata genel olarak makineyi söküp taktıktan veya taşıdıktan sonra oluşuyor ve genellikle de yerine tam oturmayan RAM'ler yüzünden oluyor. Makinanın içini açıp RAM modüllerini yerlerine iyice bastırarak çözüm olabilir.

3. Bozuk Grafikler

Ekran kartı sürücülerini bozulmuşsa veya ekran kartının kendisinde bir sorun varsa ekranda normal masaüstü yerine Windows 95'in normal çalışmasına rağmen karmaşık bir grafik görülüyor. Ne mouse ne de menüler görülemeyen bir müdahale de söz konusu olamıyor.

Yardım: Sürücülerin nasıl değiştirileceğini serimizin ilerideki bölümlerinde göreceğiz. İlk olarak yapılması gereken makineyi baştan başlatıp BIOS'a girmek. Chipset Features'e

Eskidi ama hala iyi: Yardım Kipi

Güvenli Kip, Windows 95'in yeniden başlamasını sağlayan çok ender modlardan biri. Bilgisayarı başlatıp "Windows 95 Başlıyor..." yazısını gördükten sonra [F8] tuşuna basınca bir DOS ekranında çıkan menüden güvenli kip seçilerek başlatılıyor. Windows 95'in başlaması bu modda oldukça uzun sürüyor, bunun sebebi de işlemcinin 16 bit modunda çalışması. 640x480 piksellik bir çözünürlük ve 16 renkli bir ekran ile karşılaşıyorsunuz ancak Aygıt Yöneticisi'ne erişmek mümkün oluyor.

Windows Güvenli Kip'te açılırken sistem veri bankalarını ve Config.sys, Autoexec.bat gibi başlangıç dosyalarını dikkate almıyor. İlk iş olarak hafıza düzenleyici bir program olan Himem.sys'i ve dosya sistemini IFSHLP.sys sürücüsüyle çalıştırıyor. Gerekli izin bilgisini MSDOS.SYS dosyasından alıyor. COMMAND.COM dosyasının eksik olması normalde makineyi kilitlerken WIN/D:M opsiyonu bunu da

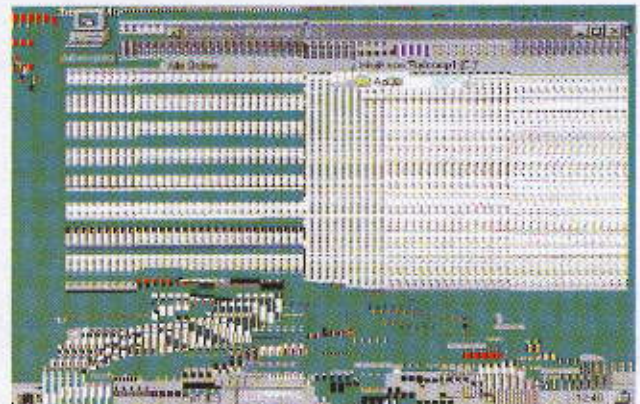
engelliyor. Daha sonra WIN hemen Windows 95 sistem dosyalarını yüklüyor. Sistem dosyalarının da bozuk olması durumunda en azından Windows "altında" Dos'u çalıştırabilmeyi deniyor. Eğer gerekli dosyalar bulunursa da Windows 95'e yüklenmiş tüm sürücüler çalıştırılmıyor. Sadece "hayati" önem taşıyan sürücüler yükleniyor.

Sisteme gerçekten nelerin gerekli olduğunu güvenli kip SYSTEM.CB dosyasından alıyor. Böylece Windows 95 en azından mouse'ın çalıştığı VGA modunda açılmış oluyor. Win.ini, System.ini ve Registry'ye erişmek mümkün oluyor ve bunun anlamı da en basit şekilde kurtarma operasyonu... Sürücü ve sistem ayarlarında değişiklikler yapmak mümkün. Ancak bu modun sınırları da var: Eğer hangi aygıtın hangi kesmeyi kullandığını görmek isterseniz bunu yapamazsınız. Kesmelerin hangilerinin kullanıldığını görebiliyorsunuz ama kimlerin kullandığını görmeniz imkansız.

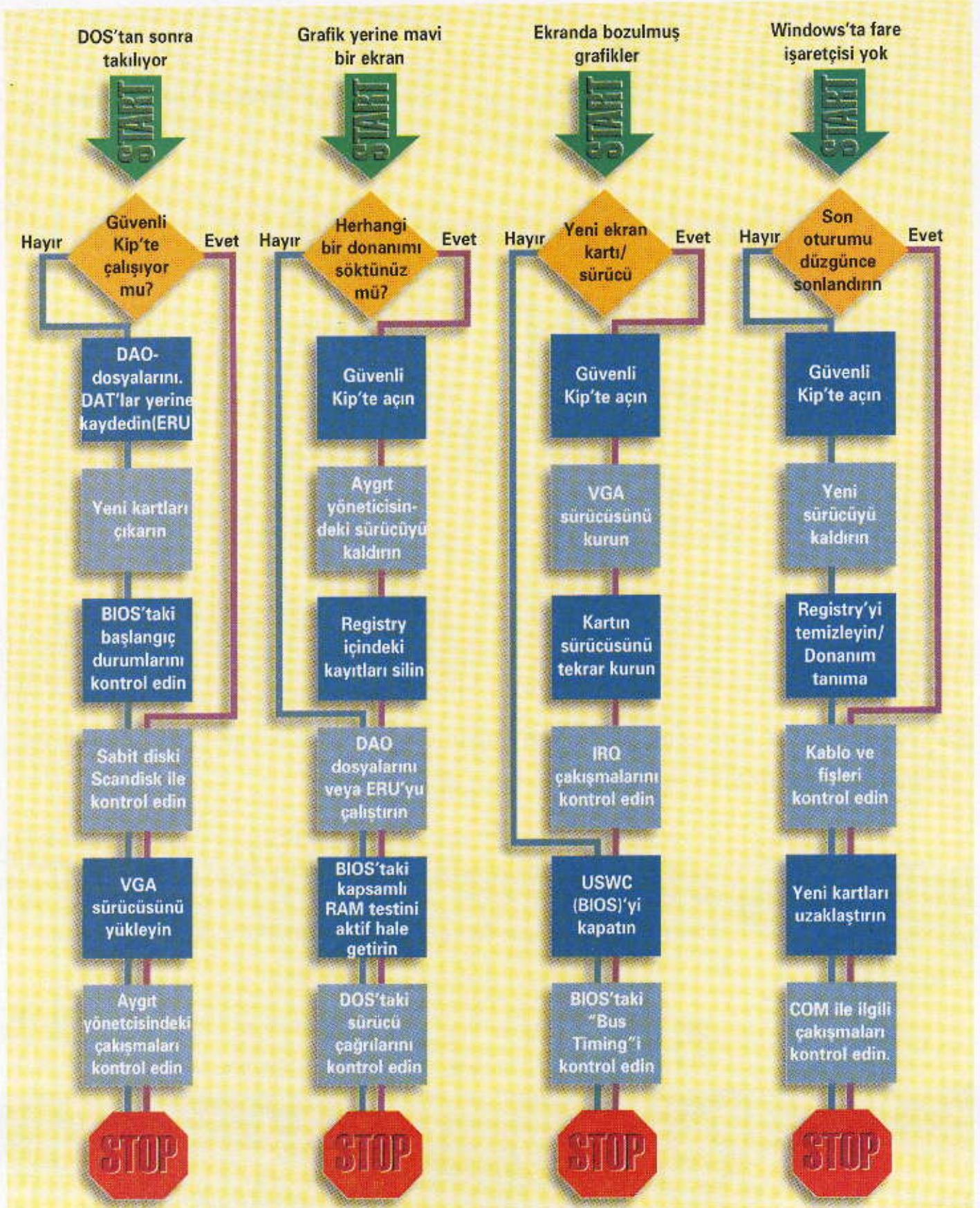
bakmanız gerekiyor. Video Memory Cache Mode şeklinde bir ayar varsa USWC modu yerine UC moduna ayarlayın. Gerçi kartınız yavaşlayacaktır ama VGA modunda da çalışacaktır. USWC birçok ekran kartıyla, özellikle de güvenli kipteki gibi 640x480 çözünürlükte veya düşük RAM miktarına rağmen örneğin 16.7 milyon renk ile çalışan kartlarla sorun çıkarıyor.

4. Uyarılarla dolu başlangıç

Windows çoğu zaman kendi kendini çalıştırabiliyor ancak uygulamalar veya altistemlerin bazıları çalışmıyor. ▶

Güvenli Kip'te 640x480 çözünürlükte bu ekran ile karşılaşırsınız. BIOS'taki önbellek modunu kapatın.

Bu problemin su yüzüne çıkışı ise DLL dosyalarının ve benzer sistem parçalarının eksikliğini bildiren pencereler.

Yardım: Kurulundan sonraki çalışmada bazı bileşenler eksik olabilir. Örneğin faks gibi otomatik çalışan programların eriştiği CAPI alt sistemi eksik yüklenebilir. Sağ fare tuşu ile Ağ komşuları üzerine tıklayarak özelliklere girip oradan da ekleyi seçerek iletişim kurallarına erişebilirsiniz. Eğer belirli bir DLL söz konusu ise Windows adını verecektir. Bul menüsü ile eksik olduğu bildirilen dosyayı olması gereken dizine kopyalamak üzere aramaya başlamadan önce biraz düşünmek gerekiyor. Kurtarmaya çalıştığınız program gerçekten size lazım mı? Daha önce kaldırmaya çalıştığınız bir uygulamanın parçaları da olabilir. Genellikle böyle durumlarda kayıp dosyayı bulup (.DLL uzantılı) Windows altında System dizinine kopyalamak yeterli oluyor.

5. Ağsız başlangıç

Birçok ağ kullanıcısı Windows'un başladıktan sonra ağ üzerinde kaynaklara erişmesini sağlayan başka makinelerin sabit disklerine Windows gezgini üzerinden bağlantı kuruyor. Eğer ethernet kartındaki bozukluk, kablolardaki kopukluk veya hedef makinenin kapalı olması gibi bir durum söz konusu ise Windows duraklıyor. Birkaç kez daha deniyor ve bağ-

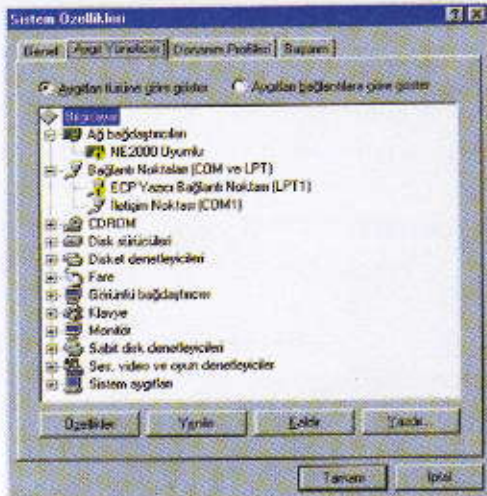
lantının sağlanamadığını bildiriyor.

Yardım: Uyarı pencerelerinde sürekli iptal seçeneğini seçerek Windows'un başlamasını sağlayın. Gezgini açın ve bağlanılmaya çalışılan sürücünün hangi makineye ait olduğunu bulun. Ağ komşuları üzerinde sağ tuşa basın ve ağ üzerinde makineyi aratın. Eğer bulunursa sorun sürücüye erişim hakları ile ilgilidir ki bunu uzaktaki makinenin kullanıcısı düzeltebilir. Ancak "Ağa erişilemiyor." şeklinde bir mesaj alıyorsanız, sizin ağa bağlantınız çalışmıyor demektir. Öncelikle kablo bağlantınızı ve eğer varsa sonlandırıcınızı kontrol edin. Ancak bunlardan sonra kart ile beraber gelen kartın kendisini test etmesini sağlayan DOS tabanlı yazılımı çalıştırın.

Windows'a yeniden hayat vermek

Windows 95'i tekrar hayata döndürmenin birçok yolu var ancak bunların hepsi de o kadar pratik değil. Microsoft Windows 95 CD'sinde Other\Misc\Eru dizini altına ERU (Emergency Recovery Utility) adlı sistem dosyalarını ve veri tabanlarını diske yedekleyen bir program yerleştirmiş. Acil durumlarda bu dosyalar eski yerlerine kopyalanarak en azından yedekleme anındaki duruma geri dönebilir. ERU otomatik ve dengeli çalışıyor ancak dosyaların boyutu bir disketten daha fazla olursa çuvallıyor. Bu da artık hemen hemen tüm Windows 95 kurulumlarında karşılaşılan bir durum. ERU'nun işe yaramaması sonucu bu dosyalar ya özel bir dizine ya da başka bir ortama yedekleniyor.

Windows 95 tarafından yaratılan başlangıç disketi de her zaman yeterli değil: Denetim Masası-Program Ekle/Kaldır-Başlangıç Disketi ile oluşturulan disket içine DOS 7.0 işletim sistemi ve bazı faydalı yazılımlar konuyor. Bu disket daha çok çöken bir sabit disk formatlayıp Windows'u yeni-

Ağ bağdaştırıcısı 7. kesmeyi kullanıyor ve bu da paralel port ile çıkışmaya sebep oluyor.

Digital Video Editing with

Q-EditBAY

The superior solution for professional Quality digital video editing on your desktop PC

Non-Linear video montaj, digital kayıt, maksimum görüntü kalitesi
İster sesli, ister sessiz olarak hareketli görüntülerin 25 kare/sn. smooth video capture imkânı, 4:2:2 YUV still store, tek kare görüntü yakalama 24 Bit, 32 Bit PCI with Burst DMA&Bus mastering, 3:1 varan sıkıştırma oranı, 768x576 PAL Video

Şirket ve her türlü ürün tanıtımlarında, tatil anılarınız ve özel günlerinizde, bilgisayar tasarımları, animasyon ve 3D grafiklerinizi video'ya kayıt içinde

BROADWAY realtime Mpeg encoder

Video görüntülerini gerçek zamanlı AVI veya Mpeg formatında capture ve kayıt imkânı.

Harddisk üzerine video kayıt, montaj Mpeg film ve Video CD hazırlama Internet Web video streaming desteği.

0212-641 33 19 pbx

MEGAVİZYON

Digital Video & Multimedia

www.megavizyon.com

den kurma işine yarıyor.

Windows'u uzun zamandır kullananların da farkedebileceği gibi sorunların birçoğu sistem veri tabanı ile ilgili. Başka bir şekilde anlatsak: Sistem veri tabanının yedeği çok faydalı bir ilk yardım aracıdır. Bu dosyanın her değiştirilmesinde (yeni bir donanım sürücüsü yüklenmesi, yeni bir yazılım kurulumu veya Regedit ile elle değiştirme) Windows kendi kendine hemen bir yedekleme yapıyor. USER.DAT ve SYSTEM.DAT dosyalarını USER.DA0 ve SYSTEM.DA0 adı altında yedekliyor.

Eğer sisteminiz bir kurulum sonrasında çökerse bu yedekleri hemen orijinal yerlerine kopyalayarak sistemi tekrar çalışır hale getirebilirsiniz. Bunu yapabilmek için de sadece DOS'a ihtiyacınız var. PC'nizi ya daha önceden hazırlamış olduğunuz başlangıç diskleri ya da doğrudan DOS modunda (açılıştaki F8'e basıp "Yalnız komut istemi"ni seçerek) açın.

Windows dizini içinde bulunan .DAT ve .DA0 uzantılı dosyaların özelliklerini değiştirin. Bu işlem için şu satırları yazmalısınız.

Attrib -H -R -S SYSTEM.DAT

Attrib -H -R -S USER.DAT

Daha sonra da eski dosyaların üzerine yenilerini yazın.

Copy SYSTEM.DA0 SYSTEM.DAT

Copy USER.DA0 USER.DAT

Bir sonraki açılıştaki Windows çok büyük bir olasılıkla sorunsuz başlar.

Sabit diski temizlemek

Uygulamalardan biri çalışırken Windows 95 çökerse Ctrl-Alt-Del tuş kombinasyonu çalışmıyor ve programı kapatmak mümkün olamıyor. Tek çare olarak reset tuşuna basmak kalıyor. Bu sırada sadece kayıt edilmemiş veriler kaybolmuyor, aynı zamanda Windows da açık uygulamaları kapatamamış oluyor. Bu da bir sonraki açılıştaki aralarında yeni bir çöküşün de yeraldığı birçok soruna sebep olabiliyor.

Windows 95b (OSR2) bir önceki oturumu düzenli bir şekilde sonlandırıp sonlandırmadığınızı da anlayabiliyor. Ve sabit diski kaybolan "cluster"ları bulmak üzere tarıyor. Scandisk adlı program DOS altında çalışıyor ve bulunan hatalar sorunsuz olarak düzeltiliyor.

"Eski" Windows 95 kullanıcıları için ise durum biraz üzücü. Windows bir önceki oturumun düzgün kapatılmadığını yine anlıyor ancak açılıştaki güvenli kip ile açılmayı öneriyor. Buna da çok az kullanıcının ihtiyacı oluyor. Normal başlanan Windows da kısa bir süre sonra yeniden çöküyor.

Bu durumda yapılması gereken açılış menüsünden komut satırına düşmek ve scandisk'i doğrudan çalıştırmak. Böylece sabit diskinizin bakımını yapmış oluyorsunuz ve hatalardan arındırıyorsunuz. Win yazıp Enter'a basarak da Windows 95'e rahatlıkla girebiliyorsunuz. ☐

Hataları kategorize etmek

Öncelikle hatayı doğru bir şekilde sınıflandırmanız gerekiyor. Çoğu zaman da zor olan bu sınıflandırmayı yapmak. Şöyle bir strateji izleyebilirsiniz.

1. Yazın:

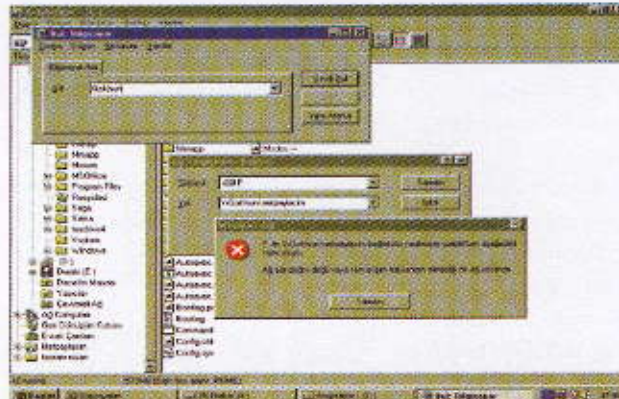
Mavi ekranda veya Windows 95'in içinde çıkan kutularda belirtilen hataları düzgün bir şekilde kağıda not edin. Burada önemli olan uyarılarda belirtilen uygulama, dosya veya cihazı tesbit etmek.

2. Araştırın:

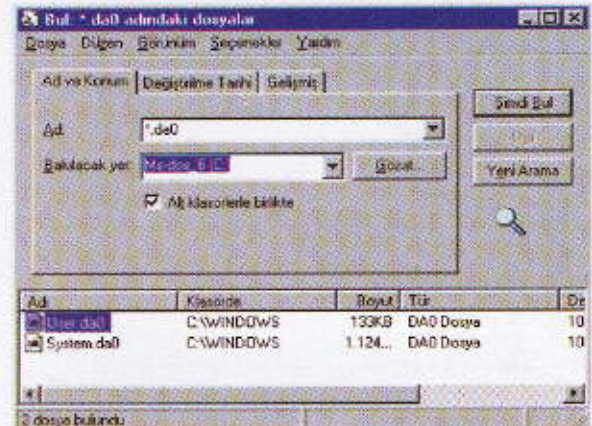
Aygıt Yöneticisi bozuk veya kullanılamayan sürücü ya da sorunlu donanım ile ilgili bilgileri verir. Başında ünlem işareti olan cihaz üzerine dikkatinizi yoğunlaştırabilirsiniz. Örneğin ağ bağdaştırıcısı başındaki ünlem işareti size suçluyu göstermektedir.

3. Kapatın:

Açılıştaki oluşan bir sorun için öncelikle Başlat grubundan programın ismini silin. Aynı şekilde otomatik çalışmayı sağlayan Win.ini içindeki load= ve run= satırlarını kaldırın. Bu şekilde bir sonraki açılıştaki sorun çıkaran programı da tesbit etmiş olacaksınız. Hatayı düzeltmek de başlı başına bir sorun. Sürücüyü veya yazılımı baştan kurmanız gerekiyor. Veya IRQ çakışmalarını düzeltilmelisiniz.

Ağdaki sürücülere erişirken bir hata çıkarsa ilgili bilgisayarı arayın. Bilgisayar bulunuyorsa Network'te bir sorun yoktur, sadece kaynaklar paylaşımına açılmamıştır.

Sitron dosyalarının kopyaları .DAO uzantısı ile saklanıyor. Uzantıyı .DAT yapmanız Windows'u kurtarmak için yeterli.

NT Kurulumu

NT'nin kurulumu başlangıçta eski sürümüyle aynı. Biraz sabır ve üç disketle yaklaşık bir saat sonra Windows 95'ten aşına olduğunuz bir arabirimle sizi karşılayan bir sistem yapılandırmış olursunuz.

NT kurulumunda Administrator (sistem yöneticisi) bilgisine sahip olmadığınız için korkmanıza gerek yok. Setup cevaplanması basit klasik sorular soruyor. Ancak kurulum CD'sindeki Setup programını çalıştırmadan önce şunları gözönünde bulundurmanız faydalı olacaktır:

- ▶ Sabit diskinizde 90 ila 100 MB boş alan var mı? İşletim sisteminin kendisi bu kapasiteye ihtiyaç duyuyor. Ancak bu da yeterli değil elbette: Kullanacağınız uygulamalar için de yeterli boş yer kalıyor mu, mesela komple Office 95 Pro paketi ve başka uygulamalar için. Sistem ayrıca sabit diskte yaklaşık 43-75 MB arasında bir takas dosyası (swap file) açıyor.
- ▶ NT'yi hazır formatlanmış bir diske kurmayı düşünmüyor musunuz?

Bu en uygun tercih olacaktır, zira bu şekilde başarıyı daha yüksek olan NTFS dosya sistemini kurabilirsiniz. Ancak bir alternatifiniz daha var: DOS ve Windows 95 sabit diskinizde kalır, NT'yi bunlara paralel olarak (Multiboot) kurarsınız. Windows 95'i NT ile terfi etmeyi düşünüyorsanız bunu unutun. Böyle bir durumda 95'in çoğu önemli bileşeni sistemde kalıyor ve sorunlara yolaçıyor, bu dosya artıkları sabit diski tıkiyor ve nedeni belirlenemeyen arızalara sebep oluyor.

- ▶ NT'yi neden eğer varsa bir ya da iki bilgisayara bağlamıyorsunuz? Bunun için sadece bir network kartına (15 \$) ve kabloları ihtiyacınız var. Diğer PC'ler hazır bir çalışma grubuna bağlılarsa NT yüklü PC'yi de bu gruba kolayca dahil edebilirsiniz. Bunun yönetimi oldukça basittir.

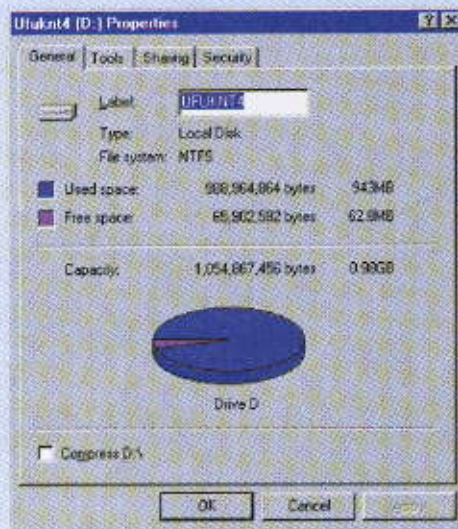
İçerik

- ▶ Kurulmadan önce dikkat edilmesi gerekenler
- ▶ Mükemmel kurulum
- ▶ İlk açılış

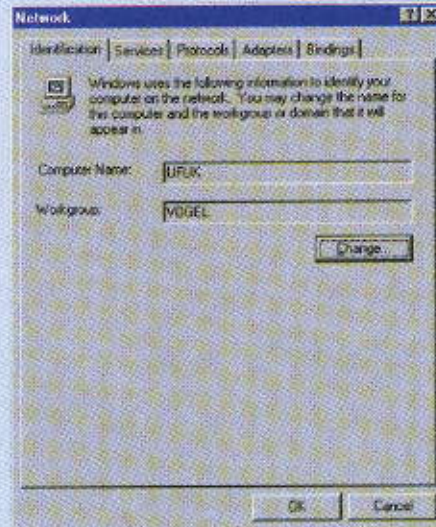
Kurulumun Detayları

Bu yazı öncelikle NT 4.0'ın tek partitiondan oluşan boş bir sabit diske kurulduğunu varsayıyor. Formatlanmış boş bir sabit diskte kurulu uygulamalara hasar vermekten korkmanıza gerek yoktur, ayrıca yarıda kalmış, bozuk bir kurulumu da kolayca tamamlayabilirsiniz.

Windows NT 4.0'ın kurulumu için NT 4.0 kurulum CD'si, üç tane boş disket ve Windows 95'teki gibi acil durumlarda kullanılabilecek bir tane daha disket gerekiyor. Bu disketlerin

NTFS dosya sistemini kullanmak çok mantıklı olacaktır. Ancak bu durumda aynı partitionda paralel olarak DOS veya Windows 95 kullanamazsınız.

NT'yi kurarken bilgisayara ileride ağda görüneceği bir isim verirsiniz. Workgroup altında ise PC'nizin bağlı olduğu çalışma grubunu belirtmeniz gerekiyor.

Acil Durum Disketi

NT'nin bir acil durum disketi isteyip istemediğinizi sormasının stratejik bir önemi vardır. Bu tip bir disket ile NT kurulumdan hemen sonra yaptığınız tüm ayarları yedekler. Bu da şu demek: NT bu disketle ilk açılıştaki durumuna getirebilir, işler ters giderse yapabileceğiniz tek şey budur.

Ancak bu disket Windows 95'teki aksine boot özelliğine sahip değil. Bu disket Setup-Disk1 ile birlikte çalışıyor ve Setup başladıktan sonra Repair [R] seçeneği ile yüklenebiliyor.

Grafikler

Windows NT ekran kartınızı doğru tanıyıp kurduysa daha iyi bir çözünürlük seçmelisiniz. Kart ve monitörünüze bağlı olarak en az 800*600 veya 1024*768 çözünürlüklerinden birini tercih edin.

duğu gibi hangi klavye, mouse ve diğer ayarlarını kullanacağını ve bir VGA ekran kartı bulduğunu ekranda gösterecektir. Bu ayarları değiştirebilirsiniz; ancak sadece emin olduğunuz durumlarda bu ayarları değiştirin. Devam etmek için yine [Enter] tuşuna basmak gerekiyor. Daha sonra birden fazla sabit disk veya partitisi olması durumunda hangi sabit diske sistemi kuracağınız sorulacaktır. Yön (cursor) tuşları ile istediğiniz diski seçip [Enter] tuşuna basın.

Şimdi önemli bir soruyu cevaplandırmanız gerekiyor: Hangi dosya sistemini kullanacaksınız. FAT'e göre daha hızlı, daha güvenli ve daha efektif bir dosya sistemi olan NTFS'yi tercih edin. Seçiminizi yine yön ve Enter tuşları ile yapmanız gerekiyor. Burada Convert seçeneği ile de dosya sistemlerini dönüştürebilirsiniz.

İlk NT Grafik Arabirimi

Bu yoğun ön çalışmalarından sonra NT 3.x ve Windows 3.x'teki gibi ilk

REFRESH FREQUENCY altında 72, 75 veya daha yüksek frekanslarda bir ekran tazeleme hızı seçin. NT kullanılabilecek değerleri bir liste halinde sunar. Daha sonra COLOR PALETTE bölümüne girin ve burada 32000 veya 65000 renk seçin.

Bu ayarlarla daha sonra NT'ye entegre edilmiş Microsoft Pluspack'ı de çalıştırabilir ve daha yüksek çözünürlüklerdeki simgelerden faydalanabilirsiniz.

TEST düğmesi ile yeni ayarların doğru çalışıp çalışmadığını görebilirsiniz. Detaylı test resmi birkaç saniye ekranda belirecek. Her şey yolunda ise yeni ayarları YES ile onaylayın. Doğru düzgün bir resim göremediyseniz önce ekran çözünürlüğünü, daha sonra ekran tazeleme hızını (Refresh) düşürün ve tekrar deneyin.

VGA çözünürlüğündeki ekrana ulaşıyorsunuz. Burada Microsoft'un lisans sözleşmesini onaylamanız gerekiyor, onaylamaktan başka çareniz yok. Burada ilk defa fare ile çalışabiliyorsunuz, tabii eğer algılanan fare sürücüsünü önceden iptal etmediyseniz.

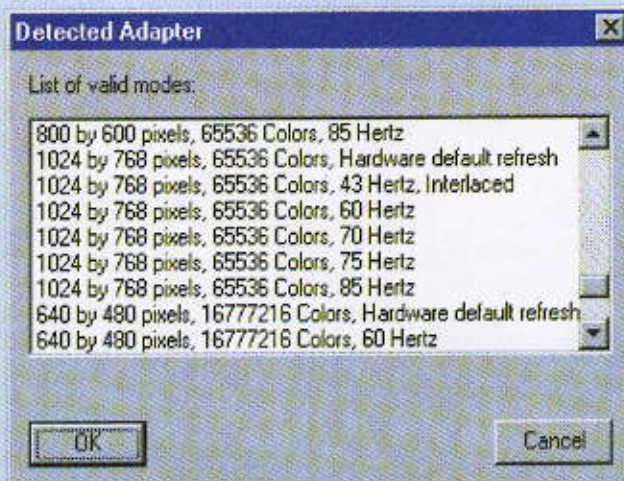
Şimdi de bilgisayarınız için gerekli bilgiler toplanır; NT yine uzun bir iş-

leme başlar, hangi yazılımların (araçları) kurulacağı, hangi network ve grafik kartının kullanılacağı sorulur. Windows NT bazı donanımları kendiliğinden tanıyabiliyor. Ancak ses kartı gibi bir dizi aygıtı ise algılamıyor, zira Windows 95'teki gibi bir donanım algılama fonksiyonu mevcut değil.

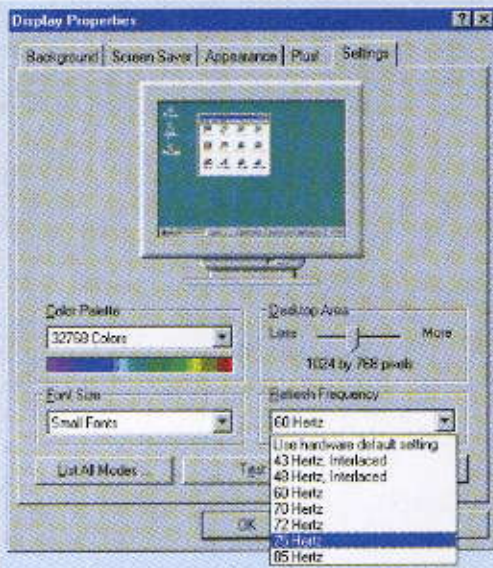
Şimdi yine önemli bir karar vermek gerekiyor: NT hangi şekilde kurulacak? Biraz Windows tecrübesine sahipseniz ne minimum bir kurulumu ne de tüm ayarların NT tarafından yapıldığı bir kurulumu tercih etmelisiniz. Zira bu şekilde özellikle network kartında bazı problemler çıkabilir: NT de Windows 95 gibi Jumper ile belirli bir IRQ'ye ayarlanmış (yazılım kurulumu ile ayarlanan) network kartlarının IRQ'lerini tanıyamıyor.

Bu yüzden Custom seçeneğini seçin ve kendinize özel bir NT kurun. Next düğmesine tıkladığınızda bir isim ve firma adı girmeniz gerekiyor, bunlar önemsizdir. Administrator şifresinde ise dikkatli olmalısınız: Sistem yöneticisi sizsiniz, zira sistemi siz kuruyorsunuz. Bu yüzden asla unutmayacağınız kısa bir şifre verin. Bu şifreye sadece NT'nin açılışında değil, sistemin derinliklerine indiginizde de ihtiyacınız olacak.

NT şimdi nihayet kurmak istediğiniz sistem bileşenlerini size soracaktır. Burada Windows 95'teki gibi

Ekran modu: List All Modes ile kullanabileceğiniz tüm ekran modlarını görebilirsiniz.

Refresh hızını ve ekran modunu bu pencereden belirliyorsunuz. Mümkün olduğunca yüksek frekanslar tercih edin.

Checkbox'ları (onay kutucuğu) fare ile tıklamanız yeterli. Eksik bileşenleri daha sonra Control Panel - Software - Windows Setup ile yükleyebilirsiniz.

Daha sonra NT'yi bir network kartı ile başka bilgisayarlara bağlamak isteyip istemediğiniz sorulacaktır, burada ISDN desteği de var. Ayrıca Remote Access (uzaktan erişim) bileşenini de kurup mesela Internet'e bağlanabilirsiniz. Her iki seçeneği de fare tıklaması ile işaretleyebilirsiniz.

Burada yine network kartını da aratabilirsiniz. Plug & Play kartı söz konusu değilse NT çok büyük bir ihtimalle kartı kendiliğinden bulacaktır. Daha sonra hangi protokollerin kullanılacağı sorulacaktır: TCP/IP, NetBEUI vesaire. Bu pencerede önce bu seçeneklerden hiçbirini reddetmeyin, çünkü ağ, Internet Remote Administration Server (RAS) için bu protokollere ihtiyaç duyacaksınız. Aynı şey ağ hizmetleri için de geçerli: NT'nin teklif ettiği her bileşeni kabul edin.

Şimdi network kartının IRQ'sini bilmeniz gerekiyor. NT kendi kafasına göre network kartı için mesela IRQ2 gibi bir değer "bulabilir", bu da kartın çalışmamasına ve başka prob-

lemlere de neden olabilir. IRQ numarasını kendiniz girin ve kurulumu devam edin.

NT bir sonraki adımda RAS için bir modem kurmak isteyip istemeyeceğinizi sorar. Olumlu cevap verip sistemin bir COM arabirimine bağlı ve açık bir modemi aramasını sağlayın. Daha sonra bazı alan kodları ve bir IP adresi girmeniz istenecektir.

Öncelikle 123.123.123.123 şeklinde herhangi bir sayı dizisi girin. Gerçi Windows bir IP'ye ihtiyaç duyar, ancak bu değer önemli değildir. OK ile devam edin. Windows şimdi modem ve

network kartı için dört hizmet sunacaktır: Workstation, Server hizmetleri, NetBIOS arabirimi ve RAS Server hizmeti. Bu ayarları değiştirmeyin, gerekirse ileride değiştirebilirsiniz. İki defa Next tuşuna basın ve son aşamaya gelin.

Kurulumun Sonu

Konfigürasyon bilgilerini verdikten sonra bir Çalışma Grubu (Workgroup) ismi vermeniz gerekiyor, bu ismi verin ve Domain'i boş bırakın, Windows ağında bunun bir önemi yoktur. Bu tip bir Domain bir ağa bağlı bir dizi istemci (client) ve sunucuyu (Server) birleştirebiliyor. Bir Domain Controller güvenlik için önemli tüm aksiyonları izler ve bunlarla ilgili taleplere cevap verir. Sizin ağınızda ise bu tip bir Domain Controller bulunmayacaktır - NT Workstation diğer 95 makinalarıyla birlikte aynı haklara sahip olarak ağda çalışabilir. Kurulumun sonunda ülke ve tarih ayarlarını yapmanız istenecektir.

NT şimdi dosyaları kopyalayacak, geçici dizini silecek, acil durum disketini oluşturacak ve son olarak da bilgisayarınızı yeniden başlatmanızı isteyecektir. ☐

MIRONİST ASİMAR SUPERİST

- Günlük pompacı vardiya hesabından, personel takibine
- Cari hesaplarınızdan, çek takibine
- Günlük ve aylık satış raporlarınızdan, akaryakıt ve emtia stoklarına kadar

BÜTÜN HESAPLARINIZI

MIRONİST AKARYAKIT ENTEGRE PAKETİ

ile tutabilir ayrıca,
İstasyonlarınızın market,
stok ve günlük satışlarını
MARKET modülümüzle
kontrol edebilirsiniz

ÇÖZÜM ORTAĞINIZ

ANKARA MERKEZ:

Cinnah Cad. Gelibolu Sokak 3/21
Kat : 2 Cankaya-ANKARA
Tel : 0 (312) 468 02 60 - 468 84 86
Fax : 0 (312) 468 08 36

İSTANBUL BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ:

Büyükdere Cad. Naci Kasım Sk. Hikmet İle Merkezi
No : 1/7 Mecidiyeköy-İSTANBUL
Tel : 0 (212) 211 62 18 - 212 80 49
Fax : 0 (212) 211 75 24

ANTALYA İRTİBAT BÜROSU:

Ayşe Ünlü: 0 (242) 348 00 48 - 0 (542) 453 42 71

BAYİLER:

Adana:	Adana Bilgi İstem	359 97 49
Diğerleri:	Laser	229 40 77
İzmir:	Profesyonel	441 04 92
İstanbul:	Onay Bilgisayar	644 51 34
Aydın:	Hicaz Bilgisayar	213 69 79

BAYİLİKLER VERİLECEKTİR

Fareyi Yakalamak

Her bilgisayar kullanıcısı Mouse veya Trackball'a sahiptir. Ancak bu aletler bozulduğunda veya kısıtlı olarak çalıştığında bilgisayar kullanımını işkenceye dönüştürebilirler. Bu tip hastalıkların tedavisi ise çok basittir.

Fare ister optik Pad'ler veya silindirler üzerinde hareket etsin, ister iki veya üç tuşa sahip olsun: Sağ veya sol elinizin hareketlerini masaüstündeki fare ikonunu için koordinatlara dönüştürür. Windows 95 fare için merkezi bir kumanda sunar (Denetim Masası / Fare), bu merkezin kendisi bazen ilk sorunlara neden olur:

► İmleç Yeterince Hızlı Değil. Fare

imlecini bir defada ekranın tamamı üzerinde hareket ettirebilmelisiniz.. Farenin hızını Hareket sekmesindeki İşaretçi Hızı ile ayarlayabilirsiniz. Buradaki düğmeyi Hızlı yönüne doğru çekin, Uygula düğmesine tıklayın ve farenin yeni hızını kontrol edin. Tek bir bilek hareketi ile tüm ekranı dolaşabilmeniz gerekir.

► Çift tıklama çalışmıyor. Düğmeler sekmesine girin ve Çift Tıklama

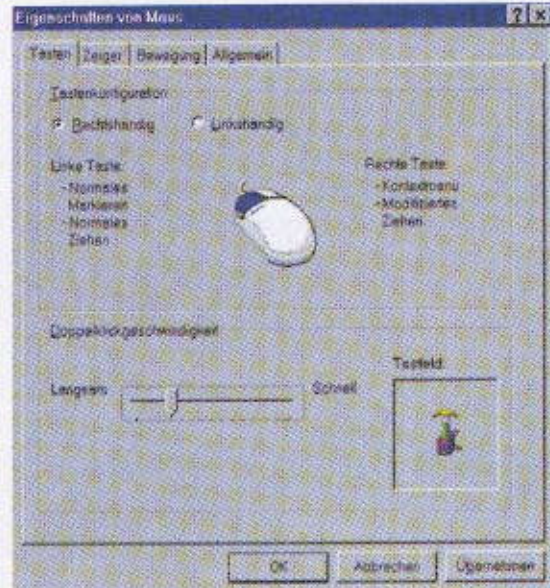
Hızı alanındaki düğmeyi Yavaş yönüne doğru çekin. Sınama Alanı'ndaki oyun kutusuna yavaşça çift tıklayın. Kutu açılırsa, tempo doğru demektir, aksi halde düğmeyi biraz daha sola çekin.

► Solakım! Düğmeler sekmesinde solaklar da düşünülmüş, "Sol eli" seçeneği işaretlenince düğmeler ters çalışıyor, sol elin işaret parmağı ile sol fare tıklaması, orta parmakla da ►

Bu tip gözetleme amaçlı video kameraları gibi işlemciyi çok fazla kullanan uygulamalar çalıştığında fareyi doğru düzgün kullanamazsınız. Bu yüzden ekran çözünürlüğünü tavsiye edilen 320*240'a düşürün.

Sağ alttaki komik yaratık çift tıklama hızını doğru ayarladığımızı ifade eder. Üstte ise sol elini kullanan biri için farenin ters çalışmasını sağlamak mümkün.

(veya başka bir parmakla) sağ tıklama gerçekleştirilebiliyor. Dikkat: Bilgisayarımızı kullanan diğer kişileri bu değişiklikten haberdar edin, aksi halde en tecrübeli sağ elini kullanan Windows kullanıcısı bile ters çalışan fare yüzünden ecel terleri dökülebilir.

Bunların dışında çözümü biraz daha zor olan problemler de vardır. Bu yazıda bu tip problemlere pratik çözümler bulabilirsiniz.

Fare Çok Yavaş

Gerçi bazı ölçüm araçları ile, Sistem Monitörü gibi (Başlat - Programlar - Donatılar - Sistem Araçları), farenin bile işlemciyi oldukça meşgul edebileceğini görebilirsiniz - çok hızlı hareketlerde. Ancak Pentium veya benzeri işlemcili yeni PC'ler bundan pek etkilenmiyorlar. İşlemciyi oldukça sömüren uygulamalarda ise, MPEG filmi veya video kameraların veya filmlerin girişini dijitalize eden pencerelerde olduğu gibi, durum daha farklı. Bunlar işlemciyi o kadar çok kullanır ki, farenin hareketleri ekranda kesik kesik görünür, bu da menüleri açmayı ve seçeneklere tıklamayı oldukça güçleştirir. Bu

DOS Sürücülerine Gerek Yok

Windows 95 veya NT'nin kurulduğundan önce çoğu kullanıcı farenin DOS sürücülerini kurması gerektiğini düşünür. Ancak Setup'ın kendisi bazı sürücülerle donatılmıştır, bunlar sadece Microsoft fa-

relerini değil, diğer standart ve akıllı fareleri de destekliyor. Sadece Windows kurulum programını çalıştırmanız yeterlidir, daha açışta fareyi kullanabileceğinizi göreceksiniz.

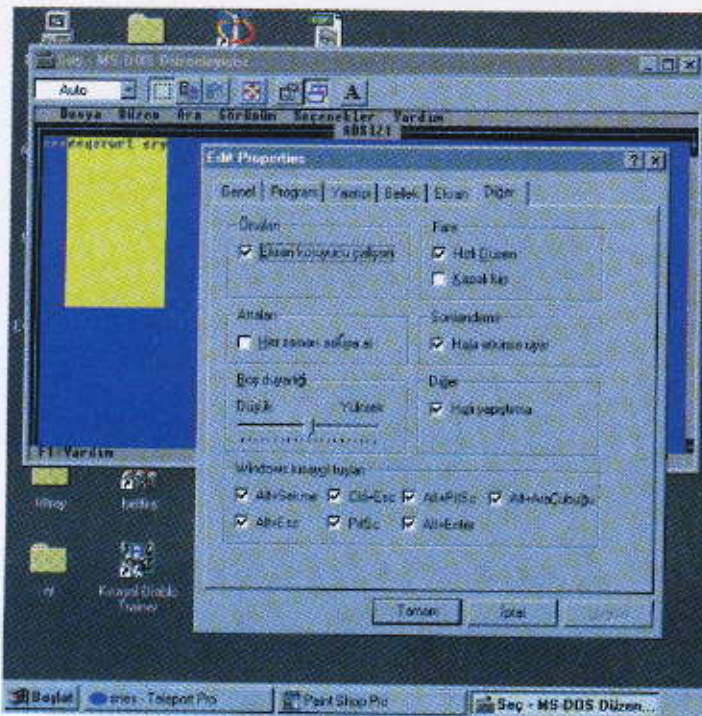
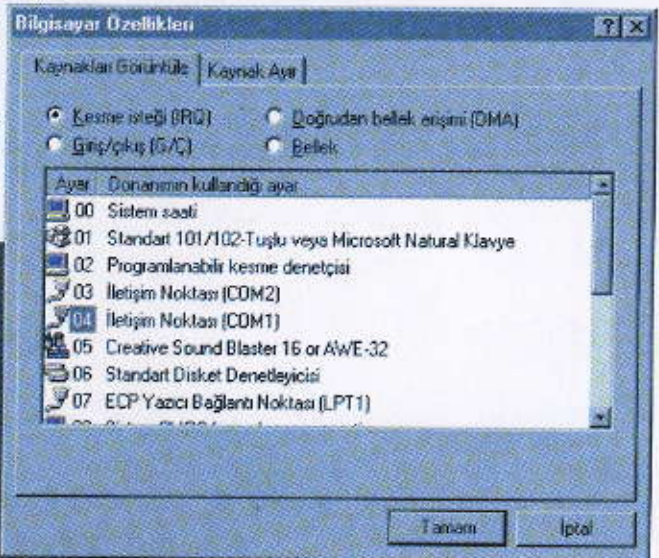
Erişilebilirlik Seçenekleri Doğru Çalışmıyor

Windows Denetim Masası'nda, Erişilebilirlik Seçenekleri altında Windows kullanımını kolaylaştıran bazı seçenekler sunar. FARE sekmesindeki FARE TUŞLARI, kullanıcı fareyi gerektiği gibi kullanamıyorsa, fare fonksiyonlarını klavye tuşları ile gerçekleştirmeyi sağlar.

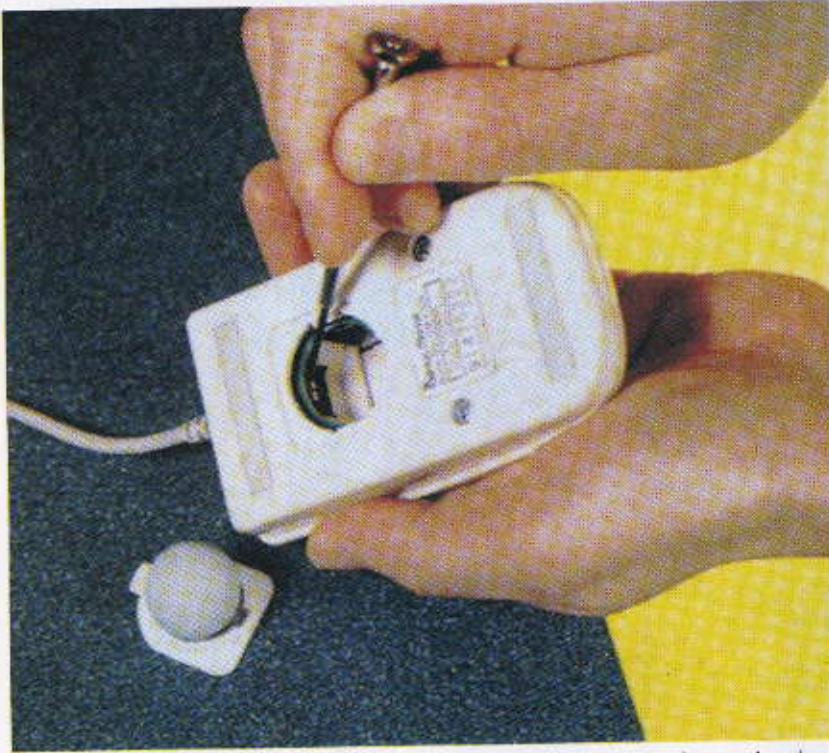
Bu ve benzeri kolaylıkların (yanlışlıkla basılmış tuşlardaki akustik gösterim) bir dezavantajı var: Her zaman çalışmıyorlar.

Bunun sürümü GENEL sekmesinde ve ilk bakışta genelde dikkati çekmeyen Otomatik Sıfırlama ("Erişilebilirlik özelliklerini ... dakika kullanılmazsa kapat") bölümünde bulabilirsiniz. Bu seçenek standart olarak etkindir ve 5 dakika için ayarlıdır. 5 dakikadan sonra Windows tekrar "normal" bir şekilde çalışmaya devam eder. Bu fonksiyonlarla gerçekten de ve sürekli çalışmak istiyorsanız bu seçeneği iptal edin.

PS/2 Mouse IRQ 12'yi kullanır, fare arabirimi COM1 ise IRQ 4'e ayrılmıştır. Bu Interrupt'ların başka aygıtlar tarafından kullanılmamasına dikkat edin.

DOS penceresinde menülerin ve komutların işlevselliği ilgili PIF dosyasının özelliklerinde QUICKEDIT seçeneği işaretlenmişse ortadan kalkar. Fare bu durumda sadece makas görevi (panoya kopyalama için) görür.

Farenin içindeki hareketli parçalar kirlendiyse fare atlamalar yapacaktır. Az zahmet ve küçük bir tornavida ile biriken kirleri söküp atabilirsiniz. Topu da temizlemeyi unutmayın.

problemin üç çözümü vardır:

► Fareyi yavaşlatın. Daha önce anlatıldığı gibi Hareket sekmesindeki işaretçi hızını iyice düşürün. Bu durumda fare imleci daha az atlama yapacak ve imleç daha kolay yerleştirilebilecektir.

► Daha az kare. Frame Rate, bir programın bir saniyede dijitalize ettiği veya açtığı resimlerin sayısıdır. 15 kareden daha düşük hızlarda işlemcinin yükü oldukça hafifleyecektir.

► Daha küçük pencereler. Video penceresi ekranda sürekli hareket ediyorsa, mesela gözetleme monitörleri gibi, 640*480 veya daha yüksek çözünürlükler kullanmak zorunda değilsiniz. 320*240 hatta 160*120 pikselde bile neler olup bittiğini rahatça görebilirsiniz. Yüksek çözünürlükler bazen resmi daha zor algılamaya neden olabilir, sanki çok yakından televizyon izliyormuş gibi. Pencere büyüklüğünün küçültülmesi de işlemcinin yükünü hafifletebilir, ve fareyi adamakıllı kullanabilirsiniz.

Fare Atlamalar Yapıyor

Bilgisayarda kapsamlı hiçbir uygulama çalışmıyorsa ve fare imleci buna rağmen atlamalar yapıyorsa bunun nedeni çok daha başkadır. Kirlenmiş fare topu. Zamanla farenin içi ve top kirlenir, bu da farenin içindeki silindirlerin dönmesini zorlaştırır.

Farenin içini açın ve topu çıkartın. Küçük silindirlerin ortasında çoğunlukla kahverengi veya siyah kirler bulunur, bunlar arızalara neden olur. Bunları sivri bir aletle (tornavida ve benzeri) temizleyebilirsiniz, plastik veya metal parçalardan çabucak ayrılırlar.

Daha sonra fareyi sallayarak içeride biriken kırı dışarı çıkartın. Kirin çabucak tekrar birikmemesi için topu yıkayın ve kurutun. Topu tekrar farenin içine yerleştirdikten sonra kapakı kapatın, fare artık eskisi gibi çalışacaktır.

ATX Kasalara PS/2 Mouse

ATX teknoloji bir bilgisayar satın alıyorsanız, PS/2 Mouse'a sahip olma-

Internet bizim işimiz

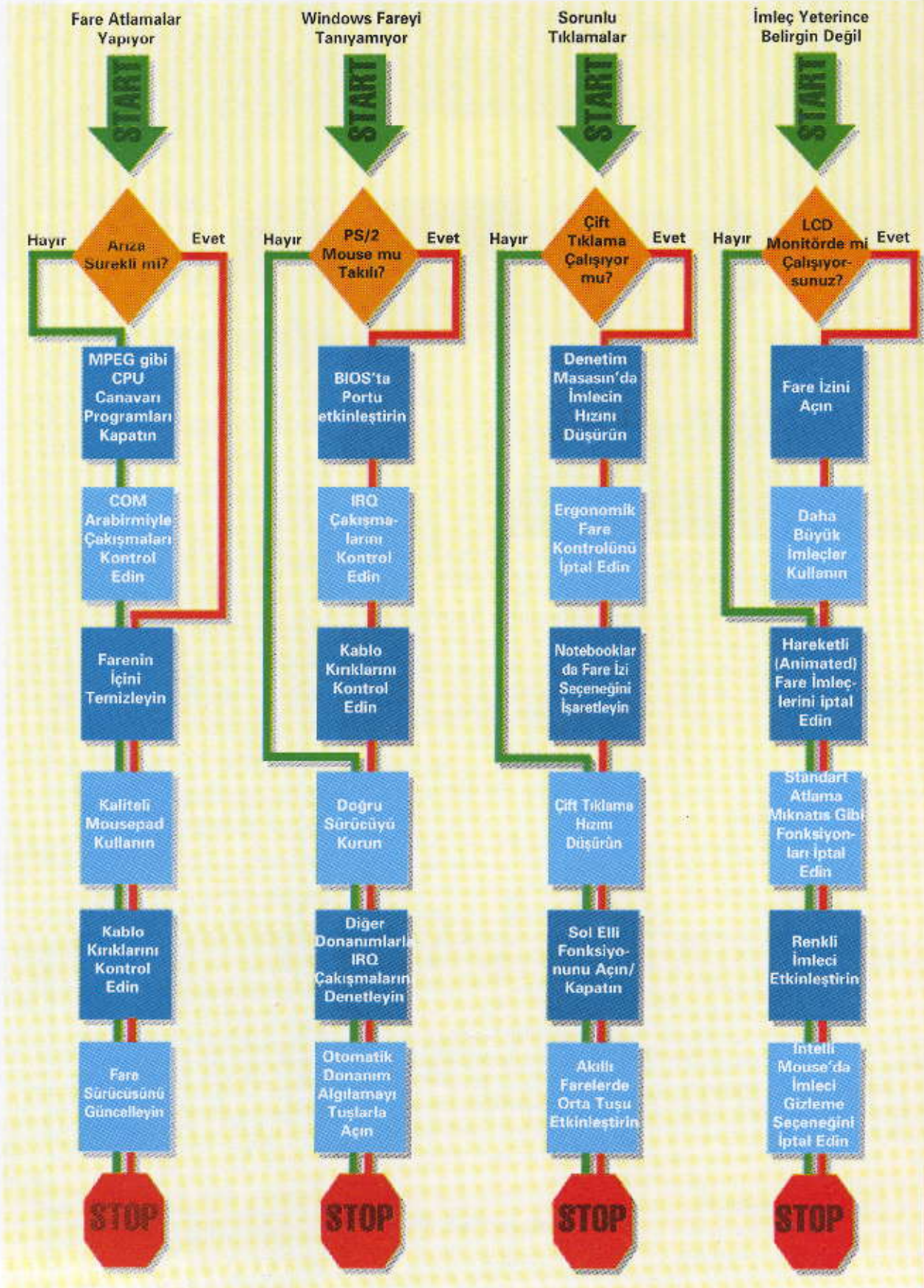
- WEB hosting
(1 MB-10 GB arası)
- Domain name registration
(.com veya .com.tr)
- Sonsuz e-mail forwarding
- CGI, JAVA, ASP desteği
- WEB sayfa tasarımı
- Market (ürün) Kataloğu
- Firmalar Kataloğu
- OEM Katalog
- Sektörel Haberler
- Shareware-Freeware
- Internet dersaneciliği (dersane.com)
- Internet'te oyun (oyun.net)
- Internet'te 2. EL
- Internet'te Sanal Market
- Internet'te Mesaj Merkezi

Türkiye'nin En Hesaplı WEB Hosting Server'ı

bilgisayar.NET	YILLIK	E-Mail
Domain Name registration (.com veya .com.tr)	100	-----
Setup	50	-----
1 MB WEB alanı	149	1
5 MB WEB alanı	349	5
10 MB WEB alanı	499	10
20 MB WEB alanı	599	20
50 MB WEB alanı	799	50

www.bilgisayar.net

e-mail: bilgi@bilgisayar.net
(0212)259 88 87

Troubleshooting: Monitörler

Ekstra büyük fare imleçleri 1600*1200 gibi çok yüksek çözünürlüklerde fare ikonunun 1024*768'deki normal büyüklükteki bir imleç gibi görünmesini sağlar. Yüksek çözünürlüklerde fare imlecini takip etmekte sorunlar yaşıyorsanız bu seçenekten faydalanın.

DOS Penceresinde Fare Doğru Çalışmıyor

Windows 95'in DOS penceresinde, fare için bir DOS sürücüsü yüklememenize rağmen, Windows'un kendi fare sürücüsü kullanılır. Ancak ek bazı fonksiyonlar sorunlara neden olabilir: Fareyi kullanırken herhalde DOS uygulamalarında menülere, komutlara ve nesnelere Windows'ta olduğu gibi tıklayabileceğinizi düşünüyorsunuz. Ancak DOS programının veya MS-DOS Komut İstemi ile ilişkilendirilmiş PIF dosyasının özelliklerinde (üzerine sağ tuşla tıklayıp) DİĞER sekmesinde HIZLI DÜZEN seçeneği işaretlenmişse fareyi istediğiniz gibi kullanamazsınız.

Hızlı Düzen (QuickEdit) bir DOS ekranındaki istenilen alanı panoya (clipboard) aktarmak için düşünülmüştür.

Ancak bu seçenek EDIT gibi bazı uygulamalardaki menülerin fonksi-

yonlarını otomatik olarak kapatır.

İşığa Duyarlı Fareler

Bazen fare birdenbire hiç çalışmaya başlar, ya da sadece belirli yönlerde doğru hareket eder. Bu fenomenin basit bir nedeni vardır: Farenin (özellikle şeffaf fareler) üst tarafı ışığı geçirir ve dikey ve yatay hareketleri algılayan opto alıcılar bundan etkilenir. Böyle bir durumda yapabileceğiniz tek şey farenin üzerini koyu bir kaplamayla kaplamaktır, ancak daha basit ve çoğunlukla daha ucuz bir fare satın almak daha mantıklı olacaktır.

PC Uykudan Uyanmıyor

Bazı uygulamalarda mola verirken sadece monitörü uyku moduna geçirmek yeterli değildir: Mesela bilgisayar bir faks sunucusu olarak çalışıyorsa tüm bilgisayarı uykuya yatırmak gerekir, monitörü, sabit disk ve işlemciyi. Gerekli ayarları BIOS'ta

(Power Management Setup) yapabilirsiniz. Bunları etkinleştirmek için de Denetim Masası'ndaki GÜÇ simgesine çift tıklayıp Standby modunu aktif hale getirmelisiniz. Böylece bilgisayar ayarlanan hareketsiz kalma süresini beklemeden derin bir uykuya dalecektir.

Fare bu esnada büyük bir öneme sahiptir, zira küçük bir hareketle bilgisayarı yeniden uyandırmalıdır, klavye pek uygun değildir, zira bir tuşun hangi uygulamada ne yapacağı çoğunlukla belli değildir.

Bilgisayarın fare ile uyandırılması için ayrıca PM Events altındaki ayarları da dikkate almalısınız. Bunlar güç yönetiminin hangi olaylara bağlı olarak bilgisayarı yeniden uyandıracağını düzenler. Farenin ya COM arabirimlerinden birine (IRQ 3 ve 4) veya Mouse Port'a (IRQ 12) bağlı olduğunu biliyorsunuz. İlgili Interrupt'ın BIOS'ta Enable ile uyandırma servisi için hazır olmasına dikkat edin.

Fare İmleci Yüksek Çözünürlükte Seçilemiyor

1600*1200 gibi yüksek çözünürlüklerde Görüntü Özellikleri'ndeki sistem yazıtlarıyla birlikte fare imlecini de biraz büyütmeniz. Aksi halde monitöre büyüteçle bakmak zorunda kalabilirsiniz.

Fare imlecini büyütme için Denetim Masası'ndaki Fare simgesine çift tıklayıp GÖSTERGELER sekmesine girin ve DÜZEN bölümündeki listeyi açın. Burada değişik seçenekler mevcut, ancak siz listeden "Windows Standard (çok geniş)" kaydını seçin.

Bu şema, 1024*768 gibi normal bir çözünürlükte önizleme penceresinde de görebileceğiniz gibi çok büyük görünecektir. Ancak çok yüksek grafik çözünürlüklerinde ikon ve fare imlecinin diğer formları normalleriyle orantılı olarak büyüyecektir. □

Derleyen

Ufuk Yamankılıçoğlu

Norton Utilities 3.03

Bu ay CHIP CD'sinde her sistemin ihtiyacı olan bir program bulunuyor; Norton Utilities. Her sürümünde çeşitli yenilikler sunan bu kapsamlı programı sizler için inceledik.

Programı sisteminize kurduğunuzda, "Başlat-Programlar" kısmına eklenen "Norton Utilities" seçeneği üzerinden tüm yardımcı programlara ulaşmanız mümkün. Şimdi bu programları kısaca inceleyelim:

Image

Bu program dosya sisteminiz hakkındaki önemli bilgilerin özel bir dosyada depolanmasını sağlıyor. Yarattıran bu Image dosyası gerektiğinde UnErase ve UnFormat yardımcı programları tarafından kullanılıyor. Böylece silinmiş ya da zarar görmüş olan dosya ve dizinler kurtarılabilir.

Norton Disk Doctor

Bu yardımcı programın fonksiyonu Scandisk ile aynı. Sisteminizdeki sürücülerde oluşan hataları tespit etmek ve gidermek için zaman zaman Norton Disk Doctor'ı çalıştırmalıyız.

Norton File Compare

Sık sık aynı isimdeki iki metin dosyası arasındaki farkları tespit etmek gerekir (özellikle INI dosyaları). Norton File Compare sayesinde iki dosyayı da açabilir ve size gösterilen farklılıkları gözlemleyebilirsiniz.

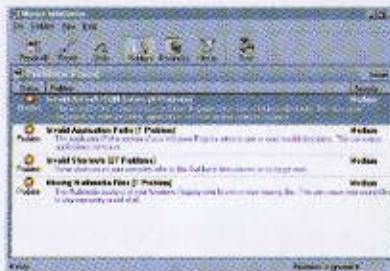
Norton Optimization Wizard

Bu program sisteminizdeki çeşitli elementlerin optimizasyonunu gerçekleştirerek performans artışı sağlıyor. Programı çalıştırdığınızda Swap File'in ve Registry'nin optimizasyonunu onaylamanız gerekiyor. Böylece gerekli olan minimum Swap File yaratılıyor ve Registry gereksiz verilerden

temizleniyor. Norton Optimization Wizard ile birlikte ayrıca "SpeedStart" isimli yardımcı program da kurulabiliyor. SpeedStart Windows'un her açılışında aktif duruma geçiyor ve uygulamaların belleğe yüklenme biçimlerini inceleyerek yükleme sürecinin hızlanmasını sağlıyor.

Norton Registry Editor

Regedit.exe programını çalıştırarak Windows'un kalbi olan Registry'de değişiklikler yapabilirsiniz. Ancak bunun için Windows konusunda oldukça bilgili bir kullanıcı olmanız gerekir; çünkü buradaki ifadeleri kolayca anlayabilmek mümkün değildir ve en küçük bir hata sistemin zarar görmesine neden olur. Registry Editor bu işi biraz kolaylaştırıyor, ama yine de dikkatli olun!

WinDoctor programı ile Windows'unuzdaki problemleri çözebilirsiniz.

Norton WinDoctor

Norton Utilities'in en yararlı programlarından biri. WinDoctor, kayıp kısayollar, geçersiz Registry kayıtları, kilitlenen uygulamalar ve eksik "dll" dosyaları gibi nedenlerle Windows'unuzda oluşan problemleri tespit ediyor ve çözüyor. Program çalıştıktan sonra sistemi oldukça kısa bir sürede inceliyor ve tüm problemleri listeli-

yor. Size kalan sadece "Repair" komutu ile bu hataların düzeltilmesini sağlamak.

Registry Tracker

Bu yardımcı program kritik dosyalar, dizinler ve Registry kayıtları üzerinde yapılan değişiklikleri kaydediyor ve gerektiğinde yapılan değişikliklerin iptal edilebilmelerini sağlıyor.

Space Wizard

Bir sabit disk ne kadar büyük olursa olsun, mutlaka dolar. Kaçınılmaz son geldiğinde ve sabit diskinizin bir çöplüğe döndüğünü hissettiğinizde, eğer bir Uninstall programı kullanmıyorsanız tek bir çözüm kalır: Sabit diski formatladıktan sonra her şeyi baştan kurmak.

İşte bu noktada Space Wizard yardımcı oluyor. Program sabit diski tarayarak silinebilecek olan dosyaları (geçici dosyalar, çift dosyalar vb.) belirliyor. Dosyaların silinmesini onaylamadan önce dikkatli olmanızda yarar var.

Speed Disk

Bu program sabit diskinizin defragmentasyonunu gerçekleştiriyor. Bu programı da zaman zaman çalıştırarak sabit diskinizin düzenlenmesini ve böylece hızlanmasını sağlayabilirsiniz.

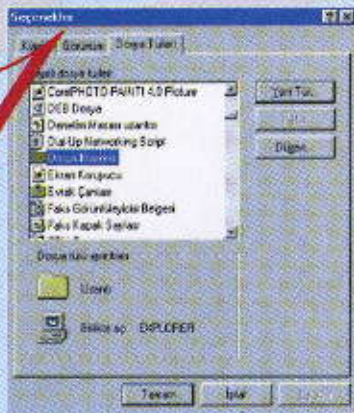
Norton Utilities'e ait olan diğer programlardan "System Doctor" çalışan yardımcı programlar ve sistem kaynakları hakkında sürekli bilgi veriyor. "Rescue Disk" ise bir açılış diski hazırlamanızı sağlıyor. Son olarak "System Information" ile sisteminiz hakkındaki tüm bilgilere erişebilir, "UnErase Wizard" ile silinmiş olan dosyalarınızı kurtarabilirsiniz. ☐

Sağ Tuşla Bunları da Yapabilirsiniz

Windows 95 menüleri genelde oldukça az sayıda Windows fonksiyonunu kullanıma sunuyorlar. Ancak birkaç işlem sonucunda bu menülere seçtiğiniz komutların eklenmelerini sağlayabilirsiniz.

Bu yazı kişisel menülerinizi oluşturmanın yollarını gösteriyor.

Herhangi bir dizin penceresini açın ve GÖRÜNÜM-SEÇENEKLERİ tıklayın. Açılan pencerede DOSYA TURLERİ kısmına geçin. Dosya tiplerinin listelendiği bölümde, üzerine sağ tuşla tıklandığında açılan menüsünü zenginleştirmek istediğiniz ifadeyi seçin.

"Sürücü", "Dosya Klasörü" ve "Klasör" ifadeleri sayesinde sürücülerin ve dizinlerin menülerine istediğiniz komutları ekleyebilirsiniz. Ancak bu noktada dikkatli olmanız gerekiyor. "Klasör" ifadesi yanlışınıza yolaçabilir. Bu ifade sadece dizinleri değil, sürücüler de kapsıyor. Dizinlerin menülerini

değiştirmek istiyorsanız, "Dosya Klasörü" ifadesini seçmelisiniz.

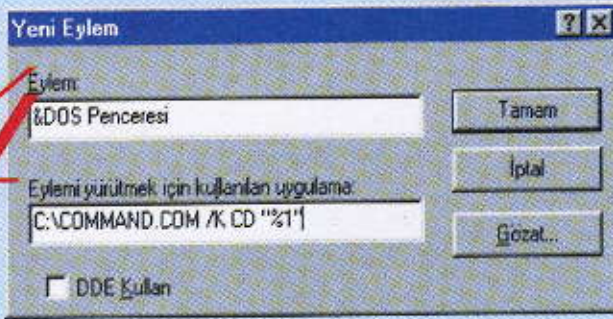
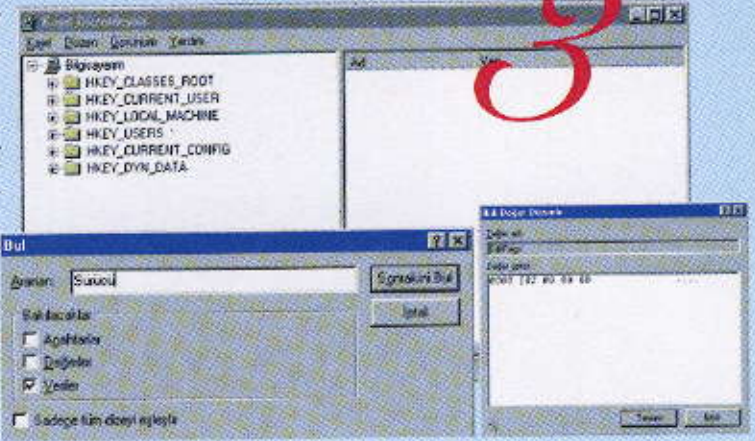
Bu menü komutları her sistemde bulunmalı

Komut	DOS Penceresi
Fonksiyon	Bir dizin ya da sürücuden DOS penceresine geçer ve seçilen dizin otomatik olarak aktif olur.
Dosya türü	Klasör
Komut satırı	COMMAND.COM /K CD "%1"
Komut	Yeni Araştırılıyor Penceresi
Fonksiyon	Yeni bir iki sütunlu Araştırılıyor penceresi açar. Normalde Araştırılıyor penceresinde sadece gerekli dizine geçiş yapabilirsiniz, yeni bir pencere açılmaz.
Dosya türü	Klasör
Komut satırı	EXPLORER.EXE /N /E "%1"
Komut	Dizin içeriğinin yazdırılması
Fonksiyon	Aktif dizinin içeriğinin yazdırılmasını sağlar.
Dosya türü	Klasör
Komut satırı	COMMAND.COM /C DIR /P %LPT1
Komut	Buradan itibaren araştır
Fonksiyon	Dizinlerin ve sürücülerin Windows hiyerarşisi izlenmeden (Masüstü, Bilgisayarım, Sürücüler vb.) iki sütunlu Araştırılıyor penceresinde açılmalarını sağlar.
Dosya türü	Klasör
Komut satırı	EXPLORER.EXE /E /ROOT /IDLIST, %1
Komut	Wordpad ile açmak
Fonksiyon	Kayıtlı olmayan dosyalar için Wordpad in standart editor olmasını sağlar. Böylece garip metin dosyaları (örneğin READ.ME) kolayca açılabilir.
Dosya türü	Kayıtlı Olmayan Dosyalar (bkz. Adım 6)
Komut satırı	[Dosya yolu] WORDPAD.EXE "%1"

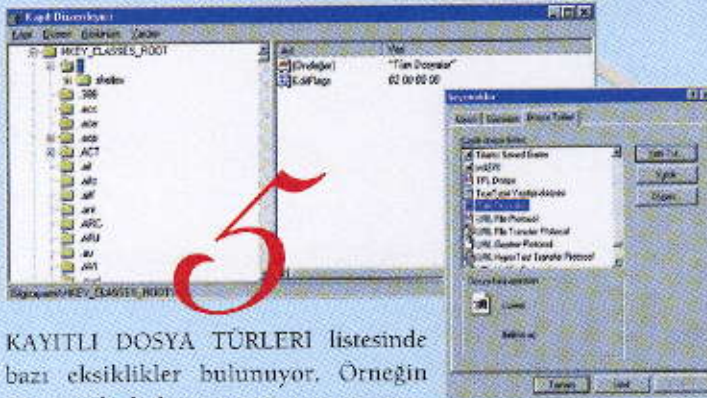

Uygun dosya tipini seçtikten sonra DÜZEN seçeneğini tıklayın. EYLEMLER listesi seçtiğiniz ifadenin menüsünde bulunan komutları gösterir (örneğin explore, open, print). YENİ seçeneği ile listeye yeni bir komut ekleyebilirsiniz. DÜZENLE seçeneği aktif bir komut üzerinde değişiklikler yapmanızı sağlar, KALDIR seçeneği ise komutu listeden siler. ÖNDEĞER YAP seçeneği ile bu dosya tipi üzerine çift tıklandığında hangi komutun otomatik olarak yürütüleceğini belirleyebilirsiniz. Standart komut (örneğin explore) kalın yazı tipi ile gösterilir. Örneğin dizinlerin ve sürücü pencerelerinin sürekli olarak Windows Gezgin (Araştırılıyor) görünümünde açılmalarını istiyorsanız, KLASÖR ifadesi için "explore" komutunu öndeger yapmanız yeterli.

Dosya tiplerinin belirlenmesi sırasında bazı seçenekler aktif durumda olmazlar (örneğin "Düzenle"). Registry'de küçük bir değişiklik yaparak bu gereksiz önlemi ortadan kaldıracabilirsiniz. Kayıt Düzenleyici'yi (regedit.exe) çalıştırın ve DÜZENBUL'u seçtikten sonra VERİLER kutucuğu dışındakileri pasif duruma getirin. Daha sonra seçeneklerini aktif duruma getirmek istediğiniz dosya tipini belirtin (örneğin "Sürücü") ve arama işlemini başlatın. Aradığınız ifade sağ bölümde görüldükten sonra EditFlags ifadesi üzerine çift tıklayarak değerini 02 00 00 00 şeklinde değiştirin. Böylece güvenlik nedeniyle konulmuş olan sınırlamayı ortadan kaldırmış oluruz. Seçeneklerini aktif duruma getirmek istediğiniz diğer dosya tipleri için de aynı prosedürü tekrarlayabilirsiniz.

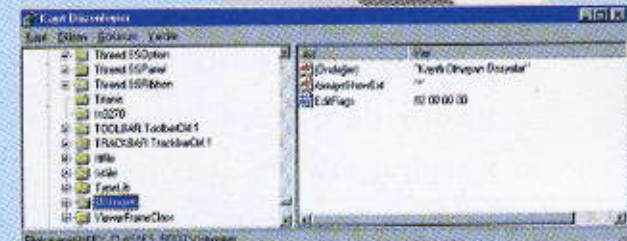

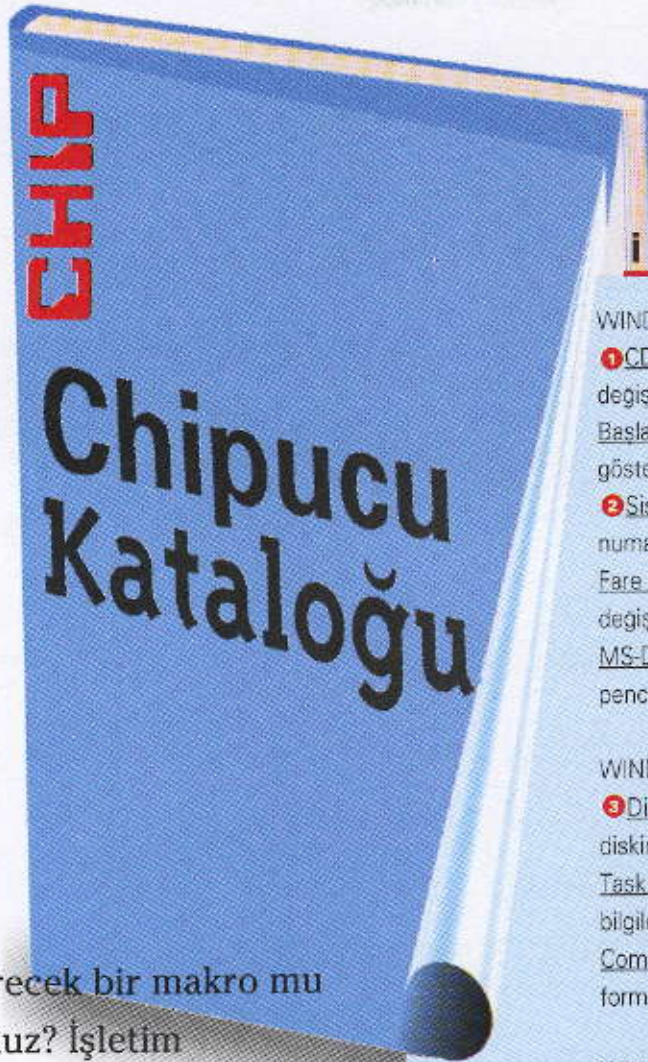
Yeni bir menü ifadesi eklemek için YENİ seçeneğini tıklayın. "Yeni Eylem" penceresindeki üst satırda, yeni komut için menüye eklenecek olan ifadeyi belirtin (örneğin "DOS Penceresi"). Alt satıra ise uygun komut satırını tam olarak yazın (örneğin CACOMMAND.COM /K CD "%1"). Yeni komut için bir kısayol tuşu belirlemek istiyorsanız, kısayol olarak kullanılacak olan tusun önüne bir & işareti ekleyin (örneğin "&DOS Penceresi"). SEÇENEKLER penceresini kapattığınızda yeni menü seçeneği hizmetinize sunulur.

KAYITLI DOSYA TÜRLERİ listesinde bazı eksiklikler bulunuyor. Örneğin Registry'de bulunmasına rağmen, yapılan değişikliğin tüm dosya türleri için geçerli olmasını sağlayacak bir ifade bu listede yer almıyor. Ancak Registry'de yapılacak bir değişiklik bu konuda yardımcı olabilir. Kayıt Düzenleyici'yi (regedit.exe) çalıştırın ve önce HKEY_CLASSES_ROOT ifadesini, daha sonra * ifadesini çift tıklayın. Böylece sağ kısmında ÖNDEĞER ifadesi gösterilir ve üzerine çift tıkladıktan sonra bu ifadeyi "Tüm Dosyalar" biçiminde değiştirebilirsiniz. Daha sonra arkaplanda boş bir alana çift tıklayın ve YENİ-İKİLİ DEĞERİ'ni seçin. Yeni ifadeye EditFlags ismini verin ve üzerine çift tıkladıktan sonra değerini 02 00 00 00 şeklinde değiştirin. Böylece saklı olan dosya tipi *, * "Tüm Dosyalar" adı altında listede yerini alır. İleride bu dosya tipi için belirleyeceğimiz menü komutları tüm dosya tipleri için geçerli olacaktır.

Bir uygulama ile ilişkili olmayan dosya tipleri DOSYA TÜRLERİ listesinde yer almıyorlar. Bu noktada da Registry yardımcı oluyor. HKEY_CLASSES_ROOT \ Unknown'u bulun ve fare ile üzerine tıklayın. Daha sonra pencerenin sağ kısmındaki ÖNDEĞER ifadesini çift tıklayın ve DEĞER VERİSİ alanına "Kayıtlı Olmayan Dosyalar" yazın. 3. adımda anlatıldığı gibi yeni bir EditFlags ifadesi yaratın ve 02 00 00 00 değerini verin. Böylece, DOSYA TÜRLERİ listesindeki "Kayıtlı Olmayan Dosyalar" ifadesi üzerinden tanımlanan dosyaların menülerini değiştirebilirsiniz.

İşinizi görecektir bir makro mu arıyorsunuz? İşletim sisteminizin derinliklerinde kayboldunuz ve pratik çözümlere mi ihtiyacınız var? O halde doğru yerdesiniz. Chipucu Kataloğu'nda PC'lerle birlikte yaşamayı kolaylaştıran her şey var. Kesip biriktirebileceğiniz sayfalar kısa sürede kocaman, ciltli bir kataloğa dönüşecek. Ve biz sizin yerinizde olsak Chipucu Kataloğu'nu PC'mizin yanından hiç ayırmazdık.

İ N D E K S

WINDOWS 95

- 1 CD Okuyucu: Çalma süresinin değiştirilmesi
- Baslat Menüsü: Dizinlerin hızlı gösterilmesi
- 2 Sistem: İşletim sisteminin sürüm numarasının belirlenmesi
- Fare İmleci: İmlecin büyüklüğünün değiştirilmesi
- MS-DOS Komut İstemi: DOS penceresinin otomatik kapanması

WINDOWS NT4.0

- 3 Disk Administrator: Birden fazla sabit diskin birleştirilmesi
- Task Manager: Aktif Process'lere ait bilgilerin konfigüre edilmesi
- Command Prompt: DOS imlecinin formunun değiştirilmesi

WINDOWS 3.1

- 4 Paintbrush: Çizim büyüklüğünün kağıt formatına uyması
- Saat: Yanlış tarih formatı

UYGULAMALAR

- 5 Word 7.0: Bir tablodaki hücrelerin tek tek genişliklerinin değiştirilmesi
- Netscape Navigator: Cache'deki resimler hakkında bilgi
- Excel: Zaman değerlerinin dakikaya çevrilmesi
- Excel: Satır ya da sütunlara ait başlıkların basım sırasında her sayfaya eklenmesi

DONANIM

- 6 Joystick: Windows NT 4.0 altında Joystick kurulumu
- Klavye: Engelliler için çeşitli kolaylıklar

CD Okuyucu: Çalma süresinin değiştirilmesi

Windows 95 ile birlikte standart olarak sunulan CD okuyucusu bir CD içerisindeki parçaların sadece belli bir süre çalınmasına olanak tanıyor. Böylece CD'ye hızlı bir şekilde göz atmak mümkün oluyor. Bu fonksiyonun ismi "Info-Scan", evinizdeki müzik setinde ya da Discman'ninizde aynı fonksiyona rastlayabilirsiniz. Windows 95'in CD OKUYUCUSU'nda (Başlat - Programlar - Donatılar - Çoklu Ortam - CD Okuyucusu) bu fonksiyonu aktif duruma getirmek için SEÇENEKLER menüsünde TANITIM OKUMASI'ni işaretlemeli ya da araç çubuğunda uygun simgeyi tıklamalısınız.

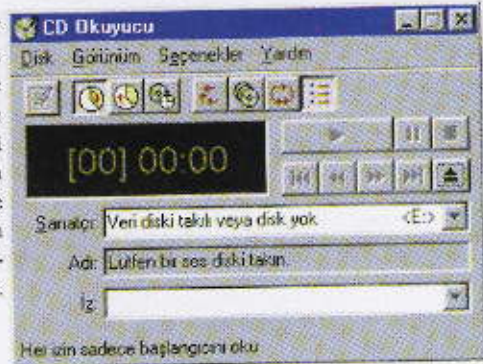
CD Okuyucusu'nda bu süreyi istediğiniz gibi belirlemeniz de mümkün. Bunun için SEÇENEKLER - TERCIHLER kısmında bulunan "Tanıtım okuması uzunlu-

ğu (saniye)" alanına bir değer (örneğin 7) yazabilirsiniz. Daha sonra TAMAM'ı tıklayarak pencereyi kapatın. Bundan böyle, eğer TANITIM OKUMASI aktif durumda ise CD'deki parçaların sadece ilk 7 saniyesi çalınacak.

Bu bölümde sadece 5 ile 15 saniye arasında bir değer belirleyebiliyorsunuz. Bu alanın dışında bir değer verdiğinizde CD Okuyucu bunu otomatik olarak düzeltiyor. Örneğin 30 değerini verdiğinizde bu 15 saniyeye indiriliyor; 3 değerini verdiğinizde ise otomatik olarak 5 değeri kabul ediliyor. CD Okuyucu tarafından sınırlanmış olan alanın dışında bir tanıtım okuması süresi belirlemek istiyorsanız, Windows 95'in Registry kısmında değişiklik yapmanız gerekiyor.

Kayıt Düzenleyici'yi çalıştırmak için BAŞLAT - ÇALIŞTIR - REGEDIT komutundan sonra TAMAM'ı tıklayın. Daha sonra <Bilgi-

CD'ye bir
bakış: Bu
simge
sayesinde
CD'deki
parçaların
sadece
başlangıçlarını
dinleyebilir-
siniz.

sayarım \ HKEY_CURRENT_USER \ Software \ Microsoft \ Windows \ CurrentVersion \ Applets \ CdPlayer \ Settings> kısmına geçin. Şimdi pencerenin sağındaki "IntroPlayLen" ifadesini sağ tuşla tıklayın ve DEĞİŞTİR'i seçin.

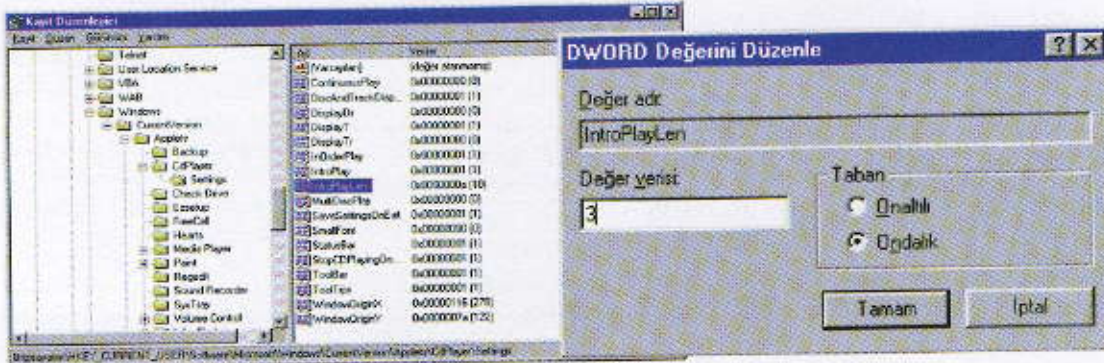
Sonraki pencerede TABAN kısmında ONDALIK seçeneğini işaretleyin. Artık DEĞER VERİSİ kısmına istediğiniz tanıtım okuması süresini yazabilirsiniz. Belirleyebileceğiniz en yüksek değer 59, en düşüğü ise bir saniye.

Bu alana 0 değerini verirseniz çalış süresi otomatik olarak 10 saniye kabul edilir. TAMAM'ı tıkladığınız-

da değişiklikler geçerli olur. Daha sonra Kayıt Düzenleyici'yi kapatabilirsiniz.

Registry'de belirlediğiniz değer siz CD Okuyucu'da SEÇENEKLER - TERCIHLER kısmında yeni bir değer belirtene kadar korunur.

Eğer bu pencereyi değeri değiştirmeden TAMAM seçeneği ile kapatırsanız, Registry'de belirlediğiniz değer geçerliliğini kaybeder; tabii eğer bu değer 5 ile 15 saniye arasında değilse. Bu durumda İPTAL seçeneğini tıklayarak yaptığınız değişikliğin korunmasını ve düzeltme yapılmasını sağlayabilirsiniz.

Başlat Menüsü: Dizinlerin hızlı gösterilmesi

Bir dizinin içeriğini görmek istiyorsanız, Windows Gezgini'ni çalıştırmak zo-

runda değilsiniz; BAŞLAT'ı tıkladıktan sonra ÇALIŞTIR'ı seçerek de bunu yapabilirsiniz. Bir sonraki pencerede açmak istediğiniz dizini belirtin, örneğin C:\Metinler\Mektuplar.

Daha sonra TAMAM'ı tıklayın. Böylece hem Windows Gezgini'ni çalıştırmak zorunda kalmazsınız, hem de karmaşık dizin ağacı içinde dolaşmaktan kurtulursunuz.

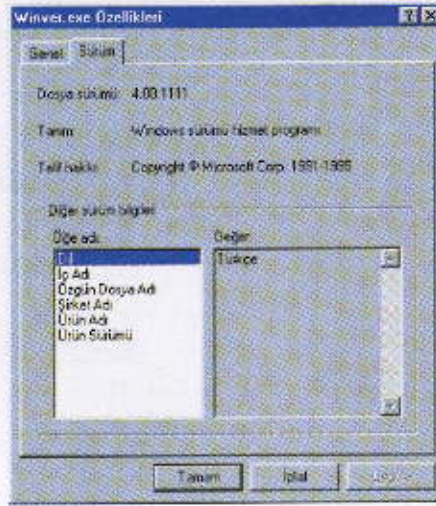
Bu metodun bir avantajı daha var: Verilen komutların ÇALIŞTIR seçeneğine ait listede tutulması sayesinde, daha önce açmış olduğunuz dizinlere çok daha hızlı ulaşabilirsiniz.

Sistem: İşletim sisteminin sürüm numarasının belirlenmesi

Windows 95 artık ilk günkü Windows 95 değil. Piyasaya ilk sürülüşünden bu güne kadar, bazen az bazen ise çok değişikliğe sahip olan birkaç yeni sürümü çıktı. DENETİM MASA-SI'nın yardımı ile sisteminizde hangi sürümün kurulu olduğunu öğrenebilirsiniz. Bunun için ilk olarak BAŞLAT - AYARLAR - DENETİM MASASI seçeneğini tıklayın. Daha sonra SİSTEM simgesini çift tıklayın. Açılan pencerede SİSTEM başlığı altında sisteminizde hangi Windows 95 sürümünün kurulu olduğunu görebilirsiniz. "4.00.950" ifadesi işletim sisteminizin "normal" Windows 95 olduğunu gösterir. Sürüm numarası olarak "4.00.950A" ifadesi bulunuyorsa, "Service Pack 1 Update" ya da "OEM Service Release 1" içeren bir Windows 95 söz konusu demektir. "4.00.950B" sürüm numarası ise, "OSR2" olarak da adlandırılan "OEM Service Release 2"yi işaret eder.

Fare İmleci: İmlecin büyüklüğünün değiştirilmesi

Yüksek ekran çözünürlüklerinde, prezentasyonlarda ya da bazı Notebook'larda zaman zaman Windows 95'in standart fare imlecini görmek zorlaşıyor. İmlecin büyüklüğünü de-

Windows 95 sisteminizde kurulu olarak geldiyse, büyük bir ihtimalle OEM (Original Equipment Manufacturer) bir sürümüne sahipsiniz. Windows 95'inizin ID numarasını kontrol ederek sürümün OEM olup olmadığını anlayabilirsiniz. ID normalde 20 karakter uzunluğundadır. ID içerisinde yedinci, sekizinci ve dokuzuncu sıralarda "OEM" karakterleri bulunuyorsa, siz bu tür bir sürümüne sahipsiniz. Bir OEM sürümün ID numarası örneğin şu şekilde olabilir: 12345-OEM-6789098-76543. OEM sürüm için gerekli desteği sisteminizin üreticisinden alabilirsiniz.

güçlendirmek için ilk olarak BAŞLAT - AYARLAR kısmındaki DENETİM MASA-SI'na açın. Burada bulunan FARE simgesini çift tıkladıktan sonra gerekli ayarları yapabileceğiniz GÖSTERGELER bölümüne geçin. Burada imlec için farklı bir düzen seçin; örneğin "Windows Standardı (geniş)". İkinci bir seçenek

Ben kimim:
Winver dosyası
sisteminizde
kurulu olan
Windows 95
sürümü
hakkında
ayrıntılı bilgiler
veriyor.

MS-DOS Komut İstemi: DOS penceresinin otomatik kapanması

Bir MS-DOS uygulaması kapandıktan sonra standart olarak MS-DOS Komut İstemi'ne geri döner. Burada sadece DOS uygulamasının değil, MS-DOS penceresinin de kapanması gerekir. Bu düşünceye katılıyorsanız, DOS programı ile birlikte "MS-DOS Komut İstemi" penceresinin de kapanmasını sağlayabilirsiniz. WINDOWS GEZGİNİ kısmında DOS programını çalıştıran dosyayı farenin sağ tuşu ile tıklayın (örneğin Norton Commander prog-

İnatçı pencere: Bir DOS uygulaması kapandığında DOS penceresi de kapanmalı diye düşünüyorsanız bu chipucu tam size göre.

ramı için NC dizinindeki NC dosyası) ve menüden ÖZELLİKLER'i seçin. Açılan pencerede PROGRAM kısmına geçin ve ÇIKIŞTA KAPAT seçeneğini aktif duruma getirin. Böylece DOS uygulaması ile birlikte DOS penceresinin de kapanmasını sağlayabilirsiniz.

olarak büyüklüğünü değiştirmek istediğiniz imlec tipini seçip GÖZAT'ı tıklayabilir ve istediğiniz imlec çift tıklayarak kullanıma sokabilirsiniz. Yaptığınız bu ayarın örneğin sadece prezentasyonlarda geçerli olmasını istiyorsanız, FARKLI KAYDET'i tıklayın ve ileride kullanacağınız bu imlec düzenine bir isim verin.

Disk Administrator: Birden fazla sabit diskin birleştirilmesi

Windows NT 4.0 işletim sistemi altında farklı sabit diskler üzerinde bulunan birden fazla alanı birleştirerek büyük bir veri alanı elde etmeniz mümkün. Oluşturulan bu alana "Stripe Set" adı verilir. Bu özellik sayesinde farklı sabit disklerde bulunan ve

pek fazla kullanılmayan küçük bölmeleri tek ve büyük bir alana dahil edebilirsiniz.

Bir "Stripe Set" yaratmak için ilk olarak START - PROGRAMS - ADMINISTRATIVE TOOLS (Common) altında bulunan DISK ADMINISTRATOR'ı tıklayın. Daha sonra bu yardımcı programda "Stripe Set"e dahil edeceğiniz alanları seçin.

İlk alanı belirledikten sonra diğerlerini seçmeden

önce [Ctrl] tuşuna basın. Daha sonra PARTITION menüsünde bulunan CREATE STRIPE SET seçeneğini tıklayın. Bu işlemde sonra açılan pencerede "Stripe Set" in büyüklüğünü belirtmeniz gerekiyor. Alanın büyüklüğü için, gösterilen maksimum ve minimum değerler arasında bir değer belirtin.

Küçük alanları birleştirerek büyük bir veri alanı elde etmenizi sağlayan bu imkan oldukça yararlı, an-

cak beraberinde pek de gözardı edilemeyecek bir tehlike getiriyor. Oluşturulan bu alana birden fazla sabit disk dahil olduğu için, bunlardan bir tanesinin zarar görmesi tüm alanın kullanım dışı kalmasına neden olacaktır. Bu durumda "Stripe Set" in sağladığı sabit diskler üzerinde tutulan verileri de kaybedilir ya da büyük çabalar sonucunda ancak işin uzmanları tarafından kurtarılabılır.

Task Manager: Aktif Process'lere ait bilgilerin konfigüre edilmesi

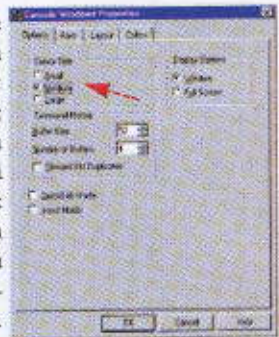
Windows NT 4.0'ın Task Manager'inin görevi sadece programları kapatmak ya da programlar arasında geçiş yapılmasını sağlamak değildir. Task Manager uygun bölümde aktif durumdaki Process'ler hakkında yararlı bilgiler

de verir. Process'lere ait bilgilerden hangilerinin monitörde gösterileceğini belirlemeniz mümkün.

VIEW menüsünde bulunan SELECT COLUMNS seçeneğini tıkladığınızda açılan pencerede hangi bilgileri görmek istediğinizi belirtebilirsiniz. Bu pencerede gerekli

değişiklikleri yaptıktan sonra OK seçeneğini tıklayarak bu değişikliklerin geçerli olmalarını sağlayın. Böylece seçtiğiniz yeni sütunlar Task Manager bölümünde gösterilir, iptal ettiğiniz sütunlar ise gizlenirler.

Pencere ve tam ekran modu için: Burada üç seçenekten birini işaretleyerek DOS imlecinin boyutunu belirleyebilirsiniz.

Command Prompt: DOS imlecinin formunun değiştirilmesi

DOS penceresindeki imlec hoşunuza gitmiyorsa, Windows NT altında bu imlecin biçimini değiştirebilirsiniz. Bunun için ilk olarak CONTROL PANEL kısmında CONSOLE seçeneğini çift tıklayarak CONSOLE WINDOWS PROPERTIES penceresini açın.

OPTIONS kısmında bulunan CURSOR SIZE alanında DOS penceresinde gösterilen simgenin boyutunu "Small", "Medium" ya da "Large" olarak belirleyebilirsiniz. Burada yaptığınız ayar sadece pencere modunda değil, tam ekran modunda da geçerli olacaktır.

İsteklerinize uygun: Task Manager kısmında hangi bilgilerin gösterileceğini istediğiniz gibi belirlemeniz mümkündür.

Windows NT Task Manager

File Options View Help

Applications Processes Performance

Image Name	PID	CPU	CPU Time	Mem Usage	Mem Delta	Page Faults	PF Delta	VM Size	Paged Pool	NP
System Idle Process	0	0%	2:31:03	16 K	OK	1	0	0 K	0 K	
System	2	0%	0:00:23	120 K	OK	1548	0	36 K	0 K	
smss.exe	18	0%	0:00:00	120 K	OK	2247	0	164 K	0 K	
csrss.exe	30	0%	0:00:01	676 K	OK	1404	0	1488 K	28 K	
WINLOGON.EXE	32	0%	0:00:01	136 K	OK	1794	0	1140 K	19 K	1
SERVICES.EXE	38	0%	0:00:02	896 K	OK	1433	0	1108 K	16 K	11
LSASS.EXE	41	0%	0:00:00	120 K	OK	1127	0	948 K	13 K	1
SPOOLSS.EXE	67	0%	0:00:00	68 K	OK	643	0	1880 K	13 K	1
TAPISRV.EXE	68	0%	0:00:00	120 K	OK	764	0	708 K	13 K	1
RPCSS.EXE	78	0%	0:00:00	352 K	OK	1518	0	888 K	15 K	88
RPCMAN.EXE	88	0%	0:00:00	584 K	OK	1221	0	1016 K	16 K	
NOTEPAGNT.EXE	95	0%	0:00:00	24 K	OK	422	0	316 K	9 K	
EXPLORER.EXE	101	0%	0:00:12	2968 K	OK	3009	0	952 K	16 K	
findfast.exe	125	0%	0:00:40	2412 K	OK	6247	0	968 K	19 K	
PSP.EXE	126	0%	0:00:02	888 K	OK	2195	0	2192 K	19 K	
OS2.EXE	132	0%	0:00:00	32 K	OK	604	0	376 K	18 K	
system.exe	139	0%	0:00:00	148 K	OK	627	0	412 K	12 K	
LOADVCE.EXE	141	0%	0:00:00	152 K	OK	844	0	460 K	15 K	
TASKMGR.EXE	147	0%	0:00:03	1600 K	OK	405	0	324 K	13 K	

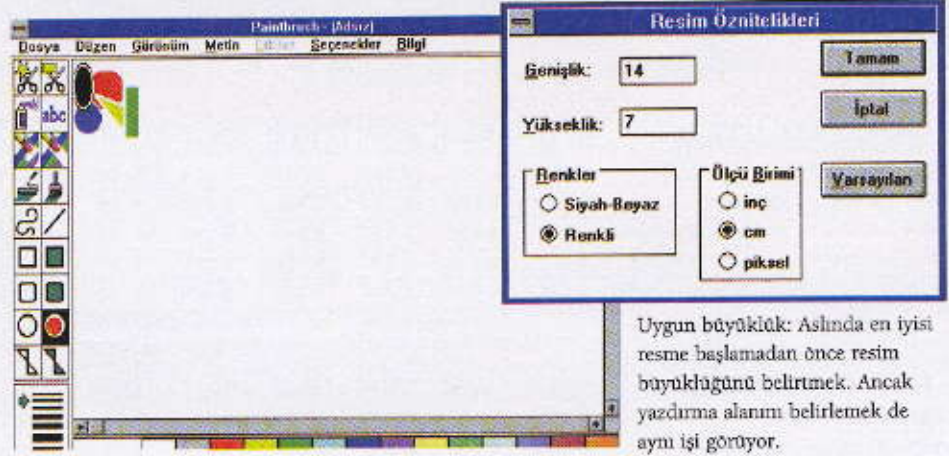
Process: 19 CPU Usage: 3% Mem Usage: 30112 K / 67136 K

End Process

Paintbrush: Çizim büyükliğünün kağıt formatına uyması

Boyama ve çizim programı olan Paintbrush ile çizdiğiniz küçük resimleri yazıcıda bastırırken istenmeyen bir durum ile karşılaşabilirsiniz. Çizdiğiniz küçük resim ilk sayfanın sol üst köşesinde yer almasına rağmen, yazıcıdan bir çift boş kağıt verilir. Bu problemin nedeni Paintbrush'nin seçenekler kısmında yanlış bir büyüklük belirtilmiş olması. Buradaki değer DIN-A4- formatını aşıyorsa, basım sırasında boş sayfalar verilir. Bu nedenle boyama ya da çizim yapmadan önce uygun resim büyüklüğünün belirtilmesi gerekir.

Doğru resim büyüklüğünün belirtilmesinin diğer bir olumlu etkisi de, sabit diskte gereksiz yere alan harcan-

Uygun büyüklük: Aslında en iyisi resme başlamadan önce resim büyüklüğünü belirtmek. Ancak yazdırma alanını belirlemek de aynı işi görüyor.

masını engellemesi. Resim büyüklüğünü belirtmek için SEÇENEKLER menüsünden RESİM ÖZNİTELİKLERİ'ni seçin ve uygun büyüklüğü İNÇ, CM ya da PİKSEL cinsinden belirtin. Bu sırada bir resim üzerinde çalışıyorsanız, değişikliğin bir sonraki resimden itibaren geçerli olabileceğini belirten bir mesaj verilir. Resim büyüklüğünü doğrudan program başladıktan sonra belirlemek istiyorsanız, Paintbrush büyüklüğü hemen

değiştirir.

Tamamlanmış olan bir resminizin büyüklüğü yanlış belirtilmiş olabilir. Bu durumda ya resmin büyüklüğünü yeniden belirlemeli ya da basım sırasında Paintbrush'un sayfa üzerindeki hangi alanı yazdıracağını belirtmelisiniz.

Bir yazdırma alanı belirlemek istiyorsanız, DOSYA-YAZDIR altında sadece seçili alanın yazdırılacağını belirtin ve TAMAM'ı tıklayın. Böylece program sayfa

farklı bir şekilde gösterir ve siz de yazdırılacak olan alanı fare ile işaretleyebilirsiniz. Resmin büyüklüğünü kalıcı olarak belirlemek istiyorsanız, bir dikdörtgen ve makas resmi olan simgeyi tıkladıktan sonra uygun büyüklüğü işaretleyin DÜZEN-DOSYAYA KOPYALA seçeneğini tıklayın. Sonraki pencerede bir yol ve dosya ismi belirtin, böylece resminiz tam olarak sizin belirlediğiniz büyüklüğe sahip olur.

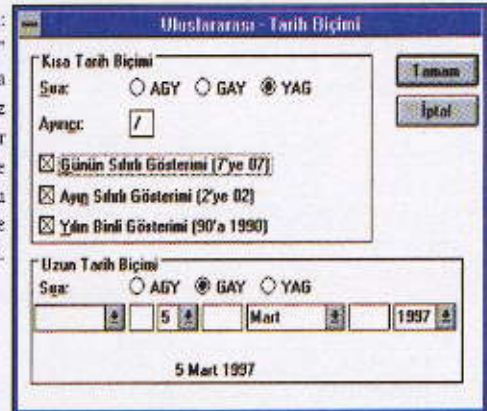
Saat: Yanlış tarih formatı

Windows 3.1 altında ülke ayarlarında farklı bir ülke (örneğin Avusturya) seçtiğinizde Windows'un DONATILAR kısmında bulunan saat hatalı çalışmaya başlayabilir. Saatin tarih

kısımında tamamiyle yanlış ifadeler gösterilmeye başlar.

Bu garip hatanın nedenini Windows 3.1'in sistem dosyalarından birinde bulabiliriz. DENETİM MASA-SI'ndaki ULUSLARARASI kısmında Avusturya seçildiğinde, WIN.INI dosyasına yanlış bir ifade ekleniyor. Saat kısmında tarihin doğru bir şekilde gösterilmesini istiyorsanız, DENETİM MASA-SI'nı açın, ULUSLARARASI seçeneğini çift tıkladıktan

Aldatmaca: "Uluslararası" kısmında yspacağınız birkaç ayar sayesinde tarih doğru şekilde gösterilecek.

sonra TARİH BİÇİMİ'ni seçin ve DEĞİŞTİR'i tıklayın. Burada GAY seçeneğini aktif duruma getirin ve TAMAM'ı tıklayın. Daha sonra ULUSLARARASI penceresini de TAMAM'ı tıklayarak kapatın ve çift tıklayarak

tekrar açın. Şimdi DEĞİŞTİR seçeneği ile tekrar tarih formatını ayarladığınız pencereye geçin ve burada YAG'yı seçerek eski ayara geri dönmün. Böylece tarih doğru şekilde gösterilecek.

Yanlış tarih: Farklı bir ülke (örneğin Avusturya) seçtiğinizde zaman zaman tarih alanında saçma bir ifade gösteriliyor.

Word 7.0: Bir tablodaki hücrelerin tek tek genişliklerinin değiştirilmesi

Bir Word tablosunda tek bir alanın genişliği değiştirilmek istendiğinde, bundan sadece o alan yerine otomatik olarak tüm sütun etkilenir. Gerekli satır işaretlediğinizde ise tek tek hücrelerin genişliklerini değiştirme imkanınız olur. Tablonun

toplam genişliğinin aynı kalması gerektiğinden, bu değişiklikte birlikte gerekli satırın son hücresinin genişliği de otomatik olarak değiştirilir.

Bu nedenle, hücrelerin genişliğini değiştirmeden önce, sadece değiştirilecek olan sütun sınırının sol ve sağındaki hücreleri işaretlemelisiniz. Böylece tablodaki işaretlenmemiş olan diğer hücreler bu değişiklikten etkilenmezler.

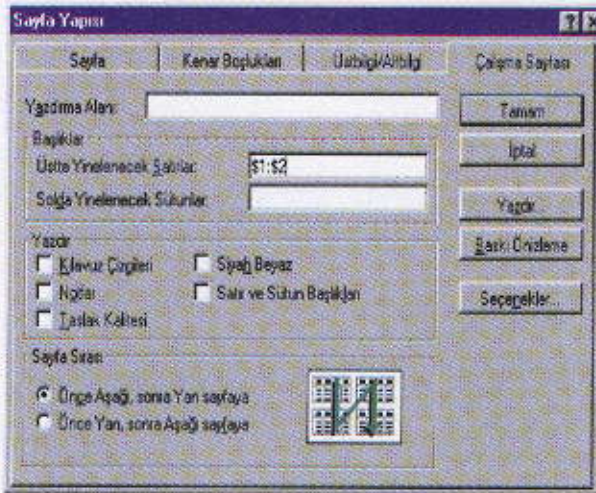
Excel: Zaman değerlerinin dakikaya çevrilmesi

Elektronik tablolama programı Excel'de örneğin "5, saat 12 dakika" gibi bir zaman değeri belirtmek istiyorsanız, normalde bir hücreye "5:12" yazmanız gerekir. Bu durumda Excel iki nokta sayesinde ifadenin bir zaman değeri olduğunu anlar ve hücreyi otomatik olarak uygun şekilde biçim-

ler. Ancak bazı durumlara birkaç saatlik bir zaman diliminin saat ve dakika biçimi yerine sadece dakika olarak gösterilmesi gerekebilir. Bir zaman değerini dakika olarak göstermek istiyorsanız, uygun formüle ihtiyacınız var. " $=SAAT(A1)*60+DAKKA(A1)$ " formülü sayesinde A1 hücrelerine yazdığınız zaman değerinin dakikaya dönüştürülmesini sağlayabilirsiniz.

Excel: Satır ya da sütunlara ait başlıkların basım sırasında her sayfaya eklenmesi

Yapılan Excel tabloları genelde birden fazla sayfaya sahip olurlar. Özellikle içeriği sık sık değişen uzun listelerde sürekli olarak sütun başlığını eklemek oldukça sıkıcı bir iş. Excel sayfa ayarılarını otomatik olarak belirlediğinden, her sayfa için başlıkları içeren bir satır eklemek ve bir değişiklik yapıldığında bu satırları kaydırmak gerekir (tabii eğer bu chipucu'nu bilmiyorsanız). Excel'in pek bilinmeyen

Pratik: Bu konfigürasyon sayesinde Excel tablosunun ilk iki satır basım sırasında her sayfada gösterilir.

bir fonksiyonu bu noktada oldukça işe yarıyor. Bu fonksiyon sayesinde bir alanı satır ya da sütun başlığı olarak belirleyebilirsiniz. Bunu yapabilmek

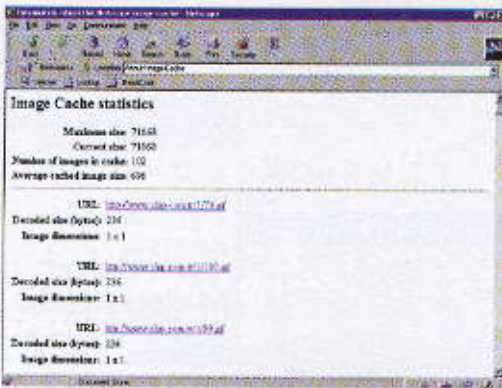
için ilk olarak DOSYA - SAYFA YAPISI altında ÇALIŞMA SAYFASI kısmına geçin. Daha sonra "Üstte Yinelenecek Satırlar" alanına tıklayarak im-

leci buraya yerleştirin ve doküman içerisinde başlıkları içeren tüm satırları işaretleyin.

Aynı metodu kullanarak "Solda Yinelenecek Sütunlar" alanına tıkladıktan sonra başlıkları içeren tüm sütunları işaretleyebilirsiniz.

Dokümanda yaptığımız bu değişiklikleri hemen göremeyeceksiniz. Değişiklikler sadece yazıcıdan çıktı aldığınızda ya da GÖRÜNÜM menüsünde bulunan SAYFA DÜZENİ seçeneğini tıkladığınızda etkili olurlar. Excel tablosunun normal görünümünde bu değişikliklerin hiçbir etkisi olmaz.

Ayrıntılı
bilgiler:
Resim
Cache'inde
HTML
sayfalarında
ki resimler
hakkında
ayrıntılı
bilgiler
bulabilir-
siniz.

Netscape Navigator: Cache'deki resimler hakkında bilgi

HTML sayfalarını Online ya da Offline olarak açtığınızda Netscape resimleri özel bir Cache alanına aktarır. URL adresi alanına "About:Image-Cache" yazarak bu Cache'e ulaşabi-

lirsiniz. Karşınıza çıkan ekranda Cache'deki resimler Link'ler ile gösterilir ve resim hakkında dosya büyüklüğü ve resim boyutu gibi bilgiler verilir. Bir resmi seçtiğinizde kullanılan renk paleti ve yapılan son değişikliğin tarihi gibi çok daha ayrıntılı bilgilere ulaşmanız mümkün.

Joystick: Windows NT 4.0 altında Joystick kurulumu

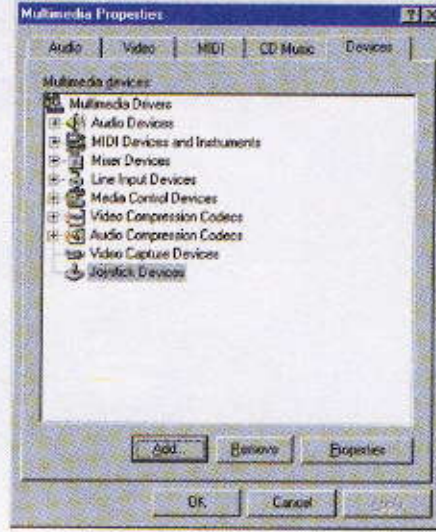
Windows NT 4.0 genelde kurulan her türlü donanımı problemsizce tanıyor, ancak bu işletim sisteminin Joystick'lere karşı bir alerjisi var. Bununla birlikte NT 4.0 altında Joystick'i kendiniz kurmaya kalkışmanızda işiniz oldukça kolay. CONTROL PANEL penceresinde MULTIMEDIA simgesini çift tıkladıktan sonra DEVICES bölümüne geçin. MULTIMEDIA DEVICES listesinde JOYSTICK DEVICES ifadesini göreceksiniz. Bu ifade

altında yüklenmiş bir sürücü bulunmuyorsa, NT 4.0 Joystick'lerle pek iyi anlaşmaz.

Joystick sürücüsünü kurmak için "Joystick Devices" ifadesini işaretleyin ve ADD seçeneğini tıklayın. Bir sonraki pencerede "Unlisted or Updated Driver" ifadesini seçin ve OK'u tıklayın. Son olarak Windows NT 4.0 CD'sini takın ve INSTALL DRIVER penceresinde yol olarak CD-ROM sürücünüzün harfi (örneğin D) ile birlikte şu ifadeyi belirtin:

"\ADRVLIB\MULTIMEDIA\JOYSTICKX386".

Joystick sürücüsünün kurulumundan sonra bilgisi-

Joystick:
Windows NT 4.0
altında yeni bir
Joystick
kullanmak
istiyorsanız biraz
 uğraşmanız
 gerekecek.

yarınızı yeniden başlatın. Şimdi CONTROL PANEL penceresine JOYSTICK isimli bir simgenin eklendiğini görebilirsiniz. Bu

simgeyi çift tıkladığınızda açılan pencerede Joystick'in kalibrasyonunu yapabilir ve test edebilirsiniz.

Klavye: Engelliler için çeşitli kolaylıklar

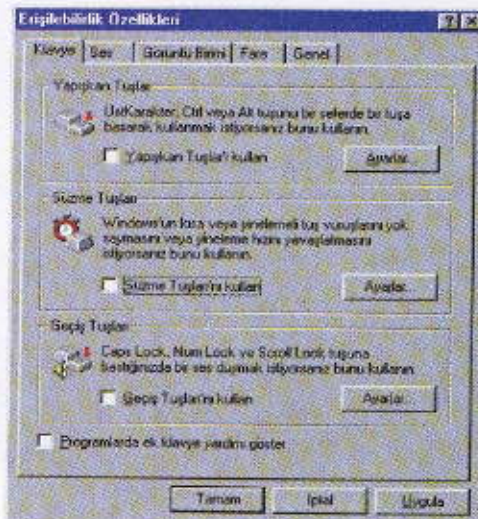
Windows 95 altında klavyede bir tuşa belli bir süre basılı tuttuğunuzda aynı karakteri düzenli olarak tekrarlamaya başlar. Ancak bedensel bir özür nedeniyle kullanıcı klavyenin tuşunu hızlı bir şekilde bırakamıyorsa, Windows 95'in bu

karakter tekrarlama özelliğini tamamen iptal etmek gerekir.

DENETİM MASASI'nda bulunan ERIŞİBİLİRLİK SEÇENEKLERİ'ni çift tıkladıktan sonra, KLAVYE kısmında bulunan SÜZME TUŞLARI alanında AYARLAR'ı tıklayın.

Açılan penceredeki SÜZME SEÇENEKLERİ kısmında "Hızlı vuruşları yoksay ve yinelenmeyi yavaşlat" seçeneğini aktif duruma getirin ve tekrar AYARLAR'ı tıklayın.

İnce ayarlar:
"Erişilebilirlik Seçenekleri" sayesinde klavye ile ilgili çeşitli ince ayarlar yapabilirsiniz.

Tekrarlamanın iptal edilmesi için burada bulunan "Klavye yinelenmesi yok" ifadesini seçmeniz gerekiyor. Tekrarlama özelliği iptal edildiğine göre "Tuşların basılı kalma süresi"nin de "0.00 saniye" olarak belirlenmesi gerekiyor. Burada değer, bir tuşa yanlışlıkla basıldığında bu tuşun dikkate alınmamasını sağlıyor. Dikkate alınması için tuşa burada belirtilen zaman süresince basmak gerekiyor. Ancak kullanıcı parmaklarını tam olarak kontrol edemiyor olabilir. Bu durumda seçeneğe 0.00 saniyenin üzerinde bir değer verilebilir.

"Süzme Tuşları'nın Ayarları" penceresinde bulunan "Yinelenen tuş vuruşlarını yoksay" seçeneği özellikle kas titremesi olan özürli kullanıcıların işini kolaylaştırıyor. Titreme sırasında aynı tuş sık sık tekrarlanıyorsa, aynı tuşa iki defa

basıldığında, ancak belli bir süre geçmişse ikincisinin de dikkate alınması sağlanabilir.

Bunun için, "Yinelenen tuş vuruşlarını yoksay" seçeneğini işaretledikten sonra, AYARLAR sayesinde aynı tuş iki defa basıldığında arada geçmesi gereken süreyi belirtebilirsiniz.

Bu süre için büyük bir değer belirlendiğinde, bu normal çalışma hızını etkilemez. Kullanıcı normal bir şekilde yazabilir, ancak aynı karakteri arka arkaya yazmak istediğinde küçük bir mola vermesi gerekecektir.

Bir tuşun [Ctrl] ya da [Alt] ile beraber basılması sırasında zorlanıyorsanız, KLAVYE bölümündeki "Yapışkan Tuşları kullan" seçeneği size yardımcı olacaktır. Bu seçenek sayesinde [Ctrl] ve [Alt] tuşları tekrar basılana kadar aktif durumda kalırlar.

Averkey Plus PC to TV

Avermedia tarafından üretilen Averkey Plus da PC'den TV'ye çeviri yapan bir konvertör. Diğerinden farklı olarak external bir cihaz olan Averkey böyle olmasına rağmen oldukça kompakt, hafif ve taşınabilir. SIX-LINE tampon teknolojisi ile keskin ve titremesiz bir görüntü sağlayan cihaz eş zamanlı olarak TV'ye ve monitöre çıkış verebiliyor. Hem NTSC hem de PAL sistemlerini destekleyen aygıt, 640*480 ve 800*600 çözünürlükte True Color desteği de sağlayabiliyor. Cihaz üzerindeki dokunmatik tuşlar vasıtası ile ekran ince ayarları, netlik ve Underscan/Overscan ayarları yapılabilir. Parlaklık ayarı da cihaz üzerinden yapılabilir. Ancak oldukça ufak ve

kullanımı zor olan ayar için bir tornavida gerekiyor. Eğer Notebook kullanıyorsanız ve sunum yapacaksanız size External bir cihaz gerekecektir. Bu konuda Averkey Plus PC to TV dönüştürücü iyi bir seçim olabilir.

Bilgi İçin: Multimedya
Tel: (0212) 212 98 50
Faks: (0212) 212 98 57
Fiyat: 110 \$+KDV

Umax Maxmedia TV II Pocket Size

Yine External bir ürün olan MaxMedia TV II de PC'den TV'ye çeviri yapan bir dönüştürücü. Bir öncekinden biraz daha küçük olan cihaz oldukça da şık bir dizayna sahip. Ekran pozisyon ayarları da cihaz üzerinde yer alıyor. S-video ve Composit çıkışların yanında parlaklık ve renk ayarları da donanımsal olarak bulunuyor. Ancak ikisinin de ayarı için tornavida gerekiyor. Bunların dışında diğer dönüştürücülerden ayrı olarak NTSC ve PAL

ayarları ile netlik ayarı da bir switch olarak cihaz üzerinde yer alıyor. ASIC dizayn teknolojisi ile titremesiz görüntü elde edilebiliyor. NTSC ya da PAL sistemlerde 640*480 ve 800*600 çözünürlükte True Color olarak TV'ye çıkış verilebiliyor. VGA çıkışı dışında composit video ve S-Vhs çıkışı da aygıt üzerinde yer alıyor ve kullanılmak için bir sürücüye de ihtiyaç duymuyor. Notebook kullananlar için daha küçük olması ile düşünülebilecek bir aygıt.

Bilgi İçin: Boğaziçi
Tel: (0212) 288 92 92
Faks: (0212) 274 38 10
Fiyat: 119 \$+KDV ▶

UMAX

AUDIO

triple**DAT**

A Tapeless Dream Digital Audio Workstation

- Realtime Multitrack recording
- Audio editing, mixing, mastering
- DAT yedekleme, CD recording
- Cubase datalarını kullanım imkanı
- 32 kanal stereo, simultane 256 kanal
- Ultra fast 64 Bit DSP, realtime effects
- Highspeed performance, Midi support

Video Klipler ve Reklam Filmleri için Mükemmel Ses Kalitesi

Müzyisyenler, ses prodüktörleri ve
Ton teknikerleri için ideal kullanım

creamw@re

DİJİTAL RADYO OTOMASYON

Ses kalitesi düşen kasetleri, atlayan
çizilen CD'leri artık kullanmaya paydos!

Yayın odasından, prodüksiyon odasına
müzik arşivinden, reklam, haber ve canlı
yayınlar kadar tam hakimiyet.

Seri ve Güvenilir Dijital Yayın İmkânı

Broadcast Audio Network sistem
İster tek kullanıcı, ister çoklu ortam

0212-641 33 19 pbx

MEGAVİZYON
Digital Video & Multimedia

Aztech PCI-128 Wave 3D

Aztech firması, PCI 128 Wave isimli kartı ile yeni nesil PCI ses kartlarına bir yenisini ekledi. Üzerinde yerleşik olarak bulunan 128 ses dalga tablosu sentezleyicisi ile çok yüksek kalitede midi üretilip, dinlenebiliyor. Karttaki stereo FM sentezleyici ile OPL3 benzetmesi yapıp birbirinden farklı 20 kadar ses de üretilebiliyor. Midi özelliklerinin yanında PC'nizin ses sisteminde sadece iki hoparlör kullanılarak 3 boyutlu ses efekti de ekleyen kart ile tüm ses çıkışlarınız öncekinden daha çok gerçeğe yakın oluyor ve gerçekten ortamın içindeymişsiniz hissinin uyandırıyor. Yazılımsal olarak Adlib, SB 2.0, SB Pro II, Roland MPU401 UART ve General MIDI ile tam uyumlu olan kart 32 bit olmasına rağmen ne yazık ki SB 16 gibi bir 16 bit kart ile uyumluluk göstermiyor. MIDI uyumluluğunda MPU401 UART desteği ile ise dışsal bir Drum

Machine yada klavyeye bağlanabiliyor. PCI veri yolu ile Full Duplex özelliği ile hem ses çalma hem de

kaydetme işlemlerini eş zamanlı olarak yapabiliyor ve DirectSound için donanımsal hızlanma da sağlıyor. Aynı şekilde üzerinde yer alan Game Port'un da DirectInput desteği sağlaması ile CPU üzerine düşen yük oldukça azalıyor. 16 ve 8 bitte 48 Khz'e

kadar örnekleme yapabiliyor. Çok kolay kurulabilen bu PCI kartta ayrıca bütün ayarlanan özellikler de EEPROM'da saklanıyor. Kartla beraber oldukça da zengin yazılımlar bulunuyor. Yamaha S-YXG50 Soft Synthesizer size 128'i polifonik olmak üzere 676 tamamı programlanabilir ses sağlıyor ve 24 davul takımı ile birlikte 3 paralel 24 bit çözünürlükte çalışan efekt yolu bulunuyor. Bunun dışında paketdeki CD'de Orchestrator Plus, Audiostation, Videostation, Imagestation, Audio Calender, Voyetra Jukebox, Sound Check, Say it, Sound Events, Midi Screen Saver, Level Kontroller, Midi Orchestrator, Windat, SoundScript for Windows gibi programlar da yer alıyor.

Bilgi için: Albim Bilgi İşlem

Tel: (0216) 349 89 70

Faks: (0216) 347 59 34

Fiyat: 66 \$+ KDV

Boca Video Communication Suite

Piyasada modemleri ile adını duyuran Boca firmasının bu yeni donanımı 6 ürünün birarada toplandığı bir combo ürün. Pakette dijital kamera, 56K video capture modem gibi 2 donanımın yanında Cast-a-Vision Internet Broadcasting, Data/Fax/Voice mesaj sistemi ve Video Capture yazılımları da bulunuyor. Video Capture modem

olarak geçen modem Rockwell chip'i ile 56KFlex teknolojisini destekliyor ve ses ve veriyi eş zamanlı olarak gönderebiliyor. V.80 video konferans standartlarını da destekleyen modemde v.8bis teknolojisi ile ilk arama sesli yapılabilir. 320.4 Kbps veri transfer hızına kadar çıkabilen kartta Full Duplex özelliği ile eko engelleyici kulaklık özelliği de bulunuyor. Ü-

kemizde yeni olarak desteklenmeye başlayan CallerID de modem tarafından destekleniyor. Aynı zamanda Class 1 ve Group 3 bir faks olan ürün 56 Kbps bağlantılarda Video konferanslarda 15fps'ye

kadar görüntü sağlayabiliyor. Yeni endüstri standartları çıktıkça yazılımsal olarak yükseltme imkanı da var. Dijital kamera diğerlerinden oldukça farklı ergonomik bir dizayna sahip. 5 cm'den sonsuza kadar odaklama yapabilen kamera 24 bit gerçek renk görüntü yakalayabiliyor ve otomatik olarak kontrast ayarı yapılarak en net görüntü sağlanıyor. Modem, video konferans ve Capture özelliğinin birarada bulunduğu bu kart özellikle Internet'te konferans yapmak isteyenler için birebir.

Bilgi için: Karma Donanım ve Yazılım

Tel: (0212) 233 30 30

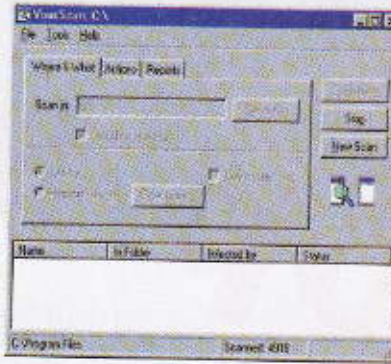
Faks: (0212) 296 18 29

Fiyat: Henüz belirlenmedi

BOCA
RESEARCH INC.

Mcafee VirusScan v3.0

Türkiye'de Issos Enterprises'in satışını yaptığı yazılımın bu son sürümü, 32 bit hunter teknolojisi ile üstün koruma sağlayan bir anti-virüs yazılımı. DOS, Windows 3.x, Windows 95, Windows NT Workstation, OS/2 gibi neredeyse bütün işletim sistemlerinde çalışan yazılımın istediği takdirde Mac ve dosya sunuculuğu yapan unix makinaları için sürümlerini temin etmek de mümkün oluyor. VirusScan paketi içinde hem CD hem de disket üzerinde gelen virüs tarama programının yanında Internet üzerinde tarama yapabilen WebScan/x adlı yazılım da bulunuyor. Bu ek yazılım Internet üzerinden gelebilecek ActiveX, Java tehlikelerine, ve indirilen dosyalar ile e-posta eklerinde bulunabilecek virüslere karşı internet gezgininiz ve e-posta programınız ile birlikte entegre olarak çalışabiliyor. VirusScan tüm sistem alanlarını, yerel ve ağ sürücülerini, CD-ROM'ları, disket sürücülerini, boot sek-

En iyi virüs programlarından olan McAfee'nin kullanım ekranı da oldukça basit.

törleri, dosya yerleşim ve bölümlendirme tablolarını, dizinleri, dosyaları ve sıkıştırılmış dosyaları tarayabiliyor ve eğer temizleyebiliyorsa verilere zarar vermeden işlem yapabiliyor. Virüs tarama işlemlerini istek anında, zamanlı olarak veya sisteminizi kullanmaz iken çalışmak üzere çok basit işlemlerle ayarlayabiliyorsunuz. Tam kullanıcı kontrollü tarama parametreleri ile tüm dosyaları ya da belirlediğiniz uzantılı dosyaları taramaya isterseniz

sıkıştırılmış dosyaları da dahil edebilirsiniz. Virüs bulunduğu anda yapılacak işlemi ve raporlama seçeneklerini de buradan ayarlayabiliyorsunuz. Bu şekilde tarama sonunda oldukça detaylı bir rapor size sunulabiliyor. VirusScan'ın yeni arama teknolojisi Hunter ile birçok virüs analiz teknolojisi biraraya getirilerek Word ve Excel makro, boot sektör, dosya, çok yere bulaşan, stealth, polimorfik (şekil değiştiren) ve şifreli dosyalar dahil olmak üzere bütün virüs türleri tanımlanabiliyor. Hatta Visual Basic 5.0 ile yazılmış virüsler, Office 95 ve 97 dosya yapılarında bulunabilecek virüsler bile VirusScan'ın gözünden kaçmıyor. WebScan/x gibi Internet üzerinde en iyi korumayı sağlayan yazılımla birlikte oldukça iyi bir ikili oluşturuyorlar.

Bilgi İçin: Issos Enterprises Bilgisayar

Tel: (0312) 441 2788

Faks: (0312) 438 1288

E-mail: issos@usa.net

Fiyat: 78 \$+KDV

INVEScope v1.04

INVEScope kişisel yatırımın düzenli takibi düşüncesi üzerine üretilmiş bir program. Internet aracılığıyla sürekli piyasa bilgilerini güncelleştirebileceğiniz bu programda isterseniz tek, isterseniz daha fazla aracı kurumdaki portföyünüzü tek bir ekranda izleme olanağına sahip oluyorsunuz. Internet'e bağlı olduğunuz sürece en son anlık değerlere ulaşmanız da mümkün oluyor. Bir yandan takip etmek istediğiniz hissenin, çeşitli kaynaklardan derlenmiş haberlerine ulaşırken, aynı zamanda da o hissenin en popüler teknik analiz indikatörlerinden oluşan grafiklerini de izleyebiliyorsunuz. INVEScope teknik analizle ilgilenen yatırımcılar için dinamik grafikler üzerinde trend çizimleri çizme

olanağı sağlayıp, istediği şirketin en önemli kalemlerinden oluşan özet bilançolarını yayınlayarak, kişisel analiz yapma olanağı sunuyor. Piyasa hakkında bilgisi minimum düzeyde olan yatırımcı için de on-line yardım özelliğiyle kullanım kolaylığı sağlıyor. Sağlanan diğer önemli avantajlardan birisi ise, 40 civarındaki aracı kurumun araştırma raporları, şirket raporları, temel ve teknik analizlerine hem günlük hem de geriye dönük erişme olanağı sunması. Kişisel portföy takibi konusunda oldukça iyi bir program olan INVEScope birey-

sel yatırımcının günlük hayatta karşılaşılabileceği hemen her türlü soruna cevap veriyor.

Bilgi İçin: Datascope Bilgi ve

İletişim Sanayi Tic. A.Ş.

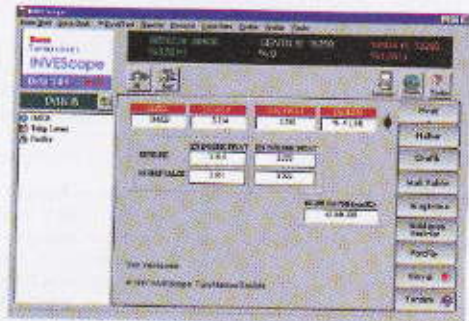
Tel: (0212) 293 5650

Web: www.datascope.com.tr

E-mail: invescop@datascope.com.tr

Fiyat: Henüz belirlenmedi ▶

On-line durumda kağıt fiyatları borsa ile aynı anda izlenebiliyor.

İyitem Hasta Takip v1.1

Denge bilişim tarafından piyasaya sürülen Hasta Takip Programı, bir klinikte, tetkik yaptıran kişilerle ilgili bilgileri arşivlemek, ödeme takibi ve raporlamalar ile de klinik yönetimine yardımcı olmak amacıyla geliştirilmiş

bir yazılım. Tetkik yaptıran kişilerin, özlük bilgileri, yaptırdığı tetkikler, tetkik tutarları, ödeme bilgileri ve tetkik sonuçları kolay bir şekilde arşivlenebiliyor. Bu bilgiler kullanılarak, yönetimin isteyeceği istatistik raporlar, mali raporlar ve listeler alınabiliyor. Ayrıca tetkik yapılan kişilerin bilgileri girilirken ihtiyaç duyulan yan bilgiler, kişiyi gönderen doktorun bilgileri, bağlı olduğu kurum, klinikte yapılan tetkikler ile bunların fiyatları gibi benzeri ekstra bilgiler de girilebiliyor. Çok kullanıcılık desteği ile Windows for Workgroups dahil olmak üzere Windows 95 Network ve Novell üzerinde aynı anda birden fazla

kullanıcının çalışmasına olanak veriyor. Programda yer alan güvenlik seçeneklerinden olan ağ üzerinde belirlenmiş yetkilendirme özelliği ile yapılacak tüm işlemler yetkilendirilerek, her kullanıcının sadece belirlenen yetkiler dahilinde veriye ulaşması sağlanmış oluyor. Bu sayede hem herkesin tüm veriye ulaşması engellenmiş hem de kullanıcı grupları oluşturulmuş oluyor. Yazılım reçesiyondan yönetime kadar tüm klinik çalışmalarının işlerini kolaylaştıracak ve çalışma verimini arttıracak bir ürün.

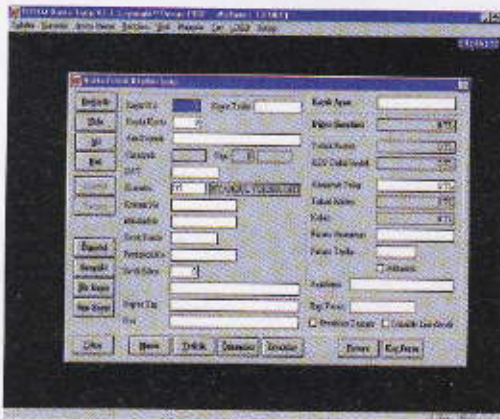
Bilgi İçin: Denge Bilişim Hizmetleri

Tel: (0212) 282 8236

Faks: (0212) 270 2451

E-mail: denge@superonline.com

Fiyat: 1500 \$ (Tek Kullanıcı)

Hasta kayıt formu bilgileri tek bir ekranda girilebiliyor.

Lokman Eczane Otomasyonu 7.0

Windows altında çalışan tek eczane otomasyonu programı olma özelliğine sahip olan Lokman'ın bu en son sürümü öncekilerden daha gelişmiş özellikler taşıyor. Windows 95 altında çalışan program ile kullanım oldukça rahatlarırken görsel yardım menüsü ile sorunların giderilmesi de kolay oluyor. BARKOD okuma özelliğine sahip programın dahilindeki 6000 adetlik ürün fiyat listesi tek tuşla Internet'ten ücretsiz olarak güncellenebiliyor. Bunun için Lokman for WIN95'ten doğrudan Internet'e ya da BBS'e bağlantı imkanı da bulunuyor. Program ile istenilen kriterlere göre sipariş hazırlanabiliyor ve eczaneler arası, hemşire, doktor gibi kişi ve kurumlarla ürün takası yapılabilir. Faturalamada ister kurum ister istediğiniz boyutta faturalarınız için görsel tasarım yapmak da mümkün oluyor. Bilgi giriş-

lerinde alışları iskonto, depocu fiyatlı iskontosuz, netli, farklı iskonto, mal fazlası, KDV var/yok opsiyonlarına göre tek ekrandan kolaylıkla girebiliyorsunuz. İstenildiği zaman firmaya, ürün grubuna, KDV yüzdelere gibi kriterler belirleyerek ürün fiyatlarına toplu % zam yapabilme şansı da bulunuyor. Sipariş verilen ürünlerin depodan gelmesiyle, gelen alış faturasını sipariş listesinden doğrudan kaydımlı yapabiliyor ve gerekirse düzeltme ve stoklara

Reçete yazımı da geniş seçenekler ile çok kolaylaşıyor.

otomatik ilave de edebiliyor. Hazırlanan bu siparişlerin programdan çıkmadan direkt depoya fakslanması da bu bölümden mümkün oluyor. Bunların dışında Emekli Sandığı ve Bağkur için hasta katılım paylarının indirimden önce ve sonraki hali hesaplanarak kullanıcı tanımlı reçete listelerini tarih sıralı olarak alabiliyorsunuz. Envanter düzenleme LIFO/FIFO ve ortalama yöntemine göre yapılabilir. SSK için özel isteklerin ve işlemlerin yapılmasının yanında SSK faturaları disket üzerinde de hazırlanabiliyor. Programın güzel yönlerinden biri de tek tuşla muadil ilaçların görülebilmesi.

Bilgi İçin: Mekatronik Bilgisayar

Tel: (0212) 222 43 39

Faks: (0212) 222 43 40

Web: www.mekatronik.com

E-mail: mekatronik@superonline.com

Fiyat: 400\$+KDV

TüpGaz Takip 4.0

Fet yazılım tarafından piyasaya sürülen bu ürün tüpgaz bayi-
lerinin müşteri ve iç otomas-
yonunu, ana şirket entegrasyonunu
sağlamak üzere geliştirilmiş bir yazı-
lım. Sistemde yer alan tüm parçalar ta-
mamen birbiriyle entegre ve bağımsız
çalışabilecek şekilde modüler olarak
tasarlanmıştır. Sistem, tüpgaz bayisinin
A'dan Z'ye tüm ihtiyaçlarının karşıla-
yacak olan Tüpgaz Takip 4.0 program
paketinden, müşterisinden en hızlı ve
en ekonomik şekilde 24 saat sipariş al-
ınmasını sağlayacak olan Tüpgaz24
otomatik sipariş sistemi ve entegras-
yon programına, Tüpgaz 4.0 Aselsan
telsizle veri iletişim sisteminden, Tüp-
gaz bayisinin merkez ile bağlantısını
sağlayacak olan MIS ve Bayi Entegras-
yon modüllerine kadar birçok parça-
dan oluşuyor. Yazılım aynı zamanda
Fet tarafından daha önce geliştirilmiş
olan yine Windows altında çalışan

ticari program paketi Ahtopot ile de
entegre çalışacak şekilde tasarlanmıştır.
Tüpgaz Takip 4.0 modülü Abone ve
işyeri takip, potensiyel abone ve işye-
ri takip, araç takip, depo takip, kasa,
sipariş işlemleri, gün sonu işlemleri,
veresiye ve cari hesap takip, irsaliye
ve fatura işlemleri, personel takip alt
modüllerine, Tüpgaz24 ise otomatik
sesli yanıt sistemi ve entegrasyon
programı alt modüllerine sahip. Mer-
kez MIS modüllerinin hepsi oldukça
pratik ve rahat bir kullanıma sahip.
Modüller ile Sınırsız şirket tutma şan-
sına sahipken birçok farklı standartta
rapor almak ve analiz grafiği alabil-
mek mümkün oluyor. Win95'in dina-
mik yardımı sayesinde her konuda di-
namik yardım alınabiliyor. Ayrıca
raporlamada Crystal Reports 5.0'in
tüm avantajlarından da yararlanabili-
yor. Bayi entegrasyon modülleri ile i-
se ODBC ve Access veritabanı ile tam

Güncel Tarih: 08.12.1997	
Araç	Hızır
Gün Yılı	1997
Tüpgaz Takip 4.0 - Fet Yazılım	
BİREY	
Dava	80.000.000
Gaz Satış	14.400.000
Tarife	200.000
Öçe	1.000.000
TOPLAM	95.600.000
BAKİYE	20.200.000
KREDİ	
BİREY	
Dava	80.000.000
Gaz Satış	14.400.000
Tarife	200.000
Öçe	1.000.000
TOPLAM	95.600.000
BAKİYE	20.200.000
KREDİ	
Tarih	
08.12.1997	Gaz Satış
08.12.1997	Tarife
08.12.1997	Fatura
08.12.1997	Öçe
08.12.1997	Masraf

Tüm tüpgaz bayilerinin takibi grafik
arabirim sayesinde oldukça kolay oluyor.

uyumluluk sağlanıyor, ayrıca Access
Jet motoru kullanmak ve SQL ile sor-
gulama yapmak da mümkün oluyor.
Son olarak araştırma penceresi kulla-
narak tüm bilgilere tek bir merkezden
ulaşma imkanı bulunuyor.

Bilgi için: Fet Yazılım

Tel: (0212) 266 4250

Faks: (0212) 266 4235

Fiyat: Konfigurasyona göre değişiyor.

Satış Asistanı C/S

Interdata tarafından hazırlanan
satış grupları için satış yönetim
yazılımı bir süre önce piyasaya
sürülmüştü. Teklif vererek satış ya-
pan işletmelere yönelik olan yazılı-
mın yeni çok kullanıcılı sürümü olan
Satış Asistanı C/S, standart progra-
mın kontaklar, teklif hazırlama, tek-
lif takibi, raporlama, doküman yöne-
timi, Excel'e veri aktarımı gibi stan-
dard özelliklerine ek olarak birçok
yeni özellik de içeriyor. Yeni eklenen
çok kullanıcılı çalışma özelliği ile
6 güvenlik seviyesi arasından kulla-
nıcı kendi güvenlik seviyesinin izin
verdiği oranda programı kullanıp ra-
por alabiliyor, teklifleri inceleyebili-
yor. Birden fazla veritabanı dosyası
ile çalışabilme özelliği ile lokal veya
uzakta belirtilen bir dizindeki verita-
banı ile çok kullanıcılı olarak çalışı-
labiliyor. Satış gelir ve miktar analiz-

lerinde yapılan gelişmelerle ise satış
elemanlarınızın aylık, 3 aylık, yıllık
bazlarda hedef ve gerçekleşen cirolarını,
katkılarını, aradaki farkları, he-
def gerçekleştirme yüzdelerini gelir
ve ürün bazında izleyebiliyorsunuz.
Aynı şekilde yeni sürüm ile satış gelir
ve miktar analizlerinin sonuçlarını
kullanarak tüm bu analizleri iki ve üç
boyutlu olarak sütun, çizgi ve pasta
grafik şeklinde görmeniz de müm-

Satışman Adı	Satışman Adı	Satışman Adı	Satışman Adı
1. Mehmet	2. Ali	3. Ayşe	4. Mehmet
5. Ali	6. Ayşe	7. Mehmet	8. Ali
9. Ayşe	10. Mehmet	11. Ali	12. Ayşe
13. Mehmet	14. Ali	15. Ayşe	16. Mehmet
17. Ali	18. Ayşe	19. Mehmet	20. Ali
21. Ayşe	22. Mehmet	23. Ali	24. Ayşe
25. Mehmet	26. Ali	27. Ayşe	28. Mehmet
29. Ali	30. Ayşe	31. Mehmet	32. Ali
33. Ayşe	34. Mehmet	35. Ali	36. Ayşe
37. Mehmet	38. Ali	39. Ayşe	40. Mehmet
41. Ali	42. Ayşe	43. Mehmet	44. Ali
45. Ayşe	46. Mehmet	47. Ali	48. Ayşe
49. Mehmet	50. Ali	51. Ayşe	52. Mehmet
53. Ali	54. Ayşe	55. Mehmet	56. Ali
57. Ayşe	58. Mehmet	59. Ali	60. Ayşe
61. Mehmet	62. Ali	63. Ayşe	64. Mehmet
65. Ali	66. Ayşe	67. Mehmet	68. Ali
69. Ayşe	70. Mehmet	71. Ali	72. Ayşe
73. Mehmet	74. Ali	75. Ayşe	76. Mehmet
77. Ali	78. Ayşe	79. Mehmet	80. Ali
81. Ayşe	82. Mehmet	83. Ali	84. Ayşe
85. Mehmet	86. Ali	87. Ayşe	88. Mehmet
89. Ali	90. Ayşe	91. Mehmet	92. Ali
93. Ayşe	94. Mehmet	95. Ali	96. Ayşe
97. Mehmet	98. Ali	99. Ayşe	100. Mehmet

Yeni özelliklerine rağmen yeni sürümün
grafik arabirimi ilkiyle aynı.

kün. Eskisinden farklı olarak teklif
şablonları sınırsız sayıda farklı şekil-
de hazırlanabiliyor, çok sayfalı ve ön
kapaklı olabiliyor. Raporlamada da
artık kullanıcı kendi rapor dizaynla-
rını yapabiliyor. Bunun için Crystal
Report veya Visual Basic yeterli olu-
yor. Sipariş formları da artık otoma-
tik olarak hazırlanabiliyor. Çok kul-
lanıcı olması etkisi ile yeni eklen-
en İlan Tahtası özelliği de programa
iletişim kolaylığı katıyor. Bu özellik-
lerin yanında şirket logolu teklif
oluşturabilme, indeks ekranında hız-
lı firma arama ve direkt silme, Pop-
Up Fiyat listesi gibi birçok yeni özel-
lik de eklenmiştir. ■

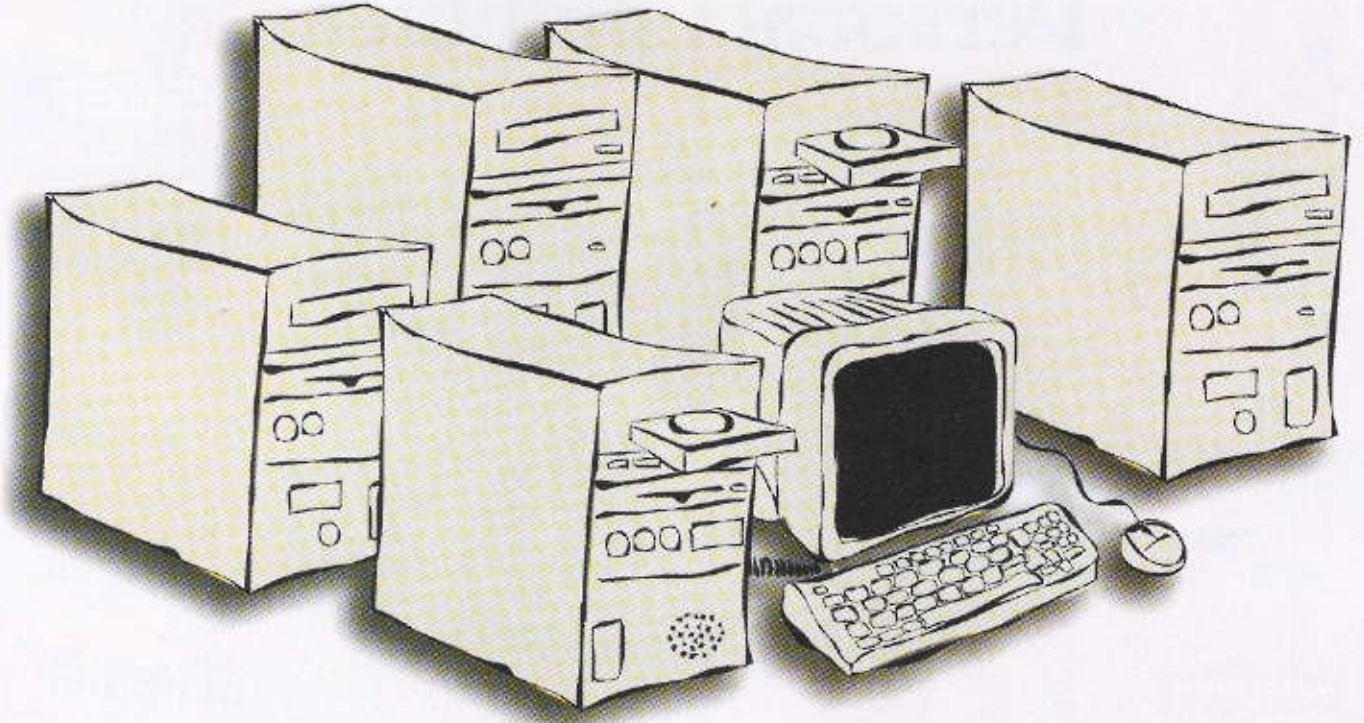
Bilgi için: Interdata

Tel: (0232) 445 9513

Faks: (0232) 483 8496

Web: www.interdata.com.tr

Fiyat: 499 \$+KDV

Düşük Fiyat Yüksek Performans

Bu ay CHIP Test Merkezi'nde kıyasıya bir rekabet vardı. Adını duyurmuş olan firmaların kendi ürettikleri/topladıkları PC'ler bu sefer de CHIP Test Merkezi'nde yarıştılar. Ve sonuçlar...

CHIP Test Merkezi olarak yaptığımız testlerde her zaman son kullanıcıyı bilgilendirme amacını güdüyoruz ve bu testimizi de tam bu amaca yönelik şekilde yaptık.

Bu yazıda bir sistemi oluşturan tüm bileşenlerin tek tek teknik detaylarını vermeyeceğiz. Çünkü bu seferki testimizin amacı birazdan okuyacağınız gibi diğerlerinden farklı. Teste katılan tüm sistemlerde kullanılan parçaların hepsi de zaten daha önce test ettiğimiz veya donanım incelemeye aldığımız ürünler. Bunlar ile ilgili teknik detayları daha önceki sayılarımızda bulabilirsiniz. PC testinde ise amacımız daha çok büyük ve adını duyurmuş firmaların ürün-

lerini birbirleriyle karşılaştırmaktır.

Birçok kullanıcı makinasının güçlü olmasını ister. İşlemci hızının veya sabit disk transfer hızının yüksek olması için rahat ettirir. Ancak bilgisayar fark amaçları olan parçaların bir araya gelmesiyle oluşmuş bir sistemdir. Ve tüm sistemler için önemli olan uyumdur. Kullanıcılar için ise bu uyumun kendilerine ne kadar yansıdığı önemli olmalıdır aslında. O yüzden bilgisayarda dikkat edilmesi gereken bilgisayarların kullanılması sebebi olan yazılımların çalışmalarındaki verimlilik ve doyuruculuktur. Bir Excel tablosu içinde bir grafiğin yaratılması için çok uzun süre bekliyorsanız, bir Word dokümanı içinde bir kelimeyi ararken arka-

plandaki müziğiniz kesiliyorsa veya Photoshop ile bir grafiği işlerken aralarda kahve içecek veya birşeyler atıştırarak kadar vakit buluyorsanız makinenin içinde 64 megabayt bellek olması hiç de güç veren bir miktar değil demektir. Bu durumda işlemcinizin çok hızlı olması da size pek bir fayda sağlamayacaktır. Üzerinde onbellegi olmayan bir anakart 64 megabayt RAM ve Intel Pentium 233 ile ne kadar performans sağlayabilir ki... En basit kural olan, tüm sistemin en yavaş parça hızında çalışacağı gerçeğini hiçbir zaman unutmamak gerekiyor. Eski sabit diskinizi makinenin içinden çıkarmak sisteminizi hissedilebilir ölçüde hızlandıracaktır.

CHIP Test Merkezi, bir bilgisayar kullanıcısı için her ay piyasadaki donanımları test ediyor veya inceliyor. Bu testlerin her birinin amacı okuyucularımıza almak istedikleri ürünler

ile ilgili bilgiler sunmak. Bu ayki testin amacı ise bilgisayar toplayan firmaların bu işteki başarılarını göstermek. Donanımdan az da olsa anlayışlı bilgisayar toplamanın o kadar da zor bir iş olmadığını bilirler. Ancak şu da bir gerçek ki her şey parçaları biraraya getirmekle bitmiyor. Donanımın kendi içerisinde uyumlu çalışmasını sağlayacak ayarların da yapılması gerekiyor. Testimize katılan birçok üreticinin bu ayarları yapmadığını gördük. Daha ince yapılacak ayarlarla çok daha iyi performanslar gösterebilecek sistemler, oldukça düşük sonuçlar çıkardı. İki tane aynı parçalardan oluşmuş sistemin böyle farklı sonuçlar vermesi tamamen ayar eksikliğinden. Bu sistemleri alacak kişilerin hiç bilgileri olmadığını ve aldıkları gibi kullanacaklarını varsayarak biz de BIOS'tan hiçbir müdahalede bulunmadık

ve bize geldikleri haliyle test ettik.

Atlanan İnce Ayarlar

Aynı otomobillerdeki sübap, karbüratör ayarları gibi bilgisayarlarda da bazı performans arttırıcı ayarlar yapılabiliyor. Birçok firmanın bu ayarları yapmadığını üzüldük. Birçoğu CD-ROM sürücüyü bile jumper ayarı yapmadan bağlamış. "Secondary Slave" bağlı sürücüler her ne kadar performansı düşürmese de yine de bu basit jumper ayarını yapmamaları bizi şaşırttı. Bazı firmalar ise ikinci bir IDE kablosu bulamadıklarından mıdır bilemeyiz, CD-ROM sürücüyü "Primary Slave" bağlamışlardı. Performans düşüren bir bağlantı... Özellikle Video CD oynatmak isterseniz bu performans düşüşünü gözlemlenizle görebilirsiniz. En büyük kusurları ise RAM ayarı yapmamaları. Eğer üzerinde EDO RAM

85

İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ

Geleceğinizi Bilgisayar'la Kazanmak İster misiniz?

İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ (İKÜ)
Sertifikalı Kurs Programı'na Başladı

**Uzman bir kadro ile ve
20 kişilik laboratuvarlarda**

- ✓ IBM AS/400 Kursları
 - Sistem Operatörlüğü ▪ Programlama (RPG - CLP)
 - ✓ Sistem Analistliği
 - ✓ Program Analistliği
 - ✓ DELPHI 3 (Client Server)
 - ✓ Windows, Word, Excel, Access, Power Point
- (Kurslar için kontenjan 20 kişi ile sınırlıdır.)**

Ayrıntılı bilgi için :

İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ (İKÜ)
BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ

E5 Karayolu Üzeri, No: 22 (Ataköy Metro İstasyonu Karşısı) Şirinevler 34 510 / İstanbul

Tel: (0-212) 639 30 24 PBX Fax: (0-212) 551 11 89

bulunan bir sistem alırsanız BIOS'a girip ayarları kontrol etmenizi şiddetle tavsiye ederiz. 60 ns erişim süresi bulunan EDO RAM'ler için ayar yapmayıp BIOS standart ayarı olan 70 ns'de bırakan firmalar da az değil.

Ayarları eksik yapılmış bir sistemi alan bir okuyucuya tavsiyemiz dergimizdeki BIOS yazılarını takip etmesi olacaktır. Bu yazıları dikkatlice okuyarak kendi ayarlarınızı yapabilir ve denemelerle sonuca ulaşabilirsiniz. Günümüzün her şeyi bulabileceğiniz dev kütüphanesi Internet'te bu konuda çok faydalı bilgiler bulunuyor. Özellikle donanım üzerine olan siteleri sık ziyaret ettiğiniz siteler arasına katmanızda fayda var.

Toplama mı, Marka mı ?

Bir bilgisayar almadan önce mutlaka uzunca bir süre düşünülen konu nasıl bir bilgisayar alınacağıdır. Hiç bilmeyenler genellikle markayı tercih ederken, biraz bilgisi olanlar kendileri toplatıyorlar. Yani parça isimlerini, markalarını vererek istekleri doğrultusunda bir sistem hazırlatıyorlar. Peki marka ile toplama arasındaki fark nerede? Aslında marka olarak bilinen makinaların içinde de testlerimizde incelemelerini yaptığımız markalar var. Dolayısıyla toplama ile iyi bir marka arasında parça kalitesi açısından bir fark yok. Hatta

çoğunlukla toplama makinaların içine daha iyi ve daha kaliteli (standartlaşmış) parçalar koyarak daha yüksek bir kalite tutturmak da mümkün.

Peki markanın avantajı? Öncelikle bir markanın arkasında büyük bir şirketin garantisi var. Büyük firmalar prestije daha çok önem verdikleri için ve daha sık denetlendiklerinden daha güvenilirler. (Bazı firmaların ticari ahlaka aykırı davranışları bu genellemenin dışında tutulmalı tabii...) Büyük firmalar seri üretim yaptıkları için makinaların içinde hep aynı parçalar yer alıyor. Yani bir toplamacının yaşadığı parça bulama sorunuyla yaşamıyorlar. Ve büyük firmalar "bundle" adı verilen bilgisayarla beraber gelen promosyonlara daha çok yer verebiliyor. Aralarında gayet uzun bir süre Internet bağlantısı sağlayanlar bile var. Bütün bunlar markanın avantajları.

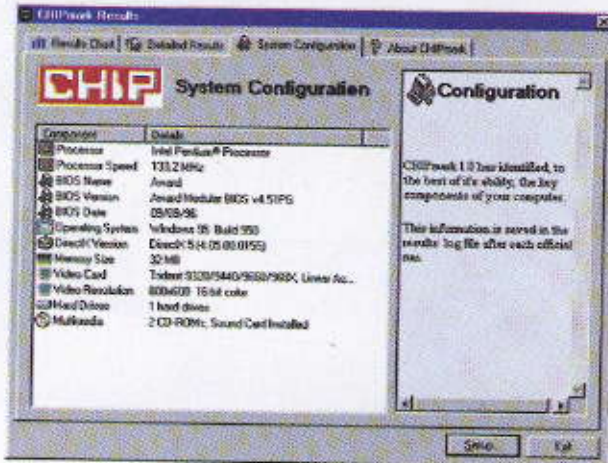
Ancak donanımdan anlayan, parçaları tanıyan birinin ve tabii CHIP Test Merkezi'ni yakından takip eden birinin kendi bilgisayarını toplaması hem daha ucuza gelecektir hem de daha yüksek performanslı bir sistem yapabilecektir. Toplama bilgisayar alacakları ise parçaları aldıkları yerin güvenilirliğini iki kere araştırmaları konusunda bir kez daha uyarıyoruz. Son olarak da belirtmemiz gereken bir ayrıntı var: Bilgisayar piyasasında fiyatlar KDV hariç olarak verilir ve KDV oranı yüzde onbeştir. Hoparlör ve mikrofonlarda ise KDV oranı yüz-

de yirmiüçtür.

Nasıl Test Ettik?

Bu ayki testimizde Almanya'da CHIP Test Merkezi tarafından yazılan ve testlerin başladığı gün elimize geçen yeni bir yazılım kullandık. CHIPMark 1.0 adlı yazılım daha önce kullandığımız yazılıma göre çok daha gelişmiş. Program CD ROM sürücünden kuruluyor ve daha sonra sabit diskten çalışıyor. Kurulumu sırasında DirectX.0 ve Internet Explorer 3.01 de kuruluyor. ActiveMovie' de kurulduktan sonra ekran çözünürlüğünü 800x600 ve renk derinliğini 16 bit'e ayarlamak gerekiyor. Program çalıştıktan sonra ilk olarak makineye kurulu olan yazılımları ve donanımları algılıyor. Yeni bir yazılım olduğu için hatasız olarak tüm sistem bileşenlerini bildiriyor. Daha sonra test başlatılabiliyor. Test sırasında yedi tane çok sık kullanılan yazılım sırayla çalıştırılarak daha önceden belirlenmiş işleri yapıyor. Hazır script'ler çalıştırılarak her program üç kere tekrarlanıyor ve sonuçların ortalaması alınıyor. Sonuçlar geçen süreye göre puanlanıyor.

Test başlamadan önce sabit disk birleştiriliyor ve sırasıyla Microsoft Works, Microsoft Spreadsheet, Microsoft Database, Infuit Quicken, Adobe PhotoDeluxe, Intel Indeo Interactive 4.3 ve SpeedBoat Attack çalıştırılıyor. İlk dört yazılım "Verimlilik" kategorisine giren ofis yazılımları. Arkasından gelen yazılım "Yaratıcılık" kategorisine giriyor ve çeşitli grafik efektleri uygulayarak makineyi bayagi zorlayan bir yazılım. Son ikisi ise "Eğlence" ve ilkinde gerçek zamanlı bir çözümleme (decode) ikincisinde ise üç boyut efektlerinin çok bol olduğu bir oyunun demosu oynatılıyor. Her test bittikten sonra makine baştan başlatılıyor ve test tekrar ediliyor. Üçüncü test de bittikten sonra sonuçlar bir tablo ile veriliyor. Bu sonuçların karşılaştırmalı tablolarını ilerleyen sayfalarımızda bulabilirsiniz.

Chip Test Merkezi tarafından yazılan yeni test programı oldukça güncel.

TEST EDİLEN PC'LER

APEX 200

Üretici	ADK	Ekran Kartı	Diamond Stealth 4MB
Marka	Apex	Monitör	14" Hyundai
Model	200	Kasa Tipi	Mini Tower
Firma	ADK	CD Sürücü	24x Creative
Telefon	0 212 213 22 82	Ses Kartı	SB AWE 64
Faks	0 212 211 26 09	Hoparlör	Creative SB5380
Garanti	2 Yıl	Modem	
Fiyat	1200\$+KDV	Aksesuar	Mouse pad, mikrofon
İşlemci	Pentium 200 MMX	İşletim	
Anakart	QDI TX Board	Sistemi	Türkçe Windows 95
RAM	64 MB EDO RAM	Diger	Microsoft mouse, Mitsumi klavye
Sabit Disk	2.5 GB Western Digital		

ULTRA MOONLIGHT MMX 200

Üretici	Bilgi Elektronik	Ekran Kartı	S3TrioV2 1MB
Marka	Ultra	Monitör	14" Ultra
Model	Moonlight MMX 200	Kasa Tipi	Mini Tower
Firma	Bilgi Elektronik	CD Sürücü	24x Lite-On
Telefon	0 212 213 34 00	Ses Kartı	ESS 1869 Radyolu
Faks	0 212 213 34 20	Hoparlör	
Garanti	1 Yıl	Modem	33600 bps
Fiyat	909\$+KDV	Aksesuar	Mikrofon, anten
İşlemci	Pentium 200 MMX	İşletim	
Anakart	TX chipset	Sistemi	Türkçe Windows 95
RAM	32 MB SDRAM	Diger	SesFAX for Windows
Sabit Disk	2 GB		

AIDATA MULTIMA

Üretici	Bogaziçi Bilgisayar	Kasa Tipi	Big Tower
Marka	Aidata	CD Sürücü	24x Philips
Model	Multima	Ses Kartı	FP 16bit 3D
Firma	Bogaziçi Bilgisayar	Hoparlör	60W monitöre vidalı
Telefon	0 212 288 92 92	Modem	33600 bps Speedcom
Faks	0 212 274 38 10	Aksesuar	Mouse pad, mikrofon, klavye bilekliği, Joystick, İngilizce Eğitim Cd'si, Redhouse İng. Sözlük
Garanti	2 Yıl	İşletim	
Fiyat	1199\$+KDV	Sistemi	Türkçe Windows 95
İşlemci	Pentium 166 MMX	Diger	Aidata 2 Ay Internet, Microsoft Eğitim kuponu
Anakart	TX chipset		
RAM	32 MB EDO RAM		
Sabit Disk	2.1 GB		
Ekran Kartı	S3Trio64V2 1MB		
Monitör	14" Aidata		

DATAGATE KLASİK 200 MMX

Üretici	Datagate	Ekran Kartı	S3 Virge 2MB
Marka	Datagate	Monitor	14"
Model	Klasik 200 MMX	Kasa Tipi	Mini Tower
Firma	AG	CD Sürücü	24x Lite-On
Telefon	0 212 677 96 86	Ses Kartı	16 bit
Faks	0 212 677 48 16	Hoparlör	240W Multimedia
Garanti	2 Yıl	Modem	-
Fiyat	890\$+KDV	Aksesuar	-
İşlemci	Pentium 200 MMX	İşletim	Türkçe Windows 95
Anakart	TX Chipset, 1MB Cache	Sistemi	Türkçe Windows 95
RAM	32 MB SDRAM	Diğer	Zoltrix
Sabit Disk	3.2 GB Western Digital		Radyo Kartı

DELL OPTIPLEX GN+

Üretici	Dell	Ekran Kartı	S3 Virge
Marka	Dell	Monitor	14" Dell
Model	OptiPlex Gn+	Kasa Tipi	Slim
Firma	Sentim	CD Sürücü	24x Dell
Telefon	0 212 288 14 26	Ses Kartı	SB 16
Faks	0 212 213 03 11	Hoparlör	Altec Lansing
Garanti	3 Yıl	Modem	33600 bps USR Winmodem
Fiyat	1050\$+KDV	Aksesuar	Mouse pad, mikrofon
İşlemci	Pentium 166 MMX	İşletim	Türkçe Windows 95
Anakart	TX chipset	Sistemi	Türkçe Windows 95
RAM	32 MB EDO RAM	Diğer	Microsoft mouse,
Sabit Disk	3.2 GB Western Digital		Ethernet kartı

ESCORT VİZYON MULTIMEDIA 166X

Üretici	Escort	Monitor	14" Escort
Marka	Escort	Kasa Tipi	Midi Tower
Model	Vizyon Multimedia 166X	CD Sürücü	24x Lite-On
Firma	Escort	Ses Kartı	Analog Devices
Telefon	0 212 212 07 50	Hoparlör	Kasada üzerinde
Faks	0 212 212 07 62		5.25"lik yuvada
Garanti	1 Yıl	Modem	-
Fiyat	998\$+KDV	Aksesuar	Mouse pad, toz örtüsü,
İşlemci	Pentium 166 MMX		PS/2 klavye adaptörü
Anakart	TX chipset	İşletim	Türkçe Windows 95
RAM	32 MB SDRAM	Sistemi	Türkçe Works 95,
Sabit Disk	2.1 GB Western Digital	Diğer	Avery LabelPro
Ekran Kartı	S3Trio64V2 2MB		

HYUNDAI ACCENT PII700

Üretici	Hyundai	Monitör	15" Hyundai
Marka	Hyundai	Kasa Tipi	Midi Tower
Model	Accent PII700	CD Sürücü	32x Acer
Firma	Multimedya	Ses Kartı	16 bit
Telefon	0 212 212 98 50	Hoparlör	500W Jazz
Faks	0 212 212 98 57	Modem	56kbps Apache
Garanti	2 Yıl	Aksesuar	Mouse pad, mikrofon, çeşitli oyunlar, klavye bilekliği
Fiyat	19315+KDV	İşletim Sistemi	Türkçe Windows 93
İşlemci	Pentium II 233	Diğer	Corel Office 97, Winscroll Mouse
Anakart	440LX Chipset		
RAM	64 MB SDRAM		
Sabit Disk	4.3 GB		
Ekran Kartı	Hercules Stingray 128/3D		

HYUNDAI ACCENT

Üretici	Hyundai	Monitör	14" Hyundai
Marka	Hyundai	Kasa Tipi	ATX Midi
Model	Accent	CD Sürücü	32x Acer
Firma	Multimedya	Ses Kartı	Crystal, WaveX32Pro
Telefon	0 212 212 98 50	Hoparlör	Jazz 240W
Faks	0 212 212 98 57	Modem	33600 bps Apache C.
Garanti	2 Yıl	Aksesuar	Mouse pad, mikrofon, çeşitli oyunlar, klavye bilekliği
Fiyat	13635+KDV	İşletim Sistemi	Türkçe Windows 93
İşlemci	Pentium 200 MMX	Diğer	Corel Office 97, Winscroll Mouse
Anakart	Asus TX97-E		
RAM	32 MB SDRAM		
Sabit Disk	2.1 GB		
Ekran Kartı	Ati 3D		

INSELBERG PRO STUDIO V-4

Üretici	Inselberg	Ekran Kartı	Trident AGP 4MB
Marka	Inselberg Pro	Monitör	14"
Model	Studio V-4	Kasa Tipi	Midi Tower
Firma	Inselberg	CD Sürücü	32x LG
Telefon	0 212 222 19 26	Ses Kartı	SB AWE 64
Faks	0 212 222 19 30	Hoparlör	160 W
Garanti	1 Yıl	Modem	33600 bps
Fiyat	13305+KDV	Aksesuar	Mouse pad, mikrofon
İşlemci	Pentium II 233	İşletim Sistemi	Türkçe Windows 93
Anakart	Gigabyte 440LX Chipset	Diğer	Mitsumi mouse, Mitsumi klavye
RAM	32 MB SDRAM		
Sabit Disk	2.1 GB Maxtor		

MEDYA MAVERICK FANTASY

Üretici	Medya
Marka	Maverick
Model	Fantasy
Firma	Medya
Telefon	0 216 414 13 22
Faks	0 216 414 13 22
Garanti	1 Yıl
Fiyat	1585\$+KDV
İşlemci	Pentium II 233
Anakart	Gigabyte 686LX
RAM	64 MB SDRAM
Sabit Disk	3.2 GB
Ekran Kartı	Matrox Mystique 4MB

Monitör	15" Hyundai
Kasa Tipi	ATX Kasa
CD Sürücü	32x Creative Infra
Ses Kartı	SB AWE 64
Hoparlör	220 W
Modem	33600 bps Apache
Aksesuar	Mouse pad, Empa Multikid CD, mikrofon
İşletim	
Sistemi	Türkçe Windows 95
Diğer	Mitsumi mouse, Mitsumi klavye, ihlasNet 15 saat

MITAC PURSUIT

Üretici	Mitac
Marka	Mitac
Model	Pursuit
Firma	Albim
Telefon	0 216 349 33 51
Faks	0 216 347 59 34
Garanti	1 Yıl
Fiyat	1632\$+KDV
İşlemci	Pentium 233 MMX
Anakart	TX chipset
RAM	32 MB SDRAM
Sabit Disk	2.6 GB Seagate

Ekran Kartı	S3 Virge 4MB
Monitör	15" Mitac
Kasa Tipi	Mini Tower
CD Sürücü	24x
Ses Kartı	SC1283D
Hoparlör	Monitör Üstünde
Modem	33600 bps Dynalink
Aksesuar	-
İşletim	
Sistemi	Türkçe Windows 95
Diğer	Mikrofonlu Monitör, DPD drive ve kartuş

PC GOLD

Üretici	PC Gold
Marka	PC Gold
Model	-
Firma	PC Gold
Telefon	0 216 418 11 44
Faks	0 216 345 55 36
Garanti	1 Yıl
Fiyat	1589\$+KDV
İşlemci	Pentium II 266
Anakart	Anigo Mainboard
RAM	64 MB EDO RAM
Sabit Disk	4.3 GB

Ekran Kartı	Diamond Stealth II 4MB
Monitör	15" Panasonic
Kasa Tipi	ATX Midi Tower
CD Sürücü	24x Creative Infra
Ses Kartı	SB AWE 64
Hoparlör	-
Modem	33600 bps Apache
Aksesuar	-
İşletim	
Sistemi	Türkçe Windows 95
Diğer	Mitsumi mouse, Digital klavye, ihlasNet lay

KRN ELEGANT MULTIME

Üretici	Sentim	Monitör	14" Daewoo
Marka	KRN	Kasa Tipi	Multimedya
Model	Elegant Multime	CD Sürücü	24x
Firma	Sentim	Ses Kartı	SB 16
Telefon	0 212 288 14 26	Hoparlör	Kasa üstünde
Faks	0 212 213 05 11	Modem	33600 bps USR Winmodem
Garanti	2 Yıl	Aksesuar	Mouse pad, mikrofon, toz örtüsü, 10 adet boş disket, Ekran filtresi
Fiyat	1299\$+KDV	İşletim Sistemi	Türkçe Windows 95
İşlemci	Pentium 166 MMX	Diğer	Klavye Space tuşu küçük
Anakart	TX chipset		
RAM	32 MB		
Sabit Disk	3.2 GB		
Ekran Kartı	S3 Virge		

TEKNUM

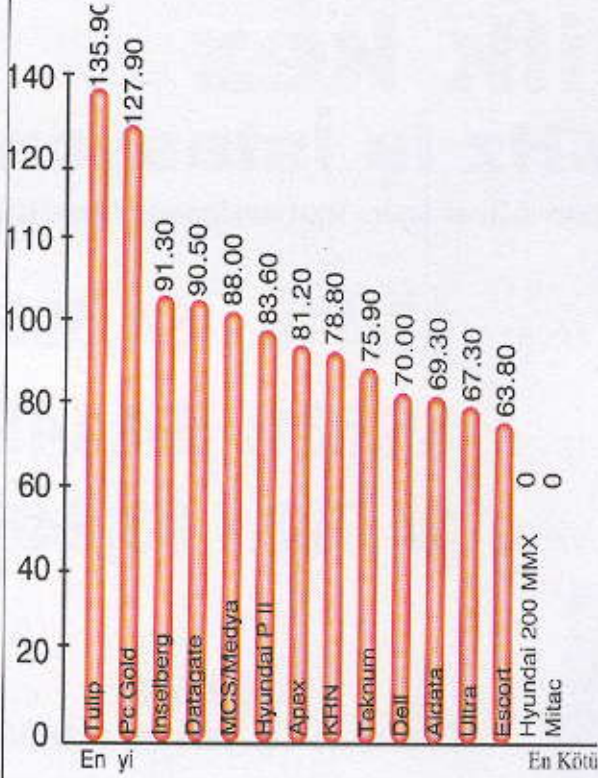
Üretici	Transteknik	Ekran Kartı	S3 Virge 2MB
Marka	Teknum	Monitör	14"
Model	-	Kasa Tipi	Big Tower
Firma	Transteknik	CD Sürücü	24x Mitsumi
Telefon	0 212 254 54 14	Ses Kartı	ESS 1868
Faks	0 212 253 49 69	Hoparlör	-
Garanti	1 Yıl	Modem	-
Fiyat	9975+KDV	Aksesuar	-
İşlemci	Pentium 200 MMX	İşletim Sistemi	Türkçe Windows 95
Anakart	Tekram TX chipset	Diğer	-
RAM	32 MB SDRAM		
Sabit Disk	3.2 GB Western Digital		

TULIP VISION LINE S6/33

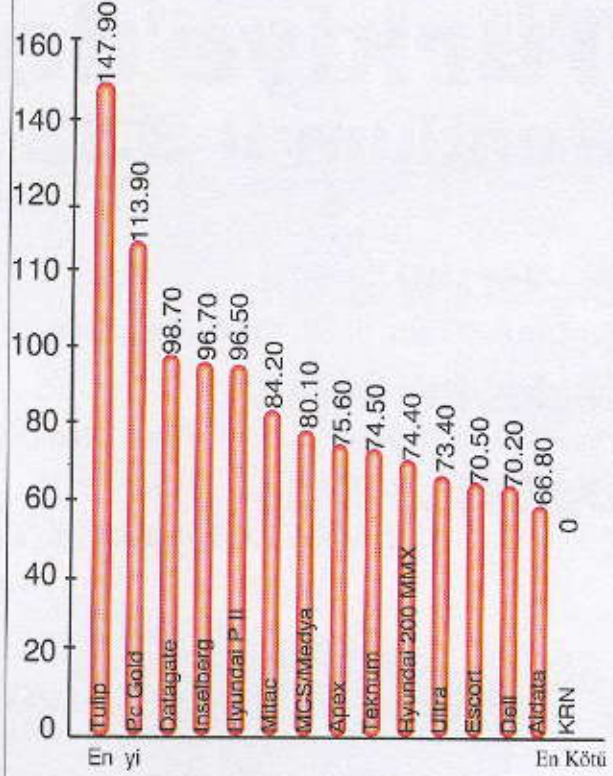

Üretici	Tulip	Sabit Disk	4.3 GB
Marka	Tulip	Ekran Kartı	S3 Virge/GX2 2MB
Model	Vision Line S6/33	Monitör	
Firma	Harmony	Kasa Tipi	Slim
Telefon	0 312 447 59 51	CD Sürücü	24x Mitsumi
Faks	0 312 436 09 45	Ses Kartı	Crystal PNP
Garanti	1 Yıl	Hoparlör	-
Fiyat	2320\$+KDV (Monitör, klavye hariç)	Modem	-
İşlemci	Pentium II 333	Aksesuar	-
Anakart	440 LX Chipset	İşletim Sistemi	Windows 95 veya NT
RAM	64 MB	Diğer	Ethernet Kartı, 2 adet USB

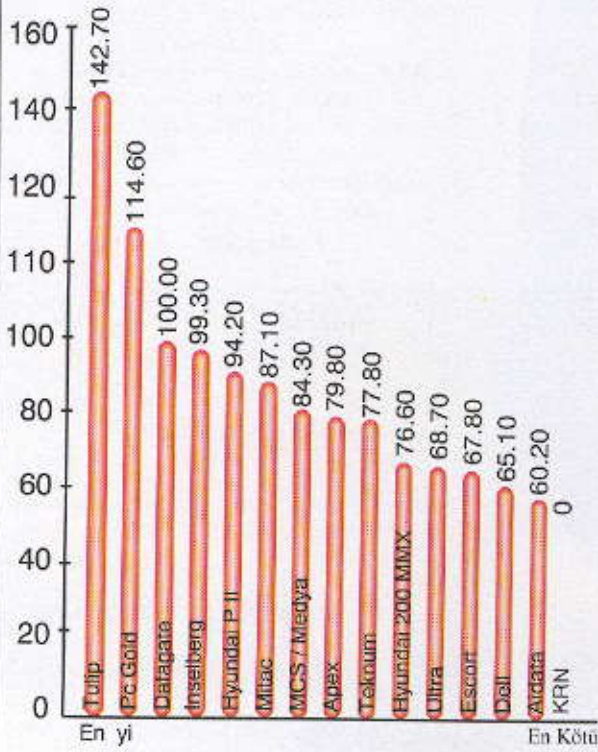
Works Word Processor

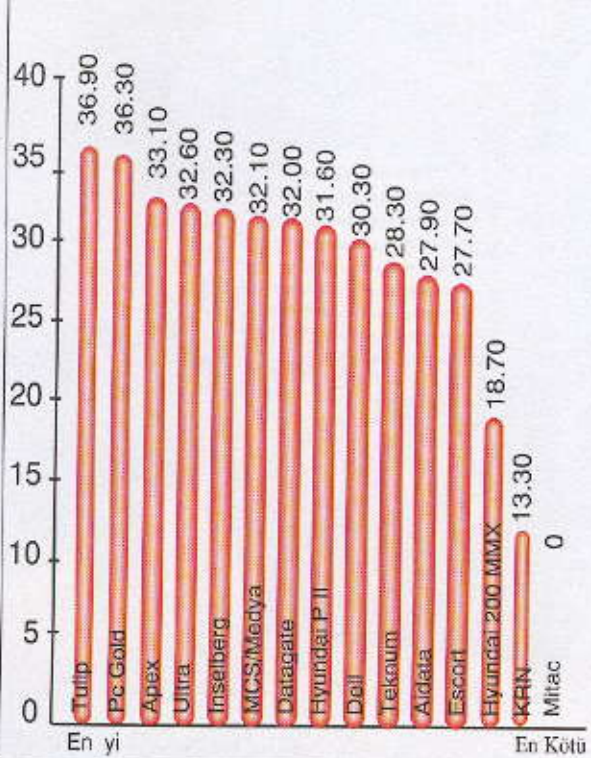
Works Database

Works Spreadsheet

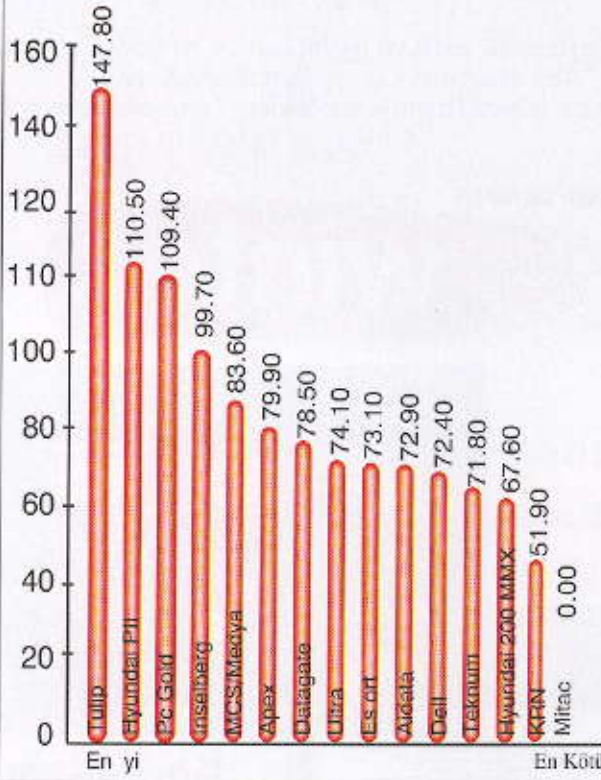

Infuit Quicken

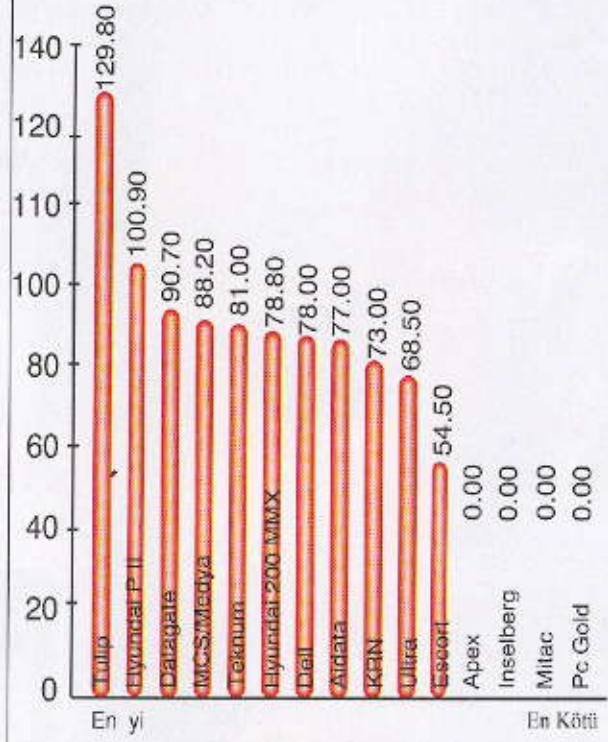

Değerin 0 çıkması programın o makinede çalışmadığı anlamına geliyor.

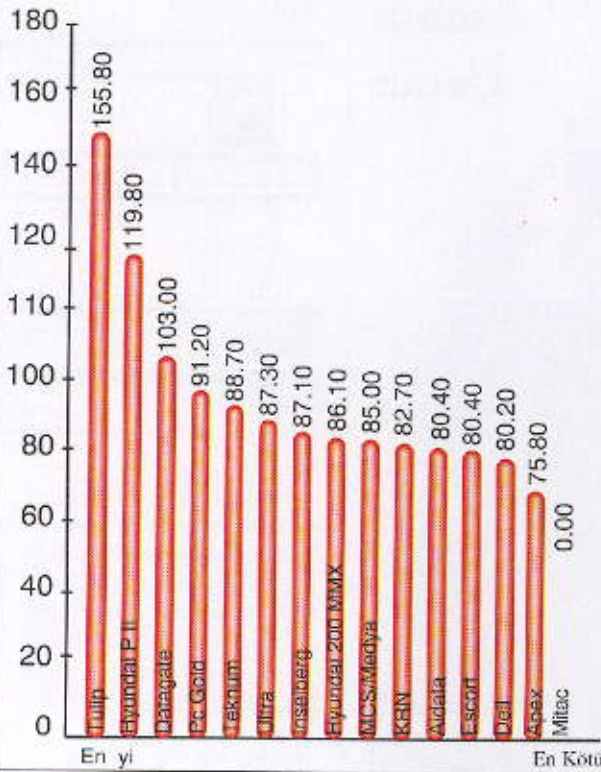
Adobe PhotoDeluxe

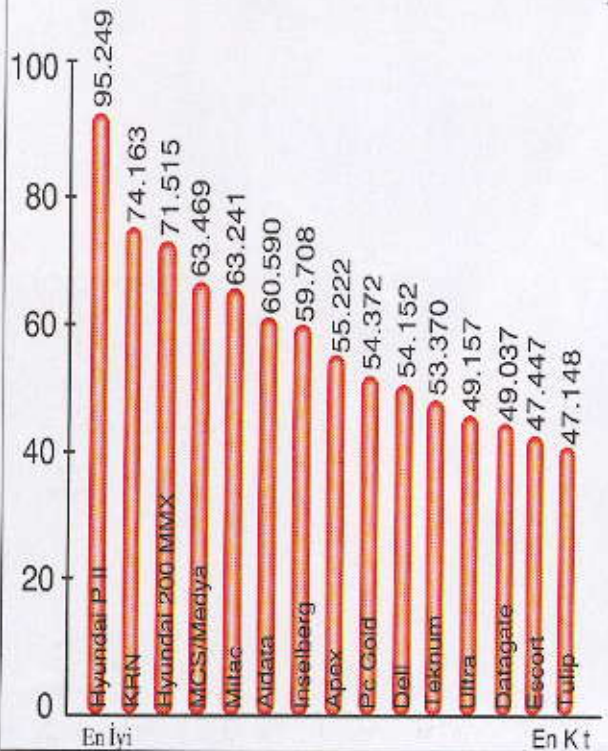
Intel Indeo Interactive

SpeedBoat Attack

Fiyat/Performans

Değerin 0 çıkması programın o makinada çalışmadığı anlamına geliyor.

PC Alırken

Bu sayfada 'Satın Alma Danışmanı' başlığı altında her ay bir bilgisayar ürünü satın alırken nelere dikkat edilmesi gerektiğini bulabileceksiniz.

PC almadan önce ilk yapılması gereken olabildiğince fazla bilgi toplamaktır. Bu da ya PC sahiplerinden ya da dergilerden yapılabilir. Güncel olarak geçerli olan sistem az çok tesbit edildikten sonra marka seçimi yapılmalıdır. Bu yazının yazıldığı sıralarda düşük bütçeler için geçerli olan konfigürasyon Pentium 166 MMX, en az 32 megabayt RAM, en az 2.1 gigabaytlik sabit disk, 2 megabaytlik üç boyut hızlandırıcılı ekran kartı. Tabii 24 hızlı CD sürücü ve ses kartı da artık standart. Bu sistem işlemci olarak Pentium 233 MMX'e kadar yükseltilebilir. Zaten türünün sonu olan 233 MMX'ten sonra şu anda daha pahalı olan Pentium II işlemcili makinalar geliyor ki, bu da yeni bir teknoloji olduğu için değişim kasadan anakarta kadar başka parçalara da yansıyor. Eğer biraz daha ileriye dönük bir

yatırım diye düşünüyorsanız konfigürasyonu biraz daha zenginleştirmelisiniz. Pentium II 233 işlemci, 32 megabayt SDRAM, 3.2 gigabayt harddisk ve 4 megabaytlik bir AGP ekran kartı iyi bir başlangıç olacaktır.

Marka seçiminde ise karşınıza bir gerçek çıkacak. Pahalı bir marka mı, yoksa ucuz bir toplama mı? Markaların güvenilirliği ve biraz da sizler için konfigürasyon belirleme rahatlığı var. Toplamada ise istekleriniz ve ihtiyaçlarınız doğrultusunda bir sistem hazırlama olanağınız var.

Konu teknoloji olunca her durumda da alacağınız ürünü çok iyi tanımanız gerekiyor. Ancak bu şekilde bir yanlışlık yapmaktan kurtulursunuz. Tabii yine de işi şansa bırakmak gerekiyor. Alacağınız yer en azından bir tavsiye ile gideceğiniz bir yer olmalı. Garanti Belgesi çok önem-

li. Mutlaka makinanın garantisi olduğuna dair bir belge edinmekte fayda var.

Dikkat edilmesi ve bilinmesi gereken iki konu daha var. Birincisi, bilgisayar piyasasında fiyatların her zaman KDV hariç belirtilmesi. Yani ödeyeceğiniz miktar gördüğünüzün veya söylenenin yüzde onbeş daha fazlası... İkinci konu ise bilgisayarın meydana getiren tüm parçaların en az bir sene üreticisinden ve dolayısıyla toptancısından garantili olması. Sabit diskler için bu süre üç sene. Yani bozulmasından korkmanıza gerek yok. Satıcının sizden herhangi bir ücret talep etmesi de ilk bir sene içinde söz konusu değil. Servis ücreti hariç tabii...

Ürün listesinde yer almak istiyorsanız, lütfen (0212) 283 42 54 numaralı telefona ürünlerinizi fakslayınız.

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
İŞLEMCI			
INTEL PENTIUM II 233	MARKOM BİLGİSAYAR	MURAT AYAĞ	(0 216) 330 27 70
INTEL PENTIUM II 300 BOX	KONTROL DATA BİLG.	ŞEREF ŞENTURK	(0 216) 414 18 40
INTEL PII 333	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
INTEL 233 MMX	CEMRE BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 06 30
INTEL 166 MMX	PROTOKOM	TUNCAY ZENGİN	(0 212) 216 23 92
INTEL PENTIUM PII 233	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
INTEL PENTIUM II 266	DENİZ BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 213 34 00
INTEL II 300 MHZ 512K	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
INTEL PII 233	PROMARKET	HÜSEYİN KABAK	(0 212) 216 23 94
INTEL PII 300	PROMARKET	HÜSEYİN KABAK	(0 212) 216 23 94
INTEL 200 MMX	ARSLAN BİLGİSAYAR	AHMET ÇELİK	(0 212) 213 84 25
INTEL PII 266	ARSLAN BİLGİSAYAR	AHMET ÇELİK	(0 212) 213 84 25
INTEL PII 300 box	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
INTEL PENTIUM II 300	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
PENTIUM 166 MMX BOX	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
HDD			
HP	KOMPUSAN BİLGİSAYAR	KIYMET ERYETİŞTİ	(0 212) 279 89 21
QUANTUM	ESTRON	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
NEC	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
QUANTUM PIONEER 2100MB	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
HDD			
FUJITSU 2.6 GB	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
MAXTOR 2.1 GB	KONTROL DATA BİLG.	ŞEREF ŞENTÜRK	(0 216) 414 18 40
QUANTUM PIONEER 2.1 GB	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
6400 MB SEAGATE	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
SEAGATE	DENİZ BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 213 34 00
W.DIGITAL	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT SENCAN	(0 212) 266 62 42
SEAGATE ULTRA SCSI 4300 GB	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
SEAGATE 2.5 GB IDE U/ATA	PROTOKOM	TUNCAY ZENGİN	(0 212) 216 23 92
W. DIGITAL 2.1 GB	ARSLAN BİLGİSAYAR	AHMET ÇELİK	(0 212) 213 84 25
SAMSUNG 3.2 GB IDE U/ATA	PROMARKET	HÜSEYİN KABAK	(0 212) 216 23 94
QUANTUM 4.3 GB IDE U/ATA	PROMARKET	HÜSEYİN KABAK	(0 212) 216 23 94
ANAKART			
REDFOX 512 TX	ESTRON	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
CRUSADER 512 TX	ESTRON	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
MATSONIC TX-PRO 1 MB CACHE	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
MAINBOARD 512 TX TEKRAM	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
TOMATO 512 VIA	KONTROL DATA BİLG.	ŞEREF ŞENTÜRK	(0 216) 414 18 40
PENTIUM 512K CACHE TX INTEL	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
ASKA 512 KB VX PRO	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
ABIT PX5 INTEL	MARKOM BİLGİSAYAR	MURAT AYAĞ	(0 216) 330 27 70
TOTEM INTEL TRITON TX	PROTOKOM	TUNCAY ZENGİN	(0 212) 216 23 92
FLAGPOINT INTEL TRITON TX	PROTOKOM	TUNCAY ZENGİN	(0 212) 216 23 92
ASSUS TX97X-E INTEL TX	PROTOKOM	TUNCAY ZENGİN	(0 212) 216 23 92
SHUTTLE 512 TX	DENİZ BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 213 34 00
TOTEM INTEL TRITON KEY ON/OFF	PROMARKET	HÜSEYİN KABAK	(0 212) 216 23 94
P2197 S PII INTEL LX	PROMARKET	HÜSEYİN KABAK	(0 212) 216 23 94
GIGABYTE LX6 440LX	ARSLAN BİLGİSAYAR	AHMET ÇELİK	(0 212) 213 84 25
MONİTOR			
HP 14", 15", 17", 19", 21"	KOMPUSAN BİLGİSAYAR	KIYMET ERYETİŞTİ	(0 212) 279 89 21
CTX DIGITAL OSD 15"	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
VIEW POINT 17"	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
SAMPO	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
TATUNG DIGITAL 15"	MARKOM BİLGİSAYAR	MURAT AYAĞ	(0 216) 330 27 70
MONO VGA 9"	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
COMPAL	ESTRON	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
MICROVISION DIGITAL 14"	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
LİKOM ANALOG 14"	PROTOKOM	TUNCAY ZENGİN	(0 212) 216 23 92
VESTEL DIGITAL 14"	PROTOKOM	TUNCAY ZENGİN	(0 212) 216 23 92
SAMSUNG DIGITAL 15"	PROTOKOM	TUNCAY ZENGİN	(0 212) 216 23 92
HYUNDAI 17"	ARSLAN BİLGİSAYAR	AHMET ÇELİK	(0 212) 213 84 25
HANSOL	TELLCOM	MURAT TELLİOĞLU	(0 212) 213 34 40
SONY	3P BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 36 57
COMPAQ	PROTEK	HAZİM KURT	(0 212) 210 17 30
MULTIMEDYA 15"	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT SENCAN	(0 212) 266 62 42
ANALOG 14"	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT SENCAN	(0 212) 266 62 42
NEC	ESCORT COMPUTER	KAHRAMAN İNCE	(0 212) 212 07 50
LITE-ON	ESCORT COMPUTER	KAHRAMAN İNCE	(0 212) 212 07 50
RAM			
128 MB DIMM	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
32 MB SDRAM	MARKOM BİLGİSAYAR	MURAT AYAĞ	(0 216) 330 27 70
8 MB EDO RAM	MARKOM BİLGİSAYAR	MURAT AYAĞ	(0 216) 330 27 70
16 MB 72P SIMM EDO	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
64 MB DIM RAM	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
4 MB 72 PIN EDO	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
32 MB SD RAM	ARSLAN BİLGİSAYAR	AHMET ÇELİK	(0 212) 213 84 25
64 MB 168 PIN S-DRAM	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
RAM			
16 MB EDO RAM	PROTOKOM	TUNCAY ZENGİN	(0 212) 216 23 92
8 MB EDO RAM	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
64 MB SDIMM RAM	PROMARKET	HÜSEYİN KABAK	(0 212) 216 23 94
32 MB SDIMM RAM	PROMARKET	HÜSEYİN KABAK	(0 212) 216 23 94
EKRAN ve GRAFİK KARTLARI			
CRUSADER S3 TRIO V2 1MB	ESTRON	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
DIAMOND FIRE GL 1400	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
MATROX MILENİUM II 4MB	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
ELSA WINNER 2000/Office	TET LTD.	TAYFUN ERKESKİN	(0 212) 256 35 32
ELSA PhotoJet	TET	TAYFUN ERKESKİN	(0 212) 256 35 32
ELSA VICTORY Erazor	TET	TAYFUN ERKESKİN	(0 212) 256 35 32
ELSA Gloria-XL	TET	TAYFUN ERKESKİN	(0 212) 256 35 32
S3 VIRGE	DENİZ BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 213 34 00
UTOPIA 4MB S3 VIRGE-DX	KONTROL DATA BİLG.	ŞEREF ŞENTÜRK	(0 216) 414 18 40
S3 TRIO 2 MB	MARKOM BİLGİSAYAR	MURAT AYAĞ	(0 216) 330 27 70
MATROX MYSTİUE 2MB	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
DPS SPARK	COMPUTORIUM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 03 13
DPS PERCEPTION VR	COMPUTORIUM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 03 13
MATROX Digsuite	COMPUTORIUM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 03 13
VINEGEN 2	COMPUTORIUM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 03 13
DIAMOND ST 220 4MB	ARSLAN BİLGİSAYAR	AHMET ÇELİK	(0 212) 213 84 25
ETHERNET KARTI			
CNET OEM 16 BIT ETHERNET COMBO	PROTOKOM	TUNCAY ZENGİN	(0 212) 216 23 92
ETHERNET NE 2000 ISA COMBO	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
HP DeskDirect lan Adapter	KOMPUSAN BİLGİSAYAR	KIYMET ERYETİŞTİ	(0 212) 279 89 21
HP JetDirect EX Print Server	KOMPUSAN BİLGİSAYAR	KIYMET ERYETİŞTİ	(0 212) 279 89 21
CNET OEM 32 BIT PCI ETHERNET	PROMARKET	HÜSEYİN KABAK	(0 212) 216 23 94
LITE-ON 32 BIT PCI BNC-UTP	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
16 BIT ETHERNET COMBO	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
D-LINK RETAIL	4K BİLGİ İŞLEM	TUGBA BOYER	(0 212) 259 38 00
3COM	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
HUB			
8+1 HUB	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
D-LINK RETAIL DE-809TC	4K BİLGİ İŞLEM	TUGBA BOYER	(0 212) 259 38 00
16'LI HUB	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
3COM	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
C-NET 18'LI HUB (UTP, BNC, AUI)	BİLİM BİLGİSAYAR	NILGÜN TANRIVERDİ	(0 212) 676 50 17
KASALAR			
ATX MIDI TOWER 250 WATT	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
MINI TOWER (DIGİTLİ)	MARKOM BİLGİSAYAR	MURAT AYAĞ	(0 216) 330 27 70
MINI TOWER KASA	PROTOKOM	TUNCAY ZENGİN	(0 212) 216 23 92
MULTIMEDIA KASA	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
KAPAKLI KASA	ARSLAN BİLGİSAYAR	AHMET ÇELİK	(0 212) 213 84 25
ATX OEM KASA	ARSLAN BİLGİSAYAR	AHMET ÇELİK	(0 212) 213 84 25
ASUS ATX KASA	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
MULTİMEDYA KASA	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
BIG TOWER KASA	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
UPS			
RIELLO PD 30 300	ATP	MURAT KÜÇÜK	(0 212) 213 53 80
RIELLO PD 45 450	ATP	MURAT KÜÇÜK	(0 212) 213 53 80
RIELLO PD 65 650	ATP	MURAT KÜÇÜK	(0 212) 213 53 80
DATA-PROTECTOR	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
LINEINTER 325-425-525 VA	MARKOM BİLGİSAYAR	MURAT AYAĞ	(0 216) 330 27 70
KING (LINE INTERACTIVE) 325-425-525 VA	DENİZ BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 213 34 00
FENTON	TELLCOM	MURAT TELLİOĞLU	(0 212) 213 34 40
GAMATRONIC 325 VA AVR	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
UPS			
PANASONIC POWERSONIC ART PRO 280-425-650	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
POWERCOM 250 VA	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
CD-ROM			
24x BTC	ESTRON	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
32X CREATIVE INFRA UK	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
24X CYBERDRIVE	TRANSDATA LTD.	İLKUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
32X TOSHIBA	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
32X TEAC	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
32X GOLDSTAR	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
2X2X6 TRAXDATA	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
20X LITEON	DENİZ BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 213 34 00
24X SAMSUNG	PROTOKOM	TUNCAY ZENGİN	(0 212) 216 23 92
24X CREATIVE	MARKOM BİLGİSAYAR	MURAT AYAG	(0 216) 330 27 70
32X MITSUMI	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
32X ACER	ARSLAN BİLGİSAYAR	AHMET ÇELİK	(0 212) 213 84 25
24X CYBER	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
SES KARTI			
16 BIT 3D WAVE	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 212) 348 94 54
KALMEI	ESTRON	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
16 BIT 3D PNP	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
16 BIT OPTI	DENİZ BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 213 34 00
OPTI	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
YAMAHA 16 KIT	ARSLAN BİLGİSAYAR	AHMET ÇELİK	(0 212) 213 84 25
CREATIVE 64	ARSLAN BİLGİSAYAR	AHMET ÇELİK	(0 212) 213 84 25
SOUND BLASTER AWE64 GOLD	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
TV VE RADYO KARTLARI			
COMBO TV PLUS+2 MB VGA+UK+TXT	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
RADYO KARTI	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
ZOLTRIX RADIO KARTI	TRANSDATA LTD.	İLKUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
SOUND FORTE RADIO KARTI	DENİZ BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 213 34 00
ASONIC RADYO KARTI	MARKOM BİLGİSAYAR	MURAT AYAG	(0 216) 330 27 70
SONY/PHILIPS VIDEO CONFERENCE KIT	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
TV KARTI-CAP+TXT+U.K	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
TV KARTI U. KUMANDALI	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
FM RADYO	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
DATRON TV+UK	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
RADIO KART OEM	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
KONTROL KARTLARI			
BUSLOGIC/W.DIGITAL SCSI KART	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
ADAPTEC SCSI KART 2940 SINGLE	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
ASUS SC200	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
VESA VO KONTROL KARTI	TRANSDATA LTD.	İLKUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
ADAPTEC	BİL-İM BİLGİSAYAR	NİLGÜN TANRIVERDİ	(0 212) 676 50 17
KLAVYE			
MITSUMI TRQ WIN95 105 TUŞ	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
MICROSOFT KLAVYE	TRANSDATA LTD.	İLKUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
Q-F BTC KLAVYE	DENİZ BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 213 34 00
PASTEL RENKLİ KLAVYE	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
Q TÜRKÇE WIN 95	MARKOM BİLGİSAYAR	MURAT AYAG	(0 216) 330 27 70
105 TUSLU F TÜRKÇE	PROTOKOM	TUNCAY ZENGİN	(0 212) 216 23 92
MITSUMI KLAVYE Q TÜRKÇE WIN 95	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
Q TÜRKÇE ERGONOMİK KLAVYE	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
MOUSE			
MICROSOFT MOUSE OEM	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
MS INTELLI MOUSE	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
WINPOINT MOUSE	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
MOUSE			
MOUSE 3 TUŞLU	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
MITSUMI MOUSE	KONTROL DATA BİLG.	SEREF ŞENTÜRK	(0 216) 414 18 40
YAZICI			
HP LaserJet	KOMPUSAN BİLGİSAYAR	ALIN SERCENYAN	(0 212) 279 89 21
HP Deskjet	KOMPUSAN BİLGİSAYAR	ALIN SERCENYAN	(0 212) 279 89 21
LEXMARK	PERA BİLGİ İŞLEM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 221 12 82
PANASONIC	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
HP 720C	MARKOM BİLGİSAYAR	MURAT AYAG	(0 216) 330 27 70
CANON	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
HP OFFICE JET PRO 1150C	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
STAR	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
PANASONIC	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
EPSON	PROTOKOM	TUNCAY ZENGİN	(0 212) 216 23 92
HP 6L	ARSLAN BİLGİSAYAR	AHMET ÇELİK	(0 212) 213 84 25
OKI	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
NOTEBOOK			
HP OMNIBOOK 2000/3000/5700	KOMPUSAN BİLGİSAYAR	KIYMET ERYETİŞTİ	(0 212) 279 89 21
ZET NOTEBOOK	ESTRON	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 224 54 04
DIGITAL HINOTE ULTRA 2000	4K BİLGİ İŞLEM	TUGBA BOYER	(0 212) 259 38 00
DIGITAL HINOTE VP735	4K BİLGİ İŞLEM	TUGBA BOYER	(0 212) 259 38 00
IBM	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKOZ	(0 212) 677 96 86
ESCORT	ESCORT COMPUTER	ÖZGÜN TERZİ	(0 212) 212 07 50
TOSHIBA	ESCORT COMPUTER	ÖZGÜN TERZİ	(0 212) 212 07 50
MODEM			
33.6 CRUSADER	ESTRON	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
33.600 BOCA	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
SYSGRONICS 56.000 EXTERNAL	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
56K APACHE VOICE INT.	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
E-TECH MODEM	DENİZ BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 213 34 00
33.600 FAX MODEM DATRON	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
33.600 PCTEL INTELNAL	PROTOKOM	TUNCAY ZENGİN	(0 212) 216 23 92
33.600 ROCKWELL INTERNAL	PROTOKOM	TUNCAY ZENGİN	(0 212) 216 23 92
ACER 33.6 ROKWEL FAX/MODEM	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
56.600 USR INTERNAL	PROMARKET	HÜSEYİN KABAK	(0 212) 216 23 94
56.600 USR EXTERNAL	PROMARKET	HÜSEYİN KABAK	(0 212) 216 23 94
33.6 US ROBOTICS	ARSLAN BİLGİSAYAR	AHMET ÇELİK	(0 212) 213 84 25
SCANNER			
PRIMAX	ESTRON	BUKET YERUŞELİMİ	(0 212) 224 54 04
HARDWARE GALLERIA 600S	ESCORT MULTIMEDYA	RAGİP SERBEST	(0 212) 212 07 50
HP 6100C	KOMPUSAN BİLGİSAYAR	KIYMET ERYETİŞTİ	(0 212) 279 89 21
HP 5P	KOMPUSAN BİLGİSAYAR	KIYMET ERYETİŞTİ	(0 212) 279 89 21
PARAGON 1200 SP	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
SCAN EXPRESS SERIES	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
UMAX 610 P	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
PRIMAX 4800	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
YEDEKLEME ÜRÜNLERİ			
PANASONIC PD LF1004AK	PANCOM	ESRA SELÇUK	(0 212) 274 47 23
HP SureStore DAT Tape	KOMPUSAN BİLGİSAYAR	KIYMET ERYETİŞTİ	(0 212) 279 89 21
FUJITSU DynaMO640	UFOTEK	HANDAN ARTUT	(0 212) 274 56 60
YAMAHA CDR401T	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
SEAGATE 800R-FBXT 800MB TEYP BACKUP	DATAGATE	HAKAN VARDARLI	(0 212) 288 53 11
SEAGATE 4356 XP 8 GB HARICI DAT SCSI	DATAGATE	HAKAN VARDARLI	(0 212) 288 53 11
SERVER			
DIGITAL PRIORIS MX 6200	4K BİLGİ İŞLEM	TUGBA BOYER	(0 212) 259 38 00
DIGITAL HX 6000	4K BİLGİ İŞLEM	TUGBA BOYER	(0 212) 259 38 00
ZET ESTRON SERVER	ESTRON	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 224 54 04

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
SERVER			
ALPHA	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKOZ	(0 212) 677 96 86
CASPER	YILDIZ ELEKTRONİK	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 288 10 05
DIGITAL 1200 SERVER	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
YAZILIM			
KELİME İŞLEM			
ETA KELİME İŞLEM	ETA BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 231 58 72
WORDPRO' 96	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
COREL WORDPERFECT	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALI	(0 212) 212 98 02
WORD 6.0 TÜRKÇE	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
MOONSTAR TÜRKÇE KELİME İŞLEM 1.0	MOONSTAR	MUJDAT ÖZALP	(0 212) 230 21 95
PROGRAMLAMA			
DELPHI 3 Professional CD	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
DELPHI 3 Standart CD	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
MS VISUAL BASIC 5.0	BİLGİNÇ BİLGİSAYAR	NİLGÜN ÖZKASAP	(0 216) 349 45 95
MS ACCESS FOR WINDOWS 95	BİLGİNÇ BİLGİSAYAR	NİLGÜN ÖZKASAP	(0 216) 349 45 95
MICROSOFT VISUAL BASIC 5.0	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
VERİ TABANI			
MEGA-VERİTA (Esnek veritabanı, oluşturma, raporlama)	MEGA YAZILIM	CUMHUR ŞENOLSUN	(0 212) 258 82 55
SQL	YA-GE YAZILIM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 275 86 04
OFFICE 97 PRO	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKOZ	(0 212) 677 96 86
PARADOX	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALI	(0 212) 212 98 02
NETFILE (Veri tabanı, programı)	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
VİSUAL DBASE 7	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
OFİS 97 FOR WINDOWS 95	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSU	(0 212) 233 23 13
ACCESS 2.0 FOR WINDOWS	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSU	(0 212) 233 23 13
VİSUAL DBASE 7	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
İŞLETİM SİSTEMİ			
WINDOWS FOR WORKGROUPS 3.11	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSU	(0 212) 233 23 13
MS DOS 6.22	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSU	(0 212) 233 23 13
WINDOWS NT WORKSTATION 4.0	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSU	(0 212) 233 23 13
MS WINDOWS 95 Türkçe Upg.	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
ÇEŞİTLİ YAZILIM			
MACROMEDIA FREEHAND 7	3P BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 36 57
ADOBE PHOTOSHOP 4.0	3P BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 36 57
COREL DRAW 7	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALI	(0 212) 212 98 02
PICTURE PUBLISHER 7.0	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
CC: MAIL R.06	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
F-PROT	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
IBM ANTIVIRUS V.3.0	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
SOFTIMAGE / 3D Basic	COMPUTORIUM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 03 13
TESTSIKI 2.0	COMPUTORIUM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 03 13
DIGITAL FUSION 2.0	COMPUTORIUM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 03 13
TV PAINT ANIMATION 4.0	COMPUTORIUM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 03 13
EGİTİM YAZILIMLARI			
LOGO PERFECT ENGLISH CD	ESCORT MULTİMEDYA	RAGİP SERBEST	(0 212) 212 07 50
TALK NOW İNGİLİZCE CD	ESCORT MULTİMEDYA	RAGİP SERBEST	(0 212) 212 07 50
DICTIONARY ON TOP CD	ESCORT MULTİMEDYA	RAGİP SERBEST	(0 212) 212 07 50
TRANSLATOR (İngilizce'den-Türkçe'ye)	BİLSAG	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 312) 441 48 34
SEMPA ENGLISH FOR WINDOWS	SEMPA BİLGİ İŞLEM	SUZAN ÇAKAR	(0 212) 266 01 09
ENGLISH FOR CHILDREN CD	YAZNET LTD.	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 545 14 22
LEARN TO SPEAK ENGLISH CD	METROPOL	DOĞAN TUNÇMAN	(0 212) 212 55 65
STEP BY STEP ENGLISH CD	METROPOL	DOĞAN TUNÇMAN	(0 212) 212 55 65
ENGMATIC CD	METROPOL	DOĞAN TUNÇMAN	(0 212) 212 55 65
LET'S STAR ENGLISH CD	METROPOL	DOĞAN TUNÇMAN	(0 212) 212 55 65
MULTİMEDYA ÖĞRENIYORUM CD	METROPOL	DOĞAN TUNÇMAN	(0 212) 212 55 65
JEWELBOX CD	TRANSDATA LTD.	İLK NUR TİMUR	(0 216) 336 00 20

Sorun Söyleyeyim...

SuperCHIPMan tüketici hakkını arayanların ve çözemediği soruları olanların hizmetinde

Pentium MMX

Sevgili ChipMan, Böyle bir bölüm hazırladığınızı için sizi tebrik ediyorum ve şimdi sorularına geçiyorum. Benim bilgisayarımın özellikleri şunlar: Pentium 166, HX Board, 32 MB RAM, 2 MB S3 Trio 64 V2 ekran kartı, 2.1 Gb Quantum HDD, 16x CD ROM Driver, Philips ses kartı (CD-ROM da Philips).

1. Sizce bu özellikler nasıl, beni ne kadar idare eder? 200 MMX'e ne zaman geçmeliyim? Yoksa biraz daha bekleyip Pentium II mi yapayım?

2. 430 HX Board hakkında bilgi verir misiniz? 200 MMX'i destekler mi, 233 MMX'i destekler mi?

3. MMX uzantısı ne işe yarar, diğer Pentium'lardan farkı nedir? Gerekli midir?

4. Program Ekle/Kaldır bölümünde eskiden kurup sildiğimiz programlar duruyor. Hata mesajları çıkıyor, bunları nasıl kaldırmız?

Hakan Barış Mutlu/Afyon

CHIP 1. Pentium 166MMX ile 200MMX arasında performans açısından pek fazla fark yok; beklemeniz daha iyi olacaktır. 2. 430HX, Intel P55C (MMX) 200 ve 233 MHz işlemcileri destekler. 3. MMX, Pentium iş-

lemcilerle eklenmiş 57 yeni komut ve 64-Bit register'in diğer işlemcilerden ayırdetmek için verilen isimdir. Uygulamaları hızlandırmak ve kalitelerini arttırmak amacıyla yapılmıştır. 4. Bunları eğer yeterli bilginiz varsa Registry içinden temizleyebilirsiniz. Ancak Winhacker gibi daha kolay yapabileceğiniz programlar da var.

SIMM vs DIMM

Sayın Chip Yetkilileri,

İlk önce böyle yararlı ve güzel bir dergi hazırladığınız için teşekkür eder ve yayın hayatınızda başarılar dilerim. Benim Pentium 100, 16 MB EDO RAM, 1.0 GB HDD, 12x CD sürücüsü olan bir bilgisayarım var. İşletim sistemim Windows 95. Sorularım şöyle:

1. Windows 95'te arabirimi olan CD'lerin arabirimine otomatik olarak giriyor. Önceleri sorun olmadığı halde şimdi arabirimi olan hiçbir CD'nin arabirimine otomatik olarak girmiyor. Önce D: sürücüsünü açıyorum, daha sonra arabirime ulaşabileceğim dosyayı çalıştırıyorum. Bunun nedenini ve çözümünü söyley misiniz?

2. SIMM ve DIMM Ram'lar

arasındaki farkı ve birbirlerine karşı avantajlarını açıklar mısınız? Şimdiden çok teşekkür ederim.

Metin Gültekin/Malatya

CHIP 1. Denetim Masası içinden Sisteme'e girip buradan CD sürücünüzün özelliklerine girmelisiniz. Buradan bu özelliği açabilirsiniz. Bu işlemi kısaca ve daha anlaşılır şekilde yapmanızı sağlayan programlar da var. Örneğin Winhacker programı içinden bunu sadece bir mouse tıklaması ile yapabilirsiniz. 2. SIMM bellek modülleri 72, DIMM modüller ise 168 bacaklı olarak oluşmaktadır. SIMM 'Single Inline Memory Modul', DIMM 'Dual Inline Memory Modul' ifadelerinin kısaltılmış halleridir. Aralarındaki fark DIMM modüllerde aynı anda yazma ve okuma işlemlerinin yapılabilmesi ve bir makine saat çevrimindeki hızlarıdır. Örneğin SIMM modüllere en hızlı 50 ns, DIMM modüllere ise 10 ns hızında erişim sağlanabiliyor.

Sürekli Görüntü Kaydı

Süper ChipMan, Derginizi 97 Ocak ayından beri hiç kaçırmadan

ahıyorum ve zevkle okuyorum. Öncelikle sizi insanlara bu kadar yardımcı olduğunuz için kutlamak istiyorum ve ardından da lafı fazla uzatmadan sorunlarıma geçmek istiyorum.

1. Sizin de derginizde daha önce tanıtılmış olduğunuz Pixel View Combo TV Plus TV kartına sahibim. Size daha önce yazan bir okurunuza bu kartın programının yeni bir sürümü olduğunu ve bunu dergiden temin edebileceğini yazmıştınız. Benim sorunun da onun gibi sürekli, kayıtlar değil de yalnızca tek kare dondurup bmp olarak saklayabilmemden kaynaklanıyor. Fakat ben Ankara'da oturduğum için derginize gelemem. Yapabileceğim herhangi bir şey yok mu?

2. Bu karta 3d hızlandırıcı takılabilir mi?

3. Birkaç hafta önce Tekram firmasının P5T30-B4 model anakartını aldım. Board ile beraber gelen disketteki Win 95 sürücülerini kurduğumda Windows çöküyor, ne yapabilirim?

4. CD-ROM'um birdenbire yavaşladı. Bir CD'yi taktığımda onu okumak için çok fazla uğraşıyor ve onun işi bitene kadar da bilgisayar kilitli kalıyor. Oyunları oynarken birden Cd'yi okumaya karar veriyor ve işi bitene kadar da klavyede

hiçbir tuş çalışmıyor. Ne yapabilirim?

5. Sizce bu sistem ne kadar iyi, hangi parçaları değiştirmem gerekiyor? Bilgisayarımın özellikleri: Intel Pentium 120, Intel 82430tx Chipset, Pixel View Combo TV Plus (2 MB), 12x Wearnes CD ROM, 2 GB HDD, 8 Bit FM Radio, 32 MB Edo Ram, Süper VGA 1024x768, Ess Es1868 Plug Audio Drive, 33600 Fax Modem.

Sorunlarımın cevaplarını yayınlarsanız beni çok mutlu edersiniz, çünkü kendim bir türlü işin içinden çıkamadım. Başarılarınızın devamını dilerim. Mehmet Yılmaz/Ankara

CHIP 1. Dergi adresimize grafik kartınızın marka, modelini ve sürekli görüntü kaydı için sürücü program istediğini; ad, soyad ve tam adresiniz ile mektup yollarsanız size bu sürücülerini gönderebiliriz. İnternet erişiminiz varsa, arama sitelerinde sürücü programı aratıp da çekebilirsiniz. 2. Bu karta hızlandırıcı kart takabilirsiniz; örneğin 3Dfx kartı takacak olsanız, bu kartı bilgisayara takıp, yanında gelen kabloyu kullanarak grafik kartının çıkışı, 3Dfx kartına ve bu karttan da diğer çıkışı monitöre takabilirsiniz. Bazı diğer amaçlı hızlandırıcı kartlarda bu kartlar arası 'feature connector' denilen ve kartların üzerinde bulunan ara bağlantı kablosu ile de sağlanır. 3. Anakart ile gelen disketteki yazılımı kullanmayınız. (Belirttiğiniz anakartı incelemeye alacağız, bizi daha sonra bu konu

hakkında dergiden arayabilirsiniz) 4. CD-ROM'unuz birden bire yavaşladı veya durduk yerde okunmaya çalışıyorsa, lensi kirlenmiştir, bunu CD-ROM temizleme kitleri ile temizleyebilirsiniz. 5. İşlemcinizi değiştirebilirsiniz; CD-ROM'daki sorunun temizleme kitleri ile veya tecrübeliyse sürücüyü açıp içini temizlediğiniz halde CD-ROM sürücüsündeki problem devam ediyorsa bunu da değiştirebilirsiniz.

Monitör Problemi

Değerli Chip Dergisi ve Sevgili Süper ChipMan, Öncelikle böyle bir dergi çıkartmanız için teşekkür ediyorum. Çok yararlı bir dergi çıkartıyorsunuz. Derginizin içeriğini çok beğeniyorum. Bilgisayarım da bazı sorunlar var ve bu sorunları çözmemde yardımcı olursanız çok sevinirim.

1. Benim bilgisayarımın özellikleri: Pentium 166, 16 Mb, 1.2 Gb Hdd, 1 Mb S3 Trio 64 UV + 12 hızlı Toshiba Cd Rom. İşletim sistemi ise Windows 95 ve Dos 7.0. Bilgisayarım da bazı oyunlar da ekranın kenarlarında boşluklar oluşuyor. Ve ekran üzerindeki ayarlardan bu sorun giderilemiyor. Bu sorunu nasıl halledebiliriz?

2. Bilgisayarım açılışında sanki birkaç Hdd varmış gibi tanımlar çıkıyor. Ekran da "Detecting Primary Master-Slave-Secondary Slave" yazıları çıkıyor. Bazen bilgisayarım açılmıyor ve "Primary Master Hard-

disk Fail" yazısı çıkıyor. Nedeni ne olabilir? Bu sorunun bir Dos oyununu Windows'ta açmak isterken oluştu.

3. Bilgisayarı Dos'da çalıştırıp D sürücüsüne geçmek istediğinde "Geçersiz sürücü tanımlamaları" diyerek bu sürücüye geçmiyor. Bunun sebebi ne olabilir?

4. Cd Rom sürücüsüne bir Cd koyduğumda bazı sesler çıkıyor. Buna nasıl bir çözüm bulabiliriz?

5. Bilgisayarım da Fifa 98 adlı oyunu oynarken Esc tuşuna bastığımda oyundan çıkıyor ve oyuna geri dönülüyor. Ekranda bazı Bellek ile ilgili hata mesajları görülmüyor. Bu mesaj ise "Illegal Chunk, Buffer Size" gibi şeyler. Sizce nedeni ne olabilir?

6. Ms-Dos'da bazı oyun ve programlarda Mouse hareket etmiyor. Nedeni ne olabilir?

Eğer sorularıma cevap verebilirseniz sevinirim. Şimdiden sizlere çok teşekkür ediyor, başarılarınızın devamını diliyorum. Saygılarımla, M. İlker Akova/İstanbul

CHIP 1. Monitörünüzün marka ve modelini belirtmemişsiniz, bazı monitörlerde görüntü alanının sağ ve solunda bazı boşluklar meydana gelebilmekte ve ön paneldeki ayarlar ile ayarlanamamaktadır. Bunun diğer bir sebebi ise geçilen görüntü çözünürlüğü ve tarama frekanslarının değişikliğinden kaynaklanabilir. Tarama frekans ayarını S3 grafik kartları ile beraber gelen S3 Refresh yazılımı ile yapabilirsiniz. Ön paneldeki ayarlar veya frekans

ayarları ile bunu değiştiremiyorsanız, ve bu sağ ve soldaki boşluklar çoğu zaman oluyorsa, monitörü açıp arka tarafındaki ayarlar ile ön paneldeki ayarların limitlerini değiştirebilirsiniz. Burada unutulmaması gereken bu işlemin tehlikeli olmasıdır, yanlış bir ayar yapıldığında monitörünüze zarar verebilirsiniz. 2. Belirttiğiniz mesajlar BIOS'taki sabit disk ayarlarının otomatikte alındığını veya herhangi bir sebepten dolayı bu hale geldiğini göstermektedir. BIOS'a girip sabit diskinizin büyüklüğünü ayarlayıp, diğer primary slave, secondary master ve slave sabit disk ayarlarını yok olarak ayarlarsanız, bilgisayar açılırken bu mesajlar gözükmez. 3. DOS'ta CD-ROM sürücüsünü göremiyorsanız, DOS'ta iken 'config.sys' dosyasının içine CD-ROM sürücünüzü tanıtan yazılımı ve 'autoexec.bat' dosyasının içine de MSCDEX.EXE yazılımını gerekli parametreler ile eklemeniz gerekiyor. Örneğin: config.sys dosyasına "device=c:\cdrom.sys /d:cdrom001" ve autoexec.bat dosyasına "mscdex /d:cdrom001" satırlarını eklemelisiniz. Burada unutulmaması gereken bu programların nerede bulunduğunu ve CD-ROM sürücü programının ismidir. Bu konu ile ilgili bilgiyi geçirmiş sayılarda bulabilirsiniz. 4. CD-ROM sürücünüzden gelen sesler iki sebepten dolayı olabilir; birincisi sürücünün kirlenmiş olması (bu durumda alacağınız CD-ROM temizleyici kit işe yarayacaktır.) veya ikinci sebep takılan CD'deki

dosya sayısı ile ilgili, CD sürücü dosyaları okurken bazen hızını tam ayarlayamadığı zaman devir değişikliğinde bu tür sesler gelebilmektedir. 5. FIFA 98 oyunu oynarken böyle bir mesajın çıkmasının sebebi bellek miktarından kaynaklanmaktadır. Bellek arttırımı yaptığınız zaman örneğin 32 Mb miktarına çıktığınızda bu sorun kaybolacaktır. 6. MS-DOS iken mouse'un hareket etmemesinin sebebi mouse programının çalıştırılmamasından kaynaklanıyor. 'autoexec.bat' dosyasının içine 'mouse.com' gibi herhangi bir mouse programı eklerseniz, bir daha bu sorun ile karşılaşmazsınız.

Bilgisayar Alırken

Ben Coşkun Akın. Bu size

3. yazım. Sorularına geçmeden önce size gönderdiğim 2. Yazımı Şubat ayı derginizde yayınlanmasını bekliyordum. Fakat dergiyi aldığım da yazımı yayınlamadığını gör-düm. Yazım size ulaşmadı mı yoksa yer kalmadığı için mi yayınlamadınız? Sorularım şunlar;

1. Pc Gold'un bilgisayar parçaları listesini incelerken işlemcilerin yanında Box ifadesi yazılmış. Türkçe kutu anlamına geliyor. Fakat ben bu kutu ifadesini anlayamadım. Kutu denilerek anakart ile birlikte verildiğini söylenmek isteniyor. Yoksa başka bir anlamda mı kullanılmıştır? Bir bilginiz varsa bunu açıkla-sanız sevinirim.

2. Toplama bir bilgisayar

alırken şunların dışında ne-ler almamız gerekir? Ana-kart, işlemci, ekran, ses kartı, Ram, sabit Disk, ka-sa, klavye, Mouse, monitör, disket ve Cd sürücü. Marka ve özellikleri önemli değil. 3. Şubat ayı Cd'sinde sürücülere yer vermişsiniz. Bu sürücülerin zaman proble-mi var mı? Yani belli bir za-mandan sonra kullanılmaz hale geliyor mu? Bilgisaya-rım olmadı için uzun bir süre kullanılmadan bir kö-şede duracak.

4. Sizden bir de isteğim ola-cak. Satın Alma Rehberi'nde firma, yetkili ve telefonları yayınlıyorsunuz. Bunlara birde fiyatları eklerseniz da-ha faydalı olabilir.

5. Ses kaydedici ile radyo-dan veya kendi sesimiz ile kayıt ettiğimiz sesleri Win-dows'ta açılış, kapanış gibi özellikler için nasıl kulla-nabiliriz? Ben tabi bir gün bilgisayarım olursa Win-dows'un açılışında Best Jingle'ını dinlemek istiyorum. Bunu nasıl yapacağı-mı açık bir şekilde yazarsa-nız sevinirim.

6. Tomato Pentium Board Tx ile Mainboard 512 Tx Intel arasında bir karşıla-ştırma yapılırsa hangisini tercih etmeliyiz?

7. Arkadaşımın bilgisaya-rında bir Tone ses kartı var. Fakat oyunlar bu ses kartı-mı tanımadığı için oyun oy-narken ses çıkmıyor. Fakat Windows'ta Cd'den müzik-leri dinleyebiliyoruz. So-rum hem oyun oynarken hem de Windows'tan mü-zik Cd'sini nasıl dinleyebi-liriz? (Aynı anda)

8. Son sorum Mortal Kom-bat 2 ve Mortal Kombt 3 oyunlarıyla ilgili bir soru

olacak. Mk2 ve Mk3'de Fatalıty, Babality ve Fren-chip'leri (yazılışları yanlış olabilir, düzeltirseniz sevinirim) nasıl yapacağımızı biliyorsanız dergide küçük bir yere yazar veya adresi-me gönderir misiniz? Bil-miyorsanız öğrenebilece-gim bir telefon veya adres yazarsanız çok sevinirim. Derginizi okuyan milyon-larca okurumuz olduğunu sanıyorum. Bu okurlarımız-dan bilenler bu yazıyı oku-yanlar Fatalıty ve diğerleri-nin nasıl yapıldığını bir ka-gıda yazıp adresime gönde-rirlerse çok sevinirim. Gönderen okurlara şimdi-den teşekkürler. Adresim: Dede Korkut Sok., No: 14/10, A. Ayrancı/Ankara. Coşkun Akın/Ankara

CHIP 1. Fiyat listelerinde işlemcilerin bazılarının ya-nında bulunan 'box' ifadesi, işlemcinin kutusunda, soğutucusu ve işlemci ile ilgili broşürün bulunduğu an-la-mına gelmektedir. 2. Topla-ma bilgisayar alırken, al-manız gerekenler: İşlemci ve soğutucusu, anakart, RAM, grafik kartı, IDE sa-bit disk (SCSI tabanlı olursa SCSI kart da gerek-mektedir.), disket sürücü, klav-ye ve kasadır. Bu belirtilen-ler bilgisayarın çalışabilme-si için yeterli olanlardır. Bunların dışında mouse, CD-ROM, ses kartı, hopar-lör de artık mecburi hale geldi. 3. Şubat sayısında ve-rilen sürücü yazılımlarının zaman problemi yok. 4. Sa-tın Alma Rehberi bölümüne fiyatları da ekleyemeyiz, çünkü fiyatlar ay ortasında değişebilmektedir. Zaten bu bölüm neyi nerede bulabilir-

siniz amacını taşımaktadır ve reklam amacı yoktur. 5. Windows 95 açılırken istediğiniz sesi dinleyebilmek için önce kaydedilen sesin WAV formatında olması ge-rekiyor. Denetim masasın-dan 'Ses' bölümünü açtığı-nızda gelen 'ses özellikle-ri'ndeki Olaylar menüsünde 'Windows Başlat'ı seçip, aşağıda bulunan ses ad bö-lümünde de kaydedilen dos-yayı işaretlemeniz gereki-yor. 6. Tomato Pentium TX, Intel'in ürettiği bir anakart-tır. Diğer belirttiğiniz ana-kartın modeli yok, bunun için arasında bir seçim ya-pamayız. 7. Eğer tek bir CD-ROM sürücü var ve oy-nanan oyun bir CD oyunu ve oynanırken CD'sini CD-ROM sürücüde istiyorsa bu-nu fiziksel olarak yapamaz-sınız (Şubat sayısında veri-len Virtual CD-ROM prog-ramı ile yapılabilir). Bunun dışında müzik dinlemek için CD-ROM sürücüde 'play' tuşu varsa bunu kullanarak aynı anda müzik çalabilir-siniz veya Windows 95'deki 'CD Okuyucusu' programını çalıştırıp arka plandan mü-zik çalabilirsiniz. 8. Bu oyunlarla ilgili sorularınızı kardeş yayınumuz 'LEVEL' dergisinden öğrenebilirsi-niz, aynı zamanda Cumar-tesi günleri saat 11:00 ile 15:00 arası Level Cheat Hattını arayabilirsiniz.

Açılış Problemi

Sevgili Chip Dergisi,

Derginiz bence Tür-kiye'nin bir num-a-rası. Başarıların-ızın devamını dile-yerek soruma geçiy-o-►

rum.

1. Bilgisayarımı açtığımda Windows 95 başlıyor yazısının yerine şöyle bir not çıkıyor: "Anti-virus Removed a virus from this disk, however this disk now not bootable. Please boot from Rescue Diskette and type Bootrest. If you don't have rescue Diskette, boot from clean Dos and type Sys C: to put new system to this disk." Benim anladığım kadarıyla anti-virüs programı bir virüs yakaladı, kurtarma disketiyle bilgisayarı aç ve virüsü yok et gibi bir şey. Bilgisayarımda da sadece Ocak sayınızdaki Cd'deki Virusafe programı. Bana göre bunun bir başka nedeni de Drivespace Disk sıkıştırma yöntemi. Bunu C sürücüsü dolu diye yaptım fakat bir bilgisayar öğretmenin söylediğine göre sıkıştırma işlemi bitmemiş. Bana Windows açılırsa bu işlemi geri alabileceğini söyledi. Eger Windows'un sistem disketini alırsam Windows'u açabilir miyim? Dos'u Dos'un sistem disketi ile açabiliyorum. Yardım ederseniz sevinirim.

Arda Akbay/Bursa

CHIP Bilgisayarınızda bulunan virus yazılımı, boot virüsünü temizlediği ama bu arada diskin boot bilgisinin silindiğini göstermektedir. Açılış disketi ile sistemi açıp 'sys c:' komutunu vererseniz, sisteminiz yeniden açılır hale gelir. Eger disk sıkıştırma işlemi yarıda kaldı ise Window açıldığında bunu size bildirecektir. Sistem açılırken bir anormallik olursa,

Windows 95'i yeniden kurmanız gerekebilir.

CHIP-CD'leri

Sevgili ChipMan, Derginizi ilk sayısından beri alıyorum ve beğenerek okuyorum. Gerçekten de çok düzeyli ve içerik bakımından oldukça kapsamlı bir dergi. Ancak her ay verdiğiniz Cd'lerdeki yazılımları daha ayrıntılı bir şekilde tanıtırsanız daha iyi olacak. Tek cumleyle tanıttığınız bu yazılımları merak edip sistemime kurdugumda çoğu zaman bunları sistemimden sorunsuz bir şekilde kaldıramıyorum. Temiz ve hızlı bir sistem konusunda oldukça titiz olduğum için bu sorundan tamamen Windows dizinini tamamen silip Windows 95'i yeniden kurarak kurtulmaya çalışıyorum. Fakat bu işlem tahmin edeceğiniz gibi oldukça zaman alıyor. Acaba bunun daha kolay bir yolu var mı? Lütfen bana Shareware Uninstall programlarını önermeyin. Çünkü bunların birçoğunun zaten kendisi bile sorunsuz kurulup kaldırılamıyor. Bu konuda beni aydınlatırsanız sevinirim.

Ali Sami Gergedan
İstanbul

CHIP CD'de verdiğimiz yazılımlar ile ilgili açıklamaları önümüzdeki sayılarda daha fazla açıklamalarını bulabileceksiniz, fakat bu işlem verilen yazılımların fazla olması zaman problemi yaratmaktadır.

Çalışmayan CD-ROM

Makinem P 166 MMX, 1.2 Hdd, Tomato 512 Hx Board Avar, 5.4 Bios, S3 Virge 32 Ram, Apache Fax Modem, Ess 688 Sound Card. Sorunum 24x cd Rom mekanik nedenlerden bozulup makinemden çıkarttıktan sonra eski 2x Acer 625a Cd Rom makineme taktığım işletim sistemi Tr Win 95, Ver 4.0.950 Win 95 Cd Rom görünüyor. Fakat içeriğini bakmaya çalıştığım da sisteme bağlı bir aygıt çalışmıyor mesajını veriyor. Dos kipiinde başlattığımda ise Cd Rom'un içine bakmaya çalıştığım da ise " Programınız bir taşmaya neden oldu, sorun devam ederse satıcınız ile görüşün" mesajını veriyor. Cd Rom'u disketten sürücülerini yükleyip Dos 6.22 açtığımda ise Divide Overflow mesajı çıkıyor. Cd'leri Cd Rom'a taktığımda üstündeki Ledden Cd'yi okuduğunu anlıyorum, müzik Cd'lerini sorunsuz olarak çalıştırıyor. Öndeki kulaklık çıkışından anlıyorum. Cd Rom isteki bir Hp ve 166 MMX'de taktığımda sorunsuz çalıştı. Yine isteki 486 DX4-100'de yine sorunsuz çalışıyor. Fakat benim evdeki bilgisayarımda maalesef yukarıdaki mesajları vererek çalışmıyor. Evdeki bilgisayarın Hdd'ini sökerek isteki 486'ya takıp Ms-Dos 6.22 açıp Cd Rom taktığımda da aynı sorunlarla karşılaşıyorum. Sistemi iki kere yeniden yükledim nafile. Daha önceki 24x Cyberdrv bu sorun yok idi. Lütfen sorunu-

ma çare bulur iseniz sevinirim ve mart ayında yayınlarsanız memnun olurum. İyi çalışmalar.

Alattin Akyüz/Mersin

CHIP CD-ROM sürücünüzün jumper ayarlarının düzgün olup olmadığını ve 'config.sys' dosyasına eklenen CD-ROM sürücü yazılımının sonunda bulunabilecek 'bm' (Bus Master) parametresinin olup olmadığını kontrol ediniz; eğer bu parametre varsa bunu kaldırın.

Bozulan CD

Bay Süper ChipMan, Derginizi ilk sayısından beri takip etmekteyim ve bu başarılı çizginizi devam ettirdiğiniz için sizi kutluyorum. Öncelikle sizden Chip dergisi içinde Autocad kullanıcılarına yararlı olabilecek bilgiler vs. içeren bir sayfa hazırlamanızı rica ediyorum.

1. İçinde önemli programlar olan yazılabilir Cd Rom'un üzerindeki boya kalktı. Bu Disc'i kurtarmamın bir yolu var mı?

Yardımlarınız için şimdiden teşekkür eder, yayın hayatınızda başarılar dilerim.

Kaan Akkurt
Bakırköy-İstanbul

CHIP 1. CD'nin etiket tarafındaki boya kalktıysa buraya şeffaf olmayan ve ısıya dayanıklı bir etiket yapıştırın; CD'yi sabit diskinize çekip, bilgileri yedekledikten sonra başka bir CD'ye kopyalayın ve artık o bozulan CD'yi bir daha kullanmayın.

CD-ROM Ayarları

Degerli ChipMan,
Sana bazı soru-
larım ve isteklerim
olacak.

1.Bilgisayarıma format atıp Windows 95'i yeniden yüklemeye çalıştım. Kendime bir açılış disketi hazırlayarak içine Autoexec.bat ve Config.sys dosyalarını da koydum. Config.sys dosyasının içinde Cd Rom sürücümün dizini de bulunuyordu (Devicehigh /L:1.32144 =C:\Hxcd-Rom\Lnide.sys /D:Mscd000). Ayrıca Autoexec.bat dosyasının içine Mscdex.exe dizinini de koydum. Bilgisayarımı disketten açtıktan sonra ekranda Cd Rom sürücümün yüklenmiş olduğunu gördüm. Ancak D:yi basıgımda sürücü çıkmadı. Tekrar Cd sürücü programından Install.exe'yi çalıştırdım. Fakat şöyle bir hata yanıtı aldım "exe dosyasında hata". Bunun nedeni ne olabilir? Cd Rom sürücümü tekrar nasıl yükleyebilirim?

2.Derginizde verdiğiniz ilanların hepsi Ankara ve İstanbul illerine ait. Derginizde benim ve tüm İzmir'li arkadaşlar için İzmir iline ait ilanlar yayımlayabilir misiniz?

3.Onikinci sayınızda vermiş olduğunuz Cd'deki Splyty adlı programı bilgisayarıma yükledim. Ancak program İngilizce olduğu için fazla yararlanamadım. Bu program benim için çok önemliydi. Bu programı öbür aydaki Cd'nizde yayımlama imkanınız var mı? Tabii Türkçe olarak. Eğer Cd'nizde yayımlama imkanınız yoksa bu programı bana temin edebilir misiniz?

niz?

4.Arkadaşımdan içinde bir takım fotoğraflar olan disketler aldım. Bunlar Jpg uzantılıydı. Bu disketleri Dos'tan çıkaramadım. Windows 95'de disketleri açıp çift tıkladım ama programlar açılmadı. Bu programları nasıl açabilirim?

5.Dos'ta oynadığım bazı Cd Rom oyunlarından Mouse'dan yararlanamıyorum. Bunun sebebi nedir? Mouse'u kullanma olanagım var mı?

6.Laser'li Printer ile normal Printer arasında hangi farklar vardır? Hangisi daha iyidir?

Yardımlarınız için şimdiden teşekkürler. Size yayın hayatınızda başarılar dilerim.

Özgür Çelik/İzmir

CHIP 1. Sabit diskiniz formatladığınızda içinde hiçbir dosya kalmaz; disketin içine kopyaladığınız 'config.sys' dosyasında belirttiğiniz satır CD-ROM sürücü programını sabit diskte aramaktadır. CD-ROM sürücü programını formatladıktan sonra sabit diske yüklediyseniz bile yarattığınız açılış disketi başka bir zaman veya bilgisayarda çalışmaz. Bu sürücü programı ve 'MSCDEX.EXE' dosyasını açılış disketine kopyalayamazsınız; 'config.sys' dosyasına da 'devicehigh=a:\lnide.sys /D:MSCD000' ve 'autoexec.bat' dosyasına da 'A:\MSCDEX /D:MSCD000' satırlarını yazarsanız bu problem ortadan kalkacaktır. Burada dikkat edilmesi gereken açılış disketinin sistem versiyonudur; eğer açılış disket Windows 95 açılış

disketi ise bu sistemin mscdex.exe dosyası (Genellikle 'c:\windows\command' dizini altında bulunur) eğer DOS açılış disketi ise bu versiyonun mscdex.exe dosyası diskete kopyalanması gerekir. Diğer soruna gelince, böyle bir mesaj vermesi disketin bozulduğu anlamına gelebilir; bu durumda 'lnide.sys' dosyası yerine arkadaşınızdan veya bir bilgisayar firmasından elde edebileceğiniz CD-ROM sürücü yazılımı kullanabilirsiniz. 2. İzmir ilimizdeki bilgisayar firmalarından ilan veren olursa tabiki yayımlarız. 3. Bu yazılım Türkçe versiyonu çıkarsa yayımlarız. 4. JPG uzantılı dosyaları görebilmek için bu tür dosyaları okuyan yazılıma ihtiyacınız var. Bu uzantılı dosyaları okuyan programları geçtiğimiz sayılarda CD'lerimizde verdik. JPG uzantılı dosyaları okuyabilen yazılım bilgisayarda yüklü olduğu halde okuyamıyorsanız, dosya uzantısının JPE veya JPEG olup olmadığını kontrol ediniz ve JPG olarak değiştiriniz çünkü bazı yazılımlar dosya uzantısı böyle olduğunda dosyayı okuyamıyolar. 5. DOS ortamındayken mouse yazılımının yüklü olup olmadığı kontrol ediniz (oynadığınız oyunların mouse desteği olmayabilir de). 6. Yazıcılar birkaç gruba ayrılmaktadırlar. En tanınan olarak nokta vuruşlu, mürekkep püskürtmeli ve laser olarak ayrılırlar. Laser baskı teknolojisi en iyi olanıdır fakat bu teknoloji pahalı olduğundan, siyah-beyaz lazer yazıcı fiyatına renkli mürekkep püskürtme

tabanlı bir yazıcı alabilirsiniz. Lazer yazıcılar ile ilgili detaylı bilgiyi geçtiğimiz sayılarda bulabilirsiniz.

Yavaş Bilgisayar

Sayın Chip Dergisi ve Süper ChipMan,

Derginiz 3 aydır bağımlıyım. Vermiş olduğunuz çözümler ve bilgiler için çok teşekkürler. Benim sizlere birkaç sorum var. Bilgisayarımın özellikleri; Intel P 100 işlemci (Board ayarıyla P 133), 16 Mb Ram, 1 Mb S3 Trio 64 V+, Tomato 5DVX 512 K Board, Samsung 1.08 Gb Hdd, Creative Vibra 16 ses kartı, Creative Infra 36 (24X) Cd Rom, Windows 95 (USB) ve Dos 6.22 işletim sistemi var.

1.Cd Rom'un kendine ait olan programını yükledikten sonra Cd'leri otomatik olarak yenilemiyor. Cd Rom'da bir Cd varken Windows açılırsa o Cd'nin adı yazıyor. Bu çıkartılıp başka bir Cd takınca onun adını kendi görmüyor (Autorun çalışıyor). Görünümünden "Yenile" seçilirse yenileme yapılabilir. Ama Windows ilk kurulduğunda program yüklenmeden otomatik olarak yapılıyor. Bunu nasıl düzeltirim?

2.Bilgisayarım bana biraz yavaş geliyor. Bu Board'ın veya Hdd'in yavaş olmasından mı kaynaklanıyor? (İşlemcinin P 133 tanıtımı ile bir hata veya yavaşlama yok. Hatta hızı biraz arttı). Hangisinin hızlı olması hızı daha fazla artırır? Hdd'in Digital olması daha hızlı ol-

masını sağlar mı? Tomato marka aynı Board ile bir deneme yapabilir misiniz? Sizce Hdd mi yoksa Board mı yavaş?

3. Ses kartından müzik serine bağlantı yapmak istiyorum. Bunun için hangi giriş ve çıkışları kullanmalıyım?

4. Need For Speed oyununda bir süre oynadıktan sonra değişik yerlerde ve zamanlarda aynı ses devamlı olarak çalışır ve bilgisayar kilitleniyor. Bu Cd'deki bir okuma hatasından mı yoksa ses kartı ile çalışmasından mı kaynaklanıyor? Ama görünürde bilgisayar da hiçbir çakışma yok.

5. Board ayarlarında Cmos Discharge ne anlama gelir? Bu Jumper'in takılması veya takılmaması ne yapar?

6. Norton 8.0'in "ndiags.exe" programında Disk testinde EffectiveRPM=4,499,1 çıkıyor. RPM neyi ifade ediyor?

7. Cd Rom'un Primary Ide veya Secondary Ide'ye takılmasında hız farkı olur mu? Secondary Ide'de Master veya Slave takılması yine Cd Rom hızını etkiler mi? En uygun takılacak yer neresidir?

8. P 100 işlemcinin P 133 olarak tanıtılıp kullanılması herhangi bir soruna yol açar mı?

9. Bir kaç yıla kadar MMX işlemcilerin yerini Pentium II'ler alır ve fiyatlar düşer mi?

5. Özdemir/Uşak

CHIP 1. Bellek miktarı azalmaya başladığında (yüklenen programların fazlalığı nedeniyle) Windows 95'te bu türdeki problemler yaşana-

biliniyor. Bunu düzeltmek için fiziksel bellek miktarını arttırmanız gerekir.

2. Bilgisayarımızın yavaş gelmesi normal, işlemci hızını (yeni işlemci olarak) ve bellek miktarını arttırınız.

3. Ses kartından müzik setine çıkış yapmak için ses kartındaki 'line-out' çıkışı kullanınız.

4. Bu oyundaki ses tekrarı bellek miktarının az gelmesinden ve muhtemelen overclock ettiğiniz işlemci yüzünden kaynaklanmaktadır.

5. Anakartı ayarlarındaki 'CMOS Discharge' jumperi BIOS ayarlarının silinmesine yararmaktadır. Bu unuttulan şifreyi iptal etmek için kullanılır ve sadece amacı için bir here kullanılmamalıdır.

6. Belirttiğiniz rahkama sabit diskinizin dakikadaki dönüş hızını belirlemektedir.

7. CD-ROM'u Primary IDE'ye takarsanız, eğer CD-ROM'unuzda boot özelliği veya BIOS'da CD-ROM'dan boot özelliği yoksa bilgisayarı sabit diskten açılmayacaktır.

8. Pentium 100 MHz işlemciyi 133 MHz olarak tanıtıp kullanmak anlamsız kilitlenmelere yol açmaktadır. Bu işlem işlemcinin ömrünü kısaltır.

9. MMX serisi ZIF 7 soket kullanan işlemcilerin üretimi durdu, tahmin edersiniz ki stoklar eriyince Pentium II işlemcilerin fiyatları düşecektir.

10. Bilgisayarınızın yavaş gelmesi normal, işlemci hızını (yeni işlemci olarak) ve bellek miktarını arttırınız.

11. Ses kartından müzik setine çıkış yapmak için ses kartındaki 'line-out' çıkışı kullanınız.

12. Bu oyundaki ses tekrarı bellek miktarının az gelmesinden ve muhtemelen overclock ettiğiniz işlemci yüzünden kaynaklanmaktadır.

13. Anakartı ayarlarındaki 'CMOS Discharge' jumperi BIOS ayarlarının silinmesine yararmaktadır. Bu unuttulan şifreyi iptal etmek için kullanılır ve sadece amacı için bir here kullanılmamalıdır.

14. Belirttiğiniz rahkama sabit diskinizin dakikadaki dönüş hızını belirlemektedir.

DOS'ta Türkçe Karakter Problemi

Sevgili Chip Dergisi,

Derginizi hiç elimden bırakmıyorum, başka bir işle uğraşırken bile dergi hep elimde bir boş zaman yakalarsam hemen dergiyi okumaya başlıyorum. Her seferinde de yeni şeyler öğreniyorum. Size bazı sorularım olacak yanıtlarsanız sevinirim.

1. Başka bilgisayarlarla iletişim kurmak için bir terminal nasıl kurabilirim, ihtiyacım olan şeyler nelerdir?

2. Windows sistemim çöktü. Sistem disketiyle Dos'ta PW'den yazı yazıyorum ama klavyedeki nokta, virgül, parantez gibi bütün işaretlerin yeri değişti. Bunun nedeni nedir, düzeltebilmek için Windows'a girmek gerekir mi?

3. Cd okuyucudan bir Cd çalarken sadece 10 sn. çalışıyor ve diğer ize geçiyor. Onu da 10 sn. sunuyor ve böyle gidiyor. Bunun süresini nasıl uzatabilirim?

4. Derginizi okurken Windows'un Direct X sürücüsü diye bir şeyle karşılaşım, Windows'un değişik sürücüleri mi var?

5. Cd ve Cd Rom'u en sağlıklı nasıl temizleyebilirim?

6. Arkadaşımın bir disketi Diskcopy yaptım ama disketteki oyun tam başlayacakken "Insert disk 2" diye bir mesaj veriyor. Oyun sadece bir disketten oluşuyor. Orijinal disketi mi istiyor yoksa başka bir anlamı mı var?

7. İnternet'teki bazı programlar şu kadar disk alanı

sağladığını okuyorum. Bunun anlamı nedir?

Arda Akbay/Bursa

CHIP 1. Başka bir bilgisayarla bağlantı kurabilmek için null-modem kablosu, seri kablo kullanabilirsiniz. En sağlıklı yöntem ise iki adet ethernet kartı, bağlantı sohetleri ve kablo alarak yapacağınız iletişimdir.

Windows 95'te bu tür bağlantı için gerekli protokoller bulunmamaktadır. 2. Windows çökmelerine karşın daha önceden Windows açılış disketi yaratmış olmanız gerekirdi.

CD-ROM sürücüyü tanıtp yeniden kurmayı deneyebilirsiniz. Sistem disketiyle DOS'ta PW'de yazı yazarken türkçe karakterlerin çıkması için config.sys dosyasının içine 'device=a:\display.sys con=(ega,,1)', 'Country=090,857,a:\country.sys' ve autoexec.bat dosyasının içine 'mode con cp prepare=(857) a:\ega2.cpi', 'mode con cp select=857', 'a:\keyb tr,a:\keybrd2.sys' satırlarını ekleyince düzelecektir. Bu satırlarda belirtilen programların diskette olması gerektiğini unutmayınız.

3. Windows 95'teki cd okuyucusunda müzik çalarken 10 saniyede bir parça atlıyorsa, 'seçenekler' bölümündeki 'tanıtım okumasını' kaldırın.

4. DirectX, Windows 95'te yazılımların, çoğunlukla oyunların hızlı çalışması için geliştirilmiş bir arabirimdir.

5. CD'yi temiz bir bezle temizleyecek şekilde silerek temizleyebilirsiniz. CD-ROM sürücüyü ise piyasada satılan temizleyici kitler ile temizleyebilirsiniz.

6. Bunun nedeni diskcopy yazılımı özel olarak işaretlenmiş disketleri birebir kopyala-

►

mamasından kaynaklanabilir. 'DiskCopy Fast' turu yazılımlar ile kopyalamayı deneyin. 7. Soruyu anlayamadığımız için cevaplayamayacağız.

Üst Belleği Kullanmak İçin

Sevgili Chip Dergisi, derginizi seviyorum ve beğenerek okuyorum. 3 aylık bir bilgisayar kullanıcısıyım. Size bazı sorularım var yanıtlarsanız sevinirim.

1. "Nuts Bolts" ve "Norton Utilities" programları her zaman kendiliğinden çalışır durumda mıdır? Sistem çökmelerini nasıl önleyebilir?

2. Yine Şubat sayısının Cd'sinde verdiğiniz sürücülerden bize uygun olanı nasıl seçebiliriz? Bunu nasıl anlayabiliriz?

3. Aklında takılı olan bir soru var. Cd'nizde verdiğiniz oyunlar hep demo yani oyunun tamamını kullanmıyoruz. Peki verdiğiniz virüs programlarında da böyle bir şey var mı? Bu virüs programlarını orijinal gibi kullanabiliyor muyuz? Yani virüs programları bize bedavaya mı geliyor?

4. "Shut Down" menüsü nerededir, ne işe yarar?

5. Bilgisayarın fişini çekmek zorunda kaldığımda Scandisk çalışıyor ama bir sürücü inceleyecek kadar geleneksel bellek olmadığını söylüyor. Bazı programları Config.Sys-Autoexec.bat'tan düzeltmem gerektiğini söylüyor. Bu düzeltmeleri nasıl yapabileceğimi bilmiyo-

rum. Neleri düzeltmem gerekebilir?

Arda Akbay/Bursa

CHIP Bu tür programlar her zaman arka planda çalışır durumdadırlar. 2. Şubat CD'sinde verdiğimiz sürücülerin size uygun olup olmadığı sisteminizdeki cihazları marka ve modelini bilecek veya sizde bulunan cihazın sürücüsünü başka bir yerden temin edemediğiniz zaman kullanmalısınız. 3. CD'lerde verdiğimiz virüs tarama yazılımları orijinali gibi kullanılabilir. Fakat bu yazılımları zaman zaman limitleri vardır. Örneğin bir aylık bir kullanımdan sonra yazılımı beğendiyseniz satın almalısınız, çünkü bir ay sonra çalışmayacaktır. 4. "Shut Down" menüsü "start" veya Türkçesi ile "Başlat" menüsündeki en alt seçenektir. Bu komut sistemi güvenli bir şekilde kapatmanıza yarar. 5. Böyle bir durumda 'config.sys' dosyasında himem.sys ve emm386.exe dosyaları yükleyip, diğer yüklenecek programları da yukarı belleğe atarsanız 640KB bölümdeki kullanılabilir alan artar. 'config.sys' dosyasının içine 'dos=high,umb', 'device=c:\windows\himem.sys', 'device=c:\windows\emm386.exe' ve diğer 'device' türü yüklenen yazılımların başını 'devicehigh' olarak değiştirmelisiniz. 'autoexec.bat' dosyasında yüklenen yazılımların başına da 'lh' ifadesini eklerseniz 640Kb alanında biraz daha kullanılabilir alan yaratabilirsiniz.

MP3 Dosyaları

Sevgili ChipMan, Sana aklıma takılan birkaç soru soracağım. Umarım sorularımı yanıtlarsın.

1. Her aya biraz daha gelişen Chip Cd'sine baylıyorum. Gerçekten çok güzel. Ama her ay Chip Cd'si ile birkaç tane de MP3 formatında (yerli, yabancı) dosya yayımlarsanız daha iyi olur kanısındayım.

2. 3DS Max Release 2 mi yoksa 3DS V12 mi daha iyi? Hangisi daha sonra çıktı?

3. Cubase ve Gold Wave'nin en son çıkan sürümleri hangileridir?

4. Bence Dersane bölümünde 3D Studio Max, Photo Shop 4.0, Corel Draw 7, Premiere 4.2 hakkında bilgi koyarsanız çok, çok iyi olur.

5. Ayrıca Chip Cd'sinde 3DS ile yapılmış örnekler verirsiniz çok sevinirim. Başarılarınızın devamını diliyorum.

CHIP 1. MP3 formatında dosyaları telif hakları yasası nedeniyle yayımlayamayız. 2. 3DS Max Release 2 daha iyidir, fakat 3DS'nin 12'nci sürümü yok. 3DS'nin en son sürümü 4.01 idi. 3. Cubase'nin son sürümü VST, Gold Wave'nin son sürümü 3.02'dir. 4. İleriki bölümlerimizde bu konular ile ilgili bilgi koymaya çalışacağız. 5. Nisan ayında 3DS ile yapılmış örnekleri CD'de bulabileceksiniz.

Dosyaları Şifrelemek

Sevgili ChipMan, 1. Bir filmi bozmadan par-

çalara ayırıp her hangi bir bölümü diskete nasıl kopyalanır?

2. Chip Cd'lerinde verdiğiniz Software'lerin yeni sürümlerini bulabileceğim birkaç Internet adresi verir misiniz?

3. 12/97 sayılı Chip'te Uzman Destegi bölümünde açıkladığımız belgeler menüsündeki kayıtları otomatik silmeyi daha detaylı anlatabilir misiniz?

4. Yazdığım programların Edit'te okunmaması için ne yapabilirim (genelde Pascal ve Basic)?

İsimsiz

CHIP 1. AVI formatında ise Adobe Premier yazılımı ile yapabilirsiniz, MPEG formatında ise bunu yapan bir yazılımı internetten bulabilirsiniz, fakat MPEG formatında bir film kesit alırsanız, donanımsal MPEG özelliğine sahip bir kart almanız öneririz. 2. CD'de verdiğimiz yazılımların yenisi çıktığında bunları da vermekteyiz. Bu yazılımları internette arama motorlarından bulabilirsiniz. 3. Derginin o sayısında bir dizgi hatası olmasından dolayı dizin kısmı yanlış olmuştur. Doğrusu 'echo y| del c:\windows\recent*' olmalıdır. 4. Yazdığınız programların edit gibi kelime işlemciler ile okunmasını istemiyorsanız Norton 8'de bulunan encrypt yazılımı veya Nuts and Bolts gibi programlarla yapabilirsiniz veya dosyaları kodlayan bir program yazabilirsiniz. ☐

Okurlar Soruyor, CHIP Uzmanları Yanıtlıyor

Herkesin bilgisayarıyla başı dertte.

CHIP uzmanları bundan böyle en çok yaşanan ve en ilginç sorunlara sizler için çözüm buluyor. CHIP destek hattına gelen telefonların da bu köşenin oluşmasında büyük katkıları oluyor. Sizin de başınız bilgisayarınızla dertteyse veya pratik çözümler arıyorsanız bu köşede işinize yarayacak birçok bilgi bulabilirsiniz.

DONANIM

Philips CD Recorder'ım Neden Doğru Çalışmıyor

Philips'in bir CD-Recorder'ını satın aldım. CDD2000 modeli üreticisinin belirttiğine göre sadece CD'leri yazmıyor, aynı zamanda okuyabiliyor da. Yazılımları ve donanımı doğru kurmana rağmen normal CD'leri bir türlü okutamadım, sadece yazılabilir CD'leri yazabiliyorum.

CEVAP: Büyük ihtimalle bir sürücü dosyası eksik. Aradığınız sürücü dosyası CD-Recorder'la birlikte verilmiş olmalıdır. Bu dosyayı \WINDOWS\SYSTEM\OSUBSYS alt dizinine koyun ve sistemi yeniden başlatın. Şimdi hiçbir sorun kalmamalı.

"Parity Error" Hata Mesajı Ne Demek?

Yeni bilgisayarında bir problem var. Bilgisayar açılırken bellek normal bir şekilde sayılıyor, ancak daha

sonra ekranda "Parity Error" hata mesajı belirliyor. Ne demek bu?

CEVAP: Öncelikle bilgisayarı kapayıp yeniden açmanız gerekiyor. Bu hata sürekli çıkıyorsa bunun nedeni bozuk SIM modülleri olabilir. Özellikle RAM'lerin eskimesi bu gibi hatalara neden olabilir.

Bilgisayarınızın kasağını açın ve önce SIMM'lerin yerlerine tam olarak oturup oturmadıklarını kontrol edin. Bu bir işe yaramazsa bellek modüllerini söküp kontak noktalarını yumuşak bir bezle dikkatlice temizlemeye çalışın. SIMM'leri yeniden takın ve bilgisayar tekrar açın. Temizlemek bir işe yaramazsa bellek modüllerinden hangisinin bozuk olduğunu tespit etmeniz gerekiyor. Sadece bir bellek bankası dolu olanların yapabileceği tek şey bellek modülünü bir bilgisayar dükkanına götürüp orada test ettirmektir.

Her iki bankı da dolu olanlar ise kendi kendilerine hangi modülün bozuk olduğunu belirleyebilirler. İkinci bel-

lek bankasının SIMM'lerini söküp ve sorunun halen devam edip etmediğini kontrol edin. Sorun ortadan kalktıysa sürekli ilk bellek bankasının bir modülünü çıkarttığınız modüllerle sorun çıkana kadar değiştirin. Böylece bozuk modülü tespit edebilir ve yenisiyle değiştirebilirsiniz.

PC Yeni RAM'leri Tanımıyor

Bilgisayarımın RAM'ini 16'dan 32 MB RAM'e terfi ettim. Takarken bir sorun yaşamadım, ancak bilgisayar halen sadece 16 MB görüyor. Yeni RAM'leri sisteme nasıl tanıtabilirim?

CEVAP: Bunun iki nedeni olabilir. Birincisi SIMM'ler bellek bankalarına tam oturmamış olabilir, bu durumda bilgisayar bülümlemeler şeklinde uygun bir hata mesajı verir. Ancak bilgisayar açılıyor ve sadece yeni RAM'leri tanımıyorsa bunun nedeni de şu olabilir: Bilgisayarın iş-

lemcisi yeni belleğe erişebilmek için tam olarak dolu bir bellek bankasına ihtiyaç duyar. Yani her bellek bankasına aynı tipte iki RAM modülü takmanız gerekir. Burada aynı bellek bankasına takılı SIMM'lerin büyüklüğünün, formatının (tek ve çift taraflı) ve erişim süresinin aynı olmasına dikkat edin.

Başka bir olasılık da çok eski bir anakarta sahip olmanız ve yeni RAM'leri BIOS'a bildirmek zorunda olmanız. BIOS Setup'a girin, BIOS'a girdiğiniz an yeni RAM'ler algılanacaktır. Değişiklikleri kaydedip çıkın, artık yeni RAM'lerinizden faydalanabilirsiniz.

WINDOWS 95

Windows 95'i Bir Şarkıyla Nasıl Açabilirim?

Windows 95'te sistem açılırken bir WAV dosyasını çaldırarak mümkün. Ancak bunlar çoğunlukla çok kapsamlı, veya can sıkıcı. WAV dosyasının yerine MIDI çalmayı tercih ederdim. Ancak Windows 95 buna olanak tanımıyor, sadece WAV dosyaları çalışabiliyor. Ne yapabilirim?

CEVAP: Bunu Denetim Masası'ndan yapamazsınız. Dolambaçlı bir yol izlemeniz gerekiyor.

Öncelikle sistem açılışı için bir WAV dosyasının ayarlı olmadığından emin olun. Bunun için "Başlat / Ayarlar / Denetim Masası / Ses" bölümüne girin ve "Windows'u başlat" seçeneği için Ad alanından önce "Yok" seçin. Daha sonra tekrar "Ayarlar" menüsünden bu sefer "Görev Çubuğu"na tıklayın. İkinci kartta (Başlat Menüsü Programları) "Ekle" düğmesini bulacaksınız. İlişkilendirme için program olarak Windows'un Ortam Yürütücüsü'nü seçin. Bu program Windows klasöründe "C:\windows\mplayer.exe" adıyla bulunur.

Şimdi bu satırı "c:\windows\mplayer.exe /play /close c:\windows\media\Canyon.mid" olarak değiştirin. /close parametresinden sonraki dizin ve

dosya çalmak istediğiniz dosyanın yolu ve adıdır. Bu işlemi sonradan "İleri" düğmesine tıklayın ve kısa yolum yerleştirileceği klasör olarak Start Menu'yü (Başlangıçta) seçin. Artık bilgisayarınızı yeniden başlatabilir ve MIDI'nizi dinleyebilirsiniz.

CD Sürücümün Eski Harfini İstiyorum

Ek bir SCSI sabit diskim var, büyük veri yığınlarını transfer etmek için kullanıyorum. Yani ikinci diskim sisteme her zaman bağlı değil. Ancak bu yüzden problemler çıkıyor. Zira bazı oyunlar CD-ROM sürücüsünün mutlaka aynı sürücü harfinde bulunmasını gerektiriyorlar. İkinci sabit diski bağladığım zaman CD-ROM sürücümün harfi değişiyor. Bunu önlemek için ne yapabilirim?

CEVAP: Bunun için sağ tuşla "Bilgisayarım" a sonra da Özellikler'e tıklayın. Şimdi Sistem Özellikleri adında bir pencere açılacaktır. İkinci sekme olan Aygıt Yöneticisi'ne girin. Burada CD-ROM sürücünüzü seçip yine "Özellikler" e tıklayın. İkinci sekme olan Ayarlar'da CD-ROM sürücünüze bir harf atayabilirsiniz. Bir değiştirmeye imkan vermemek için Başlangıç ve Bitiş sürücüsü harfi olarak aynı harfi seçin. İki defa "Tamam" düğmesine tıkladıktan sonra Windows'u yeniden başlatın, böylece değişiklikler etkili olacaktır.

CD-ROM Sürücüm Müzik CD'lerini Çalmıyor

NEC'in 8 hızlı bir CD-ROM sürücüsüne sahibim. Gayet iyi bir CD-ROM. Yalnız müzik CD'lerini çalışmıyor. Kulaklığı CD-ROM sürücünün ön panelindeki kulaklık girişine taktığımda müzik CD'lerini dinleyebiliyorum. Bana yardımcı olabilir misiniz?

CEVAP: Bu hatanın değişik nedenleri olabilir. Birincisi Windows 95'te

CD-Audio'yu çok sessiz hatta kapatmış olabilirsiniz. Görev çubuğundaki ses denetimi simgesine çift tıklayıp ses ayarlarını kontrol edin. Ayrıca Sessiz ve Tüm Sessiz seçeneklerinin işaretli olmadığından emin olun. Problemin nedeni bu değilse hata mekanik sorunlardan kaynaklanıyor olabilir. Ses kartından CD-ROM sürücüsüne bağlanan Audio kablosunun doğru takılıp takılmadığını kontrol edin.

WINDOWS NT 4.0

Hangi Service Pack'leri Kurmalıyım?

Windows NT 4.0 işletim sistemi kullanıyorum. Servisim'de çıktığından beri NT 4.0 kullandığım için tüm servis paketlerini arka arkaya kurdum. Şimdi birçok Client bilgisayar kurmak zorundayım, tüm servis paketlerini her defasında kurmakla uğraşmak istemiyorum, hangisini kurmak gerektiği konusunda bana yardımcı olabilir misiniz?

CEVAP: Bu durumda en güncel servis paketini, Service Pack 3 (bu ayki CD'mizde bulabilirsiniz) kurmanız gerekiyor.

NT Altında Oyun Oynamak

Değişik nedenlerden dolayı evimde Windows NT 4.0 kullanıyorum. Ancak oyun oynamaya meraklı çocuklarım başımın etini yiyorlar. NT altında en yeni oyunları oynamak için ne yapmalıyım?

CEVAP: Piyasadaki tüm oyunları NT altında çalıştırmak mümkün değil (özellikle eski DOS oyunları ve DirectX 5 sürücülerine ihtiyaç duyan oyunlar). Ancak Windows 95 için tasarlanmış veya DirectX 3 gerektiren oyunların büyük bir çoğunluğu NT 4.0'da oynanabiliyor. Ancak bunun için yine Service Pack 3'ün sisteminizde kurulu olması gerekiyor. ☐

Dünya Çapında Ağ

Bilgi, eğlence,
hizmet = Internet.
Belki de insanoğlunun
bugüne kadarki en
büyük icadı olan
Internet her geçen gün
yaşamımıza daha fazla
giriyor, hayatımızın
bir parçası, bazılarının
da vazgeçilmez
tutkusu, hayata
bağlayan can damarı
oluyor.

Internet, birbiriyle tüm dünya üzerinde yayılmış bilgisayar ağlarının birleşiminden oluşan çok büyük bir bilgisayar ağıdır. Telefon hatlarıyla birbirine bağlı bu bilgisayar ağında, kişi ve kuruluşların kullandığı farklı fiziksel yapılarda makineler ve bunların içinde çalıştırılan farklı işletim sistemleri bulunabilir.

Bu farklı yapıda bilgisayarların, üzerlerinde farklı programlar çalıştırılsa bile, telefon hatları üzerinden ortak bir dille veri iletişimi yapması, Internet'in günümüz dünyasında çok popüler olmasına ve kullanıcı sayısının günden güne büyük bir artış göstermesine yol açmıştır.

Ucuz ve Hızlı

Bir Internet kullanıcısı, eğer şehir içi bir telefon bağlantısı (veya 822'li hatlar) ile Internet'e bağlanıyorsa,

Internet üzerinde aradığı, bulduğu, ekranında gördüğü ve/veya bilgisayara aldığını ya da başkasına gönderdiği dosyalar için, çoğunlukla şehir içi bir telefon görüşmesi kadar ücret öder. Yani, Internet ortamındaki verilerin bulunduğu yerlerin uzaklığı şehirler arası, milletler arası ve hatta kıtalar arası olsa bile, ödediği bu ücret değişmeyecektir.

Internet'e Erişim ve Web

Günümüzün Internet kullanıcıları, işyerlerinde ve/veya evlerindeki kişisel bilgisayarlarının içinde ya da dışında bulunabilecek bir modem cihazı aracılığı ile bu ağa bağlanmaktadır. Internet'e bağlı iken, kendi bilgisayarlarında çalıştırdıkları bir Internet inceleyici programının adres penceresinden, bildiği herhangi bir Web adresini girdiğinde, adresini ►

girdiği bu Web sayfası, dünyanın neresinde olursa olsun, teknik bir sorun olmadığı takdirde, saniyeler içinde Internet kullanıcısının karşısında ki ekrana bir sayfa şeklinde gelecektir. Aslında ekranda görülen sayfa görüntüsü ve içeriği, Internet ortamında bulunan bir Internet Sunucusundaki yazı, grafik, resim, video, müzik vb. çeşitli veri dosyalarının, kullanıcının bilgisayarına geçici olarak gelen kopyalarından başka bir şey değildir.

Internet kullanıcıları, IBM, PC, Mac gibi farklı fiziksel yapıda bilgisayarlar; Windows, Unix, Linux, OS2 gibi farklı yapıda işletim sistemleri ve Netscape, MS Internet Explorer gibi farklı Internet inceleyici programlar kullansalar bile; aynı Internet Web adresini çağırdıklarında, ekran üzerinde hemen hemen aynı yazıları okuyabilir, aynı grafik, resim ya da videoları görebilir ve aynı sesleri duyabilirler.

Internet Sunucuları

Internet kullanıcılarının pek çoğu, ancak ihtiyaç duyduklarında ve geçici olarak Internet'e bağlanmak için bilgisayarlarını kullanır. Bir kısım bilgisayarlar ise, bulundukları ağ içinde, Internet kullanıcılarının, değişik isteklerine hizmet amacıyla, gece-gündüz 24 saat süreyle Internet'e bağlı olarak çalışırlar.

Genel anlamda, bir Internet kullanıcısının özel isteklerini cevaplandırmak amacıyla, her an hazır durumda olan bir program ile programın işleyeceği veri dosyaları için ayrılan bir alana, birlikte "Internet Sunucu" adı verilir.

Internet ortamında sıkça karşılaşılan sunucu tipleri ile bu sunucuların, kullanıcılar için üstlendikleri temel görevler şunlardır:

► Erişim Sunucu, kullanıcıların ev veya işyerlerindeki modemli bilgisayarlarından, telefon hatlarını kullanarak Internet'e erişimini sağlar.

► Web Sunucu, Internet ortamında tekst, grafik, resim, animasyon, vide-

o, müzik, vb. dosyaları bünyesinde toplayarak Web sayfası olarak bilinen bir form içinde kullanıcıların incelemelerine imkan sağlar.

► Posta (POP3) Sunucu, Internet ortamında, kişiler arasındaki elektronik posta ile iletişim hizmetlerini yürütür.

► Haber (News) Sunucu, Internet ortamında, yaklaşık 20,000 değişik konu çerçevesinde, kişilerin e-posta ile yazmış oldukları mesajları bünyesinde barındıran haber guruplarının posta ve iletişim hizmetlerini yürütür.

► Dosya (FTP) Sunucu, kullanıcıların Internet ortamında, çoğunlukla sıkıştırılmış bir durumda bulundurduğu, çeşitli program ve dosyaların alış verişi-ne imkan verir

► Internet Güvenlik Sunucu, Internet ortamında yer alan ve Web sayfaları ve daha birçok dosyalar, normal şartlar altında başkalarının erişimine açıktır. Internet kullanıcıları bu dosyaları bilgisayarlarına alıp tetkik edebilirler. Ancak, bazı durumlarda, kullanıcının ekranında bir form doldurması ve karşı tarafa geri göndermesi gerekebilir. Internet kullanıcısı tarafından doldurulup, karşı tarafa gönderilen bu form, varacağı noktaya kadar değişik ağlar üzerinde yol almakta, kötü niyetli kişilerin form üzerindeki kritik ve gizli bilgilere erişebilmesi teknik olarak imkan dahilinde bulunmaktadır.

Bir Güvenlik Sunucu, esas olarak, bir Internet kullanıcı tarafından istenilip, ekranda doldurulmuş bir formun, geri gönderilirken başkaları tarafından ele geçirilme halinde okunamaz bir durumda olmasını sağlar.

Internet Inceleyici program ile, ekrana çağrılan bir Web sayfası, normal olarak kırık bir anahtar ya da açık bir asma kilit simgesiyle belirti-

lirken; Güvenlik Sunucusundan gelen bir Web sayfası ya da form, sağlam bir anahtar ya da kapalı bir asma kilit simgesiyle belirtilir.

► Vekil (Proxy) Sunucu, Internet'te sıkça çağrılan adreslerdeki bilgilerin kopyalarını üzerinde saklar ve bilgi istenildiğinde daha hızlı erişilmesini sağlar.

► Alan İsmi (DNS) Sunucu, Internet ortamında, alan ismiyle çağrılan bir adresteki bilginin karşılığı olan IP numarasını veya bunun tersini vermeğe yarayan bilgileri üzerinde saklar.

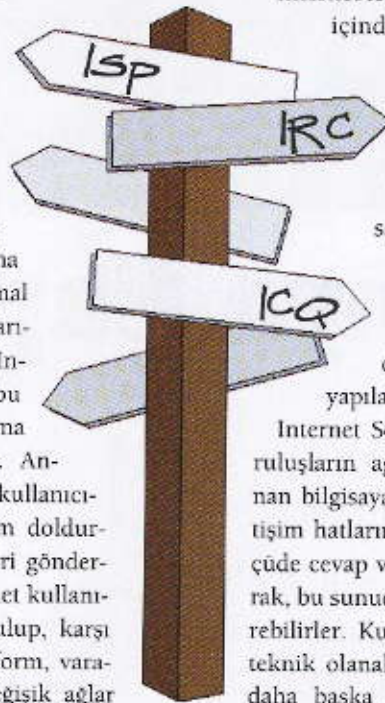
► Veri Tabanı Sunucu, Standart bir veri yapısındaki bilgi dosyalarının, Internet'te Web sayfa yapısı

içinde izlenebilmesine imkan verir. Gerekiyorsa, kullanıcıya verilebilen yetkilere bağlı olarak, Web sayfasından yeni kayıt ekleme, mevcut bir kaydı değiştirme ya da silme işlemi de yapılabilir.

Internet Servis Sağlayıcı kuruluşların ağları içinde bulunan bilgisayarların ve/veya iletişim hatlarının ihtiyaca ne ölçüde cevap verdiğine bağlı olarak, bu sunucu hizmetlerini verebilirler. Kullanıcı istegine ve teknik olanaklara bağlı olarak, daha başka amaçlara yönelik Internet sunucu programları da, aynı ya da farklı bilgisayarlarda, bu türde hizmetleri üstlenebilirler.

Internet Servis Sağlayıcılar

Internet ortamında bulunan ve dünyaya açık her türde bilgi, çeşitli Internet Sunucu bilgisayar ağları üzerinde yer alırlar. Böyle bir bilgisayar ağına sahip ve başkalarına Internet hizmeti sağlayan kuruluşlar ise, Internet Servis Sağlayıcı - ISS olarak tanınırlar.

Bir Internet Servis Sağlayıcı kuruluş, ağırlıklı olarak vermeyi hedef aldığı hizmet tipine göre, bünyesinde farklı Internet Sunucu Programları çalıştırır. Örneğin, teknik olanakları sınırlı bir Internet erişim sağlayıcı kuruluşun ağında, en azından kendi kullanıcıları için çalıştırdıkları 'Erişim Sunucu', 'DNS Sunucu', 'Web Sunucu', 'E-posta Sunucu', 'FTP Sunucu' gibi programlar yeterli görülebilir. Daha büyük kapasiteli bir ISS ise, ağında, yukarıdakilere ek olarak 'Vekil Sunucu', 'Haber Sunucu' programları da çalıştırmayı uygun görebilir. Bazı ISS kuruluşları ise, özellikle kendi alan isimleriyle Internet'te yer almak isteyen özel kişi, ticari kuruluş ve organizasyonlara yönelik hizmet vereceklerse, müşteri memnuniyeti için fazladan bir de 'Güvenlik Sunucu' bilgisayar ve programını bünyesinde bulundurabilirler.

IP Numaraları, Tescil İşlemi

Genelde bir Internet Servis Sağlayıcı, bulunduğu ülkede yetkili bir telekomünikasyon kuruluşundan ihtiyacına yetecek kadar telefon hattı alır. Gerek bu telefon hatlarından Internet'e erişmek isteyen kişiler ve gerekse bünyesinde bulunan, kendine ya da başkalarına ait başka Internet Sunucuları için de ayrıca yeteri kadar (çoğunlukla 256 hık paketler halinde) IP (ing. Interface Protocol) numaralarını alır. ISS bünyesindeki IP numaraları, ülkede Internet tescil işlemlerini yapmaya yetkili bir üst kuruluşa, belirli bir ücret karşılığında tescil ettirilir.

IP numaraları, '000.000.000.000' ile '255.255.255.255' arasında değişen numaralardır. ISS kuruluşları, kendi adlarına aldıkları bu IP numaralarını, verdikleri hizmet cinslerine bağlı olarak başka Internet kullanıcılarına geçici ya da kalıcı bir şekilde kiralarlar. Örneğin, geçici olarak Internet'e erişim yapan her bir kullanıcı veya Internet ortamında kendi alan ismiyle devamlı olarak yayın yapan

bir kuruluşun, tabii yine bir ücret karşılığı bu numarayı edinmesine ihtiyacı vardır.

Internet Alan İsimleri

Internet'te Alan İsmi'nin adres olarak kullanılması öncesinde, telefon numarası benzeri, 12 haneli bir IP numarası kullanılıyordu. Günümüzde ise, Internet ortamında yer ediniş, herhangi bir konuda sunum yapmak isteyen kullanıcılar, kendileri için bir anlam ifade eden kelime veya kısaltmalar, başka Internet kullanıcılar tarafından da kolayca hatırlanabilsin

Internet'e bağlı olan her bilgisayarın bir IP numarası vardır.

diye, Internet Alan Adı (ing. Internet Domain Name) olarak kullanılmaktadırlar. Bu kelimeler, kişisel isim, kuruluş ismi, ürün ismi gibi isimler olabilir.

Bir 'Alan adı', birbirini takibeden ve aralarında boşluk bulunmayan, en çok 24 alfanumerik karakterden oluşabilen bir yapıdadır. Yapı içerisinde, gerekiyorsa tire '-' işareti bulunabilir. 'Alan Adı' içerisinde, küçük 'i' harfi hariç, Türkçedeki 'ç g ı ö ş ü' ve başka dillerdeki benzeri noktalı veya kıvrıklı harfler bulunamaz.

Internet kullanıcısı, kendi ekranında bildiği bir alan ismini girdiğinde, Internet ortamında görevli bir Alan Adı (DNS) sunucu, bu adın karşılığı olan 12 haneli IP numarasını belirler

ve kullanıcının istediği adresle bağlantıyı kurar. Alan Adı kullanımı, günümüzde Internet'i cazip kılan önemli faktörlerden biridir ve gelecekte de muhtemelen öyle kalacaktır.

Internet'te Servisler ve URL

Nasıl ki, oturduğumuz evin, çalıştığımız işyerinin kendine özel bir posta adresi, telefon numarası varsa, dünyanın neresinde olursa olsun, Internet ortamında ve Internet Sunucuları üzerinde bulunan herhangi bir sayfanın, dosyanın, programın, kısaca her türde bilginin yalnızca kendine özel bir adresi vardır.

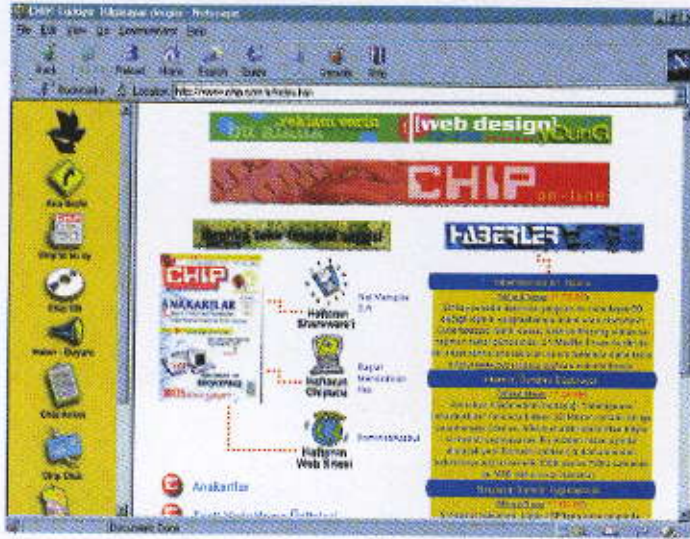
Buna, Tek Bir Formda Yer Belirleyici URL (ing. Uniform Resource Locator) adı verilir. URL adresi örneğin bir Web sayfasının bulunduğu yeri gösteriyorsa kısaca Web adresi olarak da tanımlanabilir. Bir URL adresi, eğer temel bir Internet Web Sunucu adresini, yani Alan Adını (ing. Domain name) gösteriyorsa, bu adres en kısa bir URL adresidir. Kısaca Alan Adı olarak da nitelenen bu URL adresi, kendi içinde pek çok başka URL adreslerini, yani bu adreslerde bulunan başka Web sayfalarını, program, resim, ses vb. her türde veri dosyalarını barındırabilir.

Buyurun, Ne İstemiştiniz?

Normal olarak, Internet İnceleyici programınızla Web sayfası çağırduğunuzda gerekmeseydi, gerçekte Internet ortamında çeşitli hizmet tipleri vardır. Bunlara örnek olarak, 'http, https, ftp, news, gopher, wais, irc' ve başkaca hizmet tipleri sayılabilir. Bunlardan biri, Internet inceleyici programı kullanırken, hangi hizmeti istediğinize bağlı olarak, Alan Adından önce tarafınızdan girilmelidir. İstenilen hizmet bir URL adresi olarak aşağıdaki formda ve aralarında boşluk olmaksızın kullanılmalıdır:

<istenilen servis> //<servis veren alan ismi, uzantı>/<varsa klasör adı>/<gerekliyse tüm dosyanın adı>

Burada gösterilen URL adresindeki

En çok kullanılan güncel Web Browser'lerden Netscape Communicator 4.0 Web sitelerini incelemek ve dosya almak gibi On-line aktivitelerde size yardımcı oluyor.

tanımlar, açıklama için verilen '<' ile '>' işaretleri olmaksızın girilmelidir. Örnek olarak, Internet ortamından istenilen bir Internet servisi, normal bir Web sayfasının gösterilmesi ise, URL adresini girerken 'istenilen servis' kelimeleri yerine 'http' kısaltması, özel güvenli bir Web sayfası hizmeti ise 'https' kısaltması kullanılır. Diğer hizmetler için ise, hizmet tiplerine göre 'ftp', 'news', 'gopher', 'telnet', 'wais', 'irc' ve benzeri kısaltmalar girilmelidir. Bunu takiben, üstte iki nokta ve yanyana bölme '//' işareti girip, Internet inceleyici programa hangi tip bir servis istenildiği anlatılmış olur.

'servisi veren alan ismi, uzantısı' Web hizmeti için, şart olmamakla beraber genellikle 'www.' (ing. World Wide Web kısaltması) takiben IP numarasına karşılık gelen ve Internet'te tescil edilmiş özel bir Alan Adı kullanılır. Alan Adı, kendini takibeden bir nokta '.' ve aşağıdaki uzantılardan biriyle birlikte bir bütün teşkil eder.

- .com - Ticari kuruluşlar için kullanılan uzantıdır. (Örnek: kurulusunuz.com)
- .edu - Resmi bir devlet okulu veya en az 4 yıllık kolej için kullanılan uzantıdır. (Örnek: yuksekokul.edu)
- .net - Internet Servis Sağlayıcı hizmeti veren kuruluş için kullanılan uzantıdır. (Örnek: iss.net, ajans.net)

➤ .org - Ticari kazanç beklemeyen kuruluşlar için kullanılan uzantıdır. (Örnek: vakif.org, beyaznokta.org)

➤ .gov - Resmi devlet kuruluşları, belediyeler vb. için kullanılan uzantıdır. (Örnek: belediye.gov)

➤ .mil - Askeri amaçlı devlet kuruluşları için kullanılan uzantıdır.

Bu uzantılar, bazı ülkelerdeki Internet tescil kayıtlarında, ufak farklılıklar gösterebilir ve ihtiyaca göre sonlarına bir nokta '.' ve 2 harfli ülke kısaltmaları da eklenebilir. Örneğin, Türkiye'deki tescil kuruluşuna tescil ettirilen alan isimleri, Türkiye'nin milletlerarası kısa tanımı olan ".tr", Almanya'da tescil ettirilen alan isimleri ise ".de" harfleriyle biter. (Örnek:

chip.com.tr, metu.edu.tr, tcmb.gov.tr)

Alan Adından sonra '/' ve bir dosya adı girilmezse, Internet inceleyici program, otomatik olarak bu adreste bulunan bir 'index' dosyasını, bu dosya yoksa, o adreste bulunan dosya isimlerini ekrana getirecektir.

Internet İnceleyici Program

Internet inceleyici (ing. Internet Browser) programlar, günümüz Internet kullanıcılarının, olmazsa olmaz yardımcılarıdır. Çalıştığı ortama bağlı olarak, bugün ya Netscape, ya da MS Internet Explorer isimli bir inceleyici program, bir Internet kulla-

nıcısının bilgisayarı içinde mutlaka vardır. Program üretici kuruluşların uyguladıkları piyasa stratejileri ve birbirleriyle rekabeti neticesinde, kullanıcılar tarafından, herhangi bir ücret ödemeksizin alınıp, bilgisayarlarda kullanılmaktadır.

Chip dergisi okuyucuları, değişik sayılar ekinde verilen CD üzerinde, bu programlara sahip olmuşlardır.

Web, e-posta ve haber gurupları, Internet'te en çok kullanılan 3 hizmet olduğu için, bunlarla ilgili işlevler, inceleyici programların, olmazsa olmaz özellikleridir.

Aynı şekilde, Internet ortamında yer alma isteği artan kişi ve kuruluşların, kendi Web sayfalarını kolayca hazırlayabilmelerine imkan sağlayan editor özelliği, bu programlar içine standart olarak eklenmiş bulunmaktadır.

Bir Internet İnceleyiciyi, kullanılan dile göre (örneğin Türkçe'ye) doğru bir şekilde ayarlamadan, Internet ortamındaki Türkçe Web sayfaları ekranda doğru bir şekilde görülmeyecektir. Yine benzer şekilde, bu programın editörü ile hazırlanıp Internet Sunucuya yerleştirilen bir Web sayfası, sayfayı hazırlayanın kendi bilgisayarında doğru görülsede, başka kullanıcılar tarafından doğru bir Türkçe ile okunamayacaktır.

Internet ortamına bağlı bir bilgisayarda, Internet inceleyici programın 'Adres' ya da 'Location' alanına, Internet ortamında olduğu bilinen bir Alan Adı, URL adresi formunda girilip ekrana çağırılabilir.

Çağırılan Alan Adının bulunduğu yerde Web hizmeti veriliyor ve biz bu adreste bulunan ana Web sayfasını görmek istiyorsak, ekranda göreceğimiz URL adresi: 'http://www.kurulus.com' gibi bir yapıda olmalıdır. Bunu bir örnekle açıklayacak olursak, Web yayını yapan bir kuruluşun tam URL si, 'http://www.ajans.com' şeklinde girilmelidir. Bu URL adresinde bulunan bir 'index.html' ya da 'index.htm' isimli Web dosyası ekrana gelecektir. Ekrana gelen dosyanın

tam URL adresi; <http://www.ajans.com/index.htm> şeklinde olduğu halde, dosya ismi yazılmasa da kendiliğinden gelecektir. Örnekte verilen '<http://www.ajans.com>' yerine, kısaca '<http://ajans.com>', veya 'ajans.com', hatta yalnızca 'ajans' kelimesi girilse bile, İnternet ortamında, bu kuruluşa ait aynı 'index.htm' sayfası otomatik olarak ekrana gelecektir. Son örnekte verilen ve '.com' uzantısı kaldırılmış Alan Adı, özel bir durum olup, '.edu', '.org', '.gov', '.mil' gibi tek uzantılı veya '.com.tr', '.edu.tr', '.org.tr', '.gov.tr' gibi çift uzantılı Alan Adları, mutlaka uzantıları ile birlikte girilmelidir.

Yine benzer şekilde, kendi alanından dosya transferine (FTP) imkan veren örnek kuruluşun sunucu alanına erişmek için gireceğimiz URL adresi; '<ftp://www.ajans.com>' ya da '<ftp://ajans.com>' şeklinde olmalıdır. İstenilen Dosya (FTP) Sunucu hizmeti, genel kullanıma açılmış bir dosya alanı ise, kullanıcıdan herhangi bir isim/şifre istenmeyecek ve bu alanda mevcut dosya isimleri bilgisayar ekranında görülebilecektir.

Örnekte verilen Alan Adının adresinde veya başkaca adreslerde, doğal olarak başka hizmetler de verilebilir. Ancak, İnternet ortamında genel kullanıma açılmamış bu alanlar, kullanıcıdan isim ve şifre isterler ve bunu doğru giren kişiye giriş imkanı verirler.

Arama Motorları, Kataloglar

İnternet ortamındaki sunucularda, çeşitli doküman ve dosyaların sayısı günden güne çığınca artıyor. Hangi İnternet alanında olduğunu bir dosyayı bulmak kolay da, nerede olduğunu bilmediğiniz bir şeyleri arıyorsanız, istediğiniz konu ve kavramlarla ilgili bilgilerin bulunduğu dosya adreslerini bulmak için, bu işe özel olarak geliştirilmiş, İnternet arama motorlarına (ing. search engine) ihtiyaç duyacaksınız.

Arama motorları, İnternet ortamın-

Web'te aradığınızı çabucak bulmanızı sağlayan arama motorları mevcut. List 2000 ilk Türkçe arama motorlarından biri.

da, çeşitli amaçlar için, genelde ticari kuruluşlar tarafından kullanıma açılmış, özel sunucu programlardır. Arama ve kaydolma işlemleri için ücret almayan bu ticari kuruluşlar, reklam hizmetlerinden elde ettikleri gelirlerle bu hizmetlerini sürdürmektedir.

Aşağıda, İnternet'te en çok tanınan ve kullanılan arama motorlarından bazıları bulunmaktadır.

<http://www.yahoo.com>
<http://www.excite.com>
<http://webcrawler.com>
<http://www.infoseek.com>
<http://www.lycos.com>
<http://altavista.digital.com>

E-posta ile İletişim

İnternet ortamında yaygın olarak kullanılan Elektronik posta veya kısaca E-posta (ing. e-mail), kişilerin birbirleriyle mesaj alışverişine imkan veren bir hizmet tipidir. E-posta, kullanışı kolay, hızlı ve normal bir posta veya fakstan çok düşük maliyetli bir haberleşme şeklidir.

İnternet'te bir yere elektronik posta gönderebilmek için, gönderen kişinin de bir e-posta adresinin olması ve gönderirken kısa bir an için de olsa İnternet'e bağlı kalması gereklidir. Gönderilen e-posta, alıcısı tarafından alınmaya veya bulunduğu yerden silininceye kadar gittiği yerde bekleyecektir.

Bir e-posta adresi genel olarak: <isim>@<alan adı> şeklindedir.

Burada gösterilen e-posta adresindeki tanımlar, açıklama için verilen '<' ile '>' işaretleri olmaksızın dikkate alınmalıdır.

E-posta adresi, kullanıcıya başka bir kuruluş tarafından verilmişse, 'alan adı' yerine, o kuruluşun Alan Adı; 'isim' yerine de, yine o kuruluş tarafından verilen bir isim şeklinde olacaktır.

Kendi İnternet Alan Adı olan bir kullanıcı, eğer alanında bir e-posta sunucu programı çalışıyor ise, 'alan adı' yerine kendi Alan Adını yazacak, 'isim' yerine de kendi uygun gördüğü ismi yazabilecektir. Ayrıca bu alanda, ihtiyaç olduğu kadar e-posta adresi sahibi de olabilir.

E-posta adresleri içinde, Türkçe'ye özel 'ç', 'ğ', 'ı', 'ö', 'ş', 'ü' harfler kullanılmaz. Ancak, gönderilen mesaj içeriği, program ayarı, kullanıldığı dile göre (örneğin Türkçe için Türkçe'ye) doğru ayarlanmışsa, Türkçe'ye özel harflerin kullanılması sorun yaratmaz. Ayrıca, bir e-posta adresine, mesaj ekinde başkaca veri dosyaları da gönderilebilir.

Elektronik posta ile, Usenet gibi milletlerarası bir Haber (News) sunucuya mesaj gönderiliyorsa, Türkçe'ye özel harflerin mesaj içeriğinde de kullanılmaması gereklidir. ☐

Katkılarından dolayı
Ajans Net'e teşekkür ederiz.

Internet'te Hep Seyirci misiniz?

Internet erişimi olan ve Internet'te kendine yer edinmek isteyen okuyucularımız, kişisel kullanımları için, Türkçe olarak ekrandan yönetebilecekleri bir Web adresine ve kullanabilecekleri bir E-posta adresine birlikte sahip oluyor!

Geçen sayımızda, Ajans Net ve Chip işbirliği ile okuyucularımız için sağladığımız bir imkanı duyurmuştuk. Yayınladığımız formu doldurup gönderen pek çok Chip okuyucusu, başkaca bir ücret ödemeksizin, Kişisel Web sayfaları ile e-posta adreslerini kullanmaya başladılar.

Bu sayımızda da, yine bu ücretsiz hizmetten yararlanmaya devam etmek isteyen okuyucularımız ile geçen sayımızı kaçırmış okuyucularımız için, doldurup gönderecekleri formu veriyoruz. Taktibeden ayda da bu hizmetten yararlanmak isteyen eski kullanıcıların, forndaki 'Özel Kayıt Anahtarı' kısmına geçen sefer de kendi girdikleri şifreyi girmeleri ve 'Ad ve Soyad' kısmını da doldurup, gideceği adrese postalamaları yeterlidir. Yeni kullanıcılar ise, formun tamamını doldurmak zorundadırlar. Konu ile ilgili olarak, kurallar, üyelik ve yönetim bilgileri gibi daha fazla bilgi, Ajans Net'in Internet'teki (<http://www.ajans.com>) adresinde Türkçe olarak görülebilir.

Kime Bir Web Adresi Gerekir?

Internet ortamında, herhangi bir Web adresinde bulunan Web sayfalarıyla başkalarına sunabileceğiniz çok şey olabilir.

Hangi dilde olursa olsun, topluma çok daha kolay, ekonomik ve hızlı bir şekilde düşüncelerinizi iletmek istiyorsanız, Internet'te bir Web adresine sahip olmak size bu imkanı verebilir.

Bilgisayarınızda hazırlayacağınız ve oturduğunuz yerden Internet'teki Web adresinize yerleştireceğiniz sayfalar içinde, çeşitli yazılarla birlikte, sabit - hareketli resim, müzik ve kısa film görüntüleri gibi pek çok farklı dosya bulundurabilirsiniz. Web sayfalarınız, başka Internet kullanıcıları tarafından, dünyanın herhangi bir yerinde, anında izlenebilir. Hazırladığınız sayfalar içinde ilettiğiniz bilgilerle, toplumun değişik ihtiyaçlarına, kendi bilginiz çerçevesinde yardımcı olma onurunu duyarsınız. Size bir Kişisel Web adresi gerekir!

Kime E-posta Adresi Gerekir?

► E-posta adresi olmayanlar
Internet ortamında kendilerine ait bir kişisel E-posta adresi sahibi olmayanlar, bu hizmetten yararlanıp, çağımızın haberleşme olanaklarını çok daha fazla ve hızlı değerlendirebilirler.

► Halen bir Internet Erişim Sağlayıcıda mevcut E-posta adresi olanlar

Halen bir Internet Erişim Sağlayıcı kuruluş üzerinden Internet'e bağlanan kişilere çoğu durumda, bir e-posta adresi veriliyor. Ancak, herhangi bir nedenle bu Internet Erişim Sağlayıcıyı değiştirmek istediğinizde, e-posta adresini-

zin de değişmesi gerekiyor. Ajans'ın sağladığı Kişisel E-posta adresi, siz istediğiniz sürece değişmeden kalır. Tekrar tekrar kartvizit bastırmak zorunda kalmazsınız.

► Başkasıyla e-posta adresini ortak olarak kullananlar

Kendi e-posta kutunuzu başkalarıyla paylaşmaktan sıkıldınızsa, Ajans'ın Kişisel E-posta adresi sizi bundan kurtarır. Kişisel E-posta adresiniz size özeldir.

► Çalıştığı kuruluşun e-posta adresini kullananlar

Ajans'ın Kişisel E-posta adres hesabı, çalıştığınız kuruluşa değil, size aittir. Ayrı ve özel bir e-posta adresi, kişisel bilgilerinizin size özel kalmasını sağlar. Çalıştığınız yeri değiştirdiğinizde, Kişisel E-posta adresiniz aynı kalır.

► Internet'te hesaplı çözüm peşinde olanlar

Internet'te daha iyi, daha güzel çözümler arayan ve fırsatlar peşinde olan kişiler, bir E-posta adresi sahibi oldukları için, çeşitli teklif ve önerilere kolayca ulaşabilirler.

Eğer, Kişisel E-posta adresiniz Ajans'ın sağladığı bir adres ise, değiştirmek zorunda kalmazsınız. E-posta adresiniz, siz istediğiniz sürece, isminiz@ajans.com şeklinde kalacaktır. Size bir Kişisel e-posta adresi gerekir! ☐

HERKESE ÜCRETSİZ
ajans.net
CHIP
İŞBİRLİĞİ
İLE
WEB SAYFASI

Kişisel Web ve Kişisel E-posta Hesabı Üye Kayıt Formu

Bu formu doldurup, Internet'te "Kişisel Web Sayfası" ve "E-posta Adresi" sahibi olabilirsiniz. Özel Kayıt anahtarı kısmında, güvenliğinizi için en az 15 haneli bir şifre seçiniz ve bir yere kaydediniz. Burada belirleyeceğiniz kayıt anahtarını daha sonra Internet'teki Web adresinde girdiğinizde, kendinizle ilgili kayıt bilgilerine ulaşabileceksiniz. Formda girdiğiniz kişisel üyelik bilgileri, doğru ve geçerli olmalıdır. Bu bilgiler, izniniz alınmadan başkalarına verilmeyecektir.

Özel Kayıt Anahtarı:	
Ad ve soyadınız:	
Adresiniz:	
Bölge veya Semt:	Posta Kodu:
Şehir:	Ülke:
Telefon:	Faks:
Varsa, E-posta adresiniz:	Annenizin evlenme
Doğum Tarihi (Gün/Ay/Yıl)	öncesi soyadı veya
Örnek:18-04-1955:	size özel bir kelime:

Kişisel Web ve E-posta adreslerini aşağıda belirleyeceksiniz, Teknik olanaklar içerisinde ve önceliklere bağlı olarak istekleriniz yerine getirilecektir. Adres kısmında, yine teknik nedenlerle, büyük harfler ve Türkçe'ye özgü 'ç ğ ı ö ş ü' harfleri kullanılmayacaktır.

İstedığınız Kişisel Web adresi: Kişisel Web Sayfası adresiniz, öncelikle istediğiniz şehir ve semt isimleri, böyle bir tercihte bulunmadıysanız, formda girdiğiniz şehir ve semt isimleri gözönüne alınarak belirlenecektir. Web adresi şekil ve örneğine benzer yapıda olacaktır.

Web adres şekli	http://www.ajans.com/şehir/sem/numara
Web adres örneği	http://www.ajans.com/istanbul/yesilkoy/1000
Web adres tercihiniz 1:	http://www.ajans.com/
Web adres tercihiniz 2:	http://www.ajans.com/

İstedığınız Kişisel E-posta adresi: E-posta adresi, aynı isim ve soyadı taşıyan kişilerden öncelikle istekte bulunanlar ve tercih sırasına göre, aşağıdaki yazılış şekillerinden birine uygun yapıda olacaktır. Tercihinizi, 1-2-3-4-5-6-7 şeklinde belirleyiniz.

E-posta adres şekli	E-posta adres örneği	Tercih No
isim.soyad@ajans.com	ahmet.kartal@ajans.com	
i.soyad@ajans.com	a.kartal@ajans.com	
isim.s@ajans.com	ahmet.k@ajans.com	
isimsoyad@ajans.com	ahmetkartal@ajans.com	
isoyad@ajans.com	akartal@ajans.com	
isims@ajans.com	ahmetk@ajans.com	
isim@ajans.com	ahmet@ajans.com	
soyad@ajans.com	kartal@ajans.com	

Ajans'taki kişisel e-posta adresinize gelecek mesajların, mevcut başka bir e-posta adresine gönderilmesini istiyorsanız, burada giriniz. İstemiyorsanız boş bırakınız:

Ücret ve ödeme:

Kişisel Web adresi ve

Kişisel E-posta adresi

(yıllık ücreti \$39.-)

Bu formu doldurup, 30/4/1998 tarihine kadar posta ile gönderen okuyucular, 31/05/1998 tarihi sonuna kadar bu hizmetlerden ücretsiz yararlanacaklardır. Takip eden aylarda bu hizmetlerden dergi aracılığı ile yararlanmaya devam etmek isteyenler, yeni aya ait formu doldurup, aylık ücret yerine gönderebilirler.

Önemli Not: Bu formda doldurduğunuz bilgileri, Internet ortamında <http://www.ajans.com/wsmdb-html> adresindeki form üzerinde de giriniz. İlk ödeme yerine geçen bu form, postalandığı adrese ulaştıncaya, Kişisel Internet Web adresi ve yönetim için gerekli isim-şifre ile Kişisel Internet E-posta adresi ve gerekli isim-şifre, varsa halen mevcut e-posta adresinize gönderilecektir. E-posta adresi olmayan okuyucular, bu bilgileri Internet ortamında, yukarıda verilen Web adresinden, formda belirttikleri Özel Kayıt Anahtarlarını girerek öğrenebilirler.

Chip - Ajans işbirliği ile gerçekleştirilen, Internet'te Kişisel Web Sayfası ve E-posta Servisi Üyelikinden yararlanmak isteyen okuyucular, herkes gibi Ajans'ın Üyelik Kuralları'na uygun davranmayı da peşinen kabul etmiş sayılırlar. Lütfen, girdiğiniz bilgileri bir kere daha kontrol ediniz ve formun aslını posta ile gönderiniz!

Formun gideceği adres: Ajans Net, Perpa-Elektrokent İş Merkezi, Kat:5 No:417 Okmeydanı - İSTANBUL

E-POSTA HAKKINDA HER ŞEY

Dijital mektuplar giderek popülerlik kazanıyor. Bu yazıda E-Mail ile ilgili temel bilgiler, faydalı programların ve hizmetlerin tanıtımları ile E-Postalarınızı nasıl güvence altına alabileceğinizi bulabileceksiniz.

Elektronik posta hizmeti günümüzde uluslararası ağı (Internet) vazgeçilmez bir parçası. E-Mail aslında ilk başlarda Internet için ek bir hizmet gibi düşünülmüştü. Ancak kısa zamanda uluslararası ağın merkezi bileşenlerinden biri ve olmazsa olmaz bir iletişim aracı konumuna yükseldi. Son kullanıcılar arasında E-Mail kullanımı en çok tercih edilen haberleşme aracı iken, çoğu şirket ve özellikle de kamu kurum ve kuruluşları iletişim ve bilgisayar teknolojisinin belki de en büyük buluşundan yeterince faydalanmıyorlar.

Elektronik posta alışverişinin so-

runsuz olarak gerçekleştirilmesi için bazı şeyleri dikkate almak ve E-Mail ile ilgili temel birtakım bilgilere sahip olmak gerekiyor. Mesela bir elektronik postanın yapısını bilen biri, salt mesaj metninden çok daha fazla bilgi elde edecektir.

Kullanıcılar için sorun olan bir başka olay da dosyaların Mail eklentisi olarak gönderilmesi. Gerçi günümüzde E-Mail programları bunun için özel bir format kullanıyorlar ve dosya transferini otomatik olarak gerçekleştiriyorlar, ancak her kullanıcı da en yeni yazılıma sahip değil ve dosyaları özel bazı yardımcı programlarla, MIME Decoder'larla

(MIME: Multipurpose Internet Mail Extension), "elle" uygun bir formata dönüştürmek zorundalar.

Internet'te özellikle son zamanlarda Hacker'lığa meraklı bazı kişilerin sayısının çığ gibi artması ile güvenlik de çok önemli bir rol oynuyor. Elektronik postalarda da durum çok farklı değil. Bir e-posta, prensip olarak iletildiği her sunucuda okunabilir, zira e-posta metinleri şifrelenmemiş saf metin olarak ağda dolaşır. Bu yüzden üçüncü kişilerin ellerine geçebilir. Ancak özel şifreleme programları elektronik postaları güvence altına alabiliyorlar. Bedava olarak dağıtılan bu yardımcı araca güvenliğe önem veren herkes sahip olmalı: Pretty Good Privacy (PGP). Bu ayki CD'mize yetişmediği için diğer E-Mail yardımcı programları ile birlikte bu programı da Mayıs CHIP CD'sinde bulabileceksiniz.

E-Mail diğer iletişim hizmetleriyle de "anlaşabiliyor", mesela faks hizmetiyle. Değişik sunucular bugünden elektronik postaları faks makinalarına ve faksları da Mail olarak alıcılara gönderebiliyorlar, geleceği olan bir uygulama bu.

Bunları Bilmelisiniz: E-Posta Temel Bilgileri

Elektronik postanın avantajları ortada: Haberler mektuptan çok daha hızlı iletiliyor. Dosyaları eklenti olarak gönderebilme imkanı sağlıyor, ayrıca aynı anda birçok kişiye birden gönderilebiliyor. Veriler hemen işlenip değerlendirilebiliyor, elektronik düzenleme için yeniden oluşturulmaları gerekmiyor. Ayrıca günümüzün en ucuz iletişim araçlarından biri ve postada kaybolma gibi bir sorun da yok.

Elektronik posta alıp gönderebilmek için tek önkoşul bilgisayarı telefon hattına bağlayacak bir modem veya ISDN kartı (yakında hizmete girecek) ile Internet bağlantısı. Internet bağlantı hizmeti sunan birçok ISS (ISP), yani Internet Servis Sağlayıcıları (Internet Service Provi-

E-Mail Programları İçin Faydalı Araçlar

Elektronik postaların alınması ve gönderilmesi için gerekli temel fonksiyonları her Mail programı sunar. Ancak hiçbir program mükemmel değildir ve kolay kullanım ve her türlü duruma hazırlıklı olabilmek için bazı yardımcı araçlar kullanmak gerekir.

Sıkıştırma Programları: Elektronik postalara eklenen dosyaların boyutları Winzip, ARJ veya WinRAR gibi sıkıştırma programları ile oldukça küçültülebilir. Böylece transfer daha hızlı gerçekleşecektir. Bu tip sıkıştırma programlarına CHIP CD'lerinde sürekli yer veriyoruz.

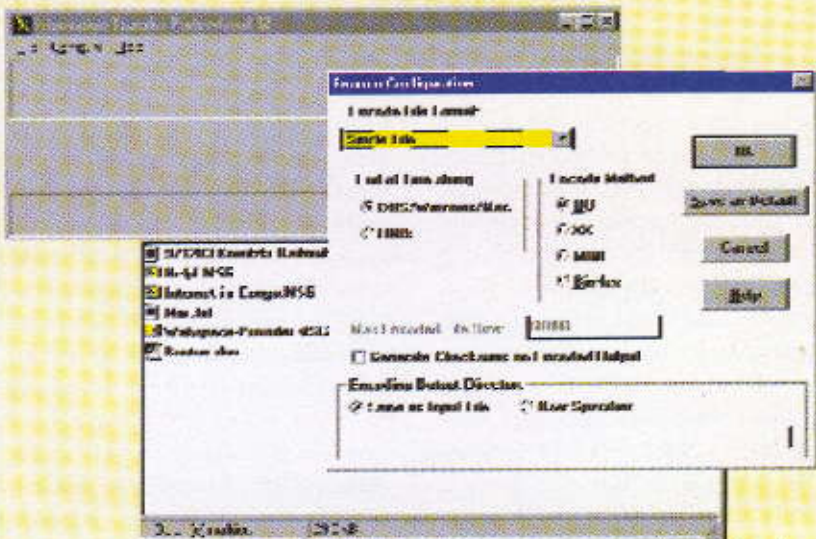
Ancak zaten sıkıştırılmış halde bulunan bazı veri formatları da vardır. Resim formatlarında bunlar GIF veya JPEG'tir. Bu tip dosyalarda bu sıkıştırma programlarının pek bir etkisi yoktur. Ancak sıkıştırma programları ile birçok resim dosyasını tek dosyada birleştirip gönderebilirsiniz.

MIME/Uuencoder: Internet sadece 7-Bit karakter olarak varolan verilerin transferine olanak tanır. Elektronik tablolar, kelime işlem veya grafik programları gibi uygulamaların dosya formatları 8 Bit karakter-

lerden oluşur, bu yüzden transfer edilmeleri için küçük bir ameliyattan geçmeleri gerekir. İlgili verileri 7-Bit karakterlere dönüştürmek için MIME (Multipurpose Internet Mail Extension) veya Uuencode gibi formatlar kullanıma sunulmuştur. Günümüzde E-Mail programları MIME formatına dönüştürmeyi otomatik olarak gerçekleştiriyorlar, kullanıcının bununla uğraşmasına gerek kalmıyor. Ayrıca orjinal formata geri dönüştürmeyi de otomatik olarak kendileri gerçekleştiriyor.

Ancak bazen bir dosyayı yeniden oluşturmak gerekebilir. Bunun en kolay yolu Windows 95 masaüstü için bir eklenti oluşturan Decode v2.0 kullanmaktır. Bedava bir yazılım olan Decode, kısayol menüsüne (sağ tuşla tıklayınca açılan menü) "Decode" seçeneğini ekliyor. Ancak bu program MIME ve UUE Mail'lerini sadece geri dönüştürebiliyor.

Dosyaları kendi sıkıştırmak zorunda olanlar Xfer Pro veya Wincode'u deneyebilirler. Bu programların tümünü Mayıs CD'sinde bulabileceksiniz.

Shareware bir program olan Xfer Pro binary 8 Bit dosyaları Internet üzerinden transfer edilebilecek bir biçimde 7 Bit veriye dönüştürür.

Bir Mail Nelerden Oluşur?

Bir E-Mail'in Header'ında tüm önemli teknik bilgiler bulunur: Gönderenin e-posta adresi (From: ve Sender:), postanın gönderildiği tarih (Date:), postaya gelecek cevabın gönderileceği adres (Reply-To:), gönderenin çalıştığı kurum (Organi-

sation), kullanılan MIME formatı (MIME Version) veya dokümanın türü (Content-Type).

Received alanları ise ilgili postanın alıcısına ulaşana kadar hangi sunucular üzerinden gönderildiğini ifade eder.

```
Sender: Tuncay_Yamankilicoglu@srz-rheinland.de
Received: from mail.srz-rheinland.de ([194.8.215.202])
by lokum.vol.com.tr (8.8.8/8.8.8) with ESMTP id RAA20892
for <uyaman@chip.com.tr>; Thu, 26 Feb 1998 17:36:22 +0200 (EET)
Received: from fw-srz.srz-rheinland.de ([10.2.1.6])
by mail.srz-rheinland.de (Netscape Messaging Server 3.0)
with ESMTP id AAA17873 for <uyaman@chip.com.tr>;
Thu, 26 Feb 1998 16:30:27+0100
Received: (from mta@localhost) by fw-srz.srz-rheinland.de (8.8.5/8.8.7)
id QAA15140 for <uyaman@chip.com.tr>;
Thu, 26 Feb 1998 16:32:58 +0100 (MET)
Received: from srz_internet01.srz.rhein.sko (18.120.8.212)
by fw-srz.srz-rheinland.de via smap (4.0) id xma015088;
Thu, 26 Feb 98 16:32:36 +0100
Received: by srz_internet01.srz-rheinland.de (Lotus SMTP MTA v1.06
(346.4.3-18-1997)) id 412565B7.00558949;
Thu, 26 Feb 1998 16:34:17 +0100 X-Lotus-FromDomain: SRZ
From: "Tuncay Yamankilicoglu" <Tuncay_Yamankilicoglu@srz-rheinland.de>
To: uyaman@chip.com.tr
Message-ID: <412565B7.005593E4.00@srz_internet01.srz-rheinland.de>
Date: Thu, 26 Feb 1998 16:35:04 +0100
Subject: Antwort: Re: Antwort: Re: Antwort: 3DFX, sonst nix!!!!!!
Mime-Version: 1.0
Content-type: text/plain; charset=us-ascii
Status: O
X-Mozilla-Status: 8003
```

der) mevcut.

Elbette yazılım olarak da bir E-Mail programı gerekiyor. ISS'ler bağlantı paketlerinde çoğunlukla erişim yazılımı ile birlikte Mail hizmetini de içeren Internet Browser'larını (Internet Explorer ve Netscape Communicator) da veriyorlar. Gerçi bunlar çoğunlukla eski, dolayısıyla sorunları olan sürümler, ancak CHIP CD'lerinde bu programların en son sürümlerini bulabilirsiniz.

E-Mail yazılımını konfigüre edebilmek için POP3 ve SMTP terimlerinin anlamlarını bilmeniz gerekir. POP3 (Post Office Protocol Version 3) bilgisayarın gelen elektronik postaları telefon hatından alabilmesini sağlar. Buna karşın kendi PC'nizden

posta gönderirken ise SMTP (Simple Mail Transport Protocol) kullanılır. Gelen ve gönderilen postalar ISS'nin değişik sunucularında (Server) tutulabilir. Bu sunucu isimlerini, mesela Superonline'da "mail.superonline.com", E-Mail programında mutlaka belirtmek gerekir. Bazen her iki sunucu adı da (gelen ve giden postası için) aynı olabilir. Kişisel posta kutunuza erişebilmek için ayrıca bir de hesap adına ve şifreye ihtiyacınız var.

Ancak bunlar da yeterli değil: Windows 95'te bir ISS'ye bağlanabilmek için ilgili bağlantıyı Çevirmeli Ağ'da kurmak gerekir. Bunu adım adım nasıl gerçekleştirebileceğinizi CHIP 5/97 sayımızda ayrıntılı olarak

anlatmıştık.

Netscape Navigator/Communicator veya Microsoft Internet Explorer gibi yaygın olarak kullanılan Web tarayıcılarından birine sahipseniz elektronik posta alıp gönderebilmek için gerekli her şeye sahipsiniz demektir. Zira her iki program paketi de 4.x sürümlerinde hemen her türden ihtiyaca cevap verebilecek Mail fonksiyonlarına sahipler. Ancak POP3 ve SMTP destekleyen özel Mail programları da kullanabilirsiniz. Shareware Mail programları yanında ticari E-Mail programları da mevcut.

Bunların içinde en yaygın olarak kullanılanlardan biri de ticari bir yazılım olan Eudora Pro. Bu program elektronik postaları düzenli bir şekilde arşivleyebiliyor, kullanıcı gelen postaları belirli kriterlere göre filtreden geçirebiliyor ve bu kriterlere bağlı olarak bunları ayrı dizinlere kaydedebiliyor. Eudora'nın Light sürümü ise filtreleme fonksiyonlarına sahip değil, ancak bedava olarak Internet'ten download edilebiliyor (daha önceki CHIP CD'lerinde de birkaç defa verilmişti).

E-Mail'in Yapısı (Header) Faydalı Bilgiler

Internet üzerinden posta alıp göndermek için belirli bir format gereklidir. Bu formatın yapısı RFC 822'de tanımlanmıştır. RFC'ler (Request For Comments) Internet için belirli bir transfer mekanizması tanımlayan metinlerden (Text) başka bir şey değildir. Internet'teki text arşivlerinde RFC'ler herkesin kullanımına sunulmuştur (Bakınız: sf.156, "RFC: Internet Kitapçıkları").

Bir e-posta RFC 822'ye göre sadece mesaj metninden oluşmaz, zira daha fazla bilgi içerir. Asıl mesajın başında "Header"lar bulunur. Header'da değişik bilgiler bulunur. Bu bilgilerin sırası kesin olarak belirlenmemiştir, ancak her zaman "Body" olarak tanımlanan mesaj metninden önce gelirler. Buradaki en önemli bilgiler şunlardır:

➤ **From:** Gönderenin adı ve e-posta adresi

➤ **Sender:** Bu alan, Mail'i yazanla gönderen aynı kişi değilse bir şahsa ya da sistemi (göndereni) tanımlayabilir. Genelde "From:" alanı ile aynı verileri içerir.

➤ **To:** Alıcının adı ve e-posta adresi.

➤ **Cc:** Başka alıcıların adreslerini içerir. "Carbon copy"nin kısaltması olan Cc, karbon kopya demektir, Microsoft Türkçesi'nde ise "Bilgi" demek.

➤ **Date:** Postanın gönderildiği tarih

➤ **Reply-to:** E-Mail programında "Yazanı Yanıtla" fonksiyonu kullanıldığında cevap yazısının postalanacağı elektronik posta adresi. Bu alandaki veri gönderenin e-posta adresinden farklı olabilir. Böylece postayı gönderen cevapların hangi adrese gönderileceğini düzenleyebilir.

➤ **Received:** Gönderenden alıcıya ulaşana kadar postanın geçtiği (ile-

tildiği) sunucuların listesi.

➤ **Subject:** İlgili Mail'in konusunu içeren bilgi satırı.

Dosya Transferi: MIME Eklentileri Gönderir

Zamanla kullanıcılar için basit E-Mail formatı yeterli gelmedi. Zira henüz metin formatında olmayan binary dosyaları eklenti olarak göndermek mümkün değildi. Gerçi bir TIF resmini Uuencode formatına dönüştürmek ve Mail metnine eklemek mümkündü, ancak bu biraz zahmetliydi. Bu yüzden E-Mail formatı MIME formatı (MIME: Multipurpose Internet Mail Extensions) ile geliştirildi. MIME, istenilen her türlü dosyayı bir e-postaya eklemek için gerekli bir mekanizmayı tanımlar ve buna uygun olarak da e-posta başlığındaki (Header) bilgileri de genişletir. En önemli yeni bilgiler şunlardır:

➤ **MIME Version:** Kullanılan MIME standardının sürüm numarasını belirtir. Günümüzde sadece 1.0 sürümü mevcut.

➤ **Content Type:** Mail'in ve ekli verilerin formatını tanımlar. Salt mesaj metinlerinde Content-type kural olarak text/plain; charset="iso-8859-1"dir. text/plain, salt metin söz konusu olduğunu, charset="iso-8859-1" eklentisi ise kullanılan karakter setini tanımlar. ISO standardı 8859-1 Batı Avrupa dillerinin özel karakterlerini dikkate alır. Amerika'lılar çoğunlukla sadece "us-ascii" kullanırlar, bu karakter setinde ğ, ı, ş gibi özel karakterler bulunmaz.

➤ **Content Transfer Encoding:** Veri transferinin türünü belirtir. Veriler kodlanmamış 7-Bit Text ("7bit"), kodlanmamış 8-Bit Text ("8bit"), binary veri ("binary"), çok az kodlanmış karakter içeren 7-Bit Text ("Quoted-print-able") veya Base64 metni ("Base64") olarak gönderilebilir.

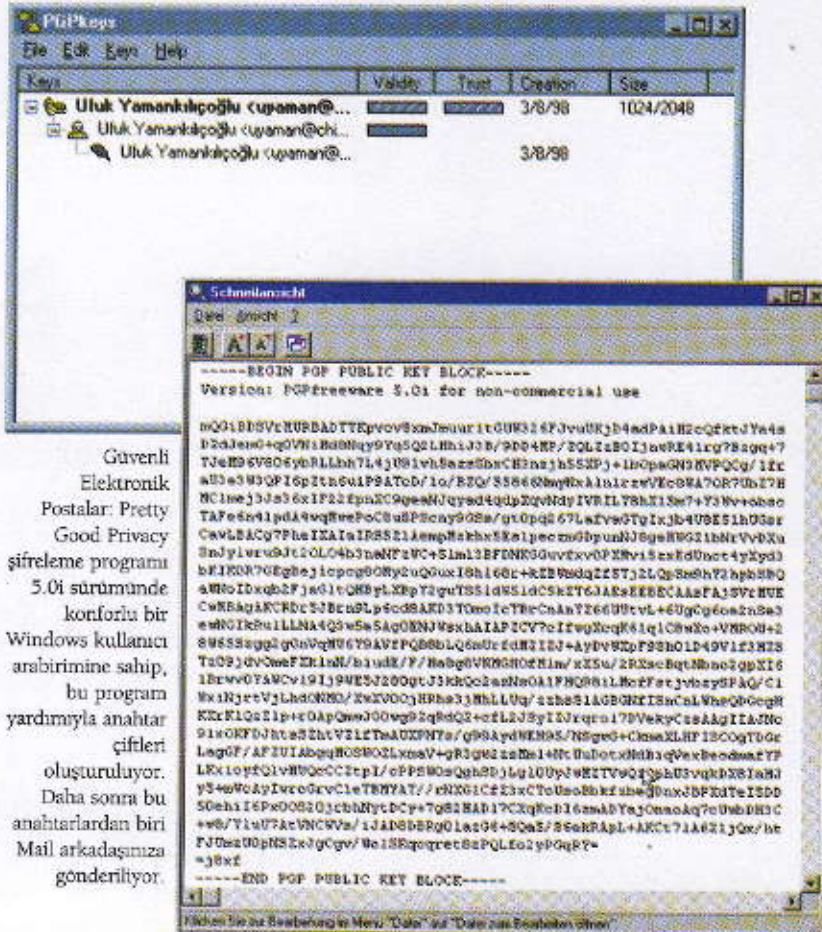
➤ **Message ID:** Söz konusu Mail'i belirten (tanımlayan) numara.

➤ **X-mailer:** E-postanın oluşturulduğu E-Mail programı.

Quoted-print-able, çoğu karakterin değiştirilmesine gerek olmadığını, ancak 7-Bit ASCII karakterleriyle gösterilemeyecek olanların da "=" karakteri ve iki tane de hexadecimal sayıdan oluşan üç basamaklı bir karakter dizisine dönüştürülmesi gerektiğini belirtir. Base64 ise buna karşın binary dosyalar için kullanılır. Burada binary dosyanın her üç Byte'ı transfer edilebilecek dört karaktere dönüştürülür ve öyle gönderilir.

E-Mail Güvenliği: PGP ile Şifreleme

"Received" alanından da anlaşılabilir üzere bir elektronik postanın izlediği yolu bulmak oldukça basittir. Alıcıya ulaşana kadar, elektronik postayı iletirken ara istasyon görevini üstlenen her bilgisayar Mail-Header'ına uygun verileri ekler. Bu bağlamda elektronik posta ve

Güvenli Elektronik Postalar: Pretty Good Privacy şifreleme programı 5.0i sürümünde konforlu bir Windows kullanıcı arşibirimine sahip, bu program yardımıyla anahtar çiftleri oluşturuluyor. Daha sonra bu anahtarlardan biri Mail arkadaşınıza gönderiliyor.

normal posta arasında bir fark yoktur. Ancak güvenlik/gizlilik sözkonusu olduğunda durum değişiyor. Resmi hatlar üzerinde günde sayısız elektronik postanın iletilmesini ve sizin postanızın bunların içinden bulunup okunmasının imkansız olacağını düşünüyorsanız yanılıyorsunuz. Bu açıdan bakıldığında E-Mail'in "elektronik mektup" olarak tanımlanması insanı yanılgıya düşürebilir.

Bir mektup zarfın içine konulur ve zarf kapatılıp öyle postalanır, üçüncü şahıslara karşı posta gizliliği ile korunmuş olur. Bir e-posta ise buna

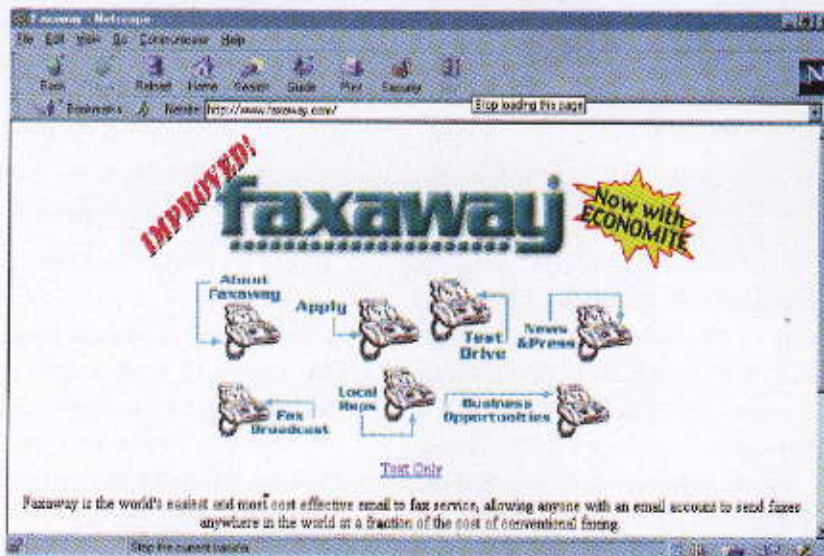
linel araştırmalar yapan kurumlar tarafından kullanılabilirdi.

Amerikalı programcı Philip Zimmerman, özel iletişimi meraklı üçüncü şahıslardan koruyan başarılı araçların herkes tarafından kullanılabilmesi gerektiği düşüncesinden hareketle Pretty Good Privacy'yi (PGP) geliştirdi.

PGP, elektronik postaları değişik anahtarların (açık ve özel) kombinasyonu ile şifreleyen yardımcı bir program. Yani alıcı ve gönderen aynı anahtarları (key) kullanmıyorlar, şifreyi çözmek için farklı anahtarlara sahipler (asimetrik şifreleme).

Bu tip çift anahtarlar kullanımı ve uzun şifre sekansları PGP'nin oldukça başarılı bir şifreleme aracı olmasını sağlıyor. PGP şifreleri ancak çok yüksek performanslı süper bilgisayarlar tarafından pratik bir süre zarfında çözülebiliyor.

Kısa bir süre öncesine kadar bu programın PC için sadece DOS sürümü bulunuyordu ve DOS komut satırından girilen parametrelerle çalıştırılıyordu, yani kullanımı biraz zahmetliydi. PGP'yi grafiksel arabirimle donatmak için Power PGP gibi eklentiler çıktı, ancak PGP'nin 3.0i sürümü bir Windows uygulaması olarak herkesin kullanımına sunuldu. Bu program bir eklenti (Plug-in) ile kendini Microsoft'un Exchange veya Outlook gibi programlarına entegre ediyor. Benzer bir Plug-In de yaygın olarak kullanılan E-Mail yazılımı Eudora için de çıkmak üzere. Şifreleme aracının kullanımı böylece oldukça basitleşiyor. Ancak buna rağmen kullanıcılar PGP'nin sunduğu komplike şifreleme tekniğinin temellerini bilmek zorundalar. Programın enternasyonel sürümüyle ilgili her türlü bilgiyi PGP International Web sitesinde: <http://www.pgpi.com> bulabilirsiniz. Maalesef programın Türkçe karakterleri destekleyen sürümü henüz mevcut değil, meraklı programcılara duyurulur. PGP'nin deneme sürümlerini Mayıs CHIP CD'sinde bulabileceksiniz.

Çok düşük bir maliyetle Faxaway gibi faks sunucuları ile Internet'ten elektronik posta aracılığıyla faks da gönderebilirsiniz. Faxaway'de ilk sayfa bedava.

karşın daha çok açık bir şekilde gönderilmiş bir kartpostala benzer. Postanın metni şifrelenmemiş bir halde bir sunucudan diğerine ağ üzerinden transfer edilir. Teorik olarak bu sunucuların her birinde bu Mail bulunup okunabilir, bilgisayar teknolojisi bunu mümkün kılar.

Bu yüzden önemli veya gizli bilgiler içeren mesajları, yabancı ellere geçmemeleri için e-posta üzerinden göndermeyin, ya da güvenli şifreleme mekanizmaları kullanın. Mesajları şifrelemek veya gönderenin onayını kontrol edebilmek için başarılı ve güvenli mekanizmalar uzun bir süre sadece resmi kurumlar veya bi-

İki Anahtarla Güvenli Postalar

Bu da şöyle gerçekleşiyor: A şahsı, B tarafından şifrelenip gönderilen bir Mail bekliyor. A, PGP yardımıyla her iki anahtarı oluşturuyor. A özel, gizli anahtarı kendisi saklıyor. Resmi (açık) anahtarı da A, B'ye gönderiyor. B de mesajı bununla şifreliyor ve A'ya gönderiyor. A da özel ve gizli anahtarı ile şifreyi çözüyor ve mesajı okuyabiliyor. Açık anahtar hiçbir endişeye gerek duyulmadan E-Mail ile de gönderilebilir, zira tek başına hiçbir işe yaramaz, şifreyi çözmek için özel anahtara ihtiyaç vardır.

E-Mail ve Fax Geleceği Olan Bir Bağlantı

Internet'teki e-posta hizmeti yeni topraklar fethetmek üzere: Faks ve e-posta birarada; çünkü çoğu şirket ve özel şahıs maalesef hala ancak faks ile erişilebiliyor. Bu yüzden de elektronik postaları faks cihazlarına - ve tersi - göndermek gibi bir düşünce oluşmuş durumda.

Günümüzde bu tip bir hizmet veren bazı kuruluşlar mevcut, mesela Faxaway, Faxsav, Scanfax veya HQ Fax gibi. Bir elektronik posta adresine sahip olan her bilgisayar kullanıcı-

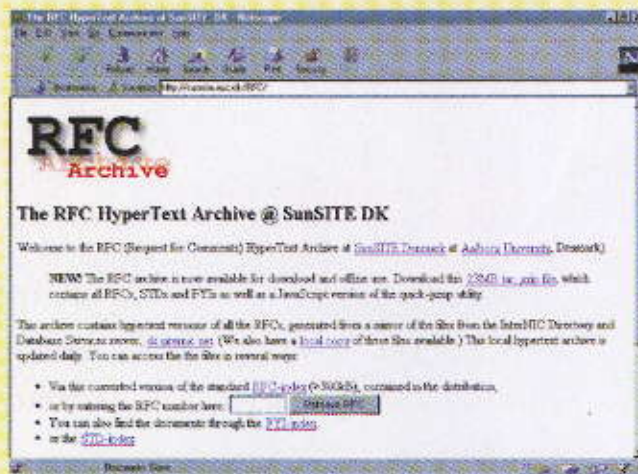
RFC'ler: Internet Kitapçıkları

Internet'in nasıl çalıştığı RFC'lerde (Request For Comments) belirlenmiştir. Bir RFC, bir Internet standardını veya sadece önerileri, fikirleri veya bir standart için gerekli kuralları içeren bir metin belgesidir. Dokümanlar yayınlanma tarihlerine göre sıraya konulur. Bu yüzden tematik bir grupta söz konusu değildir.

Resmî bir standardın durumuna sahip tüm RFC'ler 2200 dokümanın-

da bulunur. Dokümanlar Internet'te Internic'te arşivlenmiştir ve buradan bunları okumak mümkündür (<http://www.internic.net/ds/dspointdoc.html>).

RFC'lerin HTML formatındaki daha kullanışlı bir sürümünü Danimarka'nın Aalborg Üniversitesi'nin Web sayfasında bulabilirsiniz (<http://sunsite.auc.dk/RFC/>). Tüm arşivi Offline sürüm olarak da indirebilirsiniz (23 MB).

cısı ilgili hizmetlerden faydalanabilir. Ancak bu hizmeti sağlayan şirketlerin büyük bir çoğunluğunun merkezi Amerika'da, dolayısıyla birkaç ülke dışında e-posta ile faks göndermek şimdilik bizler için hayal. Ancak Amerika'daki veya başka ülkelere çok ucuza faks çekmek mümkün.

Bu hizmet prensipte şöyle işliyor: Faks mesajını bildiğiniz E-Mail programı ile yazıyorsunuz ve alıcının faks numarasını bu hizmeti sağlayan kuruluşun belirttiği şekilde e-postaya ekliyorsunuz. İlgili sunucular bu elektronik postayı (faksı) alıyorlar ve belirli bir tarifeyle bağlı düşük bir ücret karşılığında istenilen faks numarasına faksınızı iletiyorlar.

Mesela Faxaway'de alıcı adresi faks numarasından (ülke ve şehir koduyla birlikte) ve sunucunun adı eklenmiş olarak oluşuyor. Mesela

Hamburg'taki 1234567 faks numarasına faks göndermek istiyorsanız, adres alanına Faxaway'de 49401234567@faxaway.com girmeniz yeterli.

Benzer şekilde Faxsav'ın Faxmaileri çalışıyor. Bu faks servisine ulaşmak için Internet sayfasına (www.faxsav.com) bağlanıp "Products and Services" bölümüne giriyorsunuz ve "Faxmailer"i seçiyorsunuz. Faxsav bunun yanında dokümanları özel bir yazılımla ("Faxlauncher") gönderme imkanı sağlıyor.

Normal bir faks bağlantısı her zaman direkt gerçekleşir ve bir telefon görüşmesi gibi aynı ücrete tabiidir. Faks doğrudan göndericiden alıcıya ulaşır. Buna karşın elektronik posta (faks) göndermek için 822'li hatlardan ISS'ye bağlanmak (saati 18:00'dan önce 80.000 TL, 18:00'dan sonra 48.000 TL) yeterli.

E-Posta Faks Göndermek Daha Hesaplı

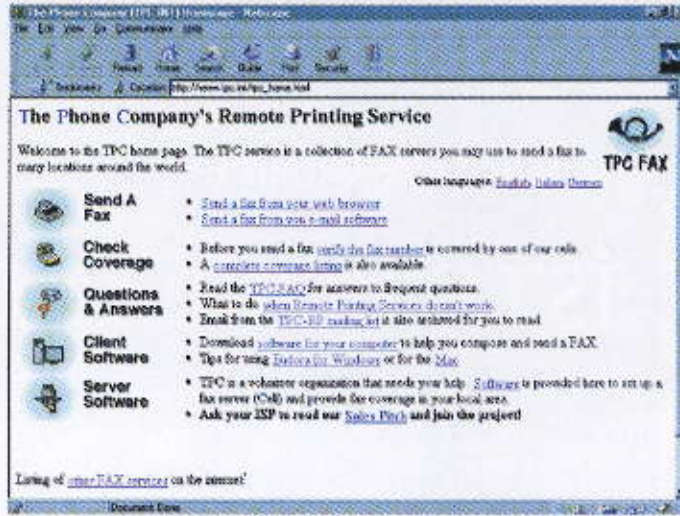
Bir defada birçok e-posta göndermek mümkün olduğu için sadece bu yüzden bile faksları E-Mail ile göndermek daha hesaplı olacaktır. Normal faks gönderirken ise her faks size en azından bir kontüre malolacaktır (bir de Amerika'ya faks gönderdiğiniz düşünürsek varın siz hesaplayın oluşacak maliyeti), toplu fakslarda bile.

Bu durum herhalde Türk Telekom'un hiç hoşuna gitmeyecektir. Ancak bu hizmeti sağlayan kuruluşlar bu işi elbette babalarının hayrına yapmıyorlar. Her faksın onlara belirli bir maliyeti var, ancak bu maliyet oldukça düşük sayılabilir.

Buradaki en güzel şey ise çoğu Mail to Fax hizmetini bedava test edebilirsiniz. Faxaway bir faks sayfasını bedava gönderiyor, hatta Faxsav 5 sayfayı birden ücretsiz fakslama imkanı sağlıyor. Amerika ve Almanya'daki iki faks numarasına yaptığımız denemelerden olumlu sonuçlar aldık, fakslar kısa bir süre içinde alıcılarına ulaştı. İlgili sunucu da zaten sizi faksın başarıyla gönderilip gönderilmediğinden haberdar ediyor (yaklaşık 10 dakika içinde).

Bu faks hizmetinden sürekli faydalanmayı düşünüyorsanız, ödemeleri çoğunlukla kredi kartı ile yapmanız gerekiyor. Ücretler sunucudan sunucuya farklılık gösteriyor, ayrıca alıcının oturduğu ülkeye göre de fiyatlar değişiyor. Faxaway'de Amerika'ya tek sayfalık faks göndermenin maliyeti yaklaşık 10 Cent, Almanya'ya faks göndermenin maliyeti ise daha yüksek, 33 Cent.

Almanya'ya ve diğer ülkelere faks gönderme ücretinin yüksek olmasının nedeni Faxaway'in merkezinin Amerika'da olması ve bu ülkelerde Amerika üzerinden faks çekilmesi. Bu yüzden faks çekmeden önce en son ücret tarifelerini öğrenip Türk Telekom'un tarifeleri ile karşılaştırmanız faydalı olacaktır. Normal faks makinasından faks çekmek bazen

daha hesaplı olabilir.

Burada dikkat edilmesi gereken bazı hususlar var: Optik kısıtlamalar. Mesajlar tüm formatını (biçimini) kaybediyorlar. Logo ve taranmış imzaların eklenmesi de sorunlu. Her ikisini de Attachment olarak eklemek veya sunucu tarafından faks dokümanında belirlenen bir pozisyona, mesela ilk satıra, yerleştirmek en doğrusu olacaktır.

IETF (Internet Engineering Task Force) de, Internet'teki transfer standartlarını belirleyen kurum. Internet üzerinden faks göndermek üzerindeki çalışmalarını sürdürüyor. Burada özellikle üç şey önemli: dokümanın formatı, transfer protokolü ve güvenlik sorunları.

Ticari sunucular yanında bu işi hobi olarak yürüten bir proje daha var: The Phone Company's Remote Printing Service (TPC), Internet adresi: http://www.tpc.int/tpc_home.html. Sistem ücretsiz olarak çalışıyor, faks gönderilebilecek ülkeler arasında Almanya, ABD'nin büyük bir bölümü, İngiltere ve İsveç bulunuyor. Burada da bazı kısıtlamalar var, çoğunlukla faksın gerçekten ne zaman çekileceğine etki edile bulunamıyorsunuz, gönderilen faksta çoğunlukla bir sponsorun logosu bulunuyor. Gerçi bu kişisel kullanım için bir problem oluşturmuyor, ancak profesyonel kullanımda bu tip reklamlara yer yok.

WWW'den Mail Almak

Gerçi gerçek bir E-Mail hesabının yerini tutamaz ancak sık seyahat eden kişiler için çok büyük bir kolaylık olan elektronik posta kutuları WWW'den kontrol edilebiliyor. Mesela ABD'ye gittiniz, sayısız Internet Café'lerden birine girdiniz. Herhangi bir Browser'dan posta kutunuzu kontrol edebilirsiniz.

WWW posta kutunuz olmasaydı ISS'nize bir bağlantı kurmanız gerekecekti, Amerika'dan doğal olarak Türkiye'deki 822'li hatlara bağlanamayacaktınız. Normal telefon hatından hizmet veren bir ISS'ye bağlanmanız durumunda da fahiş bir telefon ücreti ödemek zorunda kalacaktınız.

Microsoft tarafından bir süre önce

TPC de Internet üzerinden faks göndermeyi sağlayan faks hizmetlerinden biri, üstelik hiçbir ücret talep etmiyor. Adresi: http://www.tpc.int/tpc_home.html

satın alınan

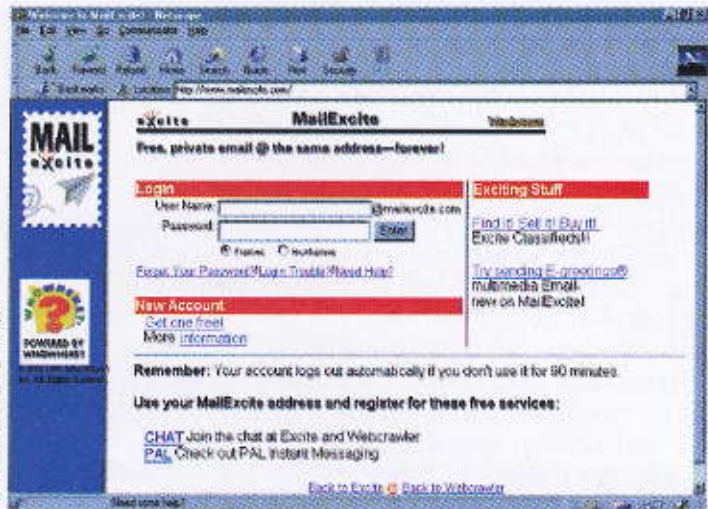
Hotmail (<http://www.hotmail.com>), Excite (<http://www.mailexcite.com>), Yahoo (<http://mail.yahoo.com>) gibi sunucular bedavaya size bir kişisel e-posta adresinizle birlikte bir elektronik posta kutusu temin ediyorlar. Yapmanız gereken tek şey bu posta hizmetinin açılış sayfasına bağlanmak ve kullanıcı ve şifre adlarını girmektir. Bunun için gerekli olan tek şey bir Browser'dır. Ayrıca gelen Mail'leri hemen cevaplayabilir, kaydedebilir, isterseniz silebilir veya tekrar iletebilirsiniz. Excite'in posta hizmeti ise biraz daha gelişmiş: İsterseniz değişik Mail sunucularını sorgulayabilir ve gelen Mail'leri kendi posta kutunuza kopyalayabilirsiniz.

E-Mail Programları: Her Zevke Uygun

Ancak gerçek bir E-Mail programı kullanan biri hiç şüphesiz Web posta kutusu kullanan birine göre çok daha avantajlı olacaktır. Kendi mesajlarınızı Internet'e bağlı olmadan (offline) düzenleyebilirsiniz ve E-postayı göndermek için ISS sunucusuna bağlanmanız yeterli olacaktır.

Communicator veya Internet Explorer programlarından biri sisteminizde kurulu ise aynı zamanda bir Mail programına da sahipsiniz demektir. Zira her iki program da uy-

Excite'in Web Mail'i: Herhangi bir Web Browser ile elektronik posta kutunuza erişebilirsiniz.

gun ek fonksiyonlara sahipler. Bu programları daha önceki sayılarımızda ayrıntılı bir biçimde tanıtmıştık. Her iyi Mail programının sahip olduğu özelliklere bu programlar da sahip: Mail'lerin belirli kriterlere göre filtrelmesi, ayrı dizinlere kaydedilmesi, adres defteri, postaların Mail Server'ında bırakılması gibi.

Bu bağlamda bazı programlar farklı posta hesaplarını yönetebiliyorlar. Bu özellik farklı kullanıcılar aynı bilgisayarı kullandıklarında oldukça faydalıdır. Yazılım PGP'yi destekliorsa (Eudora gibi) postayı şifrelemek çok daha kolay olacaktır, bunu doğrudan Mail programından gerçekleştirebilirsiniz.

HTML Mail desteği de oldukça faydalı. Mail'ler temelde salt metinden oluştuğu için bugüne kadar mesajlarda mesela kalın başlıklar veya italik açıklamalar kullanmak

mümkün değildi. Ancak HTML Mail bu duruma bir son verecek. HTML Mail'de HTML Web dilinin sunduğu her türlü biçimlendirmeye (kalın, italik, altçizgili metinler, resimler vs.) olanak tanınıyor. Profesyonel kullanıcıların tercihi Eudora Pro da bu formatları destekliyor.

Eudora'nın yanında bir başka klasik Mail programı da bedava dağıtılan Pegasus Mail'dir. Internet Mail standardı yanında Novell ağ protokolü MHS'yi de destekliyor, böylece firma ağlarında da kullanılabilir.

Çoğu E-Mail programı görünüş ve kullanım olarak biraz zahmetlidir. Burada Microsoft programları Internet Mail ve Outlook Express'in bir adım önde olduğunu söylemek mümkün. ☐

Joachim Pich'den derleyen
Ufuk Yamankılıçoğlu

Bilgi İçin

Bigfoot:

<http://www.bigfoot.com>

Faxaway:

<http://www.faxaway.com/gfax.htm>

Hotmail:

<http://www.hotmail.com>

HQ Fax:

<http://www.pixelhouse.de/alphabeat/messagecenter/virfax.htm>

Scanfax:

<http://www.webhaven.com/izikov/scanfax/scanfax.htm>

IETF (Internet Engineering Task Force):

<http://www.ietf.org>

PGP International:

<http://www.pgpi.com>

RFC Hypertext Archiv:

<http://sunsite.auc.dk/RFC>

159

ALFA ANAHTAR
PERSONEL TAKIP - ADRES & ETİKET
AJANDA - DATABANK

ALFA STK
STK İŞLEMLERİ
VAKIF - DERNEK
SENDİKA - PARTİ

ALFA PARA
ZAMAN PLANLAMA
FİNANSAL PLANLAMA
& GRAFİKLER

ALFA DÖVİZ
DÖVİZ ANALİZ
& GRAFİKLERİ

ALFA PARKWARE
BARKOD TABANLI
OTOPARK PROGRAMI

ALFA YAZILIM KULLANIYOR. SORUNLARLA UĞRAŞMIYOR!

ALFA YAZILIM
ALFA YAZILIM DANIŞMANLIK LTD.

İncirli Caddesi Hayat Apartmanı
No:92 / 4 Bakırköy 34710 - İSTANBUL
TEL: + 90 . 212 - 572 16 52 - 572 61 27

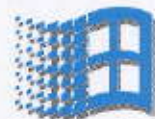
TÜRKİYE GENELİNDE
BAYİLİKLER VERİLECEKTİR.

SATIŞ NOKTALARI

İSTANBUL		
Alibey	: Ekip	: 0.212 - 534 87 20
	: Papiha	: 0.212 - 638 59 45
Bakırköy	: Abacem	: 0.212 - 570 78 63
Fatih	: Mehmet	: 0.212 - 534 80 21
Kadıköy	: Rana	: 0.216 - 418 63 51
Kozyatağı	: Dalm	: 0.216 - 411 98 36
Modilyaköy	: Dünya	: 0.212 - 213 16 01
	: Eryoz	: 0.212 - 212 62 21
KOCAELİ		
Gölkük	: Argem	: 0.262 - 414 99 86

* Windows 95 MICROSOFT INC. CO. 'nın tescilli markasıdır.

Windows' 95 *

LYRA 543 86 26

Web Browser'ları Karşılaştırıyoruz

Bilgi karayollarında seyahat, normal yollarda olduğu gibi, aracınızın kalitesine bağlı. CHIP bu yazıda Netscape ve Internet Explorer dışında ve kesinlikle daha hızlı diğer Browser'ları inceliyor.

Netscape Navigator ve Microsoft Internet Explorer şüphe götürmez ki alanlarında en iyi iki rakip Browser. Ancak bu Browser'ların 4.0 sürümlerine ve sektörün gidişatına bakacak olursak yakında Browser'lar gigabaytlarca yer ve megabaytlarca da RAM gerektirecek gibi duruyorlar. Hatta farkındaysanız Internet Explorer kendi başına bir işletim sistemi olma yolunda. Hakikaten de Netscape ve Microsoft arasındaki anti-tröst davasını kökünden çözecek bu ihtimalde bizce ciddi olarak düşünülmeye başlanmalı.

Dev Browser'lar kendi aralarında güreşedursun, Web'de ufak ufak hareketlenen bir mini Browser piyasası var. Eski Navigator gibi az yer tutan

şimşek gibi yükleyen harika kodlanmış bu Browser'lara biraz ilgi gösterime zamanının geldiğini düşünüyoruz. Örneğin Norveç'ten çıkma Opera, hem 3.5MB kadar yer tutuyor hem de fırtına gibi bir şey.

Eğer aynı bilgisayarı birden fazla insan kullanıyorsa çözüm Attachmate'in Emissary'sinde. Çünkü Emmisary log-in olan kullanıcıya göre değişik "sık kullanılanlar" listesi sunabiliyor. Dil konusunda hassas olanlar 19 değişik karakter seti ve dil ile Tango'ya başvurabilirler. Tango arapça seçeneği yüklendiğinde harfleri sağdan sola bile yazıyor. Perfeksiyonistler için Sun'ın HotJava'sı birinci seçenek. Hala DOS kullananlar için bile Arachne ile sorun yok.

Temel Bilgiler

HTML: Hypertext Markup Language, web sayfalarının yazıldığı bilgisayar dili. Değişik sürümleri (2.0, 3.2, 4.0) değişik fonksiyonlar içeriyor.

Tag: Metin veya resmi biçimleyen tek bir HTML emri

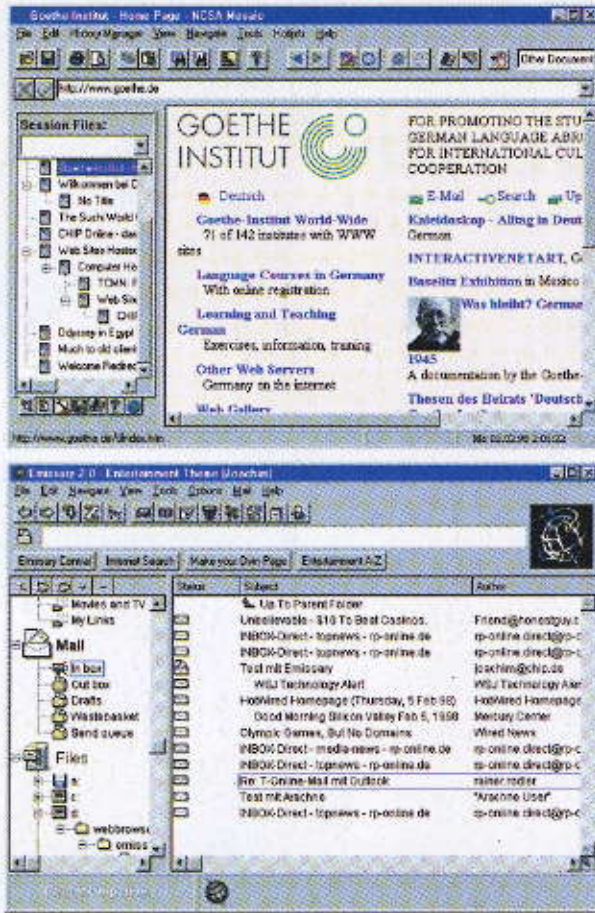
Bookmark: Beğendiğiniz bir sayfanın adını daha sonra tekrar gelmek üzere kaydetmek.

Dialer: Modem aracılığı ile Internet'te bağlantıyı kuran program.

NCSA Mosaic 3.0

Mosaic Browser lafı çıktığından beri var. Web sayfalarını yorumlarken HTML 2.0'a sadık kalıyor. Gerçi table Tag'ını destekliyor, ancak şu anda kullanılan bütün seçenekleriyle değil. HTML göstermenin dışında E-Mail (gönderme) işlemlerinizi de üslenebiliyor.

Presentation Mode denilen kısmı çok pratik. Bu da Explorer'ın ancak 4.0 sürümüyle desteklemeye başladığı tam ekran modundan başka bir şey

Browser'ların atası: NCSA Mosaic 3.0 hala HTML 2.0'a tutunuyor ve bu yüzden Web'in yarısını göremiyor. Ancak tam ekran modu harika.

Bol Kullanıcı: Emissary 2.0 Soldaki pencereden hem Bookmark'lara hem de diskteki dosyalarınıza ulaşabiliyor. Ayrıca birden fazla kullanıcıya hizmet verebiliyor.

bile.

Sayfaların HTML kodu kendine özel bir sayfada görüntülenebiliyor. Aynı şekilde (HotList) "Sık Kullanılanlar" listesi ve history yani daha önce uğranmış sayfalar listesi gibi kolaylıkları var. Yardım dosyaları gayet etraflı, ve ayarlanabiliyorlar. Üstelik zamanında daha popülerken yazılmış ek programcıklar (plug-in)bulmak da mümkün.

Spyglass Europe,
Sheet Street, Berkshire, Windsor, İngiltere
<http://www.spyglass.com>
Fiyatı: Bedava

Emissary 2.0

Attachmate'in bu Browser'ı değişik kullanıcı profilleri tutup hepsinin ayarlarını saklayabiliyor. Böylece aynı bilgisyardan değişik insanlar yararlanabiliyor. Bu özellik belliki okul laboratuvarları için düşünülmüş. İsterseniz Shockwave ve Word Viewer gibi ekler kurmanız mümkün. Program bu arada çok kullanıcı olma olayını bir adım ileri götürmüş ve kullanıcılara değişik arayüz temaları sunmuş. İş, eğlence ve çocuklar için üç değişik tema bulunuyor ve önceden belirlenmiş birer link koleksiyonu seçime göre yerini alıyor. Emissary de link koleksiyonunu Mosaic gibi solda bir pencere içinde gösteriyor. Bu pencereden sadece linklere değil, Mail'lere haber gruplarına ve hatta diskinizdeki dosyalara ulaşabiliyorsunuz. Hatta bir ftp bağlantısı yaparsanız Emissary CuteFTP'vari bir hale dönüşüyor.

Emissary bir E-mail Client'ına sahip filtreler, adres defteri, yeni klasörler yaratabilme gibi bütün standart özelliklere sahip. Üstüne üstlük içinden bir de HTML Editörü çıkıyor. Doğrudan ASCII üzerinde çalışıyor ve yaptığınız değişiklikleri yan pencereden anında izleyebiliyorsunuz. Hatta ufak bir tablo sihirbazı bile var.

Agents (ajanlar) adını verdikleri eklerle hayatı daha da kolaylaştırabiliyorsunuz. Bunların en yararlısı zaman programlayıcısı. Emissary'yi Mail almak ya da atmaktan sayfa in-

değil. Mosaic ekranı tamamen kaplıyor ve sadece kenarlardaki scrollbar'lar kalıyor. Bu modda sörf yapmak isterseniz navigasyon düğmelerinin kısa yol tuşlarını ezberle bilmeniz gerekiyor, çünkü sağ klik menüsünde bu gibi seçenekler maalesef yok. Java ve JavaScript desteği de maalesef eksikler listesinde.

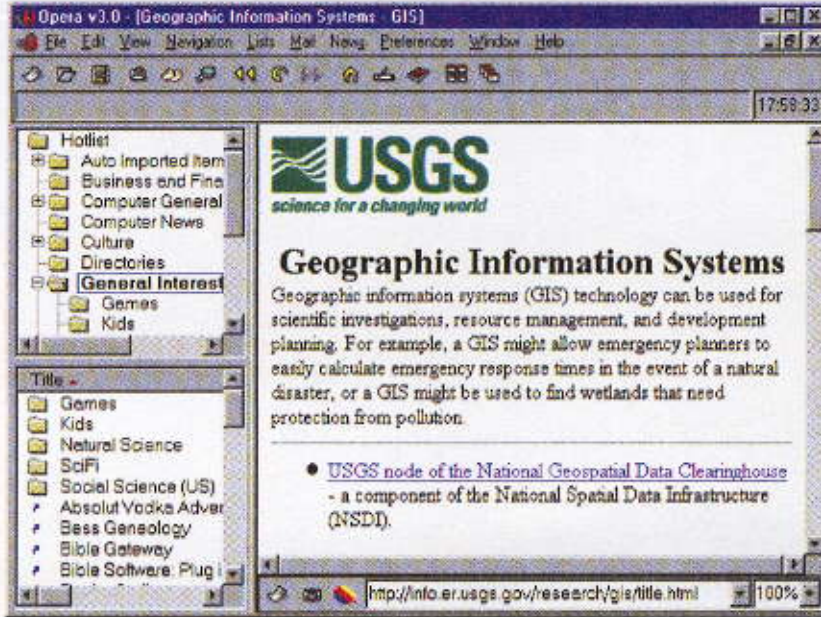
Oryantasyon için ekran ikiye bölünüyor ve sol tarafta daha önce uğranmış web sayfaları ya da haber grupları ağaç yapısında sıralanıyorlar (Microsoft bu özelliği de beğenmiş). Cache'deki dokümanlar, on-line yardım ve "sık kullanılanlar" listesi de aynı şekilde rahatlıkla incelenebiliyor. Aynı pencerede aynı zamanda yandaki sayfanın kodunu görüntülemek ve hatta değiştirmek mümkün.

National Center for Supercomputing
Applications
<http://www.ncsa.uiuc.edu/SDG/Software/mosaic-w/releaseinfo/>
Fiyatı: Bedava

Spyglass Mosaic 2.11

Spyglass şirketinin kendine özel Browser'ı da de ilk Browser'lardan. Ama hiç belli etmiyor. Bu özel mosaic sürümü, gayet basit ve süssüz gözüküyor, fakat kendisi yabana atılacak gibi değil. Pek yenilikçi olmamasının sebebi şirketin artık Mosaic'le ilgilenmemesi ve başka alanlara kanallanması. Ancak yine de Spyglass Mosaic, birtakım on-line arşivlerden edinilebiliyor.

HTML yorumlama konusunda bütün önemli ayrıntıları beceriyor, tablo'lar HTML 3.2 kosları, arkaplan renk ve resimleri hepsini halledebiliyor. Ayrıca kullanıcı genel olarak link'li metinlerin gözüktüğü rengi ayarlayabiliyor. E-mail (gönderme), ve haber gruplarında da sorun yok. Ancak Frameset'li sayfalara tahammülü yok. Stylesheet'ler Java ve JavaScript konularından ise bahsetmeye gerek yok. Mosaic şirketi tarafından terkedildiğinde bunlar yoktu

Hızlı, sağlam ve kullanması kolay:
Opera dışardan fakir gözüküyor ama dünyanın en hızlı Browser'ı.

dirmeye kadar çeşitli işlemler için kurabilirsiniz.

Ayrıca Emissary dışardan herhangi bir virus programına entegre olup, Web içeriğinin virüslü olup olmadığını anında kontrol edebilirsiniz.

Attachmate International
Stefan-George-Ring 6, 81545 Münih,
Almanya
<http://www.attachmate.de>
Fiyatı: 242 DM

HotJava 1.1

Sun Microsystems'in HotJava'sı daha dizaynda diğerlerinden farkını hissettiriyor. Kullanıcı arayüzü sade tutulmuş ve sadece ihtiyaç duyulan öğeler arayüze katılmış. HotJava, E-mail alıp verebiliyor, bookmarklarınızı tutabiliyor ve tabii ki Java appletlerini çalıştırabiliyor. Applet'lere ne kadar güvenileceğini ve bunların neleri yapmaya izni olduğunu ayarlardan belirleyebilirsiniz. Browser'ın ilginç bir yanı kullanıcıyla bütün ilişkisini web sayfaları üzerinden yapması. Karşınıza Dialog kutuları yerine Web form'ları geliyor ve yapacağınız değişiklikleri bunlara girerek bildiriyorsunuz. HotJava açıkça söylemek gerekirse Java ile ne-

lerin yapılabileceğini gösteren dev bir Show Room.

Ancak tabii bazı sorunları var; örneğin klavye diziminize karışıyor. O kadar karışıyor ki, örneğin AltGr tuşu fonksiyonsuz kalıyor ve @ işaretini giremez hale geliyorsunuz (Türkçe klavye için geçerli). Dolayısıyla E-Mail göndermek için başka bir @ bulup kopyalamak gibi saçma bir işe girmek zorunda kalıyorsunuz. Ayrıca ekranda görünümlerle ilgili bazı problemler oluyor. Kötü değil ama yorucu.

Sun Microsystems
Bretonischer Ring 3, 85630 Grasbrunn,
Almanya
<http://www.java.com>
Fiyatı: Bedava

Tango 3.1.1

Tango'nun çekirdeğini başka eski bir Browser, Spyglass Mosaic oluşturuyor. Alis Technologies Spyglass'ın kodunu baştan elden geçirmiş ve hızlandırıcı algoritmalar eklemiş. Özellikle dil ayrımına fena takılmışlar. Browser bir fare tıklamasıyla 19 değişik dilden birine geçiyor. Ayrıca 90 ayrı dilde HTML dokümanı gösterebiliyor. Bildik Avrupa dilleri dışında

Browser önemli Asya ve Arap alfabelerini de destekliyor. Herhangi bir dil seçtiğinizde, o dilde yayın yapan belli başlı içerik sağlayıcılardan oluşan bir link koleksiyonu da emrinize amade oluyor.

Bookmark işlemleri sorunsuz. Alis Technologies'in Browser'ı eski gözetimci arasında nadir görülen bir özelliğe daha sahip. E-mail gönderebildiği gibi alabiliyor da. Ayrıca o an aktif olan dilin karakter seti E-mailinize de yansıyor. Örneğin arapça seçiliyse sağdan sola yazıyorsunuz.

Alis Technologies
100 Alexis Nihon Blvd., Montreal,
Kanada
<http://www.alis.com>
Fiyatı: 60 \$

Opera

Opera da Bookmark listesini pencere içinde gösterenlerden. Diğerlerinden değişik olarak bu pencerenin boyutlarını ayarlayabiliyor, ve hatta bookmark listesini her zaman en üstte gözükmeye ayarlayabilirsiniz. Bir şekilde belki görünmez olur da bulamazsanız diye aynı listeye yukarıdaki menüden de ulaşabiliyorsunuz. Browser kurulduğunda bookmark listesinde birtakım hoş linkler zaten sizi bekliyor oluyor. Opera'nın önemli özelliklerinden biri diğer Browser'lar gibi yeni bir pencere açıldığında aynı programdan bir tane daha yüklememesi, bunun yerine yeni pencereleri kendi bünyesi içinde açması ve böylelikle sistem kaynaklarını fazla zorlamaması.

Renkler, font büyüklüğü ve türü serbestçe değiştirilebiliyor. Bunun yardımıyla oluşturulmuş harika bir zoom fonksiyonu var; Web sayfasını genel olarak büyütüp küçülebiliyor ve 1600X1200 çözünürlüğüne göre tasarlanmış bir Web sitesine rahatlıkla gözetimleyebilirsiniz. Çözünürlük sorununun tamamen üstesinden bu akıllı yöntemle gelen Opera'nın başka güzel özellikleri de var. Yazılımı açtığımızda sörfü bıraktığımız yerden açılıyor, çok hızlı çalışıyor (Testlerde ▶

Netscape'in 3 saniyede açtığı sayfayı Opera 2 saniyede açıyor, yani Navigator'dan 2/3 boy daha hızlı! E-mail yollayabiliyor ancak maalesef alamıyor. Yine de sınırlı da olsa haber gurupları konusu ihmal edilmiş, onlar alınabiliyor. Diskte ortalama 3.5 MB yer tutuyor.

Table, Frame ve JavaScript gösterebiliyor ancak Java Applet'i çalıştırmıyor. Browser'ın belki de tek zayıf yanı bu. Ancak duyduğumuza göre yazarları Java'dan pek hoşlanmıyorlarmış, JavaScript'i bile zorla kullanıcıların ısrarı üzerine entegre etmişler. Ayrıca program eğer Java çalıştırıyor olsaydı kodu gereksiz bir şekilde neredeyse iki katına çıkacaktı diyor Opera Software. Ayrıca Java applet'i görememekle açıkçası sadece birkaç grafik efekti ve belki de birkaç adet oyun kaçırılmış oluyor.

Opera Software

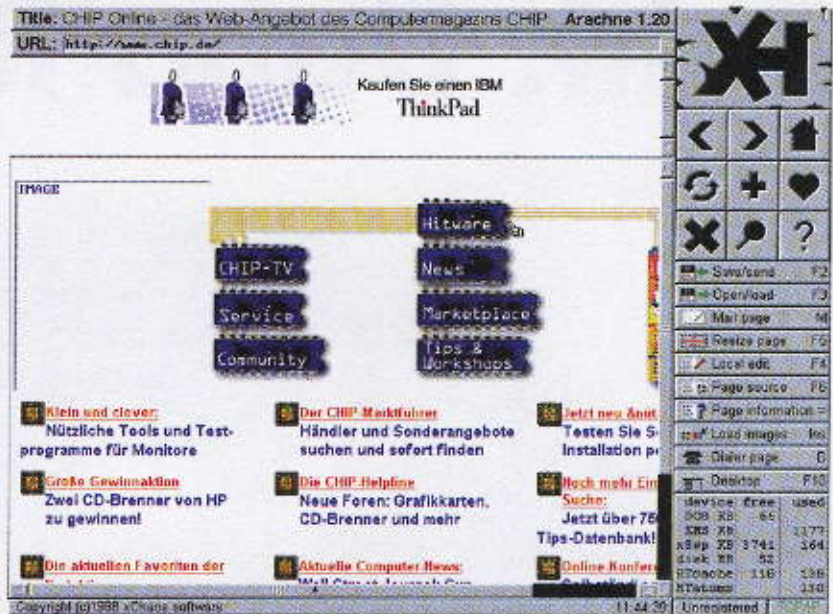
Postbox 122, 2007 Kjeller, Norveç

<http://opera.nta.no>

Arachne 1.20 Beta 6

Çek bir programcı DOS kullanıcılarına acımış ve bu programı geliştirmiş. Ya da belki kendisi hala bir 286 kullanıyordu, kimbilir? Arachne DOS 3.3 'den itibaren çalışıyor ve 420KB ön bellek gerektiriyor. Eğer Net'e bağlanmak için Arachne ile gelen çevirmeli ağ programını kullanırsanız 550K'ya ihtiyacınız var.

Kurulum sırasında program, Belleğin XMS' mi EMS' mi yoksa sabit diski mi kullanacağını, Grafik kartını ve çözünürlüğünü soruyor (XMS ve EMS laflarını duymayalı epey olmuştu değil mi?) DOS'un içinden bir çevirmeli ağ bağdaştırıcısı çıkmadığı için, alternatif bir programınız yoksa Arachne'nin kendi PPP arayıcısını da kuruyorsunuz. Ancak maalesef bu arayıcı sadece belli ISP'lere programlanmış, bu yüzden başka bir DOS TCP/IP arayıcısı bulmakta fayda var. Her ne kullanırsanız kullanın, Net'e çıktığınız anda Arachne konuşmaya başlıyor. Browser, DOS altında grafiksel bir arayüz ve fare üzerinde çalışı-

Dos kullanıcıları da Nirvana'ya erebilecek: Arachne 1.20 kendine özel bir arabirim sunuyor. Ancak bazen resimler bu sayfada gördüğünüz gibi gelmek istemiyor.

yor. Bu arayüzde bildik bütün Browser düğmeleri (ileri, geri, home) var. Bookmark işlemleri, proxy ayarları, uğranan sayfaları gösterme fonksiyonu, kaynak kod gösterme sayfası hatta HTML editörü, Web sayfalarını saklayabilme, E-mail gönderip, alabilme gibi standart özelliklere sahip. Haber gurupları atlanmış ancak bir dahaki sürüme söz verilmiş eklenecekmiş.

HTML yorumlama konusunda yazılım, neredeyse gerekli her şeyi rahatça başarıyor. Table, Frame, Arkaplan grafikleri, Imagemap'ler ve HTML 3.2'ye uygun neredeyse her şeyi gösteriyor. Yazılımla birlikte telnet FTP ve özel bir not defteri programları da geliyorlar.

Arachne DOS için tam bir Internet takımı olarak geliyor ve gayet de başarılı. Ancak kurup ayarlarını yapmak biraz zor.

NAF Sales of Arachne,

Martin Soucek, Susicka 8, Prag 6, 16000,

Çek Cumhuriyeti

<http://www.naf.cz/arachne>

Sonuç

Shareware dünyasından gelen rakipleri elbette Netscape ve Internet Explorer'ın kalitelerinin yanına yak-

laşamıyorlar, ama hepsinin teker teker önemli sayılabilecek özellikleri var ve bu yüzden bir bakışı hak ediyorlar. NCSA Mosaic'in tam ekran modu, Emissary'nin çok kullanıcıya hitab etmesi, Tango'nun içinde artık geliştirilmeyen Mosaic de olsa çok dil bilmesi, Opera'nın hızı ve Zoom fonksiyonu, Arachne'nin DOS'ta çalışması çok hoş bulduğumuz özellikler.

Yine de ne olursa olsun bu Browser'ların hiç biri Navigator ve Explorer'ın eline su dökemiyorlar. Eğer az yer tutan ve çok hızlı bir Browser kullanmakta ısrarlıysanız, bunların yerine Netscape Navigator'un frame destekleyen ilk sürümü 2.2'yi tavsiye ederiz.

Ancak HTML 4.0'ın yeni standart olarak ortaya çıktığı bugünlerde ne 2.2'ye ne de bu yazıda geçen Browser'lara tahammül edebileceğinizi sanmıyoruz. Ayrıca Opera'nın JavaScript'i ve HotJava'nın Applet çalıştırabilmesi dışında hiçbirinde Java'nın lafı bile geçmiyor. Ve Netscape ile Microsoft'un liderliğine kimse dokunamıyor. ☐

Joachim Pich'den çeviren
Hasan Yalçınkaya

On-line Sunumları Doğru Yapılandırmak

İyi web sayfaları büyüyle yapılmıyor. Nasıl yapıldıklarını öğrenmeye çalışmak ise ayrı bir zorluk, çünkü bu konuda ne akademik bir çalışma ne de iyi kaynaklar var. CHIP, bu karmaşık konuya giriş yapmak isteyenlere yollarını nasıl bulacaklarını gösteriyor.

“Web sayfalarını artık anne-babalarımız gibi yapmıyoruz.” diyor David Siegel, (Creating Killer Web-Sites) web dizaynı konusundaki kitabının başında. Web sanki yüz senedir varmış da anne babalarımız onu eski moda yöntemlerle kullanıyormuş havası veren bu lafın altında şu gerçek yatıyor: WWW topu topu altı senedir hayatımızda, ancak altı sene öncenin web siteleri ile bugünküler arasında dağlar kadar, hatta ebeveynlerle çocukları arasındaki jenerasyon farkları kadar fark var.

Evet Web sayfaları bugünlerde daha değişik görünüyorlar. Çünkü para kazanılan her sektörde olduğu gibi işin içine dizayn girdi ve Web dünyasını HTML'in çok ötesine taşıdı. Daha önceki yazılarımızdan hatırlayacağınız üzere, şu an kullanılan HTML dilinin hiç de dizayn amacı taşımadığını ve daha çok bilim adamlarının çalışmalarını birbirleriyle paylaşabilmeleri için tasarlanmış basit bir prezentasyon dili olduğunu uzun uzun anlatmıştık. Şu an tasarımcılar HTML'i planladığından çok daha değişik şekillerde kullanıyorlar ve bilinen problemleri aşmak için yeni yollar peşinde koşuyorlar.

Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

Bir web sayfasının “look & feel”ini yani havasını bildiren üç ana nokta var:

- **İskelet:** Web sayfasını tasarlamaya başlamadan önce iskeleti hakkında ayrıntılı planlar yapmanız yerinde olur. Sayfa sayısı, bilgi dağılımı, içiçe

Temel Bilgiler

Homepage: Bir Web sitesinin ilk sayfası. Veya bir şahsa ya da bir konuya adanmış Web sitesi.

Web Browser: Tam türkçesi ağ gözetici. Web dokümanlarınızı izlemek için kullandığınız program. Netscape Navigator, MS Internet Explorer gibi.

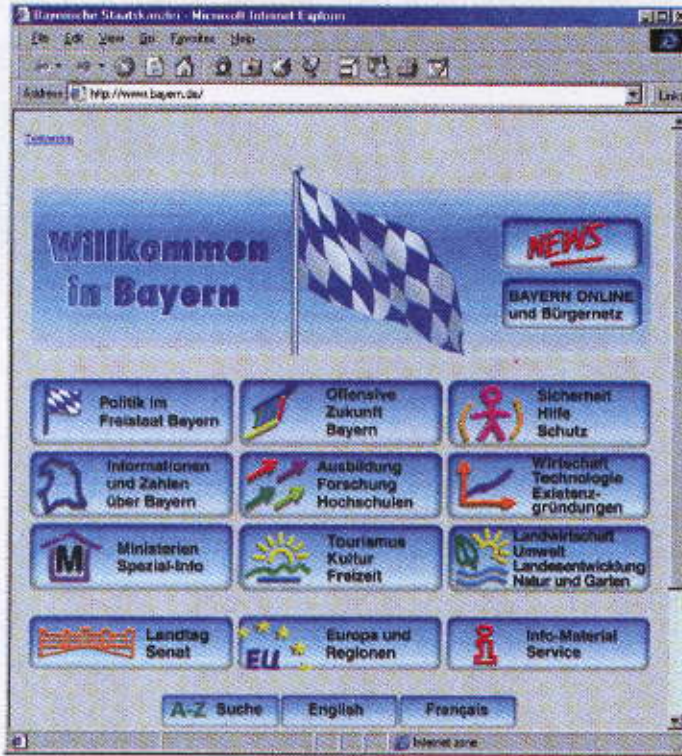
Web-Page: Web sayfası. Tek bir HTML dokümanı.

Web-Site: Aynı URL altında toplanmış web sayfaları bütünü.

URL: Uniform Resource Locator, bir sayfanın ya da sitenin Net'te yerini gösterir cümle.

<http://www.chip.com.tr> gibi.

Splash-Page: Bir sitenin girişinde gözüken ve çekirdek sayfaya yönlendirilmiş başlangıç sayfası.

Almanya Bavyera eyaletinin web sitesi. Düşük çözünürlüklerde kötü görünen ve toplamda belki de 100K'yı bulan bir grafik yükü altında.

geçmiş kaç katman yaratılacağını, sitenin genel havasını ve ana sayfanın nasıl görüneceğini düşünün. Ana sayfa özellikle çok önemli çünkü sörfçüler bir ugradıklarında, daha derinlere inip inmeyeceklerine bu sayfaya bakarak karar veriyorlar.

► **Kullanılacak teknolojiler:** Java, Java Script, ActiveX, ses dosyaları, Shockwave gibi enteresanlıklar başta insanların hoşuna gidiyor ve müşterilerinin çoğalmasını sağlayabiliyor, ancak her sörfçü bu güzellikleri görebilecek donanım ya da verilerin gelmesini bekleyecek sabra sahip değil. Bu ayrıntıyı göz önünde tutmak gerekiyor. Çünkü HTML'in kendisi dışındaki hiç bir eklenti standart olacak kadar tutulmuyor.

► **Yapılandırma:** Grafiklerin büyüklüğü ve kalitesi, Sayfanın hitab edeceği minimum çözünürlük, "Frame" kullanılıp kullanılmayacağı, navigasyon yardımı gibi ayrıntılara karar vermek gerekiyor. Bunların hepsi nette aktif olarak kullanılan fakat insanların zevklerine göre ayarlanması gereken seçenekler

Bu üç ana konuyu birbirinden ayırmak da aslında zor. Kendinizi an-

latan bir sayfa yapıyorsanız örneğin, o kadar çok düşünmeseniz de olur. Çünkü sayfanızın konusu bir insandır (siz). Ve birşey satmaya çalışmıyorsunuzdur. Ama bir şirket sayfası hazırlarken her ayrıntının düşünülmesi gerekir. Müşteriyi mümkün olduğunca çabuk aradığı bilgiye ulaştırmak için navigasyon yöntemleriniz, grafikleriniz ve hatta metinleriniz ustaca optimize edilmiş olmalıdır.

1. İskelet: İçindekiler Listesi Yeterli Değil

Sitenizin ilk sayfası, geleneksel ismiyle Homepage'i, sörfçülerin kalayımı gideyim mi kararını verdiği yerdir. Sitenin ne gibi özellikleri olduğunu burada insanları sıkımadan belirtmelisiniz. Onları mümkün olduğunca merak ettirmelisiniz.

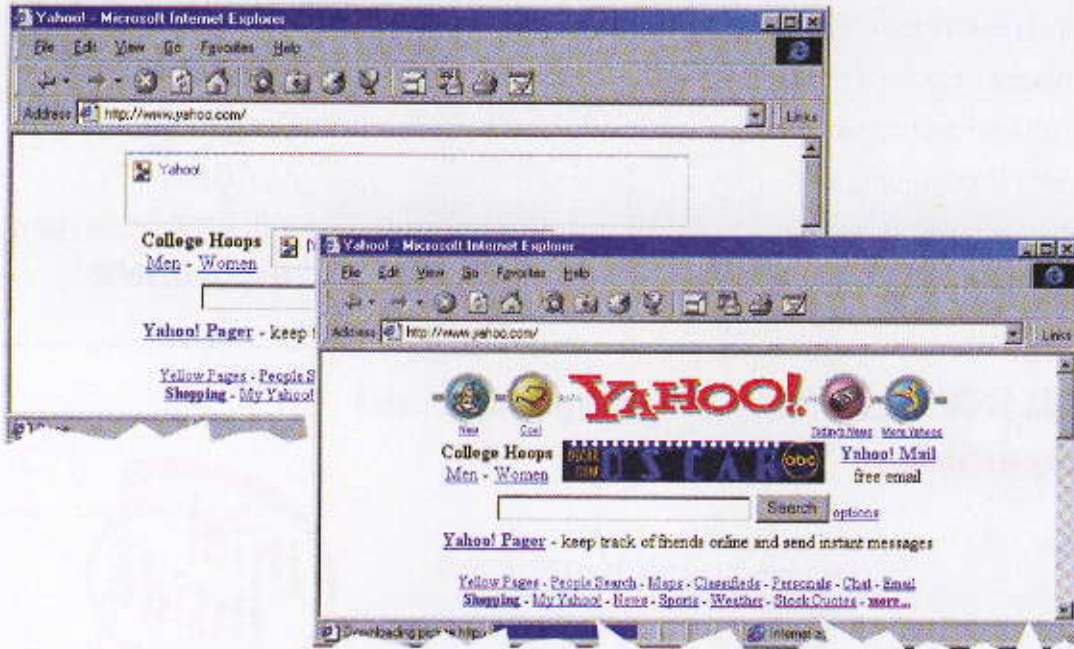
Bu arada gitgide yaygınlaşan bir trend de site girişine bir ya da daha fazla sayfa yerleştirmek ve Homepage'den önce sörfçülere bir kapak sayfası sunmak. Bu sayfalara "Splash Page" deniyor ve kapak sayfası işi görüyorlar. Splash page kullanmayı düşünüyorsanız, buraya şirket logosu,

kısa bir slogan gibi şeyler yerleştirebilirsiniz. Web'de splash-page'ler genelde bir kaç saniye sonra çekirdek sayfa, ya da "home/core-page"lere otomatikman bağlanıyorlar. David Siegel, kitabında bu tip -giriş ve çıkış- olan- sitelerden üçüncü jenerasyon siteleri diye bahsediyor. Hoş bir splash-page kullanımı için Siegel'in kendi sitesi, www.killersites.com'u ya da bambaşka bir kullanım için web ustası Jeffrey Zeldman'ın www.zeldman.com'unu deneyebilirsiniz.

Her ne olursa olsun navigasyon rahatlığı için ortada bir ana sayfa olması gerekiyor. Kullanıcıya nerede, kiminle, ve ne yapmak üzere olduğunu bildirmeli ve ona sörfe devam etme isteği aşılamalısınız. Bunun yöntemleri sizin yaratıcılığınıza kalıyor. Eğer Mercedes Benz kadar bilinen bir marka sahibi değilseniz şirketinizin ne yaptığını dair birkaç cümle bilgi vermeniz gerekebilir. Linkleriniz ya kısa kelimelerden ya da imajlardan oluşmalı. Kimse ekranında bir satır uzunluğunda mavi ve altı çizili bir link görmek istemez. Telefon numarası, adres, e-mail gibi önemli bilgiler, daha ilk sayfada görünür olmalı. Size ulaşmaya çalışan müşterileriniz, korkunç bir sayfa salatası içinden telefon numarası ayıklamak zorunda kalmamalıdır.

Sitenin iskeleti mümkün olduğunca düz ve anlaşılabilir olmalı, üç ya da dört katmanı geçmemeli, ki sörfçüler yönlerini kaybetmesin. Her sayfada sitenin neresinde olduğunu bildirir bilgi olması gayet iyi bir fikir. Mümkünse her sayfadan her sayfaya bir tıklamayla ulaşılabilir.

Web'de "Frame" kullanan bir çok site görmek mümkün. Navigasyon için Frame kullanmanın ana avantajı, menünün ekrandan hiç kaybolmaması. Kötü yanı ise siteyi genel olarak yavaşlatması. Frame'li bir site hazırlıyorsanız, Netscape 2.0'dan eski browser sahiplerini de düşünüp bir de Frame'siz site hazırlamanız mantıklı olabilir.

Yahoo'da imajları kapatarak gezenlerin (arkadaki resim) hiç bir navigasyon şansı yok. Bu yüzden Alt Tag'ının kullanılarak resimlerin nereye linkli olduğunu belirtmek gerekli.

Sayfa Başlığının dekoratif olmaktan başka yararları da var

Sitenin içinde yön bulmakta oldukça yardımcı olabilecek başka bir özellik de <TITLE> Tag'i yardımıyla belirlenen sayfa başlığı. <TITLE>'ın navigasyona edebileceği yardım Web'de pek de dikkate alınmıyor. Kullanılan sayfanın, sitenin neresinde olduğu bilgisi burada da verilebilir. Ayrıca sayfanız "sık kullanılan"lara eklenecekse, Bookmark listesinde gözüken cümle sizin başlık olarak belirttiğiniz cümle oluyor. Yani kullanıcının gözünden kaçacağını düşündüğünüz başlığınız, sandığınızdan daha çok göze batabiliyor (Örneğin sörfçü hergün bookmark'larını açtığında). Demek istediğimiz, "XYZ firmasına hoş geldiniz" şeklinde başlıklar atmak yerine, "XYZ-Ana Sayfa" çok daha iyi, tabi "XYZ-Ürünler", "XYZ-Ürünler-Ürün XYZ" şeklinde devam etmesi kaydıyla.

2. Teknolojiler: Java'nın hakkını vermek

Bir web sayfasının görüntülenmesinde esas sınır, Browser'lar tarafından çiziliyor. Çoğu grafikler ve Web tasarımcısının kabusu, sayfaların de-

İyi Web Dizaynı İçin On Kural

1. Hedef kitlenizi, kullandıkları yazılım ve donanımı göz önüne alın.
2. Sayfalarınızı değişik çözünürlüklerde görüntülemeye göre tasarlayın ve test edin.
3. Browser'a göre kod yazmaktan kaçının.
4. Yazılı grafikleriniz için Gif, fotoğrafsal grafikler için Jpg kullanın.
5. Resimlere ALT Tag'ından yararlanarak alternatif metinler atayın.
6. Navigasyon yardımı olarak her sayfaya, sitedeki yerini bildirir başlıklar ekleyin. Ve her sayfadan her sayfaya geçilebilmesine dikkat edin.
7. Ana sayfanızda ses dosyaları, müzik ve Java animasyonlarından kaçın.
8. Grafiklerinizi çeşitli boy ve formatlarda deneyin tahammül edilebilecek en düşük kalitede kullanın.
9. Table Tag'ini kullanırken genişlik bildirin. Sayfanın yüklenme süresi azalıyor.
10. Frame kullanacaksanız, aynı sayfanın bir de Frame'siz sürümünü sunun.

ğişik Browser'lar (hatta aynı Browser'ın değişik sürümleri) tarafından değişik gösterilmesi. Çünkü değişik platformlar için yazılmış Browser'lar üzerlerinde çalıştıkları platformların bazı özelliklerini (örneğin karakter seti) kullanmak zorundalar.

Bu da tasarımcıları, şu andaki standart HTML koduna sadık kalma ya da Browser'a göre sayfa yapma gibi zor bir karar vermeye itiyor. Şu anki aktüel standard HTML 3.2, aslında Frame'leri bile desteklemiyor. Fakat Netscape ve Explorer kendi başlarına birçok yeni HTML eklerini kullandıkları için, şu anda yarı standart bir HTML uygulama halinde, W3C bütün bu dağınık farkları toparlayıp yeni bir standart yaratana kadar da bu karmaşa sürecektir. Şu anda Navigator ve Explorer sörfçülerin yaklaşık yüzde doksanını temsil ettiği için, Frame'li bir sayfa yapmak pek sorun değil. Oysa sayfanın kenarında değil de ortasında bir resim gibi duran Frame (Inline Frame) kullanmak istiyorsanız Netscape'ileri unutup, Explorer kullananlara hitab etmek zorundasınız.

İki program JavaScript ve Java kullanımlarında da aynı farklılığı gösteriyorlar. Browser'a özel kod yazmadan önce iyi düşünüp kimlerin bu

farkları görüp görmeyeceğine karar vermek gerekiyor. Bu konuda en sağlıklı yaklaşım, kodunuzda kullandığınız yeniliklerin görebilenlere ufak hoşluklar sunup, göremeyenlere de hiç bir şey hissettirmeyecek şekilde tasarlanması. Örneğin sayfanızda üzerine gelince açıklaması çıkan simgeler kullanıyorsanız, bu açıklamaların Explorer 3.0'da görülmeyeceğini hatırlamalı ve tasarımınızı üzerine gelince açıklamaları kaybolan simgeler üzerine kurmalısınız. Bunu tabi imkanlarınızı bildirmek amacıyla söylüyoruz. Çünkü üzerine gelince açıklaması kaybolan simgelere aslında pek de sıcak bakmıyoruz.

W3C'nin şu anda üzerinde çalıştığı HTML 4.0, bu tip sorunların üstesinden bir nebze de olsa geliyor ancak şu anda aktif olarak kullanılan bilgisayarların ve onlara kurulmuş Browser'ların bir çoğunun uzun süre değişmeyeceği düşünülürse, HTML 3.2'ye bir kaç yıl daha bağımlı kalacağımızı söyleyebiliriz. Çünkü dünyada "çalışan bir şeyi tamir etmeye kalkma" felsefesiyle yaşayan ve bilgisayarında en son Browser'ın en son sürümünü bulundurma ihtiyacı hissetmeyen insanların sayısı bol.

Ziff Davis Network yani ZDNet hem basit dizaynlı hem de çok başarılı bir site. Bütün şartlar yerine getiriliyor. Ancak bu sitenin başarısının aslında içeriğinde yatırdığını da belirtmek isteriz.

Table'lar Sayfa Dizimine Yardımcı Oluyor

Tablolar, aslında bol miktardaki data'yı düzenli görüntüleyebilmek için tasarlanmış. Ancak günümüzde tasarımcılar tabloları genelde metinleri aynı hızda tutmak ve sayfa görüntüsünü pencere boyut değişikliklerinden korumak için kullanıyorlar. Normalde bir metni Table içine koymazsamız, kullanıcı pencereyi daralttığında yazı da pencereye uyum sağlamaya çalışıyor. Bu genelde istenmeyen bir durum ve çaresi de metni genişliği bildirilmiş bir Table içine yerleştirmek. Bu şekilde istediğiniz görüntüyü sayfanın neredeyse istediğiniz yerine yerleştirebiliyorsunuz. Neredeyse dedik çünkü başta bahsettiğimiz Browser'lar arası farklar sayfanızı yine de bir nebze değiştiriyor. Frontpage'e rakip ola-

rak çıkan Net Fusion Objects isimli program, bu yöntemi kullanarak grafik ve yazıları istediğiniz yerlere yerleştirmeye çalışıyor. Bunu yaparken HTML kodunu sizden sırmaşasına saklıyor. Kendi kodunuzu ancak sayfayı web'de yayınladıktan sonra görebiliyorsunuz. Ve görünce de oldukça şaşırsınız çünkü Net Fusion Objects, binlerce iç içe Table açmış ve verilerinizi bunların içine yerleştirmiş oluyor. Ancak hakkını yemeyelim Fusion hakikaten de istediğiniz resmi istediğiniz yere yerleştiriyor. Tabi table'ları bu tip amaçlar için kullanıyorsanız onları görünmez kılmak zorundasınız. Bu da <Table> Tag'ının içerisinde border="0" ibaresini kullanarak rahatça yapıyor.

Şu anda ana sayfalardaki en büyük sorun, Java Applet'leri. Java programlama dili, programcılara her türlü özgürlüğü sunmasına rağmen, Java'nın Web sayfalarında kullanılmasının cezasını sörfçüler çekiyor. Şu anda Browser'lar bir Java Applet'ine rastladıklarında öncelikle gri bir alan görüyorlar,

program o alanın içinde çalışmaya başladığında, aslında bilgisayarınızda Browser'dan bağımsız olarak çalışan bir program konumunda oluyor ve Windows kaynaklarınızı kullanıyor. Böylelikle kötü yazılmış bir Applet, bir süre çalıştıktan sonra sistem kaynaklarını kolayca tüketebiliyor. Bu özellikle başka şekillerde halledilebilecek etkiler yerine Java kullanıldığında uzucu oluyor.

Javanın ana sayfalar da kötüye kullanılma-

sına en çok rastlanır örnekler, animasyonlu grafikler (animasyonlu Giflerle değiştirilebiliyor), menüler (Image map'lerle değiştirilebiliyor) ve geçen yazılar (JavaScript'le de oluyor). Amacı bariz Java gerektirmeyen uygulamaların (oyun vs.), sitelerin ana sayfalarında gözükmesi hoş olmayan sonuçlara yol açıyor.

3. Yapılandırma: İzleyicinin Avucunda

Şu anda Web sayfalarında en çok rastlanılan hata fazla ya da yeterince verimli hazırlanmamış grafikler. Bir sayfanın grafiklerinin toplam 20-30K'yı geçmesi, hele Türkiye hatlarıyla, kullanıcıya hatırı sayılır işkenceler çektiyor. Çok ilgi çekici bir konunuz yoksa, zaten pek müşterinizin olmuyor, bir de üstüne üstlük gereğinden fazla yüklü bir sayfa hazırladıysanız gelenler de bir daha asla gelmiyorlar.

Başka bir faktör de çözünürlük. Dünya'da Internet gören bilgisayarların yüzde 80'inin 640'a 480 veya 800'e 600 çözünürlük kullandığı tahmin ediliyor. Dolayısıyla tasarımınızı

Bu gördüğünüz site kullandığı grafiğin büyüklüğü yüzünden 640X480 çözünürlüğe sığmıyor ve altta scrollbar çıkmasına sebep oluyor.

ile aynı veriyorsunuz. Böylece Link'e basıldığında anda ortadan kayboluyor.

Örnek Bir Çalışma Programı

İşinize her zaman kağıt üzerinde başlayın. Site'nin yapısını tamamen çıkardıktan sonra ihtiyacınız olan grafiklerin listesini yapın. Daha sonra grafikleri yaratmaya başlayın. Bunu çeşitli şekillerde yapabilirsiniz: Net'ten çalabilir, satın alabilir, birine yaptırabilir ya da kolları sıvayıp Photoshop'unuzu açıp kendiniz yapabilirsiniz. Grafiklerden sonra kodlama işi başlıyor. Bunu WYSIWYG özelliğine sahip, Frontpage, Net Fusion Objects gibi programlarla yapabilirsiniz.

Eğer HTML'iniz kuvvetliyse HomeSite, HotDog gibi programlar hatta Windows Notepad'i bile kullanabilirsiniz. Bundan sonra bizce en zor kısım geliyor: İçerik sağlamak. İyi bir Web sitesi sürekli güncellenmeli. Ve bu da hakikaten başarılı web sitelerinin ardında yatan en önemli fark. Çünkü bir sitenin başarılı olması demek kullanıcıların mutamadiyen geri dönmesi demek. Bunu sağlamak için de sürekli değişiklik yapmak gerek.

Sınırlı Olmak Yaratıcılığı Kameçılıyor

Evet, Divan edebiyatı gibi. Web tasarımcıları bir çok engel arasından yollarını bulmak ve bir yandan da kurallara uymak zorundalar. Burada tasarımcı kelimesini kullanmamızın sebebi, birkaç senedir Internet'in bir çok sektör için birer gelir kaynağı olması ve olaya artık profesyonel dizayn konseptinin karışmış olması. Amatör bir sayfa yukarıdaki kuralların hiçbirisine uymak zorunda değil, ancak kullanıcılarından para kazanmayı umud eden bir site, çok dikkatle ve ayrıntılarıyla düşünülerek tasarlanmalı. Bu tip siteler yapmayı planlıyorsanız Net'in başarılı sayfalarını dolışmanızı ve gözünüzü alıştırmanızı ayrıca bol bol taklid etmenizi öneriyoruz. Sayfalarınızı tasarlarken soğukkanlı olun eğer projeye fazla heyecanlı yaklaşırsanız ortaya karışık bir site çıkma ihtimali yüksek. Şunu unutmayınız ki sadelik bir çok şeyi çözecektir. ZDNet, Cnet, Amazon.com, cnn.com gibi sitelerin basitliğine ve buna karşılık içeriklerinin kuvvetine dikkatinizi çekeriz. Size Web tasarımı dünyasında başarılar. □

Joachim Pich den çeviren
Hasan Yalçınkaya

Single Pixel Gif Numarası

Sayfa düzeni ile alakalı başka bir numara ise tek Pixel'lik şeffaf bir gif'i sayfaya yerleştirmek. Örneğin bir resmin sayfa kenarından tam olarak 7 Pixel sağda olmasını istiyorsunuz. Browser Offset sorunu-na hiç değinmeden sanki bütün Browser'lar sayfayı sıfır marjinle gösteriyormuş farzedelim. Resmin önüne bir adet tek Pixel'lik şeffaf gif koyuyorsunuz. Şimdi iki seçeneğiniz var: ya width, height ibarelerini kullanıp Gifi yedi Pixel boyutunda göstereceksiniz, ya da hspace, vspace kullanarak gif'in sağ ve solunda üçer Pixel boşluk yaratacaksınız. İkinci yöntem daha sağlam çünkü eğer bir bozukluk olurda gif'iniz şeffaf gözükmezse ilk seçenekte yedi Pixel'lik bir çizgi görünürken, ikinci seçenekte iki tarafında üçer Pixel boşlukla bir nokta gözükür.

Bilgi İçin

Web dizaynında yapılabilecek en büyük on yanlış

(Top Ten Mistakes In Web Design, Jacob Nielsen)

<http://www.sun.com/columns/alertbox.html>

Wired Web maymunundan dizayn tavsiyeleri

(Design Tips By Webmonkey/Wired)

<http://www.hotwired.com/webmonkey/design/>

10 HTML Emri

(The Ten Commandments of HTML)

<http://www.visdesign.com/design/commandments.html>

Katil Web Siteleri

(Creating Killer WebSites, David Siegel)

<http://www.killersites.com>

Görünmez Yazı Masası

Görüş alanımızın dışında kalan ve bugüne değin olmadıkları kadar entellektüel olan bilgisayarlar tarafından yaratılan geleceğin seyyar çalışma mekanları ne zaman ve nerede isterseniz emrinize amade. Araştırmacılar bugünden, geleceğin elektronik mobilyalarını deniyor.

Darmstadt'ta enformasyon tekniği üzerine çalışan GMD Araştırma Merkezi'nin geliştirdiği elektronik koltuklar oldukça rahat; entellektüel donanımlı prototiplerden ibaret futurist bu deri koltukların tanesi yaklaşık 10.000 Mark.

Buradaki yeşil-mavi elektronik nesnelere iyice yerlesen biri, birazdan çok güzel gülen, güzel ve genç bir hostesin yanına gelip şampanya ikram etmesini beklerken, hafif grileşmiş saçlarıyla bilim adamı Norbert Streitz ile karşılaşılıyor ve gerçeği hemen hatırlıyor: Norbert Streitz konuklarına, Darmstadt'ta büro iletişimi konusunda yeni bir çağın başladığını kanıtlamak istiyor.

Bilgisayar teknisyenleri, yazılım uzmanları, grafik ve ürün tasarımcıları, sosyolog ve psikologlardan oluşan "Streitz" ekibi, karamsar bürolara karşı savaş açmış durumdalar. Darmstadtlılar tozlanmış tepegözlerini şimdiden çöpe atmış, masaları, kağıtları ve sandalyeleri bürolarından uzaklaştırmışlar. Bunun yerine duvarlarına (Bkz. "i-Land Projesi" kutusu) sadece 4 m boyundaki bir elektronik duvar kağıdı yapıştırmışlar. Bu bir dirhem iki çekirdek büro bir de adı konferans odası değil, "enformasyon ülkesi" olan bir odaya sahip.

Streitz, gelecekte çalışacak olan insanların, mesleki yaşamlarının büyük bir bölümünü bu tip "işbirliği mekanlarında" geçireceklerinden emin. Geleceğin çalışanları bu mekanlarda iş arkadaşlarıyla fikir jimnastiği yapabilecek, ajanslar reklam kampanyalarını yaratabilecek, yöneticilerse örneğin tatil parkları geliştirecekler.

En Küçük Parmak Hareketine Dahi İtaat

Büyük boyutlu, yeşil renkte ısıldayan ve "Dyna Wall" olarak adlandırılan dokunmatik ekranın yanısıra, "Comm Chairs" olarak adlandırılan muhteşem deri koltuklar da büro mobilyasına ait. Darmstadt'taki gele-

i-Land Projesi

Darmstadt Enformasyon Tekniği GMD Araştırma Merkezi Entegre Yayın ve Bilgi Sistemleri Enstitüsü'nde i-Land projesi kapsamında yaratıcı büro çalışmalarının yeni biçimleri geliştiriliyor. Bu proje şu elemanlardan oluşuyor: DİKKATLİ ODA, odaya giren kişileri tanıyor. Otomatik olarak bu kişinin son oturumda üzerinde çalıştığı ekranı açıyor ve ışığı ve oda sıcaklığını grubun ihtiyaçlarına göre ayarlıyor. ELEKTRONİK DUVAR KAĞIDI (Dyna Wall): 4m genişliğinde ve 1.5 m yüksekliğinde, dokunmaya karşı hassas olan ve jestleri tanıyan, ekip çalışmasını kolaylaştıran bir duvar (Çözünürlük 3000x1000 piksel). COMMCHAIRS: Bilgisayar entegre edilmiş elektronik koltuklardır. Tek başına ve ekip olarak çalışma için uygundurlar. Elektronik koltuğa oturan kişi, örneğin "Activ Badges" tarafından otomatik olarak tanınıyor. Eğer iki koltuk birbirine yaklaştırılırsa iki bilgisayar birbirleriyle bağlantı kuruyor. Telsiz ağı üzerinden odadaki diğer nesnelerle de iletişim kurulabiliyor.

INTERACTTABLE: Touchscreen (dokunmatik ekran) yüzeyli ve jestleri tanıyabilen elektronik bir masadır. Ekran içeriği bir kalem veya parmak aracılığıyla yönlendirilebiliyor.

PASSAGE konseptinin ardında, bilgisayar dosyalarını ve dizinlerini gerçek nesnelerle bağlamak fikri saklı. Çünkü insanlar gerçek nesnelerle uğraşmayı soyut veri rotalarını değiştirmeye tercih ediyorlar. Bu nedenle özel bir tanıma aletine renkli bir tahta parçasıyla bir proje (bilgisayar dosyalarından oluşan bir küme) bağlanıyor. Böyle simgeler daha sonra bir tartışmada kullanılabilir ve başkalarına aktarılabilir, çünkü iş arkadaşımızın tanıma aleti üzerinde ilgili proje verilerini ekrana getirebiliyorsunuz.

Geleceğin oturma mobilyaları. Notebooklar ile donatılmış "CommChairs"ler birbirleriyle telsiz bağlantısı aracılığıyla iletişim kurabiliyor.

ceğin tasarımcıları ekibi henüz bir demodan fazlasını sunamıyor, ancak bu bile oldukça etkileyici. Streitz ekibinin elemanlarından Jörg Geissler, eliyle elektronik duvar kağıdına dokunuyor ve parmağı ile içinde bir tatil köyünün resmi bulunan pencereyi açıyor. Senaryomuzla göre, turizm branşı yöneticileri buradan bir tatil köyünün taslağını oluşturacaklar.

Bu arada elektronik deri koltuk kullanıcısını otomatik olarak tanıdığı için onun kendine özgü çalışma ortamını sağladı bile. Bunun için bir telsiz bağlantısı ile firma ağına ve aynı anda kendisini elektronik duvar kağıdına bağlıyor. Dijital koltukta oturan yöneticimiz, telsiz aracılığıyla, yine senaryomuzla göre, tatil köyünün taslağı ile ilgili detaylı soruları, örneğin bir Internet araması ile açıklığa kavuşturuyor veya yeni gelen e-Mail'leri interaktif Dyna Wall üzerine yansıtıyor.

Streitz'in gelecek tasarımı laboratuvarlarındaki masa ise şimdilik kartondan yapılmış. Bu, "Interac Table" için bir model. Interaktif büro masası birkaç gün içinde bitirilip sevk edilecek. Interac Table ile küçük çalışma ekibleri detaylı sorular üzerinde çalışabilecek, örneğin turizm planlamacıları tatil köyü için bir golf saha-

sı tasarlayabilecek.

Geleceğin bürolarında kâğıt artık kullanılmıyor. Bilgisayar klavyesi veya fare de artık demode oluyor. Bunların yerine entellektüel masamızın tanıdığı elektronik kalemler ve el hareketleri yeterli olacak. Bir örnek: Küçük bir el hareketiyle masa üzerindeki golf sahası çizimi masanın üzerinden karşıdaki elektronik duvar kağıdına yansıtılıyor ve siz sadece elinizi bunun üzerine koyarak çizimi oradaki zemin planına eklemiş oluyorsunuz.

Kapılar ve Duvarlar Duyuyor, Görüyor ve Konuşuyor

İlk bakışta fütürist bir tiyatro oyunu gibi görünen bu gelişmeler endüstride çok büyük yankı uyandırıyor: Otomobil firmaları araştırma departmanları, reklam ajansları ve geleceğin büro mobilyası üreticileri bu tarz bilgisayar destekli işbirliği mekanlarından oldukça etkilenmiş durumdadır ve Darmstadt'taki gelişmeleri yakından takip ediyorlar.

"Bürodaki çalışma tarzı, bilgisayarların gelmesiyle oldukça değişti, ancak büro ortamının ve firma binalarının dizaynına bu yansıtılmadı" diye konuşuyor Streitz. Yakın zamanda ▶

Elektronik duvar kağıdı: "Dyna Wall" yalnızca gösterme işlevi görmüyor, ayrıca temasları da kaydediyor.

bu durumun radikal olarak değişeceğini belirterek ekliyor: "Hard- ve Software'den sonra şimdi de Roomware geliyor." Bununla, bilgisayar teknolojisinin, büro mobilyaları, kapılar ve duvarlar karşısında da boş duramayacağını ve bu alanlarda da ilerlemelerin olacağını kastediyor. Tabii "Roomware", bilgisayarın genelde arka planda görünmez olarak varolacağı şekilde odaların da "düşünebileceği" ve duvarların konuşmaya başlayacağı anlamına geliyor.

"Gerçek ortamlar ve sanal bilgi dünyaları kaynaşıyor" diye anlatıyor Entegre Yayın ve Bilgi Sistemleri'nin temsilcisi ve ekliyor: "Böylece etkileşim ve birlikte çalışma için tamamıyla yeni biçimler gerçekleştirebileceğiz." Streitz ne söylediğini iyi biliyor, çünkü onun ekibi geleceğin bürosu konusunda dünyanın devleri arasında yer alıyor.

Yeni Teknikler Gerektiren Yeni Çalışma Biçimleri

Büro tasarımcıları sadece akıllı büro mobilyalarının hayalini kurmuyorlar: Daha bugünden tamamıyla geleneksel büro mekanlarına uymayan yeni çalışma biçimleri karşımıza çıkıyor: On-Demand ekipleri, yatay hiyerarşiler, sanal organizasyonlar, mekan olarak dağıtılmış bürolar ve seyyar çalışanlar bugüne değin alış-

lagelmiş hücre havası esen büro kâhplarını yıkıyorlar.

Dünyanın her yerinde araştırmacılar bu yüzden büyük bir haskı altında yeni ofis tasarımları üzerinde çalışıyorlar. Böylece çalışanlar zamanlarının sadece küçük bir bölümünü firma içinde geçirecekler. Çoğunlukla evde veya yolda çalışacaklar. Sonuç: Daha fazla çalışanın kullanabileceği daha az sayıda büro odası. Bunun içinse Darmstadt'taki i-Land projesi örnek alınarak entellektüel toplantı odalarının sayısı artıyor. Karlsruhe Üniversitesi'nde mekan planlama ve mimaride bilgisayar desteği alanında araştırmalar yapan bilimadamı Ludger Hovestadt, geleceğin büro binasını "fikir alışverişi yapılan bir kulüp" diye niteliyor.

Ancak kendi büro çevresi içinde de çalışanın sürekli ulaşılabilir olması gerekli. Tersi durumda ise böyle bir "nomadic worker" dünyanın her yerinden masasına ulaşabilecek ve orada sanki kendi bürosundaymışçasına çalışabilecek.

Bu nasıl olabilir? Araştırmacıların buldukları çözüm oldukça çılgınca: "Avatar" denilen çalışanın sanal bir biçimini yaratmayı ve Internet'te bulunan sanal bir büroya yerleştirmeyi planlıyorlar. Hoverstadt gibi insanlar, büronun tüm gereçlerini hatta binanın mimarisini Internet'e açık

tutmak ve World Wide Web'e sunmak gibi birtakım planlamalar yapıyor.

Bilgisayar Chipi Kadar Karmaşık Bir Büro

"Bir binanın toplam teknik altyapısını bir bilgisayar chipi gibi planlamak istiyoruz" diyor Hoverstadt. Çalışan, Internet aracılığıyla binanın içinde dolaşabilmeli, bürodaki PC'sinde çalışabilmeli, diğer bürolardaki arkadaşlarını ziyaret edebilmeli ve onlarla video konferans yoluyla toplantılar düzenleyebilmelidir.

Evet, hatta bu çalışan, büroya giderken siber uzay aracılığıyla iş yerindeki kaloriferi yakabilmeli ve ısıtım çalışıp çalışmadığını denetleyebilmelidir. Çünkü en küçük ısıtma gereci bile Internet'e bağlanmış olacaktır. Hatta ve hatta neon tüpleri e-Mail aracılığıyla kendilerini bildiriyor olacak. Neon tüpleri, gelecekte daha çok bilgisayar uzmanı olarak tanımlayacağımız bugünün tesisatçılarına kullanım sürelerinin bitmek üzere olduğunu ve yakında bozulabileceklerini, bu nedenle değiştirilmeleri gerektiğini bildirecekler.

Bu anlatılanlar bir gelecek zırvası değil: Avrupa'nın üçüncü büyük ışıklandırma üreticisi Avusturyalı Zumtobel-Staff firması, şimdiden kendi bürolarındaki ışıkları bir bilgisayar ağı üzerinden yönetiyor. Dış jaluzilerin de bağlanması ile ışık enerjisindeki harcamanın yarı yarıya azaltıldığını anlatıyor bu firmanın yöneticilerinden Walter Werner.

Dikkatli Odalar Randevularla da İlgileniyorlar

Gün gelecek çalışanlar gerçek bürolarını arasına ziyarete gidecekler. Büroda bile her şey farklı olacak. Bu farklılık kapı kolundan başlıyor: Kapı kolu üstündeki alıcılar içeri girmekte olan kişiyi tanıyacaklar. Böylece dikkatli odalar, odayı içeri giren kişiye göre özelleştiriyor: Işık, kişinin kendi ihtiyaçlarına göre otomatik ayarlanıyor, aynı şekilde oda sıcaklığı

Bürolar İçin Dijital Mürekkep

Dijital tükenmez kalem -geliştiricisine göre- sahibinin el yazısıyla yazdığı metni ve çizimlerini tanıyor ve kaydediyor. Metnin yazılmasından sonra, kullanıcı sadece "gönder" veya "e-mail" kelimesini yaz-

malı ve faks numarasını veya e-Mail adresini not etmelidir. Ve döküman şimdi telsiz ağı üzerinden kullanıcının evdeki PC'sine veya diğer dijital tükenmez kaleme gönderildi bile. Engineering Design Research Center ve ABD'deki Pittsburgh Carnegie Mellon Üniversitesi'nde Institute for Complex Engineered Systems bünyesinde geliştirilmiş olan ve bu yıl Industrial Designer Society'den altın ödül alan bu konsept henüz deneme aşamasında. Mucitleri şimdilik sadece şunları söylüyor: Bu sistem açısını, pozisyonunu ve hareket yönünü ve bundan yazılan çizimleri hesaplayan küçük bir gyroskop ile çalışıyor.

ğı ve hava dolaşımı da. Elektronik duvar kağıdında üzerinde son çalışılan projenin güncel durumu kendiliğinden belirliyor ve bunun kapatılmasıyla randevu takvimi açılıyor. Bu bir ütopya mı?

Değil elbette, çünkü böyle senaryolar günümüzde dünyada emsalsiz olan bir binada bilimadamları tarafından gerçekleştiriliyor: "Intelligent Workplace" ABD'deki Pittsburgh Carnegie Mellon Üniversitesi bünyesindeki Center for Building Performance and Diagnostics bölümünün çatısında bulunuyor.

Alman mimarlık profesörü Volker Hartkopf'un yönetimi altında Aralık 1997'den beri pek çok bilimadamı yaklaşık 4 milyon Mark'a varan maliyetiyle bu prototip üzerinde çalışıyor. Üzerinde çalışılan yalnızca birlikte çalışmanın yeni biçimleri değil. Hartkopf ve ekibinin amacı "çalışan insanların yaşam kalitelerini iyileştirmek ve geleneksel büro binalarından daha az enerji kullanılmasını sağlamak."

Entellektüel çalışma mekanları sadece modern mimari yapılar, esnek iç düzenlemeler ve gezen, yürüyen odalardan oluşmuyor. Aynı zamanda al-

gılayıcılarla donatılmış halde:

► Rüzgar ölçüm cihazları, termostat ve binanın çatısında, havayı ve ışık durumunu ölçen gökyüzü tarayıcıları. Robot araştırmacısı Sebastian Thrun, bu cihazla deneyler yapıyor: Neuronal ağlar, örneğin bulutlu bir havada dış jaluzilerin konumunu ve binanın içindeki yapay ışığı optimal olarak dengelemeyi öğrenmeli. Aynı zamanda bilgisayar, Internet üzerinden son günlerin hava tahminlerini takip ediyor. Böylece araştırmacılar entellektüel çalışma mekanlarını kendiliğinden doğru bir derecede ısıtıyor.

► İçeride bulunan çok sayıdaki ışıklandırma ve güneş ışığı ölçme araçları iş ışıklandırma ayarlarını sağlıyorlar. Güneş ışınlarının monitörlerimize yansıdığı dönemler böylece kapanmış oluyor, çünkü her masa üzerinde ışık kontrast algılayıcıları bulunuyor. Ayrıca ölçme birimleri işyeri başına düşen karbondioksit değerini, havadaki nem oranını ve hava değişimini denetliyorlar. Bilgisayarlar belki de güzel havalarda, bilgisayar kullanıcısına dostça bir sesle pencereyi açmasını önerecekler.

► Arka planda, hangi çalışanın bi-

naya girdiğini ve nerede bulunduğunu takip edebilen Internet'e bağlanmış bir bina yönetim sistemi sessizce çalışıyor. Entellektüel çalışma mekanında bu, hareket dedektörleriyle yapılmak isteniyor. Bazıları ise Active Badges denen ve kullanıcı hakkında sürekli bilgiler gönderen vericiler ile deneyler yürütüyor. Gelecekte büro girişlerinde ve büro içlerinde denetleme yapmak için kamera ve mikrofonlar da kullanılacak.

Araştırmacılar, çalışanların hangi ışık düzenini ve hangi ısıyı tercih ettiklerini de bilmek istiyor. Her bir çalışanın masasının başında yapabileceği sıcaklık ayarlamalarını çiziyor ve analizler yapıyorlar. Buna uyan gelecek hayali ise şu: Bilgisayarlar bir gün o kadar iyi olacaklar ki, sekreterin bulunduğu odayı pazartesileri 2 derece daha sıcak yapacaklar.

Neden mi? Çünkü onun pazartesi günleri pantolon yerine etek giydiğini bilecekler.■

Peter Diesler'den çeviren
Alis Sırmıçıyan

Daha Fazla Bilgi İçin:

i-Land: <http://www.darmstadt.gmd.de/ambiente/i-land.html>

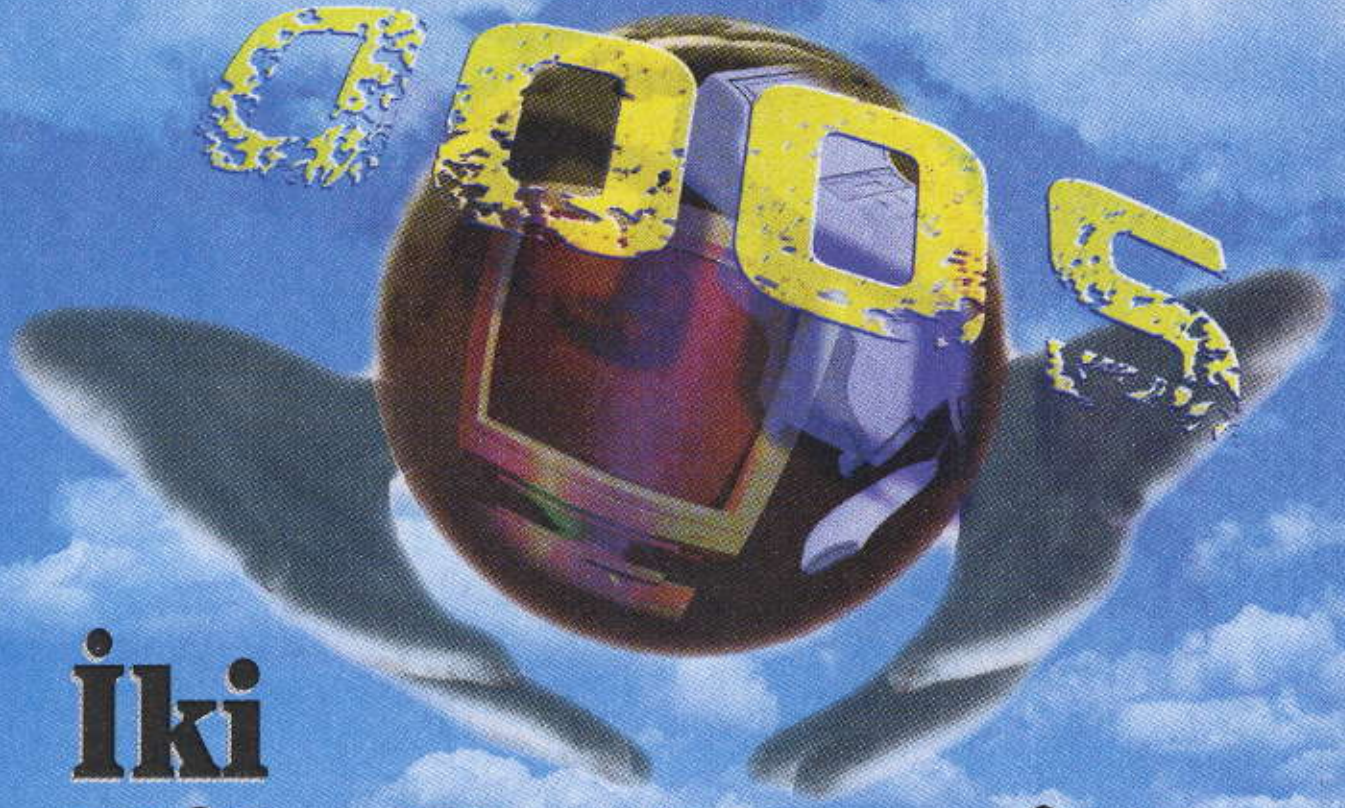
Sanal Büro(demolar):
<http://ifib41.ifib.uni-karlsruhe.de/michael>
<http://ifib41.ifib.uni-karlsruhe.de/petra/diplomarbeit/index.html>

Entellektüel İşyeri:
<http://www.arc.cmu.edu/cbpd/iw.html>

Active Badges:
<http://www.orl.co.uk/cgi-bin/ab>

Dijital linkler:
<http://www.ices.cmu.edu/design/EDRC.HOME.html>

Zumtobel-Staff GmbH:
Schweizer Str. 30, A-6851
Dornbirn Tel: (0043 5572) 39 00

İki Kilo Problemi

Yüzyıl değişimi insanlara her zaman korkunç gelmiştir. Bu sefer ise dünyanın sonu söz konusu değil; ama yazılım endüstrisinin bir kısmı ekonominin batışını izleyeceğimizi söylüyor. PC de problem den nasibini alacak.

“Vay-tu-key” bilgisayar dünyasının popüler sözü bu aralar. Her ne kadar Hawai dolaylarından gelen bir sözmüş gibi de görünse aslında Amerika’dan ve “Year 2.000” için kullanılıyor. Amerikalılar 1.000 yerine kilo kelimesini kullanıyorlar ve tamamını “Y2K” olarak kısaltıyorlar. Tüm dünyaya bu kısaltmanın arkasında yatan gelmiş geçmiş en büyük yazılım sorununu anlatmaya çalışıyorlar.

Altmış ve yetmişli yıllarda yazılan programların birçoğu yüzyıl hanesini dikkate almıyor. Donanım ücretlerinin yüksek olduğu ve kısıtlı hafızalarla boğuşulan zamanlarda yazılımcılar her bir bitin hesabını yapıyordu. Tarih formatı alı haneliydi. Örneğin 10 Mayıs 1991 için 10.05.91 kullanılıyordu. İngilizce kullanımı dikkate alırsak (önce ay yazılır) 05.10.1991. 1999’un son gecesinde saat tam on-

ikide tüm bilgisayarların içlerindeki saatler 00 olacak ve tüm programlar da bu iki rakamın önüne 30 yıldır yaptıkları gibi 19 rakamını ekleyecek. Kişisel bilgisayarlarda komik olabilecek şey ise yeni yılın ilk postasının 1.1.1900 tarihi ile yola çıkacak olması. Bu da ticari hayatta ciddi bazı sorunlara yol açacak.

Yazılım Onarımı Büyük Bir Pazar

Bilgi-İşlemine zamanında ayarlamayan işinin varlığını ciddi anlamda tehlikeye sokuyor. Finansal kayıtları tutan programların haftalarca veya aylarca aksaması firmaların çökmesine sebep olabilir. Ve asıl tehlikenin gölgesi şimdiden görünmeye başladı. British Telecom gibi büyük firmalar artık sadece yüzyıl değişiminden etkilenmeyecek programlar yazan firmalarla anlaşıyor. Böylece de yazılım ▶

onarım piyasasında bir patlama yaşıyor. Bilgisayarların ortaya çıktığı yıllarda kullanılan diller olan COBOL, Fortran ve Assembler bilen programcılara olan talep de artıyor tabii...

İngiltere'de serbest çalışan COBOL programcıları günde 3.000 Mark para kazanabiliyor. Almanya'da ise günlük kazançlar yaklaşık 1.000 Mark. Y2K problemi üzerine yoğunlaşan firmaları da başarılar bekliyor. Bu dilleri öğreten kurslar bile ders saatlerini iki katına çıkardılar.

Yetkililer dünya çapında tarih değişim maliyetinin 500 milyar doları bulacağını belirtiyor. İngiltere'de 1997 yılında toplanan bir komisyon tüm İngiltere için bu maliyetin 86 milyar Mark'ı bulacağını hesapladı.

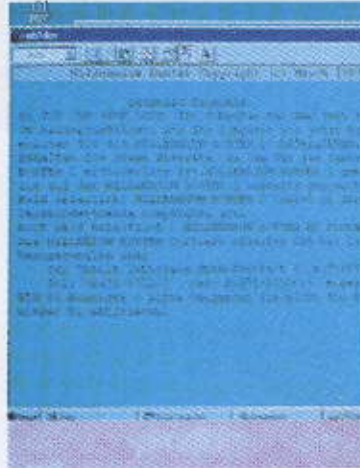
Almanya'da ise durum biraz daha sakin. 1997 yazında tüm firmaların % 13'lük bir bölümü düzeltme işlemine başlamışlardı. Arkadan gelen % 4'lük dilim planlama aşamasındaydı. Geri kalanlar ise ya bir problem görmemiş, ya henüz karar verememiş, ya da plan yapmamıştı.

Yazılım endüstrisi ise daha sakin. Almanya'da yapılan bir araştırmada, araştırmaya katılan yazılım firmalarının üçte ikisinin Y2K sorununa tam çözüm buldukları saptandı.

Yine ortaya çıkan sonuçlara göre bulunan çözümlerin bazıları da özel çözümler. Sadece işletim sistemine, veri bankalarına veya özel kullanım yazılımlarına özel çözümler. İlgilenenler detayları www.Jahr-2000.de adresinde bulabilir.

Bir Yama Daha mı?

Uzmanlar bu bekleyiş için iki sebep ileri sürüyorlar. Birincisi firmaların komple yazılım çözümü aramaları... Yirmi yıl önce şirketinin bilgi işlemi kurmuş olanlar şu anda defalarca yamanmış, genişletilmiş yaşlı bir özel yazılıma sahipler. Ve büyük ihtimalle her şey de birbirine karışmış durumda. Bu durumdaki bir makineye bir de tarih sorununu düzeltmek için yama yapmaya kimse ces-

Ister Windows 95 (solda) altında olsun, ister DOS (altta) altında olsun, donanım gelecek binyılın taleplerini karşılamakta zorlanıyor.

ret edemiyor.

Banka ve sigorta şirketleri ise yeni Avrupa para sistemini beklediklerinden herhangi bir girişimde bulunmuyorlar. Yeni sistemlere yapılacak yatırımın yanında tarih düzeltme işlemi hem düşük maliyetli kalıyor hem de aradan çıkarılacak ufak bir iş olarak görülüyor.

PC'nin de 2000 Yılı Problemi Var

Her ne kadar 2000 yılı problemi büyük ve orta büyüklükteki makinaları ilgilendirse de evlerdeki PC'ler de rahat kurtulamıyorlar. 1 Ocak 2000'de aynı problem ile masatüstü bilgisayarlarımız da karşılaşacak; ancak sebepler farklı bu sefer. İlk olarak PC kullanımı 1980 yılında IBM'in piyasaya girmesiyle başladı. BIOS (Basic Input Output System) da bu zamanlardan kalan bir kavram.

BIOS doğrudan donanım üzerinde oturan ve bilgisayarın hayati fonksiyonlarını idare eden bir program. Örneğin makinenin açılmasını sağlıyor ve diğer programların üzerinde çalıştığı işletim sistemi yüklenene kadarki işlemleri yapıyor. Daha öncekinde hiç PC olmadığından BIOS-sistemleri de 1.1.1980 tarihiyle başlıyor.

BIOS tarih bilgilerini "gerçek zaman saati"nden alıyor. RTC olarak kısaltılan bu devre pil ile besleniyor ve makina kapalıyken de çalışmaya devam ediyor. İşletim sistemi de saat

bilgilerini BIOS'tan alıyor.

BIOS içinde gerçek zaman saatinin yanısıra bir de RAM bölgesi bulunuyor. Üzerinde disk sürücüsü veya sabit disk gibi cihazlara ait verilerin saklandığı RAM'in yapısının adı CMOS. Makina ilk açıldığında yapması gerekenlerle ilgili bilgileri CMOS'tan alıyor. Eğer bunu yapmazsa daha açılışa takılıp kalır.

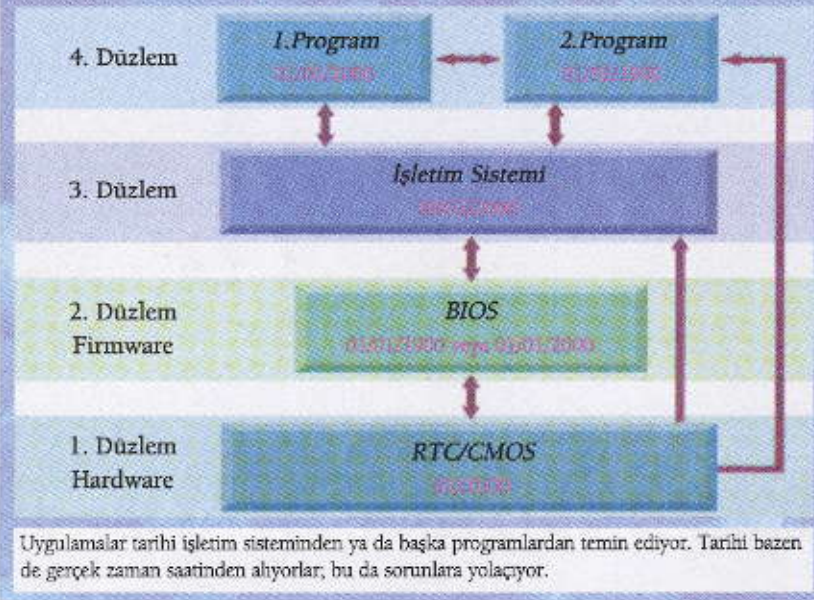
RTC de tarih bilgisini MM.DD.YY formatında saklar (ay, gün, yıl) ve burada da yıl için iki hane ayrılmıştır. Eski BIOS'lar bu iki hane başına 19 ekliyorlar ve bu da 00 olduğunda yıl olarak 1900 veriyor. Yeni BIOS sürümleri ise tarihin yıl hanesinin 80'den büyük veya küçük olup olmadığını kontrol ediyorlar. Küçükse başına 20 ekliyorlar. Bu yöntemle de PC 2079 yılına kadar tarih açısından güvende oluyor. Birçok durum için de bu yeterli olmalı.

Açma - Kapama Testi Yanıltabiliyor

Windows 3.x veya Windows 95 gibi modern işletim sistemleri eski BIOS'ların hatasını düzeltebiliyor. 1900 olma olasılığının çok düşük olduğunu düşünerek 2000 yapabiliyorlar. Bu durumda işletim sistemi tarafından yönetilen tüm programların doğru tarihle çalışacağı da kesin.

Ancak bazı programlar var ki, tarihi işletim sistemi yerine doğrudan BIOS'tan alıyorlar. Ve bu yüzden

Tarihin İzlediği Yol

açma-kapama testi çoğu zaman çalışmıyor. Kullanıcı tarihi 31.12.1999 ve saati de 23:56'ya ayarlayıp makineyi kapatırsa ve beş dakika sonra yeniden açarsa Windows 95 yeni yüzyılda açılıyor. BIOS'ta 1.1.1900 yazmasına rağmen Windows 95 yılı 2000 olarak gösteriyor.

BIOS için de bir şeyler yapılabilir tabii. Üreticiler BIOS'u güncelleyen yazılımlarını hazırladılar. Ancak sadece belli sürümler ve belli tarihli BIOS'lar güncellenebiliyor. Eski makinalarda komple entegrenin değişmesi gerekiyor. Biraz daha yeni olanlarda ise EPROM programlayıcı ile (bilenler tarafından) yeni yazılımları yüklemek mümkün. Modern Flash-RAM'lerde ise özel bir yazılım ile yeni programı eskisinin üzerine yazmak mümkün.

BIOS'u Güncellerken Dikkat!

Her ne kadar artık klişeleşmiş bir söz de olsa önce yedekler muhakkak alınmalı. EPROM eğer yanarsa eski PC'lerdeki ortaya çıkabilecek maliyet gözönüne alınmalı. İkinci olarak ortaya çıkan bir sorun var ki, o da bazen PC'nin BIOS'u kabul etmemesi. Kimse sebebini bilemiyor. Tek çözümü eski sürümünü geri yüklemek. Bu da tabii satıcıların sinirini bozuyor.

Özellikle Internet gezginleri bu sorunu yaşıyorlar. AMI, AWARD, PHOENIX gibi üreticilerin sayfasından yeni çıkan sürümleri makinalarına alıp Flash-Ram'lerine yüklüyorlar ve ertesi gün makinaları ile birlikte satıcının kapısına dayanıyorlar. O yüzden: Önce eski sürümü yedekleyip sonra yeni yüklemek gerekiyor.

BIOS güncelleme araçlarından biri çalıştırıldığında, örneğin AWARD'ın "Flash Memory Writer"ı çalıştırıldığında, menüler arasında yer alan "Save Current BIOS" veya benzeri bir seçenek ile eski BIOS'u diskete kopyalamak en doğrusu olacaktır.

Başarılı bir güncellemeden sonra da PC'nin yüzde yüz iyileştiğini söylemek zor. Programlar işletim sistemi aşarak tarih bilgisini doğrudan RTC'den alırlarsa, aradaki 19 veya 20 test rutinini aşacaklarından yanlış tarih bir şekilde sisteme sızmış olacak.

Bu durum bazı yazılım üreticilerini rahatsız ediyor. İlk Check'nFix programları pazara çıktı bile. İngiltere'de Times'ın haberine göre ondört ayrı yazılım var. Bu yazılımlar PC'yi 2000 yılı probleminin üstesinden gelip glemeyeceği konusunda bir testten geçiriyorlar ve sonucu kullanıcıya bildiriyorlar. Kullanıcı daha sonra yazılımın ikinci adımında bilgisayarın dü-

zelttilip düzeltilmemesine karar veriyor. İşlem başarıyla tamamlanırsa sadece donanım yüzyıl uyumlu oluyor. Yüklü yazılım ekstradan ve her program tek tek Millenium dayanıklılığı testine sokulmalı.

Almanya'da ise iki yazılım bulunuyor. Her iki yazılım da donanımın önümüzdeki yüzyıl için yeterli olup olmadığını test ediyor. Yazılımlar için ise destekleri yok. Programlardan biri .EXE uzantılı dosyaları sıralayarak test edilmeleri gerektiğini söylüyor. Ancak bu liste asıl işin yapılmadığı hissini veriyor kullanıcıya.

PC yazılımlarını yüzyıl değişimi problemi için test edecek yazılım bulunmuyor. Yapılabilecek tek şey yazılımın üreticisinin başını ağrıtmak. Detaylı bilgiler vererek yazılımın durumunu öğrenmek mümkün. Önümüzdeki iki sene içinde yazılım ve donanımlarını değiştirmek isteyenler varsa da "Vay-to-key" sorununu gözönüne alarak seçim yapmalı.

Josef Beck'ten çeviren
Güçlü Aydoğan

İlgili Internet Adresleri

ISIS 2000 yılı veri bankası:

<http://www.jahr-2000.de>

Bilgi Toplumu İnsiyatifi Almanya:

<http://www.iid.de/jahr2000>

Ren Bölgesi TÜV:

<http://www.tuv.com/iseb/jahr2000>

Siemens-Nixdorf A.Ş.:

<http://www.sni.de/public>

Intel:

<http://www.support.intel.com/procs/support/year2000>

IBM Destek Merkezi:

<http://www.software.ibm.com>

IEE 2000 yılı Bilgi Merkezi:

<http://www.iee.org.uk/2000risk>

Taskforce 2000:

<http://www.taskforce2000.co.uk>

British Computer Society:

<http://www.bcs.org.uk/millen.htm>

Year 2000 Information Center:

<http://www.year2000.com>

Winzip

Çok uzun olduğu için bir diskete dosyanızı kopyalayamadığınız veya bir E-posta'nın çok uzun olmasından dolayı çok yavaş gitmesi durumları ile mutlaka karşılaşmışsınızdır. Bu gibi yer problemlerinde Winzip size yardımcı olacaktır.

Bir iş mektubu atacaksınız ama çok fazla sayfa olduğu için zarfa sığmıyor. Katladınız, yazınızı kısalttınız ama olacak gibi değil. Halen sığmıyor. Kağıtlar üzerinde yapamadığınız bilgi kaybetmeden yazı kısaltma işlemini bilgisayar ortamında Winzip kullanarak yapabilirsiniz. Bu işlemin adı kısaltma değil de sıkıştırma, paketleme veya yaygın bir kullanımı olan Ziplemeektir.

Winzip gibi sıkıştırma işlemini yapan başka programlar da mevcut.

Fakat Winzip diğer programlara kıyasla kullanımı rahat olduğu için en fazla kullanılan sıkıştırma programıdır. Winzip kullanarak bütün bir klasör veya programı (Arşiv olarak adlandırılır) sıkıştırmak mümkündür. Winzip kullanılarak sıkıştırılan dosyalar uzantı olarak ".zip" alırlar.

Diğer sıkıştırma programlarından bir farkı da SELF -EXTRACTOR işlemdir. Bu işlem sayesinde kendiliğinden açılan dosyalar yaratmak mümkündür. Bu tür dosyalar uzantı

olarak ".exe" kullanırlar ve çift tıklama suretiyle açılırlar.

Neye İhtiyacımız Olacak

Kursun bu bölümünde ilk olarak Winzip'in Shareware versiyonuna ihtiyacımız olacak. Winzip' in son versiyonunu daha önce CHIP CD'lerinde birçok defa vermiştik. <http://www.winzip.com> Internet adresinden çekmeniz de mümkün.

Adım 1

Sıkıştırılmış dosyayı Winzip kısayolu üzerine taşıyın ve farenin tuşunu bırakın. Alternatif olarak sıkıştırılmış dosya simgesi üzerine çift tıklayabilirsiniz. Bu işlem sonunda Winzip otomatik olarak çalışacaktır.

Winzip programı bilgisayarınıza kurulduktan sonra otomatik olarak masaüstünüze bir kısayol oluşturur. Bu birçok yönden size zaman kazandıracaktır.

Elinizde sıkıştırılmış bir dosya mevcut ve siz bunu açmak istiyorsunuz. Bir bakışta bu dosyanın uzunluğunu tahmin etmeniz mümkün değil. Bu çok uzun bir dosya da olabilir, dosyanın kısa bir parçası da.

Adım 2

Wizard'ı (Sihirbaz) kapatmak için bu düğmeye tıklayın.

Eğer Winzip'in açılışında Wizard olarak adlandırılan sihirbaz ile karşılaşırsanız WINZIP CLASSIC düğmesine tıklayın. Sihirbaz, yeni başlayanlar için temel işlemleri kapsar. Winzip Classic bölümünde ise programın kullanımda olan tüm komutlarını kullanabilmeniz mümkün.

Winzip 6.3

Adım 9

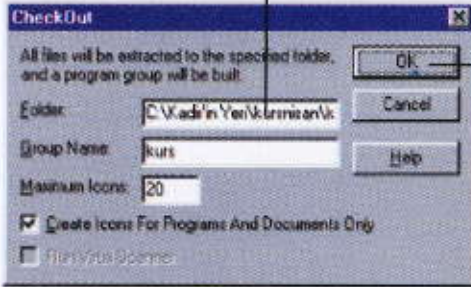
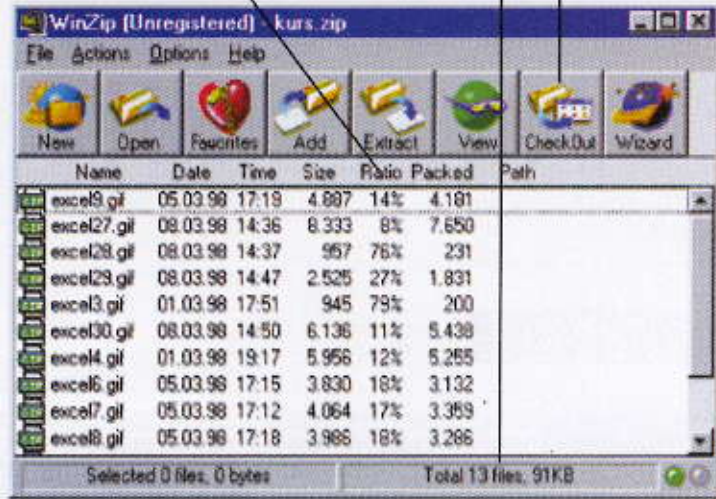
Sıkıştırma işlemi sona erdikten sonra Winzip yandaki pencerede size işlemin sonucunu gösterecektir. Bu pencerede sıkıştırdığınız arşiv içerisinde bulunan tüm dosyaları görme şansına sahipsiniz. Bu sayede sıkıştırma sırasında herhangi bir dosyanın zarar görüp görmediğini kontrol edebilirsiniz.

Winzip deneme amacıyla arşivinizi açmak için otomatik olarak bir klasör önerir. Test bittikten bu klasörü silmeniz sorun çıkarmayacaktır.

Bu sütunda dosyanın yüzde kaç sıkıştırıldığını görebilirsiniz.

Dosyaların gerçek boyutlarının toplamını buradan görebilirsiniz.

Arşivi kontrol etmek için CHECKOUT düğmesine tıklayın.

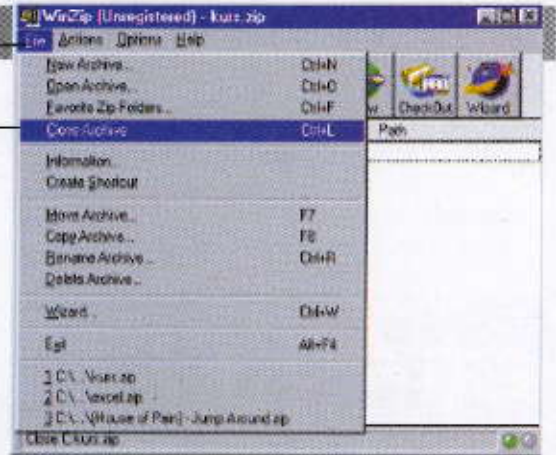
Kontrol işlemini başlatmak için OK (Tamam) düğmesine tıklamanız yeterli olacaktır.

Adım 10

Eğer işlem sorunsuz sona erdiyse oluşturduğunuz arşivi kapatın.

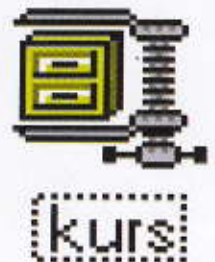
1) FILE/CLOSE ARCHIVE komutunu kullanarak yeni arşivi kapatabilirsiniz.

2) Winzip test klasörünü silmek isteyip istemediğinizi soracaktır. OK (Evet) düğmesine tıklayarak klasörü silin ve Winzip'i kapatın.

Adım 11

Sıkıştırma işlemi sona erdikten sonra sıkıştırdığınız dosya seçtiğiniz klasör içerisinde simge (Sıkıştırılan bir dolap) olarak bulunacaktır.

Adım 6

3

Açtığımız arşivi gözden geçirdikten sonra bir bölümünü veya tümünü geri göndermek isteyebilirsiniz. Bunun için dosyayı tekrar sıkıştırmak zorunda kalacaksınız. Winzip kısayoluna çift tıklayarak programı çalıştırın ve Winzip Classic penceresini açın.

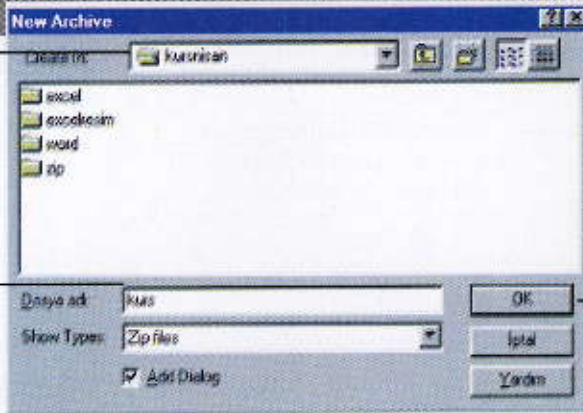
Sıkıştırılmış yeni bir arşiv oluşturmak isterseniz NEW (Yeni) düğmesine tıklamanız yeterli olacaktır.

Adım 7

Sıkıştırılmış dosyanın bulunduğu klasörü girin.

Kutuya arşiv dosyasının ismini girebilirsiniz. Sıkıştırılmış dosyanın bulunduğu klasörü girin.

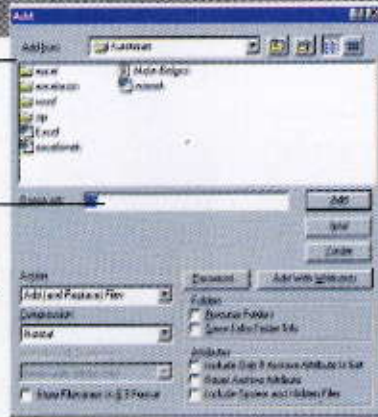
NEW ARCHIVE (Yeni Arşiv) penceresi otomatik olarak açılacaktır..

Tüm işlemleri tamamladıktan sonra OK (Tamam) düğmesine tıklayabilirsiniz.

Adım 8

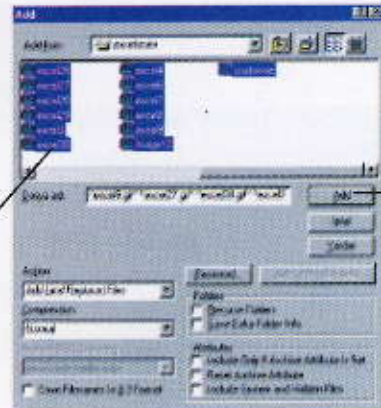
1)Sıkıştırmak istediğiniz dosyaların bulunduğu klasörü işaretleyin.

2)ADD (Ekle) düğmesine tıklayın veya klasörü çift tıklayarak açın.

ADD (Ekle) penceresi açılacaktır. Bu pencerede hangi klasörden hangi dosyaları sıkıştırmak istediğinizi seçebilirsiniz.

3)Fare ile tıklayarak istediğiniz dosyayı seçebilirsiniz. Birden fazla dosya seçmek isterseniz SHIFT tuşuna basılı tutarak tıklamanız yeterli olacaktır.

Seçimi yaptıktan sonra ADD (Ekle) düğmesine tıklayın.

Bu bölümde ilk olarak sıkıştırılmış bir arşive yeni dosya eklemeyi göreceksiniz. Daha sonra Winzip ile sıkıştırdığınız dosyaları kendiliğinden açılır hale dönüştürmeyi göreceksiniz.

Kurs için deneme amacıyla resimlerden oluşan bir arşiv oluşturmuş durumdayız. Birinci bölümde sıkıştırılmış dosyaları açmayı

ve daha sonra açtığınız bu dosyaları tekrar sıkıştırmayı öğrendiniz.

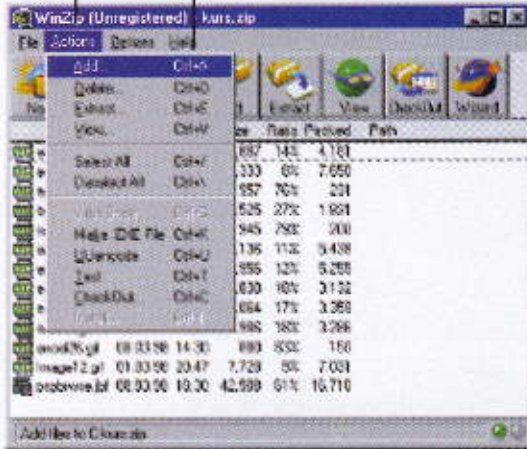
Bu bölümde ise sıkıştırılmış durumdaki arşive yeni bir dosya ek-

meyi ve Winzip programına gerek duymadan kendiliğinden açılan arşiv oluşturmayı öğreneceksiniz.

Adım 1

Birinci bölümün sonunda gönderilmeye hazır bir arşiv oluşturmuştunuz. Fakat arşive açılan bir dosya eklemeniz gerekli. Hiç sorun değil, Winzip ile sıkıştırılmış arşivi açmadan yeni dosya ekleyebilirsiniz.

Çift tıklayarak ZIP dosyanızı açın ve ACTION/ADD komutunu çalıştırın.

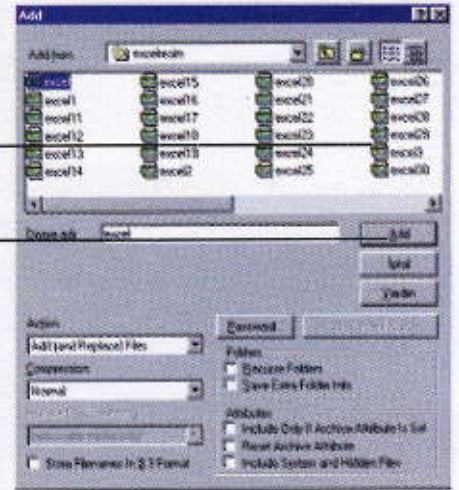

İstediğiniz dosyaları tıklayarak seçin.

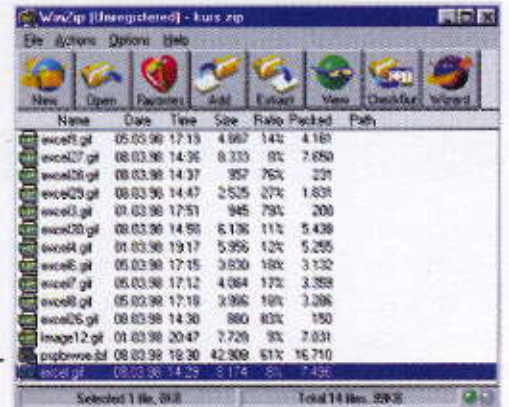
Son olarak da ADD (Ekle) düğmesine tıklayın.

Adım 2

ADD (Ekle) penceresinden arşive eklemek istediğiniz dosyayı seçebilirsiniz.

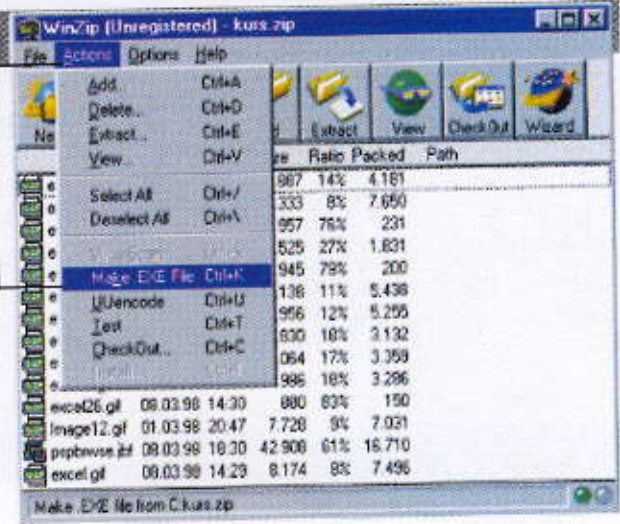
Seçtiğiniz dosya arşivinize eklendi. Artık Winzip'i kapatıp kaldığınız yerden işinize devam edebilirsiniz.

Adım 3

Alıcının bu arşivi açabilmesi için ZIP formatında sıkıştırılmış dosyaları açabilen bir programa sahip olması gerekecektir. Bu dosyayı size gönderen kişi için bu sorun değil. Size ZIP formatında bir arşiv gönderdiği için onu açabileceğinden eminsiniz. Ama başka birine gönderecek olursanız sorun çıkabilir. Ama kendiliğinden açılan bir arşiv oluşturup gönderirseniz alıcı Winzip programına ihtiyaç duymadan sadece çift tıklayarak bu arşivi açabilecektir.

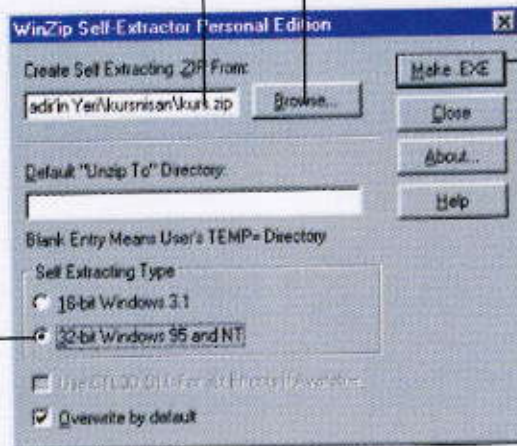
Çift tıklayarak sıkıştırılmış arşivinizi açın ve ACTION/MAKE .EXE FILE komutunu çalıştırın.

Adım 4

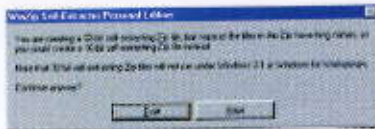
Bu pencerede kendiliğinden açılacak şekilde sıkıştırmak istediğiniz dosyaları seçebilirsiniz.

1) İsteddiğiniz bir ZIP dosyası seçin, BROWSE (Araştır) düğmesine tıklayarak seçme işlemini diskiniz üzerinde yapabilirsiniz.

3) Daha sonra MAKE .EXE düğmesine tıklayın.

2) Burada Winzip tarafından işaretlenmiş olan seçeneği değil 32-BIT WINDOWS 95 AND NT seçeneğini işaretleyin.

Sıkıştırılmış tüm dosyalar maksimum sekiz harfe sahipse Winzip, "16 Bit Windows 3.1" dosya türünü seçmek isteyip istemediğinizi soracaktır. Bu soruyu OK (Evet) düğmesine tıklayarak geçin, 32 bitlik dosya türünü her zaman tercih edin. Bundan sonraki soru da test etmek isteyip istemediğiniz yönünde olacaktır. Bu soruyu CANCEL (Hayır) düğmesine tıklayarak geçin ve Winzip'i kapatın.

Adım 5

İşlem başarıyla sona erdikten sonra diğer ZIP dosyalarından farklı bir simgeye sahip olarak diskiniz üzerinde yerini alacaktır. Bu dosyanın uzantısı ZIP değil EXE olacaktır. Bu dosyayı Winzip programına sahip olmayan bir arkadaşınıza gönül rahatlığı ile gönderebilirsiniz.

kurs

Dropdown için Form Alanı

1. İmleci "Yemek " kelimesinin bulunduğu satırın sağındaki sütuna taşıyın.
2. FORMLAR çubuğunda bulunan AÇILIR FORM ALANI düğmesine form alanı eklemek için tıklayın.
3. AÇILIR LİSTE FORM ALANI SEÇENEKLERİ penceresini (Form alanına tıklayarak) açın. LİSTE ÖGESİ kutusuna gerekli bilgileri girin :
Alman Pastası vs.
4. Daha sonra EKLE düğmesine tıklayın ve diğer bilgileri de girin:
Fransız Usulü Meze
Portakallı Ördek
Kuruyemi
5. AÇILI LİSTE ÖGELERİ penceresinden "Fransız Usulü Meze" seçeneğini işaretleyin ve seçili öge en üst sıraya yerleşene kadar TAŞI düğmesine tıklayın. TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi bitirin.
6. Animasyon satırına da bir AÇILIR FORM ALANI ekleyin ve palyaço, dansöz gibi seçenekler girin.

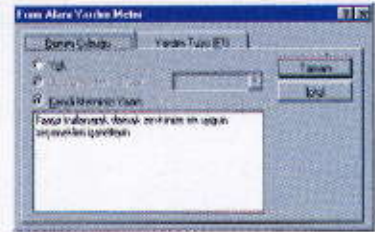
Açılır Form Alanı

Açılır Liste Form Alanı Seçenekleri

Yardım Metni ve Formu korumak

1. İki kere tıklayarak bir form alanının seçenekler penceresini aktif hale getirin. Aynı işlemi FORMLAR çubuğunda bulunan FORM ALANI SEÇENEKLERİ düğmesine tıklayarak da yapabilirsiniz. YARDIM EKLE düğmesine tıklayın.
2. DURUM ÇUBUĞU kartını seçin ve KENDİ METNİNİZİ YAZIN seçeneğini aktif hale getirin. Aynı işlemleri YARDIM TUŞU [F1] kartında da gerçekleştirebilirsiniz. TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi onaylayın.
3. Form alanı değişimlere karşı da korunmak zorunda. Bunun için FORMLAR çubuğu üzerinde bulunan FORMU KORU düğmesine tıklayın veya ARAÇLAR/BELGEYİ KORU komutunu çalıştırın.
4. BELGE KORU kutusundan FORMLAR seçeneğini aktif hale getirin.
5. Bir PAROLA belirleyin ve TAMAM düğmesine tıklayın.
6. Form alanı üzerinde değişiklik yapmadan önce korumayı kaldırmak için tekrar FORMU KORU düğmesine tıklamanız yeterli olacaktır.

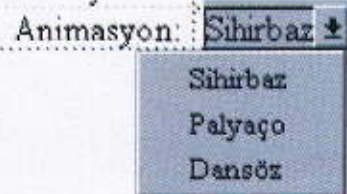
Form Alanı Yardım Metni

Belge Koruması

Form girişi ve Form baskısı

1. Form alanınızın değişikliklere karşı korumasını aktif hale getirin ve belgeyi kaydettikten sonra kapatın.
2. DOSYA/YENİ komutunu çalıştırın.
3. Önerilen seçeneği işaretleyin ve TAMAM düğmesine tıklayın.
4. [F1] tuşuna basarak veya fareyi kullanarak onay kutusunu işaretleyin. Aynı işlemleri kullanarak seçili kutuların işaretlerini kaldırabilirsiniz.
5. Açılır liste alanında bulunan listeyi yanında bulunan oka tıklayarak açın ve istediğiniz seçeneği işaretleyin. [ALT] + [↓] tuş kombinasyonunu da kullanarak istediğiniz seçeneğe ulaşabilirsiniz.
6. Formu doldurduktan sonra yazıcıdan çıkartabilirsiniz.

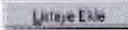

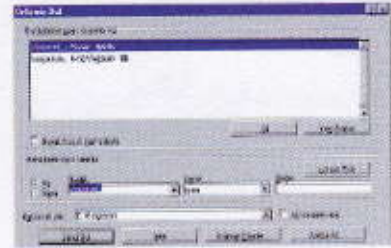
Windows 95 için Word Bölüm 5

Bu bölümde Word programının ilgi çekici ve çok sık ihtiyaç duyabileceğiniz işlevleri üzerinde duracağız. Mesela dosya aramak. Haklarında sadece bir anahtar kelime veya ana fikrini bildiğiniz metinlerin izini süreceğiz. Daha sonra birden fazla sayfaya sahip bir metni sütunlara ve değişik paragraflara nasıl böleceğinizi göreceksiniz.

- ☐ Metin dosyası aramak
- ☐ Metni sütunlara yerleştirmek
- ☐ Tek sütunda başlık
- ☐ Metin içine resim eklemek
- ☐ Resim büyötmek/küçölmek
- ☐ Çerçeve kullanarak resim yerleştirmek

Metin dosyası aramak

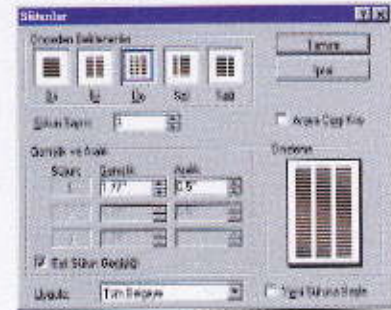
1. DOSYA/AÇ komutunu çalıştırın. BAKILACAK YER kutusunda CHIP Kurs klasörünü ve DOSYA TÜRÜ listesinde de Word-Belgeleri seçeneklerini aktif hale getirin.
2. GELİŞMİŞ düğmesine tıklayarak çeşitli kriterler kullanarak dosya aratabileceğiniz GELİŞMİŞ BUL penceresini açın. İlk koşul aç penceresinde bulunan dosya tipi seçeneğine bağlı olarak DOSYA TÜRÜ WORD BELGELERİDİR olacaktır.
3. DAHA FAZLA ÖLÇÜT TANIMLA seçeneklerinden DEĞER kutusuna aşağıdaki kelimeyi girin.
Hesap
4. Bu koşulu kriterler arasına eklemek için LISTEYE EKLE düğmesine tıklayın.
5. ARAMAYI KAYDET düğmesine tıklayarak aramayı kaydedin ve AD olarak aşağıdaki ismi verin.
Hesaplar
6. İçinde hesap olan dosyayı ŞİMDİ BUL düğmesine tıklayarak aramaya başlayın.

Aramayı kaydetmek

Metni sütunlara yerleştirmek

1. Bu çalışma için uzun ve birden fazla sayfaya sahip bir metne ihtiyacımız olacak. Dosyayı yeni bir pencere içerisinde açın.
2. **Ctrl** + **End** tuş kombinasyonunu kullanarak imleci metnin sonuna taşıyın. BİÇİM/SÜTUNLAR komutunu çalıştırın ve üç sütunlu seçeneği işaretleyin.
3. EŞİT SÜTUN ARALIĞI seçeneğinde bulunan işareti kaldırın ve ilk iki sütun için aşağıdaki değerleri verin.
Sütun: Geni lik: Aralık:
1 4 cm 0,5 cm
2 4 cm 0,5 cm
4. Kalan üçüncü sütun genişliğini Word otomatik olarak ayarlayacaktır. TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi onaylayın ve GÖRÜNÜM/TAM EKRAN komutunu çalıştırın.
5. Standart araç çubuğu üzerinde bulunan SÜTUNLAR düğmesine tıklayarak metni tekrar tek sütunlu eski haline getirebilirsiniz.

Biçim/Sütunlar...

... ve Sütunlar düğmesi

Tek sütunda başlık

1. İmleci tekrar metnin başına taşıyın ve Arial, 24 punto, kalın ve ortalı özelliklerini kullanarak aşağıdaki başlığı metne ekleyin:
Güne Sistemi
2. İmleci ikinci paragrafın başına taşıyın. EKLE/KESME komutunu ve açılan pencerede de BÖLÜM SONLARI, AYNI SAYFA seçeneğini aktif hale getirin. TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi onaylayın.
3. Paragrafın sonunda, cetveldeki değişikliğe dikkat edin. İmlec bu alan üzerindeyken durum çubuğunda paragraf (Pa x) değeri belirir.
4. Birinci sütunu tek sütun olarak bırakın ve altındaki paragrafı SÜTUNLAR düğmesini kullanarak üç sütunlu hale getirin. Genişlikleri cetvel üzerinden kendiniz ayarlayın.

Bölüm Sonları

Resim eklemek

[BELGEKODU "C:\MSOFFICE\Access\Belge Kodları\Word\WORD.00T.BMP" İLE BİRLİKTE BİLDİRİLEBİLİR]

Bağlanmış resim için alan kodu

Metin içine resim eklemek

Not: Aşağıda verilen resim dosyası resimleri bilgisayarınızda bulunmayabilir. Bunlar yerine değişik resim dosyaları kullanarak işlemleri yapabilirsiniz.

1. Yeni veya önceden çalışmış olduğunuz bir dosya içerisinde imleci metnin ortasında boş bir satıra yerleştirin
2. EKLE/RESİM komutunu çalıştırın MSOFFICE/ACCESS/BITMAPS/DBWIZ klasörü içerisinde DBMUSIC.BMP dosyasını seçin.
3. Resim ekle penceresinde açmak istediğimiz resmin ön izlemesini yapmak için ÖNİZLEME düğmesine tıklayın.
4. TAMAM düğmesine tıklayarak ekleme işlemini onaylayın ve resmi paragrafın başlangıcında ORTALA düğmesine tıklayarak ortalayın.
5. Bir sonraki paragrafın başına da yine aynı klasörde bulunan WORKOUT.BMP dosyasını ekleyin. Fakat bu işlemi yapmadan önce DOSYAYA BAĞLA ve BELGE İLE KAYDET seçeneklerini aktif hale getirin.
6. WORD belgesine bağladığınız resmin alan kodunu görmek için ARAÇLAR/SEÇENEKLER/GÖRÜNÜM komutuyla açılan pencereden ALAN KODU seçeneğini aktif hale getirin. Alan kodunu metin üzerinde inceledikten sonra kaldırın ve resmi silin.

Köşegen noktası

Resim büyötmek/küçöltmek

1. Metin üzerinde ortalı olarak duran resmi seçmek için üzerine tıklayın.
2. Sol alt köşesinde bulunan seçim noktasına (Köşegen noktası) tıklayarak resmi büyötmek için aşağı doğru çekin. Ters şekilde resmi küçöltmek için de yukarı doğru çekmeniz yeterli olacaktır.
3. Diğer seçim noktalarını kullanarak resme istediğiniz boyutu verebilirsiniz. Resim yeterli uzunluğa ulaştığı zaman yan tarafında bulunan noktaları kullanarak genişlik ayarlarını da yapabilirsiniz.
4. Resmin sınırlarını büyötmek için de tuşuna basılı tutarak istediğiniz seçim noktasını taşımanız yeterli olacaktır. Bu durumda resim değişmeyecek sadece sınır çizgileri yer değiştirecektir.
5. BİÇİM/RESİM komutunu çalıştırın ve açılan pencereden resmin özğün boyutunu ve üzerinde yaptığımız değişikliklerin değerlerini görebilirsiniz.

Çerçeve içine alınmış resim

Çerçeve Kaldır

Çerçeveyi kaldırmak

Çerçeve kullanarak resim yerleştirmek

1. Metin içerisinde bulunan resmi seçin.
2. EKLE/ÇERÇEVE komutunu çalıştırın. Normal ekranda çalışıyorsanız tam ekran görüntüye geçmeniz gerekebilir.
3. Resim etrafında bir çerçeve belirecektir. İmleci resmin üzerinde gezdirirken beliren çapa şekli de size resmi taşımada yardımcı olacaktır.
4. Farenin sol tuşuna basılı tutarak resmi metnin ortasına taşıyın. BİÇİM/ÇERÇEVE komutunu çalıştırın. METİN SARMA kutusunda ETRAFINA seçeneğini işaretleyin. GENİŞLİK, YÜKSEKLİK ve METİNDEN UZAKLIK ayarlarını yapın. TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi onaylayın.
5. Çerçeveyi kaldırmak için BİÇİM/ÇERÇEVE komutunu çalıştırın ve ÇERÇEVEYİ KALDIR düğmesine tıklayın. Bu işlem sonucunda çerçeve tekrar paragrafın başındaki yerini alacaktır.

Windows 95 için

Excel Bölüm 5

Bu bölümde Harita (Data Map) işlevini kullanarak harita oluşturmayı öğreneceksiniz. Excel programının içerisinde hazır bulunan bir sipariş formunu dolduracak ve daha sonra bunu veritabanı olarak kaydedeceksiniz. Daha sonra 3 Boyutlu bir formül oluşturacak ve bu formülü birden fazla tablo sayfası üzerinde ciroyu hesaplamak için nasıl kullanabileceğinizi göreceksiniz. Daha sonra tablolardaki hücrelerle ilgili detaylı bilgileri bir bilgi penceresi içerisinde göstermeyi öğreneceksiniz.

Araç çubuğu üzerine yeni bir düğme eklemeyi ve yeni bir araç çubuğu oluşturmayı öğreneceksiniz. Düğmeler üzerinde değişiklikler yapabilecek ve değişikliklerden sonra araç çubuğundaki değişiklikleri geri almayı öğreneceksiniz.

- ☐ Hazır şablonlar ile çalışmak
- ☐ Verileri veri tabanına kaydetmek
- ☐ Hücre içeriğini aratmak ve değiştirmek
- ☐ Harita Oluşturmak
- ☐ Harita biçimlendirmek
- ☐ 3 Boyutlu formül oluşturmak
- ☐ 3 Boyutlu formülü bilgi penceresi içerisinde göstermek
- ☐ Otomatik kaydetme
- ☐ Çalışma aralığını kaydetmek
- ☐ Araç Çubuğuna düğme eklemek
- ☐ Düğme düzenlemek
- ☐ Araç çubuğunu veya düğme resmini tanımlı haline dönüştürmek

Sipariş Formu şablonu

Sayı Ata

Sipariş verileri

Veri tabanı oluşturmak

Hazır şablonlar ile çalışmak

1. DOSYA/YENİ komutunu çalıştırın ve ELEKTRONİK TABLO ÇÖZÜMLERİ kartını aktif hale getirin.
2. SİPARİŞ FORMU şablonunu seçin ve TAMAM düğmesine tıklayın.
3. ÖZELLEŞTİR düğmesine tıklayın.
4. Şablonla ilgili hızlı bir yardım almak için imleci penceresinin sağ üst köşesinde bulunan yardım alanına taşıyın.
5. İmleci firma bilgilerinin bulunduğu alana taşıyın ve gönderen bilgilerini girin.
6. Hemen sağ tarafta bulunan kutulara da telefon ve faks numaralarını girin.
7. Şablonun altında bulunan YAZITIPINI DEĞİŞTİR düğmesine tıklayın ve yazı tipi olarak Times New Roman seçin. TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi onaylayın.
8. Sipariş Formu çubuğu üzerinde bulunan SAYI ATA düğmesine tıklayın.
9. Atanan değerleri TAMAM düğmesine tıklayarak onaylayın.

Verileri veri tabanına kaydetmek

1. Sipariş isimli sayfayı aktif hale getirin ve sağdaki resimde görüldüğü şekilde doldurun.
2. DOSYA/FARKLI KAYDET komutunu çalıştırın ve girdiğiniz verileri Kayıt Türü seçeneklerinden Veritabanı olarak kaydedin.
3. Dosya Adı olarak da "Yazıcı Siparişi" girin.
4. KAYDET düğmesine tıklayın.
5. DOSYA/YAZDIR komutunu çalıştırın ve KOPYA SAYISI olarak "2" girin.
6. Sayfayı TAMAM düğmesine tıklayarak yazdırın.

Hücre içeriğini aratmak ve değiştirmek

1. DÜZEN/BUL komutunu çalıştırın ve açılan pencereden BUL kutusuna aşağıdaki değeri girin:

Toplam

2. BÜYÜK/KÜÇÜK HARF EŞLEŞTİR seçeneğini işaretleyin ve SONRAKINI BUL düğmesine tıklayın.
3. Açılan pencereyi TAMAM düğmesine tıklayarak kapatın ve BÜYÜK KÜÇÜK HARF EŞLEŞTİR seçeneğindeki işareti kaldırın.
4. SONRAKINI BUL düğmesine tıklayarak arama işlemini devam ettirin.
5. DEĞİŞTİR düğmesine tıklayın ve DEĞİŞTİR kutusuna aşağıdaki değeri girin:

De er

6. TUMÜNÜ DEĞİŞTİR düğmesine tıklayın.
7. DOSYA/KAPAT düğmesini tıklayın. EVET düğmesine tıklayarak kaydetme işlemini onaylayın.

Hücre içeriğini aratmak

Hücre içeriğini değiştirmek

Harita Oluşturmak

1. Yeni bir çalışma kitabı açın ve aşağıdaki değerleri girin.
A1: Avrupa B1: Nüfus
A2: Fransa B2: 1200000
A3: spanya B3: 1250000
A4: talya B4: 1450000
2. Tabloyu seçin ve HARITA düğmesine tıklayın.
3. Sayfa üzerine C1:G23 hücreleri arasına farenin sol tuşuna basılı tutarak bir çerçeve çizin.
4. Açılan BİRDEN ÇOK HARITA KULLANILABİLİR penceresinden AVRUPA seçeneğini işaretleyin ve TAMAM düğmesine tıklayın.
5. HARITA/ÖZELLİKLER komutunu çalıştırın ve AVRUPA BÜYÜK ŞEHİRLERİ seçeneğini işaretleyin. TAMAM düğmesine tıklayarak pencereyi kapatın.
6. BÜYÜT düğmesine tıklayın. Daha sonra imleci tabloda kullandığımız ülkelerin harita üzerinde bulundukları alana taşıyın ve tıklayın.
7. Sayfayı HARITA isminde kaydedin.

Avrupa haritası eklemek

Harita biçimlendirmek

1. VERİ HARİTASI DENETİMİ penceresini kapatmak üzere pencerenin sağ üst köşesinde bulunan KAPAT düğmesine tıklayın.
2. GÖRÜNÜM/ALTBAŞLIK komutunu çalıştırın ve açılan Alt başlık kutusu üzerine çift tıklayın.
3. Kutu içerisinde bulunan memri tuşuna basarak silin ve aşağıdaki değeri girin:
95 NÜFUS DE ERLER
4. İşlemi tuşuna basarak bitirin. Alt başlık kutusunu kenarından tutarak ana başlığın altında uygun bir yere taşıyın.
5. Sayfayı kaydedin ve yazdırın.
6. Sayfa1 isminin bulunduğu kutuya çift tıklayın ve yeni isim olarak "Ocak" girin.

Büyüt

Harita

3 Boyutlu formül oluşturmak

1. Pencereyi TAMAM düğmesine tıklayarak kapatın. Sayfa 2, 3 ve 4'e sırasıyla aynı şekilde "Şubat, Mart" ve "Toplam" isimlerini verin.
2. Ocak isimli sayfayı aktif hale getirin ve A1:B4 hücreleri arasını seçin. Araç çubuğu üzerinde bulunan KOPYALA düğmesine tıklayarak seçili alanın bir kopyasını çıkarın.
3. Şubat isimli sayfaya ve tuşuna basılı tutarak TOPLAM isimli sayfaya tıklayın. A1 hücresine tıkladıktan sonra tuşuna basın.
4. Farenin sağ tuşunu kullanarak Mart sayfasına tıklayın ve açılan Nesne Menü'sünden TABLO GRUBUNU ÇÖZ komutunu çalıştırın.
5. Şubat ve Mart aylarındaki verileri sağda bulunan değerlerle değiştirin.
6. Toplam sayfasına kopyalanan sayıların seçimini kaldırın ve B2 hücresine tıklayın. Daha sonra Araç Çubuğu üzerinde bulunan OTOMATİK TOPLAM düğmesine tıklayın.
7. Ocak isimli hücreyi aktif hale getirin ve B2 hücresine tıklayın. tuşuna basılı tutarak Mart sayfasını aktif hale getirin ve tuşuna basarak formülü bitirin.

Sayfa isimlendirmek

Kopyala

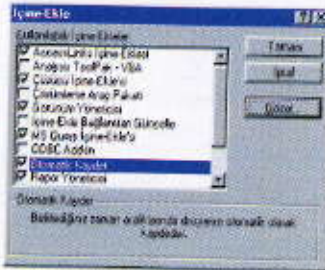

Haritayı ve Bilgi penceresini düzenlemek

3 Boyutlu formülü bilgi penceresi içerisinde göstermek

1. 3 Boyutlu formülü aynı şekilde B3:B4 hücreleri içinde uygulayın. Son olarak B5 hücresini seçin ve OTOMATİK TOPLAM düğmesine çift tıklayın.
2. KALIN düğmesine tıklayın ve KENARLIKLAR düğmesine tıklayın.
3. Açılan menüden üst kenara tek çizgi ve alt kenara da çift çizgi ekleyin.
4. ARAÇLAR/SEÇENEKLER komutunu çalıştırın ve GÖRÜNÜM kartını aktif hale getirin. GÖSTER seçeneklerinden BİLGİ PENCERESİ'ni işaretleyin. TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi onaylayın.
5. PENCERE/YERLEŞTİR komutunu çalıştırın ve açılan pencereden DÖŞE seçeneğini aktif hale getirin. TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi sona erdirin.
6. BİLGİ penceresine tıklayın ve Ana Menüden BİLGİ menüsünü açın. DEĞER, BİÇİM ve ETKİLEYENLER seçeneklerini aktif hale getirin.
7. Bilgi penceresinde bulunan verileri okuduktan sonra 3 Boyutlu formüle sahip diğer hücelere de tıklayın ve onlar hakkında yazanları okuyun.

İçine ekle penceresi

Otomatik kaydet

Otomatik kaydetme

1. DOSYA/KAPAT komutunu kullanarak Bilgi Penceresini kapatın. Açık kalan pencereyi de PENCERE/YERLEŞTİR komutunu kullanarak tam ekran yapın.
2. ARAÇLAR/İÇİNE EKLE komutunu çalıştırın ve OTOMATİK KAYDET seçeneğini işaretleyin.
3. Açılan pencereyi TAMAM düğmesine tıklayarak kapatın.
4. ARAÇLAR/OTOMATİK KAYDET komutunu çalıştırın ve açılan pencereden HER X DAKİKADA KAYDET seçeneğini işaretleyin.
5. İşaretlediğiniz seçenekte istediğiniz zaman aralığını (Dakika üzerinden) girin. KAYDETMEĐEN ÖNCE SOR seçeneğinde işaret bulunuyorsa kaldırın.
6. TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi sona erdirin.

Çalışma aralığını kaydetmek

Döşenmiş pencereler

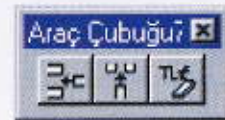
1. Üç kere PENCERE/YENİ PENCERE komutunu çalıştırın ve açılan pencereleri PENCERE/YERLEŞTİR/DÖŞE komutunu kullanarak yerleştirin.
2. Her pencerede değişik bir sayfanın görünmesini sağlayın ve TOPLAM isimli pencereyi aktif hale getirin.
3. Tabloyu seçin ve YAKINLAŞTIRMA DENETİMİ menüsünü açın. Açılan menüden SEÇİM seçeneğini işaretleyin.
4. DOSYA/ÇALIŞMA ALANINI KAYDET komutunu çalıştırın ve dosya adı olarak "Dörtü Görünüm" atayın.
5. KAYDET düğmesine tıklayarak pencereyi kapatın ve kaydetme işlemini EVET düğmesine tıklayarak onaylayın. DOSYA/KAPAT komutunu kullanarak çalışma kitabını kapatın.
6. DOSYA/AÇ komutunu çalıştırın ve "Dörtü Görünüm" isimli dosyayı işaretleyin.
7. AÇ düğmesine tıklayarak Çalışma Kitabını açın.

Araç Çubuğuna düğme eklemek

1. GÖRÜNÜM/ARAÇ ÇUBUKLARI komutunu çalıştırın ve açılan pencerede bulunan ÖZELLEŞTİR düğmesine tıklayın.
2. KATEGORİLER listesinden METİN BİÇİMLENDİRME seçeneğini seçin ve ALTİ ÇİFT ÇİZİLİ düğmesini seçin ve Biçim Çubuğu üzerine taşıyın.
3. DÜZEN seçeneğini işaretleyin ve SATIR EKLE düğmesini aktif olan çubukların yanında bulunan boşluğa taşıyın.
4. SÜTUN EKLE ve BİÇİMLERİ TEMİZLE düğmelerini de biraz evvel yerleştirdiğiniz düğmenin yanına taşıyın.
5. ÖZELLEŞTİR penceresini KAPAT düğmesine tıklayarak kapatın.
6. Toplam sayfasını aktif hale getirin ve B1:B5 arasında bulunan hücreleri seçin. BİÇİMLERİ TEMİZLE düğmesine tıklayın. Daha sonra B5 hücresini seçin ve ALTİ ÇİFT ÇİZİLİ düğmesine tıklayın.
7. İkinci satırı seçin ve SATIR EKLE düğmesine tıklayın. Aynı işlemi altıncı satır için de uygulayın.

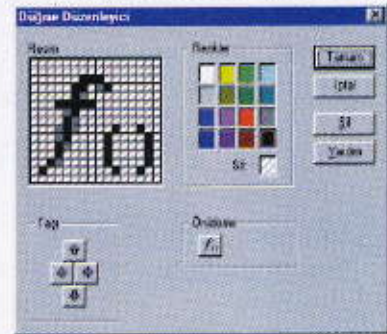
Kategori seçimi

Kullanıcı tarafından oluşturulmuş araç çubuğu

Düğme düzenlemek

1. Tanımladığınız araç çubuğunu KAPAT düğmesine tıklayarak kapatın.
2. Araç çubuklarından birinin üzerine farenin sağ tuşuyla tıklayın ve açılan nesne menüsünden ÖZELLEŞTİR komutunu çalıştırın.
3. Standart araç çubuğu üzerinde bulunan İŞLEV SİHİRBAZI düğmesine farenin sağ tuşuyla tıklayın ve açılan nesne menüsünden DÜĞME RESMİNİ DÜZENLE komutunu çalıştırın. Bu işlem sonunda DÜĞME DÜZENLEYİCİ penceresi açılacaktır.
4. Düğme üzerinde bulunan "x" harfini simgeleyen siyah kutulara tıklayarak silin.
5. Renkler kutusu içerisinde bulunan Siyah renk üzerinde tıklayın ve "x" harfinin yerine küçük parantez çizin.
6. TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi sona erdirin.
7. KAPAT düğmesine tıklayarak ÖZELLEŞTİR penceresini de kapatın.

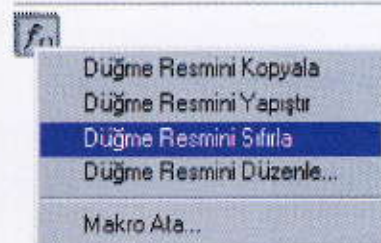
Düğme düzenleyici editörü

Düğmenin yeni hali

Araç çubuğunu veya düğme resmini tanımlı haline döndürmek

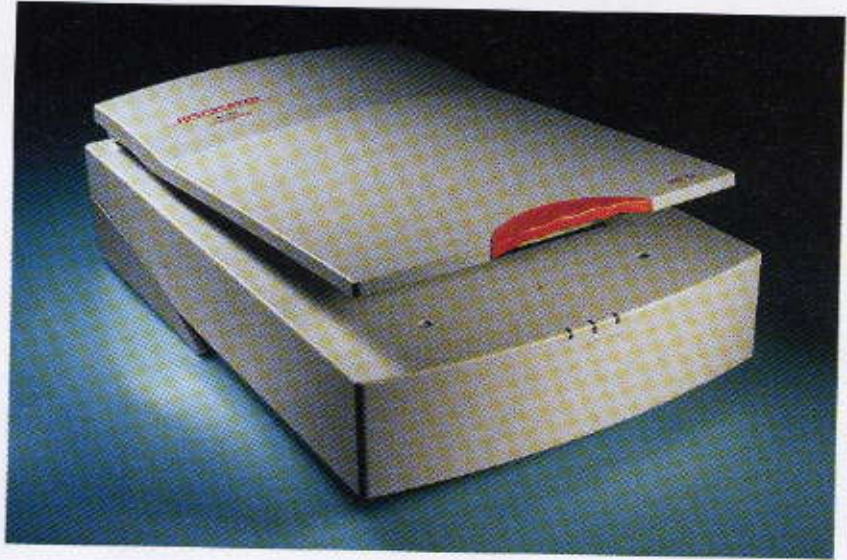
1. Eğer İŞLEV SİHİRBAZI düğmesini eski haline geri döndürmek isterseniz iki seçeneğiniz olacaktır. Birincisi GÖRÜNÜM/ARAÇ ÇUBUKLARI komutunu çalıştırmak, ikincisi de araç çubuğuna ait nesne menüsünü açarak ÖZELLEŞTİR komutunu çalıştırmak.
2. Standart araç çubuğu üzerinde bulunan İŞLEV SİHİRBAZI düğmesine farenin sağ tuşuyla tıklayın ve DÜĞME RESMİNİ SIFIRLA komutunu çalıştırın.
3. ÖZELLEŞTİR penceresini KAPAT düğmesine tıklayarak kapatın.
4. Biçim çubuğunu tanımlı haline döndürmek için GÖRÜNÜM/ARAÇ ÇUBUKLARI komutunu çalıştırın.
5. Fareyi kullanarak BİÇİM seçeneğini seçin ve SIFIRLA düğmesine tıklayarak tanımlı haline dönüştürün.
6. Araç Çubuğu 1 seçeneğini de aynı şekilde seçtikten sonra SIL düğmesine tıklayın. Silme işlemi TAMAM düğmesine tıklayarak onaylayın.
7. Araç Çubukları penceresini de aynı şekilde TAMAM düğmesine tıklayarak kapatın.

Araç Çubuğu silmek

Scanner Nasıl Çalışır?

Fiyat düşüşü ve çok farklı modeller tarayıcı pazarındaki patlamanın belirtileri. CHIP farklı tarayıcı tiplerinin fotoğraf ve dıaları nasıl dijital verilere çevirdiğini anlatıyor.

Tarayıcılar kullanıcılara dia, siyah-beyaz veya renkli fotoğrafların, daktilo ile yazılmış yazıların, formüllerin veya çizilmiş planların dijitalize edilmesi yani sayısallaştırılması ve bu şekilde PC'de işlenmesi imkânını sağlıyor.

Dökümanın nasıl okunacağı tarayıcının tipine göre değişiyor. Bazı çeşitleri dökümanı tekerlekler aracılığıyla içine çekip sayısallaştırma için gerekli olan sensörlerin önünden geçiriyor. Bu teknik hemen hemen tüm faks cihazlarında kullanılan teknik ve sayfalar 200 dpi (dots per inch, inç başına nokta) derinlikte ve siyah-beyaz veya gri tonlamalar şeklinde taranıyor.

El tarayıcıları üzerinde kağıdı içeri çekme mekanizması bulunmuyor. Kullanıcı cihazın sensörlü kısmını elle -mümkün olduğunca aynı hızda, ne çok hızlı ne de çok yavaş- dökümanın üzerinden geçirmek zorunda. Sonuçta çıkan düşük netlikteki dökümanlar ve zahmetli scanner kullanımını yüzünden el tarayıcıları resim tarama için pek uygun değiller.

Masaüstü tarayıcılar ise kullanım

açısından daha basitler. Bazı modellerde fiyatlar da şu anda 150 \$'ın altına düşmüş durumda. Kullanıcı fotokopi makinasındaki gibi taramak istediği dökümanı cam bir tablet üzerine koyuyor. Taranmak istenen döküman bir kitap sayfası, bir kutunun üstü veya bir dergi sayfası gibi hacim olarak fazla da olabiliyor. Birçok masaüstü tarayıcı dıaların taranmasına da izin veriyor. Tarama anında sensörler sıra halinde bulundukları çubuğun bir kızak üzerinde kayması ile satır satır döküman üzerinde hareket ediyor.

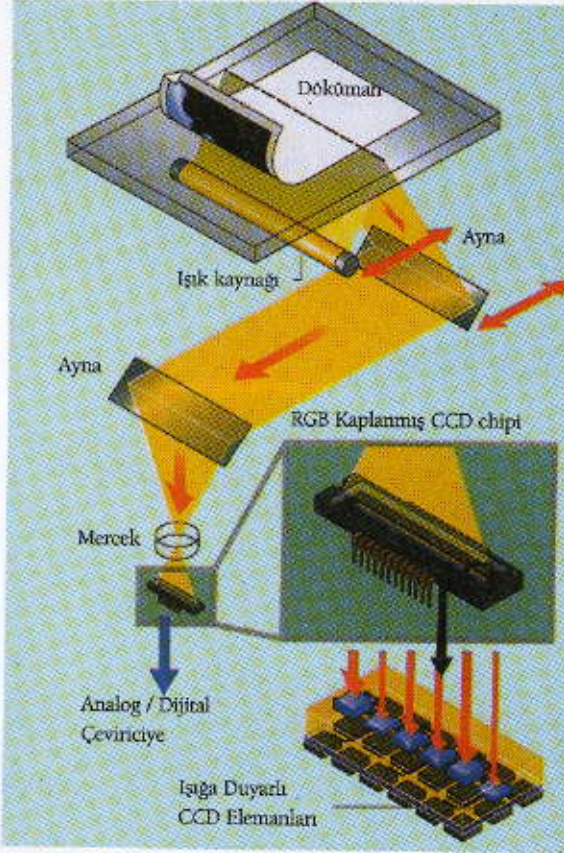
Çözünürlük ve Renk Derinliği Taramanın Kalitesini Belirliyor

Tarayıcıların birçoğu CCD (Charged Coupled Device, yük yalıtımlı yarıiletken) satır sensörleri ile çalışıyor. CCD satırlarında silisyum yarı iletken yapıtaşları kullanılıyor ve binlercesi çok sık bir satır şeklinde yanyana yerleştiriliyor. Bu da yatay çözünürlüğü oluşturuyor. Dikey çözünürlük ise CCD satırının hareketi sırasındaki aralıklara bağlı.

Optik çözünürlük kullanılan CCD'ler ile belirleniyor. 600 dpi çözünürlüğe sahip bir tarayıcı 400 dpi veya 200 dpi çözünürlüğe sahip bir tarayıcıya göre daha fazla detay tanıyor. Tarayıcının optik çözünürlüğü sadece sürücü yazılımının interpolasyonu ile artırılabilir veya azaltılabilir. Ancak sadece görünürde durum böyle, çünkü bu hile ile her ne kadar binler seviyesinde bir dpi da hedeflense dökümanın detay zenginliği artmıyor. Fiziksel çözünürlük üst sınırı belirliyor. 400 dpi'lık bir tarayıcı ile 600 dpi'da taranan bir grafik için harcanan zamandan daha kısa sürede daha kaliteli bir sonucu bir grafik işleme programı ile elde etmek mümkün.

Aynı şekilde sensörlerin kaç tane gri tonlamayı veya kaç tane rengi birbirinden ayırdedebildiği de tarayıcının kalitesini belirliyor. Eğer bir tarayıcı sadece siyah ve beyazı ayırdedebiliyorsa 1 bitlik bir renk derinliği söz konusudur. 16 gri tonlama 4 bit demek ve 8 bit ile 256 renk farkedilebilir. Gri tonlama tarayıcıları 8 bit ile 10 bit arası çalışırken 24 bitten ▶

CCD Masaüstü Tarayıcıların Yapısı

Keskin ayarlanmış ayna ve mercek sistemi ile dökümandan yansıyan ışık CCD elemanı üzerine yansıtılıyor. CCD chipi içinde oluşan akımlar elektrik sinyalleri şeklinde analog-dijital dönüştürücüye iletiliyor ve orada dijital değerlere çevriliyor.

İtibaren renkli tarayıcılar söz konusu oluyor. Renkli tarayıcıların çalışmasını daha iyi anlayabilmek için taramayı daha detaylı bir şekilde incelemek gerekiyor.

Dökümanın Sayısal Verilere Dönüşmesi

Tarama işlemi sırasında döküman üzerindeki bir şerit lamba ile aydınlatılıyor. Satır satır taranıyor. Dökümandan yansıyan ışık bir ayna ve bir mercek sistemi ile CCD satırı üzerine yansıtılıyor. Binlerce optoelektronik yarıiletkenin bulunduğu CCD içinde oluşan akımlar ve akım değişimleri ilgili pikselin (noktanın) rengi ile orantılı oluyor. Açık renkler daha fazla foton yansıtırken karanlık noktalar ise daha fazlasını soğuruyor. CCD'ler içinde akımlar çok kısa süre saklanıyor. Bu çok kısa süre

içinde çevirici elektronik sayesinde dijital değerlerine çevriliyor. Daha sonra bir step motor aracılığıyla yeni dikey pozisyona taşınmıyor. Tarayıcı yazılımı da yakalanan satırları daha sonra alt alta ekleyerek bir resim oluşturuyor.

Işığa duyarlı CCD sensörleri sadece aydınlık değerlerini belirleyebiliyorlar. Renkleri ayırdedebilmek için optiğin kuralları kullanılıyor. Kırmızı, yeşil ve mavinin biraraya geldiğinde beyaz oluşurması ve aynı şekilde beyaz ışığın bir prizma veya filtre aracılığıyla yine üç ana rengi vermesi kuralı kullanılıyor.

"3-Pass" renkli tarayıcı dökümanı üç kere ve sırayla kırmızı, yeşil ve mavi renkli ışıklar ile tarıyor. Ya da kullandığı filtre ile her seferinde CCD sensörlerine istenilen rengin süzülerek düşmesini sağlıyor.

Teknik Terimler

Optik Çözünürlük: Bir tarayıcının yatay olarak okuyabileceği noktaların sayısı. Fiziksel çözünürlük olarak da adlandırılıyor.

CMYK: Dört renk ofset baskıda kullanılan renk sisteminin adı. (Cyan, Magenta, Sarı ve Siyah)

Renk Ayrımı: Renkli bir grafiğin tek tek bileşenlerine ayrılması. Örneğin RGB veya CMYK olarak veya aydınlık, parlaklık vs gibi.

Renk Derinliği: Tarayıcı tarafından algılanabilen parlaklık ve renk farklılıkları bit olarak renk derinliği şeklinde adlandırılır. Örneğin 8 bit 256 farklı rengi, 24 bit ise 16.7 milyon rengi belirtir.

Daha sonra yazılım her taramada 8 bit ile edilen görüntüleri birleştirerek 24 bitlik grafik bilgisini oluşturuyor. 24 bit renk derinliği ile 16.7 milyon farklı renk elde edilebiliyor.

Dijitalize edilecek bölümün başını yeniden yakalayamayan renkli tarayıcılar tek bir seferde her üç rengi de ayrı ayrı okumak zorundalar. Bu yüzden bu tip tarayıcılara "1-Pass" veya "Single" tarayıcı adı veriliyor. CCD satırı bir sonraki dikey pozisyona her üç renk de yakalandıktan sonra geçiyor.

Her iki durumda da renk bileşenlerini ayrı ayrı okumak için tek bir CCD satırı yetiyor ve tek bir CCD satırı da fiyatı makul seviyelere çeken bir etken. Ancak çok yavaşlar ve renk kaymaları ile kontrast düşümleri kabul edilmek zorunda.

Prizma ile çalışan tarayıcılarda her noktanın renk değeri üç farklı spektral renk bileşenine ayrılıyor ve farklı mercek sistemleri ile üç ayrı CCD satırına odaklanıyor. Bu tarayıcı tipinde daha iyi ve daha hızlı sonuçlar elde ediliyor.

Yeni tarayıcılarda çok yer kaplayan ayırım aynaları veya prizmalar yerine Renk-CCD'leri kullanılıyor. Bu fotodetektörler de aslında sadece aydınlık farkını algılayabiliyorlar ancak üç

Interpolation: Sensörler tarafından algılanamayan noktaların renklerinin iki komşu noktanın ortalaması alınarak bulunması. Böylece sert kontrastlar yerine yumuşak geçişler elde ediliyor.

Renk Kalibrasyonu: Giren ve çıkan renklerin tamamen eşitlenmesi.

Piksel: Bir resim noktası.

Ön Tarama: Asıl taramadan önceki üstünkörü tarama. Buradan asıl taramak istenen kısmın seçimi yapılabiliyor.

RGB: Ana renkler: Kırmızı, yeşil ve mavi. Eşit olarak karışmaları halinde beyaz oluşuyor.

tanesi gerekli renk filtreleri ile beraber biraraya bağlanıyor. Prizma tekniğindeki gibi bir geçişte ışık değişimi olmadan tüm bir dökümanı tarayabiliyor.

Prescan İle Veri Akışı Sınırlandırılabilir

Asıl taramaya geçmeden önce bir ön tarama yapılmasında fayda var. Ön taramada tarayıcının tüm otomatik özellikleri kullanılıyor ve hata düzeltme normal seviyeye getiriliyor. Daha sonra ön tarama üzerinden sadece istenen alanın taranması sağlanabilir. Böylece daha sonradan vakit alan resmi kesip-biçme işleminden tasarruf edilebileceği gibi tarama süresinin kısalması da sağlanabilir. Ekrandaki görüntü eğer istenenden çok uzaksa "finescan" yani detaylı tarama aktif hale getirilebilir. Bu taramada ön taramadaki gibi otomatik ayarlar kullanılmıyor. Kullanıcı ön taramaya bakarak ayarları yapıyor ve kullanıcı-

nın yaptığı parlaklık, aydınlık, çözünürlük gibi ayarlar doğrultusunda dökümanı tarıyor.

Özellikle fotoğraf kalitesinde taramalarda 24 bit renk derinliğinde çok büyük hacimli grafik dosyaları oluşuyor. Her nokta 3 byte (her temel renk için 8 bit) veriye ihtiyaç duyuyor. Ekranı dolduran 800x600 piksellik bir resim yaklaşık 1.4 megabayt yer kaplıyor. (3x800x600=1.440.000 Byte) Matbaaya gönderilmek üzere taranan resimlerde çoğu zaman iki üç basamaklı megabaytlara ulaşılabilir.

Buradan da şu sonuç çıkıyor ki; taranan grafikler kayıpsız bir sıkıştırma destekleyen formatta kaydedilmeli. Bunlar da TARGA, TIFF ve PCX formatları. JPEG formatı çok yüksek bir sıkıştırma oranını sağlasa da bunu kaliteden ödün vererek yapıyor.

Bağlantı Noktası Ve Sürücüler de Önemli

Yüksek hacimli veri kümeleri sadece kayıt ortamları için değil, tarayıcı ile PC arasındaki trafik için de ağır bir yük. PC tarafında iki tane bağlantı seçeneği var: Geleneksel hızlı olan SCSI veri yolu ve son zamanlarda popülerleşen paralel bağlantı noktası. İkinci seçenek PC'nin içinin açılmaması ve çok kısa sürede bağlantı avantajlarını sağlıyor.

Ancak bu tip tarayıcılar PC'ye veri transferinde hız rekorları kırmıyor. SCSI arabirimi ile sürülen tarayıcıların aksine paralel tarayıcılar ZIP, streamer ve yazıcılar gibi bu bağlantı noktasını kullanan diğer cihazları engellemek için bir de paralel çıkışa sahip olmalı.

Ve son olarak kusursuz bir tarama için geçerli olan altın bir kural: İşletim sistemi üzerine gerekli olan sürücü yazılımı kurulmuş olmalı (güncel sürücüler bedava olarak Internet'ten alınabilir) ve tarayıcı TWAIN yazılım arabirimini desteklemeli. Böylece uygulamalar içinden daha rahat taramalar yapılabilir. □

Herbert Buckel'den çeviren
Güçlü Aydoğan

Uzmanlar İçin

Farklı Fotodedektörler

Profesyonel baskı ön aşamasında tamburlu tarayıcılarda PMT bileşenleri (Photo Multiplier Tubes) kullanılıyor. Üç sensör (RGB ana renklerinin her biri için) sinyal güçlendirmesi ile zayıf ışık kümelerini bile değerlendirebiliyor, böylece bir belgenin en koyu pasajlarının bile ayırtebilebilmesini sağlıyorlar. Bir tamburlu tarayıcı sadece üç tane kalibre edilebilir PMT'yle idare edebildiği için, oluşabilecek renk hataları burada söz konusu değildir.

Bazı yeni tarayıcılarda, HP Scanjet 4S gibi, yeni bir sensör tekniği kullanılıyor: CIS (Contact Image Sensor). Her üç RGB rengi için dedektörler yüksek entegrasyonlu bir yapıtaşıyla birleştirilmiştir. Merceklerle ve aynalara gerek kalmaması yüzünden yüksek optik çözünürlüklerde çok alçak ve küçük tarayıcılar üretilebiliyor.

MULTIMEDIA

İTERAKTİF MULTIMEDIA TASARIM

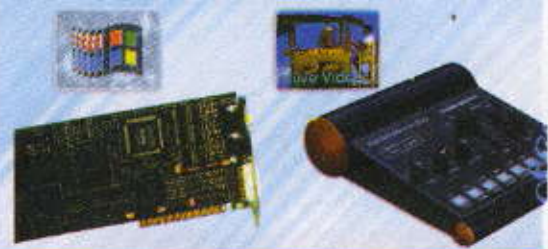
Çok yönlü ve çok amaçlı görsel sunum interaktif prezentasyon hazırlama
Video üzerine yazı ve grafik aktarımı
animasyon ve çizgi film hazırlama
eğitim ve tanıtım programları hazırlama
yapılabilecek işler saymakla bitmez;
tamamıyla sizin hayal gücünüze kalmış
En iyisi siz bir scala alın.....

YARATICILIĞINIZA SINIR TANIMAYIN!

SCALA ile

Şirketinizin ürün tanıtımını veya bayi eğitimi interaktif bir CD üzerinden en pratik ve etkili şekilde yapabilirsiniz.

Üniversite ve
Eğitim kuruluşlarına
özel indirim!

GENLOCK

Video prezentasyonlar için ideal!
Bilgisayarda hazırlanan prezentasyonları kayıpsız olarak projektor veya TV-Video ortamına en mükemmel şekilde aktarabilir.
3D grafik ve Animasyonları gerçek video görüntüsü üzerine miks ederek kaydeder.

SCALA TV

TV-Video stüdyolarına
Karakter ve grafik jeneratörü

0212-641 33 19 pbx

MEGAVİZYON
Digital Video & Multimedia

World League Basketball

World League Basketball, birlikte oynayacakları spor oyunları arayan babalar ve çocukları için mükemmel bir oyun. Göz atılmasında fayda var.

Basketbol tüm dünyada sevilen ve oynanan bir oyun, ancak bir takım oyunu olması ve oynamak için özel bir saha gerektirmesi özellikle ülkemizde amatör oyuncuları sıkıntıya sokuyor. Fakat zorluklar sizi yıldırmamın, herşeye rağmen basketboldan vazgeçemem diyenler için, sanal bile olsa, oyun imkanları varlığını sürdürüyor. Tabii bilgisayar başında oturduğunuz yerden yapılan sporun kime ne faydası var diyebilirsiniz, ancak günümüzde yapılan oyunlar öyle detaylı ki, en azından gençlerin bu sporlarla ilgili teorik bilgileri, kuralları öğrenmesine ve onların konuya olan ilgilerini pekiştirmelerine yardımcı olabilirler. Bugün bilgisayarın başında basketbol oynadığı için kızdığınız çocuğunuz, yarın elinde topa gelip size birlikte oynamayı teklif ettiğinde, cevap vermeden önce bir an düşünün. Çünkü eğer onu terslerseniz gözündeki lider ve öğretmen imajınızı tamamen yıkar, onu başkalarını ve hatta pek arzu edilmeyecek kişileri örnek almaya doğru bir adım daha itersiniz. Kim demiş bilgisayar oyunları boşa zaman kayıdır diye, bu tarz oyunlar bir babanın ilgisiyle birleştiğinde sağlıklı bir çocuk psikolojisi için çok elverişli bir zemin hazırlayabilirler.

Sistem Gereksinimleri

WLB doğrudan Windows 95 üzerinde çalışıyor ve bilgisayarınızda DirectX 3.0 ya da daha üstünün kurulmuş olmasını gerektiriyor. Ancak eğer bu zaten sizde yoksa endişe etmeyin, kurulum esnasında program size bu imkanı tanıyacaktır. İşlemci olarak en azından Pentium 75 gerektiren oyun çalışmak için de en az 8 MB RAM istiyor. Kurulum ve oyun için en az 2x hızlı bir CD sürücü ve hard disk üzerinde 2 MB kadar boş alan da diğer gerekenler. Oyun klavyeden oynanabildiği gibi, her tipte joystick ve game pad için de desteği mevcut, bunlardan hangisini kullanacağınıza ana menüden karar verebiliyorsunuz. Eğer iki kişi aynı bilgisayarda karşılıklı oynayacaksanız, klavyenin dışında bir kontrol cihazına daha kesinlikle ihtiyacınız olacak, ben şahsen bir game pad tavsiye ediyorum. Belki farketmişsinizdir, programın çalışmak için ihtiyaç duyduğu sistem neredeyse antika sayılabilir, bunun en güzel yanı çok daha gelişmiş grafiklere sahip benzerlerinin aksine, hemen herkesin alıp oynayabilmesine imkan tanımasıdır. Yani bu oyunu oynamak için oyun canavarı bir makineye ihtiyacınız yok, doğrusu bu az rastlanan bir özellik olmaya başladı.

Oyunun Kuralları

Oyunu genel olarak şöyle bir gözden geçirirsek, grafik kalitesi olarak NBA gibi oyunlarla yarışabilecek kadar detaylı oyuncu çizimlerine ya da son derece gerçekçi animasyonlara sahip olmadığını görürüz. Eğer satın aldığı oyunları öncelikle grafik kalitesine göre seçenlerdenseniz, o zaman bu durum sizi elbette hoşnut etmeyecektir. Ne var ki daha önce de belirttiğimiz gibi bu oyun çalışmak için çok hızlı bir sistem gerektirmiyor, sebebi de abartılı grafiklere sahip olmaması. Ancak tabii ki bu durum oyunun grafiklerinin kötü olduğu anlamına gelmiyor, sadece bazı başka oyunlar gibi aşırı abartılı değil, sade ve temiz denebilir. Çalıştırdığınız zaman karşınıza gelen ana menüden oyunla ilgili pek çok seçeneği değiştirebilmeniz mümkün, Exhibition Game seçeneği tek bir maç yapmanızı sağlıyor, burada oyuna alışılabir ve kuralları öğrenebilirsiniz. Continue Season/Tournament şıkkı ile daha önce kaydettiğiniz sezon ya da turnuvaları yüklemek mümkün oluyor. New Season seçeneği ile yeni bir sezon başlatabilir, New Tournament ile de turnuva düzenleyebilirsiniz. Team Info şıkkı size oyunda bulunan tüm takımların sıralamalarını ve istatistiksel bilgilerini

Takım ve oyuncu istatistiklerini detaylı bir şekilde bulabilirsiniz.

görebilme imkanı tanır. Options seçeneği de oyunla ilgili pek çok ayar yapabileceğiniz bir seçenekler ekranını açar. Bu ekrandan ses ve görüntü ayarlarını yapabileceğiniz gibi, Gameplay ile oyunun zorluk seviyesini, Rule ve Ratings ile de oyunun kurallarını ve oyuncu istatistiklerini değiştirebilirsiniz. Bu seçeneklerden bazıları-

ni oyun başladıktan sonra ESC tuşuna basarak erişebileceğiniz menü ile tekrar değiştirebilmeniz mümkündür.

Son Üç Saniye

World League Basketball adından da anlaşılacağı gibi, dünya karinasında oynayan tüm takımları içeriyor. Bu millî takımlar arasında kimler yok ki, Türkiye dahil olmak üzere pek çok takım 96-97 yılı kadrolarıyla oyundaki yerlerini almışlar. Siz herhangi birini seçebiliyor ve eğer isterseniz oyuncularının özelliklerinde de çeşitli ayarlara gidebiliyorsunuz. Tabii dikkat edilmesi gereken belli hususlar var, eğer oyun kurallarını belirlerken Fatigue, yani yorgun düşme şikâyetini açarsanız, oyuncularınızın maçı çıkarabilmesi için belirli bir dayanıklılık seviyesine ihtiyacı olacaktır. Aynı şekilde Injuries seçeneği oyun içinde sakatlanmaları mümkün kıldığından, ger-

çekçi bir oyunda her zaman için en iyi adamları aynı anda sahaya sürmeyip, yedekte de bir kaç sağlam eleman bırakmak gerekir. Oyun esnasında ESC tuşuna bastığınızda karşınıza gelen ekran, adamlarınıza taktik verme imkânını da size sunmakta, bu da haliyle işin içine koçluk yapma yeteneğinizi de sokuyor. Yani sadece iyi klavye kullanmak maçları kazanmak için yeterli değil. Şöyle bir toparlarsak, WLB en müşkülpeşent olanlarımız hariç, çoğu basketbolseveri memnun edebilecek ve uzun saatler boyunca bilgisayar başına bağlayabilecek bir oyun. □

M. Berker Güngör

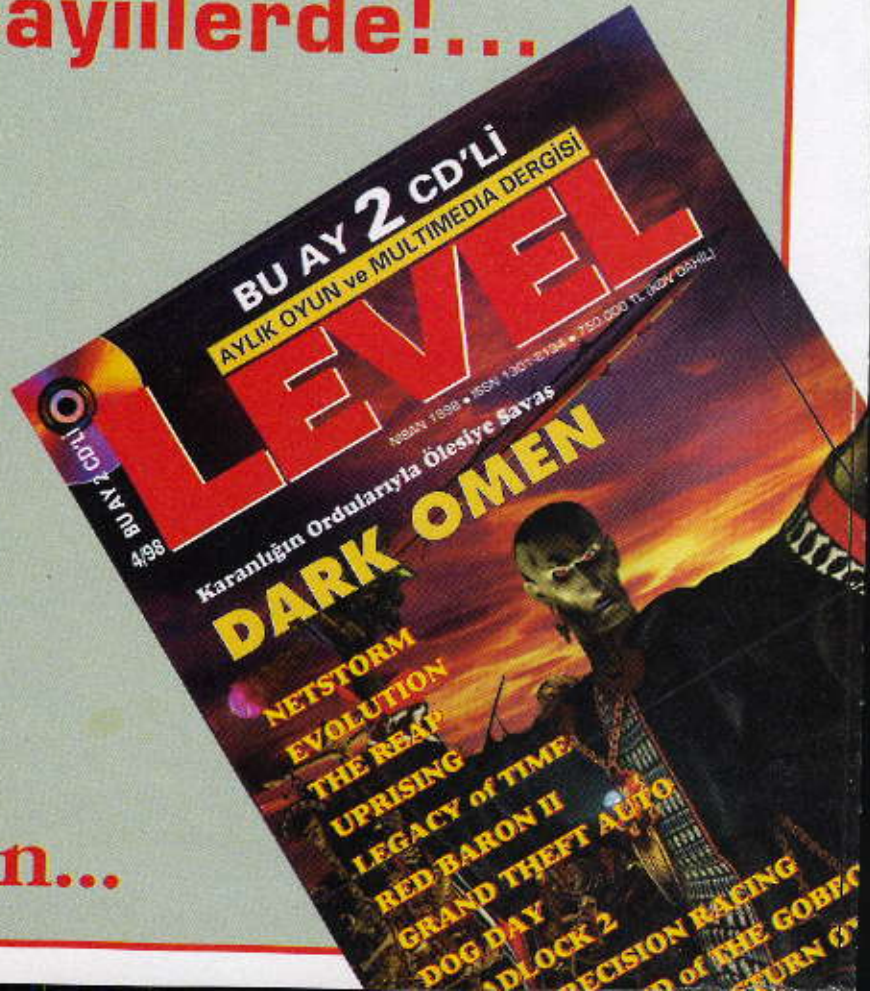
Firma: Mindscape

Minimum Sistem Gereksinimleri

Windows 95
Pentium 75, 8 MB RAM
2x CD, 2 MB HDD

218

1 Nisan'da bayiiilerde!...

tükenmeden alın...

5x86 anakart, 256 Cache, 486 DX2-66, 16 Mb Ram, 1.2 Gb Hdd, 2 Mb Mpeg uyumlu ekran kartı, 14" Svga ekran, 16 Bit 3D ses kartı, 2x Cd Rom + hoparlör + ekran filtresi+ Win 95, Ms Office ve birçok program yüklü olarak sadece 390\$.

Tel: (212) 667 13 48 (Akşam 20'den sonra arayın)
Tolga Akpınar

Sahibinden satılık Packard Bell, 15" ZET monitör, Pentium 100, 16 MB RAM, 1.2 MB Sabit disk, Packard Bell 28.800 modem ve ses kartı, 4x CD-ROM sürücü, 1 MB Cirrus Logic ekran kartı, Orijinal Win 95, analog Joystick, 1000\$.

Tel: (212) 283 42 44
Gökhan Sungurtekin

Satılık az kullanılmış Pentium 150, 8 Mb Ram, 8x Cd sürücüsü, Intel işlemci, Fax Modem kartı, ses kartı, (2 adet hoparlör + Mouse + Pad + 10 adet disket + ekran koruyucu) ve monitör.

Not: Parantez içindekiler fiyata dahildir, istemeyenler için fiyattan düşülebilir.
Tel: (332) 234 09 96
R. Semih Akköylü

Intel P-150, Giga-Byte 586 Hx 512 Kb (Mmx ve Amd K6 destekli) Mainboard, 48 Mb Ram, Quantum 4.3 Gb Hdd, Diamont Stealth 3D 4 Mb ekran kartı, Hyundai 14S 1280x1024 Non-Interlaced monitör, Creative Infra 1800 uzaktan kumandalı Cd Rom, Creative Sound Blaster 16 PnP ses kartı + Mik + Hop, U.S. Robotics Sportster 33.6 PnP Voice Fax Modem (yazılımla 56K Upgrade), 210 tane Mp3, Internetten indirilmiş en son sürücü ve Sharewa-

re'ler 1500\$. Pazarlık yapılır.

Tel: (212) 261 57 77
(21'den sonra)
Özüm Eldoğan

Apple marka Macintosh, çok az kullanılmış, renkli monitör, 2 Mb Ram, 400 Mb Hdd, Slim kasa, çizim-mimari programlar, Mouse, Pad ve 103 tuş klavye (orijinal).

Tel: (356) 228 31 04
Ceyhan Çiftçi

Sahibinden, 30 dünyaca ünlü besteci ve en önemli eserleri. Muhteşem bir koleksiyon. 30 Cd+30 kitap kutusunda, yeni sadece 50.000.000.-TL.

Tel: (212) 213 30 49
İsimsiz

Satılık 486 Dx 33, 8 Mb Ram, 1.7 Gb Hdd, anakart, 512 Kb Svga, Creative ses kartı, 14" monitör, 1.44 Fdd, kasa, klavye, Mouse, örtü, ekran filtresi, Windows 95 Plus, Office 95 500\$.

Tel: (212) 653 11 51 (Saat 18'den sonra arayınız)
Cihan Karagül

P 166 Mmx, 1439 Tx 512 Cache 32 Mb Ram, 2.1 Gb Quantum, 24x Creative, 16 Bit Soundvision, 14400 Fax Modem, Pixel View Combo TV Plus, uzaktan kumanda Teletex 1100\$.
Tel: (212) 235 89 22
Mustafa Gülcan

Sahibinden ofis ve amatör- lere 486 DX2-66, 12 Mb Ram, Philips 16 Sb, 122 Mb Hdd, 4x Sony Cd, 14" ekran + Zip Drive, Hp yazıcı + Orj. Sware.
Tel: (216) 363 65 69
Baha Salgın

P 120 Escort Pc, 0.28 14" renkli monitör (yeni garantisi var), 8 Ram, 220 Hdd, Win 95, Q klavye, Mouse,

Pad, toz örtüleri ve birçok güzel program 520\$.
Tel: (282) 653 44 29
Mutlu Güre

Sahibinden çok temiz OEM parçaları
Tel: (212) 570 62 03
Cüneyt Çakmak

Satılık yazıcı! Epson Stylus Color II S, tekkartuşlu, renkli 170\$.
Tel: (212) 258 43 01
Sema Uğurlu

Satılık çok temiz Multi-medya! Pentium bilgisayar!
Tel: (212) 570 62 03
Cüneyt Uğurlu

Escort Pentium 100, 16 Mb Edo Ram, 1 Gb Hdd, 1 Mb ekran kartı, 14" monitör, 4x Cd-Rom, 16 Bit ses kartı, 14400 Voice Fax-Modem, hoparlör, Joystick, 15 oyun Cd'si, kitaplar 900\$.
Tel: (212) 649 27 75
Günay Özenç

Uzaktan kumandalı Sinevizyon cihazı, Sharp-Lcd Proje-tör XV-550H-22W 3650\$.
Tel: (224) 715 97 26
Haluk Sünnetçioğlu

Pentium 100, 1.2 Gb Hdd, 16 Mb Ram, 1 Mb ekran kartı, 14" monitör, 6x Cd Rom, 16 Bit ses kartı, 14400 Modem, klavye, Mouse, kolon, Win 95, Autocad 14, 680\$ (vade olur).
Tel: (532) 294 01 07
Özgür Kıvanç Sarı

486 DX2-66, 16 Mb Edo Ram, 2 Mb K.K., 256 Cache, 16x Cyber Drive Cd Rom, 16 Bit ses kartı, 14" Monitör, 420 Mb Hdd, Mouse + klavye + hoparlör, Mp 3 modunda şarkılar, Win 95 sistem 600\$.
Tel: (412) 224 69 34
Mehmet İdikut

P 133, Vx 512 anakart, 16 Mb Ram, 2 Mb S3 ekran kartı, 2.1 Gb Hdd, Fdd Creative SB ses kartı, Infra 2400 UK Cd Rom, 14" Digital ekran, Türkçe Win 95 Cd lisans, Mouse, Cd'ler 1050\$.
Tel: (286) 217 18 03
Hasan Sancak

Mühendisten 486 DX4-100, 16 Mb Ram, 1 Gb Hdd, Yamaha ses kartı, 8x Cd Rom, 30 Watt 2 kolon mikrofön, Hp 600 yazıcı, Win 95, Office 95, Visual Basic 40, Fox Pro 40 fiyatı: 1000\$.
Tel: (288) 512 51 99
Zafer Dursun

Sahibinden acale satılık Intel Pentium 166 Mmx, 14" Vestel monitör, Creative Sound Blaster ses kartı, Creative 24x Cd sürücü, 2 Speaker + Mic., 1.7 Hdd + Floppy, 1 Mb S3 775 Pci, 16 Mb Edo Ram, klavye + Mouse + Pad, Win 95 Plus + Office 97, Dos 6.22, bilgisayar masası pazarlıksız 1300\$. Cd oyun 10\$, Adult disket 2\$, Adult Cd 25\$. Programlar için arayınız.
Tel: (376) 212 13 45 (20'den sonra)
Berker Kılıç

P 75, P 200 desteği, 8 Mb Ram, 850 Mb Hdd, Opti 16 ses kartı, 24x Citeon Cd sürücü, mikrofön, hoparlör, Mouse, Klavye, Mouse Pad, Svga Mono monitör 550\$.
Tel: (212) 531 53 22
Hüseyin Karaçam

Az kullanılmış 486 Dx4 100, 8 Mb Ram, 850 Mb Hdd dolu (oyun, Win 95, program), 256 Kb Cache, 1 Mb ekran kartı, Svga renkli ekran, Mouse, klavye, örtü 585\$.
Tel: (332) 734 62 14 (17-22 arası arayınız)
Yusuf Tezcan

Hiçbir yerde bulamayacağınız Midi müzik dosyaları. Hemen arayın!

Tel: (352) 621 61 81
Ümit Basri Bülbül

Az kullanılmış Intel Pentium 133, 16 Mb Edo Ram, 800 Mb Hdd, 4 Mb S3 Virge, 16 Bit ses kartı, 12x Cd Rom, 14" Sığa monitör, W 95 Türkçe, Ofis 95, programlar ile birlikte acele satılıktır. Fiyatı: 850 Usd.
Tel: (212) 598 78 34
Erdoğan Cansız

Acer Aspire Multimedia (1 yıllık), Pentium 100, 1 Gb Hdd, telefon Fax Modem (14400), hoparlör, 14" monitör, 16 Bit ses kartı, 2 Mb ekran kartı, mikrofon. Fiyatı: 800 Usd.
Tel: (232) 426 84 40
Hüdayi Atli

Pentium 100, 16 Mb Ram, 820 Mb Hdd, 28.8 Modem, Pomca çantasıyla birlikte 1100\$.
Tel: (532) 417 24 10
Selin Esin

Satılık Pentium 133, Multimedia + oyun Cd'leri, Escort Computer 650\$,
Tel: (212) 534 43 36
Zafer Pehlivan

Satılık Pentium veya 486 Dx2/66 bilgisayar. Özellikler ve fiyat için arayınız. Pazarlık yapılır.
Tel: (212) 523 41 96 (Saat 18'den sonra arayınız)
Emre Durgut

Satılık Multimedia'lı Pentium 100, çok temiz, pazarlık yapılır.
Tel: (212) 253 36 64
Zafer Yumak

Çok temiz, acilen ilk elden satılık Intel P75, 1.08 Gb Hdd, 16 Mb Ram, 8x Cd Rom sürücü, 2 Mb S3 Virge Dx ekran kartı, 16 Bit ses kartı, Intel Vx Board (512

Cache), ilaveten programlar, 1.44 Mb Floppy, Mouse, 14" monitör. Fiyatı: 600\$.
Tel: (212) 251 79 41
Hüseyin Gedik

Dx2-66 Board + Cpu + 8 Mb Ram 50\$.
Tel: (212) 641 79 20
Cem Erbolük

Pentium 166 Mmx, 2.1 Hdd, 16 Ram, S3 Triod 64 ekran kartı, 14" Digital monitör, 548\$. 24x Cd Rom 70\$. 33600 Modem 40\$.
Tel: (232) 256 62 48
Veysel Hasanhoçoğlu

Dizgi, Antetli kâğıt, zarf, tasarımlar, matbu evrak işleri-niz ekonomik olarak yapılır.
Tel: (216) 456 14 60-(212) 258 43 01
Sema Uğurlu

P 200 Mmx + Board, 2.1 Gb Hdd, 32 Mb Ram, Mouse, 14" Digital, klavye, Floppy, Office 95ve Win 95 Cd'si, Logo muhasebe programı, iki yıl garantili, 150 adet oyun, Full dolu Hdd, Kdv dahil. Pazarlık yapılır.
Tel: (358) 312 08 25 (17'den sonra)
Arif Kaya

486 Dx2-66, 4 Mb Ram, 540 Mb Hdd, 1 Mb Vga 14" monitör, Mt kasa, TV kartı, ses kartı, Epson Stylus 1000 Printer (sıfır), Netcad harita ve Netpro yol, kanal, kesit baraj, kübaj programı (kilidi ile) 3500\$.
Tel: (266) 221 57 84
Sefer Sarbaşı

486 Dx4-100, 16 Ram, 850 Mb Hdd, 12x Cd Rom, Et-hernet kartı, 14" .28 monitör, 1 Mb ekran kartı, klavye, Mouse, Program, Win 95 500\$.
Tel: (212) 232 06 17
Taner Gülbenzer

Çok temiz, acilen ilk elden satılık Intel P 75, 1.08 Gb Hdd, 16 Mb Ram, 8x Cd Rom sürücü, 2M S3 Virge Dx ekran kartı, 16 Bit ses kartı, Intel Vx Board (512 Cache), ilaveten programlar, 1.44 Floppy, Mouse, 14" monitör. Fiyatı: 600\$.
Tel: (212) 251 79 41 (Gündüz 9-19 arası)
Hüseyin Gedik

Sahibinden 1 aylık P 166 Mmx, 32 Mb S-DRAM, 3.2 Gb Vomaz Wd Hdd, Gb Tx 512 K, SB16 uyumlu ses kartı, 32x Cd Rom, 15" OSD, kolon + mikrofonlu monitör 1250\$.
Tel: (212) 570 97 77
Ali Kara

P 100 Pentium işlemci, 24 Mb Edo Ram, 1 Mb S3 V2 Dx Max. 2 Mb ekran kartı, 1.44 Floppy, 1.3 Gb Seagate Hdd, üç tuşlu Mouse, Mouse Pad, Q klavye, Win 95, Winplus + Winoffice 97 Professional Türkçe yazılımlar: Word, Excel, Power Point, Schedule Microsoft kitapları, hediye oyun Cd'leri, Saiteck 4 Buton Joystick. Ayrıca 6 hızlı Mitsumi Cd Rom sürücü + 5 Watt Stereo hoparlör + Mikrofon + 16 Bit Sound Blaster ses kartı, Multimedia paketi 600\$ (ekran hariç).
Tel: (212) 548 40 00 (8 hat)
Ev: (212) 644 45 90
Tolga Gürsu

Sahibinden satılık 256 Kb anakartlı Pentium 120 (Mmx destekli), 16 Mb Ram, 1.2 Gb Hdd, 1 Mb S3 Trio ekran kartı, 1.44 Floppy, 14" titreşimsiz ekran, Mouse, Q klavye, Office 97, Win 95, Autocad R13, Win 96 Türkçe, Office 95 Türkçe, bir çok oyun (programların hepsi Cd'de). Pazarlık yapılır. Fiyatı: 680\$.
Tel: (414) 247 00 13
Mehmet Kırmiç

Sony Gx-654 Groo ve Walkman. Bütün aksesuarları ile birlikte 190\$. Diğer özellikleri ve aksesuarları için telefonla arayınız.
Tel: (236) 713 77 02
Cihan Ayhan

10 gün kullanılmış Toshiba Libretto 50 Ct, Pentium 75 süper Notebook, dünyanın en küçük Pc Notebook'u 1550\$. 216-349 25 10'dan Yeliz. Türer Özbeyler

Pentium 133, 16 Mb Ram, 2.1 Gb Hdd, 2 Mb ekran kartı, Dijital renkli monitör, 16x Cd Rom, oyunlar 750\$. Hp 690c mürekkep püskürtmeli yazıcı 250\$.
Tel: (216) 443 51 84
Süleyman Kızılırmak

Pentium 166 MMX Cpu, VX Pro Main Board 512 Kb Cache Bellek, 40 Mb Edo Ram, 16 Bit Creative ses kartı, radyo kartı, 14.400 Modem kartı, 14" ADI monitör, klavye (Win 95), Mouse (Microsoft Mouse), 1 Mb S3 Virge ekran kartı, 2.1 Gb Maxtor Hdd, 211 Mb Maxtor Hdd, 24x Cd Rom. Bir hafta kullanıldı, sadece 1200\$. (Mouse Pad ve CD hediye).
Tel: (212) 283 42 44
Cep Tel: (0532) 426 25 14
Gökhan Koç

Intel P 75, 14" monitör, 2 Mb S3 Trio 1 Gb Hdd, 12x Cd Rom, 16 Bit ses kartı, Star Printer, Handy-Scanner, Joystick, Win 95 + Ms Office + sayısızca Software 700\$.
Tel: (542) 241 66 09
Ergin Aydın

Acer P150, 32 Ram, 2.1 Gb Hdd, Ati ekran kartı, Acer 330 ekran, Cd Rom Sb 16, 200 adet Mp3, Win 95, office 97 ve birçok programlar. Fiyatı: 900\$.
Tel: (216) 363 32 65
Aykut Akçil

Amiga 500 Plus, 1084 S monitör renkli, Tv, modülör, 2 adet Mouse, 1 adet Joystick, 350 disketli oyun arşivi, Amiga dergileri (25-30 adet). Çok temiz. Fiyatı: 60.000.000.- TL

Tel: (252) 214 86 84
Dr. Ahmet Çatal

Tetris oyunu, Worddetect çapraz bulmaca oyunu, fiyatı 7\$. Winlabel adres-etiket programı, 3 disketli fiyatı 15\$.

Tel/Fax: (224) 544 75 88 (Mudanya)
Yavuz Gerçekçi

Ekran kartım (Diamond Stealth S 220, 4 Mb) satılık. 85 Usd.

Tel: (212) 543 23 12 (Akşam 19:30 sonrası)
Mehmet Nedim Nurik

Renkli, siyah-beyaz, negatif, Dia, pozitif resimleriniz, dokümanlarınız istediğiniz tüm formatta (Pc, Macintosh) diskete taranır.

Tel: (224) 544 75 88
Yavuz Gerçekçi

Intel P133, 32 Mb Edo Ram, 1.7 Gb Quantum, 4 Mb S3 trio 64, 14" 0.28 Hyundai, Sb 16, 24x Cd Rom, Tomato 512K, Mouse, klavye, Joystick, Min Tower, Win 95 + Office 97 1150\$.

Tel: (322) 235 02 97
Mustafa Uzunagaç

Satılık Panasonic Laser Yazıcı Kx-6100 modeli, İngilizce tercümeleriniz çeviririm, bilgisayar ve İngilizce dersi veririm.

Tel: (212) 254 75 89
Yavuz Altaç

Satılık çok temiz (1 aylık) P120, 2.1 Gb Hdd, 14" Svga Vestel renkli ekran, Win 95 Plus, 24x Cd Rom, 16 Bit ses kartı, ho-

parlör, mikrofon, Q Tr klavye, Mouse, oyunlar (Aslan kral, Alaadin, Dom, Queek) ve programlar pazarlıklı 1300\$.

Tel: (322) 459 29 89 (Akşam 7'den sonra)
İsimsiz

Escort P 166 Mmx, Intel Vx Board, 16 Mb Edo Ram, 545 Mb Hdd, 1 Mb Pci, 14" Svga mo., 16 Bit ses kartı, 20x Cd Rom, Win 95, Visual Basic, Word, Excel, birçok oyun ve programlar yüklü 980\$.

Tel: (312) 256 47 15
Ahmetcan Öztürk

P 166 Mmx, 1439 Tx, 512 Cache, 32 Mb Ram, 1 Gb Quantum, 24x Creative, 16 Bit Sound Vision, 14400 Fax Modem, Pixel View Combo Tv Plus, uzaktan kumanda, Teletex 1100\$.

Tel: (212) 235 89 22
Mustafa Gülcen

Cyrix 5x86-Cpu, 8 Mb Ram, 8x Cd, ses k. + Spk. + Mic., 33.6 tele sekreterli Modem (Internet'e hazır) + Kul + Mik., 1 Mb Cirrus Ekr. K., renkli ek., Full 850 Hdd, 15 Cd, Win 95 + Win 3.1 600\$.

Tel: (216) 376 15 25-376 61 04 (Akşam)
K. Fatih Temel

Pentium 100, 2.1 Gb Hdd, 16 Mb Ram, 14" Mitac monitör, 16 Bit ses kartı, Cd Rom, Modem, Win 95, Autocad 14, Office ve birçok yazılım. Vade olur. Fiyatı: 800\$.

Tel: (532) 294 01 07
Özgür Kivanç Sarı

486 Dx2-66, 2 Mb ekran kartı, 420 Mb Hdd, 16x Cyber Drive Cd Rom, 16 Bit ses kartı, 256 Cache klavye + Mouse + hoparlör, 14" ekran Svga, Win 95 işletim sistemi ve 500

oyun, Mp3 şarkı (Araba padişah). Fiyatı: 600\$.

Tel: (412) 224 69 34
Mehmet İdikut

MEDİCOM'DAN İnanılmaz Fırsat

Medicom Bilgisayar ve Yazılım Ltd. Şti'nin ürettiği olduğu aşağıdaki programlarla hayatınız kolaylaşacak!

1. Studiomatik: Müzik stüdyoları için rezervasyon ve otomasyon programı 9.900.000.- TL

2. Sözlük: İngilizceden Türkçeye, Türkçeden İngilizceye çeviri ve sözcük bilme oyunu 4.900.000.- TL

3. Sayısal Loto: Şimdiye kadar yapılmış, en kaliteli loto programı kayıt ve değerlendirme yapabilirsiniz. 2.900.000.- TL

Hiç vakit kaybetmeyin ve hemen bizi arayın. İsteğe göre program yazılır.

Not: Fiyatlara Kdv dahildir.

Tel: (212) 213 30 49

MEDİCOM Bilgisayar ve Yazılım Ltd. Şti.
Serhatın Pınar Cad. Kazım Erbil İşhanı No:19/304
Mecidiyeköy/İstanbul

Pentium 166 Mmx, 1.6 Gb Hdd, 512 Cache, 16 Mb Ram, 2 Mb S3 Trio 64 V+ ekran kartı, 16 Bit ses kartı, 24x Cd Rom, Radyo kartı, 14" Digital ekran, mikrofon, hoparlör, Win 95 klavye, Mouse, Win 95 Türkçe, 1.44 Floppy, İngilizce-Türkçe sözlük, üniversite hazırlık programı. Fiyatı: 950 USD.

Tel: (422) 336 14 90
Ömer Hayta

Chiwriter kelime işlem programını istiyorum.

Tel: (216) 416 80 40
Kazım Akdan

Satılık Body-Building aleti, 103 fonksiyonlu, ev içi kullanım. Fiyatı: 450\$.

Tel: (312) 427 22 30
Halil Kir

Süper Cd'ler!!! Mp3, Mod, Mid dosyaları içeren Cd'ler, programlar için kaynak kod, Utility ve Tools içeren Cd, film ve

oyun Cd'leri, karışık oyun Cd'leri.

Tel: (322) 458 67 23
Recep Çagatay Çınar

Dark Forces, Rebel Assault, Yoda, Tie Fighter 1-2, X-Wing 1-2 oyunlarının Cd'lerini arıyorum. Makul bir fiyata alabilirim. (19.00'dan sonra arayınız).

Tel: (224) 236 71 15
Ersin Dinçelli

Satılık 486 Dx2-66, IBM Activa 16 Ram, 540 Hdd, 1 Mb ekran kartı, 14" IBM monitör, 4x Cd Rom, 16 Sound Blaster ses kartı, radyo kartı, 14400 Fax Modem, hoparlör, mikrofon, Win 95, Office 95. Az kullanılmış, çok temiz. Fiyatı: 600\$.

Tel: (312) 256 09 54
Serkan Sarıkanak

486 Dx2-66, 8 Mb Ram, 850 Mb Hdd, 1 Mb ekran kartı, 4x Cd Rom, 16 Bit ses kartı, Mouse, Mouse Pad, Windows 95 işletim sistemi, Office 97 Tr ve çeşitli programlar 550\$.

Tel: (262) 239 85 13
Onur Zeyrek

Sahibinden satılık P 133, 16 Mb Ram, 1.2 Gb Hdd, 14" Vestel monitör, 8x Cd Rom + TV kartı + Windows işletim sistemi + Yamaha ses kartı + birçok oyunun bulunduğu Verbatim Cd. Fiyatı: 950 USD.

Tel: (324) 515 88 44
Durmuş Şenses

Satılık bilgisayar 486 Dx-4, 150 Mhz, 24 Mb Ram, 2500 Mb Hdd, Mono Vga ekran, 12x Cd, 14400 Boco Modem, 16 Bit ses kartı ve muhasebe modülü (myh., cari, stok, bodro, kur dövizli cari, fatura).

Tel: (212) 256 41 50 (Akşam)
Hüseyin Yağdırın

Yazı İşleri: Garo Antikacıoğlu, Gökhan Sungurtekin, Ufuk Yamankılıçoğlu, Mahmut Karslıoğlu, Güçlü Aydoğan, Ali Kemal Akçam, Hasan Yalçınkaya, Tolga Sonalp, Sevdâ Kılıç, Ayten Çar, Kadir Tuztas, Yeliz Aygöl (sekreteryas)

Katkıda Bulunanlar: Alis Sırmacıyan, M. Berker Güngör, Young Multimedia

Görsel Yönetmen: Hayri Sinoğlu **Grafik/Bilgisayar:** Gökhan Koc

CHIP Reklam Müdürü: Gönül Morgül

CHIP Reklam Servisi: Sebnem Karabıyık, Yeliz Koyun, Esra Güçlüer

Abone Satış Müdürü: Asu Bozyayla

Abone Servisi: Nur Geçili, Özlem Polat, Serap Ezgin

Dağıtım: Nebi Danacı **Üretim:** Turgay Tekatan **VOGEL Yayıncılık Ltd. Şti.**

Adına Sahibi ve Sorumlu Yazışları Müdürü: Şakir Batumlu

Renk Ayrımı-Film Çıkış: GAMA Tel: (212) 282-5322-23

Baskı: Uniprint A.Ş. Tel: (212) 283-8371 **Dağıtım:** BIRYAY A.Ş.

VOGEL Yayıncılık: Peker Sokak, 26 Kat 3 Levent İSTANBUL 80620

CHIP Tel: (212) 283-4244 (Pbx)

CHIP Fax: (212) 269-5021

Abone Fax: (212) 281-3908

Yazı İşleri Fax: (212) 283-4254

Yazı İşleri e-mail adresi: chipyaz@chip.com.tr

Internet: http://www.chip.com.tr

Dünyanın çeşitli merkezlerinde kurulu 20 şirketler grubuna sahip Alman medya devi Vogel, 100 yılı aşkın süredir çağdaş teknolojinin kullanımı ve yeni buluşların yaygınlaştırılması amacıyla teknik bilgi iletişimi konusunda hizmet vermekte.

Uluslararası aktiviteleri Avrupa ve Asya üzerinde yoğun olan kuruluş, mikroelektronikten bilgisayar teknolojisine, makina mühendisliğinden çevre korumaya dek geniş bir yelpazeyi içeren konularda yayın yapmakta. Hiçbir şeyin değişim kadar kalıcı olmadığı kuralından hareketle, durmaksızın gelişen teknolojinin gerektirdiği bilgi aktarımını üstlenen Vogel Medya Grubu, İtalya, Ukrayna, İsviçre, Polonya, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Avusturya, Hindistan, Macaristan, Yunanistan, Romanya, Vietnam, Çin, Güney Afrika Cumhuriyeti ve Suudi Arabistan'da faaliyet göstermekte. Türkiye'de yayın dünyasına Şubat '96'da önce Chip Bilgisayar Dergisi ile giriş yapan Vogel'in genişleyen ürün yelpazesi simdiilik sektöre yönelik yayın Makina Magazin, Level oyun dergisi ve Winners' Club Magazin dergilerini içermekte.

LEVEL: Vogel/Türkiye bünyesinde ve Vogel/Çek Cumhuriyeti ile ortaklaşa hazırlanan oyun dergisi Level'in ilk sayısı Ocak '97'de piyasaya sunuldu. Türkiye'nin ilk CD-ROM'lu oyun dergisi Level'da yeni çıkan tüm oyunların tanıtım, eleştiri ve hileleri yer almakta. Level CD-ROM ise yurtdışında piyasaya çıkan oyunların oynanabilir demolarını içermekte. Derginin okuyucularına sunduğu hizmetler arasında Level Cheat Hattı da bulunmaktadır.

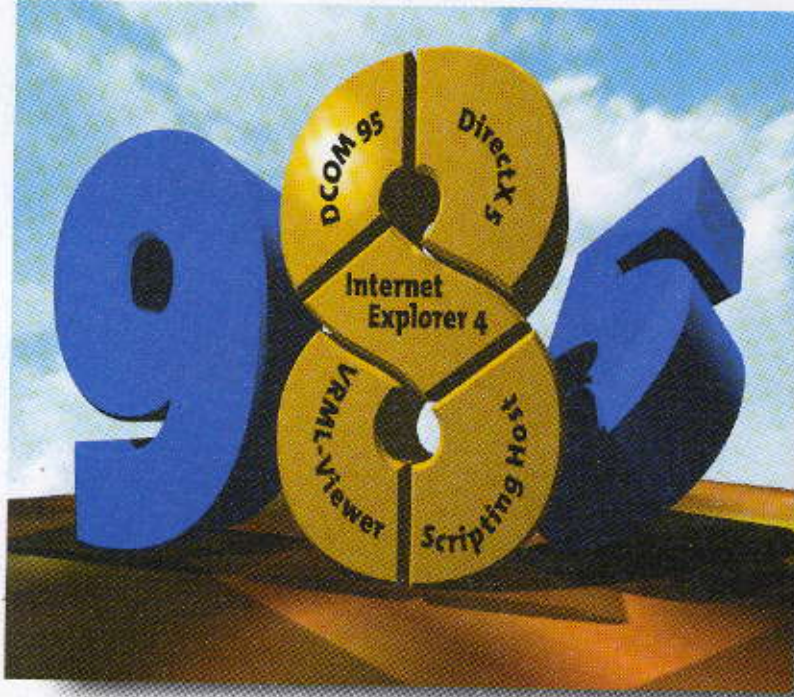
MAKINA MAGAZİN/MM: Makina imalat sanayinin teknolojik bilgi gereksinimini karşılamak amacıyla Mayıs '96'da yayın hayatına başlayan dergi, Türkiye ve dünyadaki araştırma ve geliştirme faaliyetleri, yeni ürün haberleri ve etkinliklerin yanı sıra uzmanlarla röportajlar ve köşe yazılarını içermekte. Bayiye çıkmayan dergi abone sistemiyle okuruna ulaşmakta.

WINNERS' CLUB MAGAZİN: Vogel'in bilgisayar dünyasına yönelik bir diğer yayını olan dergi, firmalarla bayiler arasında sektörel bilgi iletim görevini üstleniyor.

REKLAM İNDEKSİ

ASG	87
ALBİM	47
ALFA BİLİŞİM	159
APEKS	115
ARMONİ	185
ARISIN YAYINCILIK	181
ASKOM	213
ATP	111
AVS	79
B.Y.T.E	109
BASARI ELEKTRONİK	59
BIG BANG	105
BİMEKS	157
BOĞAZICI	29-29
BOYUT	55
CEMRE	211
COMPEL	167
COMPUSOFT	83
COMPUTORIUM	185
DAR FİLM	57
ESCORT ENERJİ	93
ESCORT COMPUTER	18-19
ESTRON	39-179
EMA BİLGİSAYAR	117
EMEK EĞİTİM	183
EMPA	10-11
GENC MULTİMEDYA	139
GENPAZ	37
GOLD BİLGİSAYAR	67-69
GRANIT	193
HANEL	53
HARMONY	175
HESMAK	77
HP	5-25
İHLAS/ACER	73
İNSELBERG	135
İST.KÜLTÜR. UNV.	85
KARMA	A.K.I.
KOMPUSAN	131
MARKOM	153
MASCOM	121
MAVİ DONANIM	133
MBS	147
MEDYA BİLGİSAYAR	169
MEGAVİZYON	41-75-215
MELEK KİRTASİYE	119
MELSOFT	95
METROPOL	189
MICROSOFT	O.K.I. - A.K.I. - 3
MİKRO YAZILIMEVİ	65
MIRON	49
MULTİMEDYA	35-183
PAYKOM	9
PC DANIŞMAN	171
PERİTUS	151
PROTA	71-97
PROTOKOM	187
PUSULA	220-221
RAKS	27
REDOKS	113
REMİVAC	51
RÖNESANS	217
SAATÇIOĞULLARI	125
SENTİM	KULAKLI KAPAK
SERVODATA	127
SES 3000	91
SIEMENS NIXDORF	32-33
SONY	13
SÜRAT BİLGİSAYAR	155
TALIA	141
TEKNOBİL	89
TELEKOM	161
TELLİOĞLU	143
TET	123
TULUP	177
TURCOM	81
UFOTEK	107-129-173
VEGA BİLGİ İŞLEM	31
VESTEL	15-17
VISIONS	219
XEROX	43-45
YA GE	99
YAZ BİL	21-23
YILDIZ	191

MAYIS SAYISINDA NELER VAR?

Win95 - Win98 Terfisi

Windows 95'inizi bedavaya
Windows 98'e terfi ettirmenin yol-
ları

Windows NT Serisi:

Sistemin Açılışı

Doktor PC:

Arabirim Problemleri

Süper Internet Araçları

İnternet'te işinizi kolaylaştıracak,
herkesin sahip olması gereken
harika programlar, tümü CHIP CD'sinde

Test: 3D Grafik Kartları

En yeni ve en hızlı grafik kartlarının hız düellosu

Windows Problemlerine Son!

Windows Sürücü
Problemleri

DVD Nasıl Çalışır?

Ve Diğerleri

5 Dakika, Ayın Shareware'ı,
Chipucu Kataloğu,
Satın Alma Danışmanı
SüperCHIPMan